

ฉีกฎกา

ภาษี : ตามพระราชบัญญัติ

เรียงมาตรา

- ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ
- ภาษีบำรุงท้องที่
- ภาษีป้าย

โดย

ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961195344

วันที่... 1A / ต.๗. / ๒๕๖๗
เลขทะเบียน... 44536 ค.1
KI
เลขหมู่... ๕๑
Wang ๒๕๖๖

๘ ฎีกา ฎีกา

ฎีกา : ตามพระราชบัญญัติ

เรียงมาตรา :-

- ฎีกาโรงเรือนและที่ดินฯ
- ฎีกาบำรุงท้องที่ฯ
- ฎีกาป่าฯ

โดย

ฝ่ายวิชาการ
สำนักพิมพ์สูตรไพศาล

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

ฎีกาภาษี ตามพระราชบัญญัติ เรียงมาตรา

ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล

© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยสำนักพิมพ์สุตรไพศาล
ห้ามนำส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ไปลอกเลียนแบบ ทำสำเนา ถ่ายเอกสาร หรือ
นำไปเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต และเครือข่ายต่าง ๆ นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลาย
ลักษณ์อักษรเท่านั้น ชื่อผลิตภัณฑ์และเครื่องหมายต่างๆ ที่อ้างถึงเป็นของสำนักพิมพ์
สุตรไพศาลเท่านั้น

คณะที่ปรึกษา นายวิสูตร ธนชัยวิวัฒน์
บรรณาธิการ สิริวิวัฒน์ กาดำดวง
ออกแบบปก สิรินาถ อัครนิบุตร
เพลง ทอง
ปีที่พิมพ์ กุมภาพันธ์ 2557
จำนวน 1,000 เล่ม

หมายเลขบัญชี โอนแล้วโทรแจ้ง

"สุตรไพศาล โดยนายวิสูตร ธนชัยวิวัฒน์"

ธนาคาร	สาขา	ออมทรัพย์
กสิกรไทย	บางแค	053-2-13352-1
กรุงเทพ	บางแค	120-4-91552-2
กรุงไทย	บางแค	040-1-01272-7
กรุงศรีอยุธยา	เพชรเกษม 55	300-1-17888-8
ทหารไทย	พวานนง	019-2-44357-0
ไทยพาณิชย์	เพชรเกษม 69	112-2-04179-2
ธนาชาติ	The mall บางแค	012-2-03500-4

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย

สำนักพิมพ์สุตรไพศาล

155 ถนนเพชรเกษม 63 ซอยวัดม่วง

แขวงหลักสอง เขตบางแค กรุงเทพฯ 10160

โทรศัพท์ 0-2413-4349 แฟกซ์ 0-2455-5027

www.soutpaisallaw.com

ตัวแทนศูนย์กฎหมาย

จ่าย 60,000.- ได้ 100,000.-

จองก่อน เลือกทำเล่มก่อน!!!

สายด่วน

(ทุกวัน 07.00 - 20.00 น.)

086-6245450 เก่ง

091-7715946 โอ

081-4477448 ใหม่

085-6229961 สุาน

088-2891715 อรทัย

ข้อมูลบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล, ฎีกาภาษี ตามพระราชบัญญัติ

เรียงมาตรา — พิมพ์ครั้งที่ 1. — กรุงเทพฯ: 2557, 240 หน้า

ISBN 978-974-520-8940

Copyright © 2557

ปรารภ

บุคคลมีหน้าที่ชำระภาษีบำรุงบ้านเมืองตามรัฐธรรมนูญ และหลักสากล รัฐโดยปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการในการกำหนดภาษีใน ส่วนอำนาจหน้าที่ที่ไม่เกินควรไม่มากเกินไปเกินสมควร คำนึงถึงความอยู่ได้และอยู่รอด ของผู้มีหน้าที่ชำระภาษี

วินัยองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นทุกระดับรวมถึงกรุงเทพมหานคร นอกจากการบริหารเม็ดเงินจากภาษีให้บรรลุเป้าประสงค์ สมประโยชน์ คำนึงความ คุ่มค่าทั้งสาธารณูปโภคสาธารณูปการสู่ท้องถิ่น อย่างทั่วถึง ทันทาร ฐูใจ และเป็น ธรรม บริหารจัดการอย่างโปร่งใส สุจริต ครอบคลุม มีส่วนร่วม น้อมรับความ สร้างสรรค์ สู่การแข่งขันสังคมโลก ผันให้ได้เป็นจริงสมกับการอาสาประชาชน

วินัยผู้มีหน้าที่ประเมินภาษี ให้การสนับสนุนมีส่วนร่วมรับรู้ร่วมโดยผ่านข้อมูล ข่าวสาร เลือกดั้วแทนที่สุจริต มืออาชีพ ทุ่มเท จริงจัง ฯลฯ โดยไม่เห็นแก่หน้าหรือ อามิสสินจ้าง มีการประเมินตัวแทนและพนักงานเจ้าหน้าที่อย่างโปร่งใส ให้เม็ดเงิน ภาษีที่ชำระมีผลอย่างคุ่มค่าอย่างต่อเนื่องสมกับการเสียภาษี

คดีภาษีเล่มนี้ รวบรวมเพื่อเป็นแนวทางศึกษาคำวินิจฉัยของแต่ละศาล โดยมากจะเป็นคำวินิจฉัยศาลสูงโดยศาลฎีกา ส่วนศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง เป็นส่วนน้อย ยิ่งศาลทหารไม่ปรากฏมี เพื่อสะดวก ประหยัด ให้เข้าถึงสาระประโยชน์ จึงพิมพ์เป็น “ฎีกาย่อ” หากต้องการฎีกาเต็มเชิญติดต่อฝ่ายวิชาการ

นายฐาน ธนชัยวิวัฒน์

บรรณาธิการ

สูตรไพศาล สำนักพิมพ์ที่รับใช้สังคมด้วยสื่อกฎหมาย คำวินิจฉัยมีทั้งโดยศาลและโดยผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยศาลจะเป็นส่วนใหญ่มีคุณค่าทางตีความศึกษา เป็นแนวปฏิบัติรองจากตัวบทกฎหมาย

คดีตัวอย่าง จากปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงจำนวนมาก เลือกเฟ้นเฉพาะที่สำคัญ น่าสนใจ คัดสรร คัดย่อ จัดพิมพ์ให้สมประโยชน์ให้ตรงความต้องการท่านผู้ใช้บริการ บริการทั้งระบบเสียง MP3 เลือกฟังได้จุใจ หนังสือเช่นเล่มนี้ และโปรแกรม CD ที่บรรจุข้อมูลมหาศาลดัง WWW.SOUTPAISALLAW.COM

ฎีกาคำพิพากษา หรือคำพิพากษาศาลฎีกาได้จัดพิมพ์นั้นรวมในแต่ละประมวลกฎหมาย (มี ๔ ประเภทหลัก ๆ) และรวมทุก พ.ร.บ.หรือรวมฎีกาของกลุ่ม พ.ร.บ.

“ฎีกา” จึงมีความหลากหลาย โดยจะปรับเปลี่ยนให้ทันปัจจุบันทุกครั้ง กรณีมีคำวินิจฉัยศาลอื่นก็จะรวบรวมเท่าที่ตรงและเข้ากันกับกลุ่ม/กรณี

จับประเด็น เป็นสีสันเพื่อความสะดวก ช่วยในการเข้าถึงคดีตัวอย่างเป็นอย่างดี ดังที่ขีดเส้นย้ำกำกับ

ขอน้อมรับทุกข้อคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์สู่คุณภาพที่พัฒนา

ฝ่ายวิชาการ
สำนักพิมพ์สูตรไพศาล

สารบัญ

ฎีกาภาษี : ตามพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติ/ฎีกา	หน้า	
พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ	๑	
มาตรา ๑ ไม่ปรากฏพบฎีกา	๑	
มาตรา ๒ ไม่ปรากฏพบฎีกา	๑	
มาตรา ๓ ฎ. ๖๔๐๘/๒๕๓๔	หน้าที่การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน	๑
ฎ. ๓๙๗/๒๕๒๑	เสียภาษีโรงเรือนสำหรับถังน้ำมัน	๒
ฎ. ๒๘๖๑/๒๕๑๙	ใช้ตึกพิพาทเป็นที่ดำเนินธุรกิจการค้า	๒
ฎ. ๑๖๙๘/๒๕๑๘	ทำเป็นหอพักโดยได้รับค่าตอบแทน	๒
ฎ. ๓๒๑/๒๕๑๘	ละลายต่อหน้าที่ของผู้รับประเมิน	๓
ฎ. ๑๔๘๑/๒๕๑๓	ให้ผู้อื่นเช่าที่ดิน	๓
ฎ. ๑๑๐๓/๒๕๐๘	ยกยอกเงินซึ่งได้รับมอบหมายไว้ตามหน้าที่	๓
ฎ. ๑๘๕/๒๕๐๒	ประเมินเพื่อเก็บภาษีใหม่ได้	๔
ฎ. ๑๘๔๔/๒๔๙๙	ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี	๔
ฎ. ๙๖๑/๒๔๙๖	ขอให้ศาล บังคับให้จำเลยคืนส่วนที่เกิน	๔
มาตรา ๔ ไม่ปรากฏพบฎีกา	๕	
มาตรา ๕ ฎ. ๓๗๔๙/๒๕๕๓	สนามกอล์ฟพิพาทเป็นโรงเรือน ฯ	๕
ฎ. ๘๓๐/๒๕๕๒	ตัดอำนาจฟ้องของผู้ถูกโต้แย้งสิทธิ	๖
ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑	สละประเด็น	๗
ฎ. ๘๘๐๗/๒๕๕๐	ดูมาตรา ๓๑	๘
ฎ. ๔๒๘๒/๒๕๔๒	คืนเงินส่วนที่เกินจากการประเมินใหม่	๘
ฎ. ๔๐๕๑/๒๕๒๔	ไม่พอใจคำชี้ขาด	๙
ฎ. ๑๖๙๗/๒๕๒๓	ประเมินเรียกเก็บภาษีโรงเรือน	๑๐
ฎ. ๑๑๒๕/๒๕๑๒	ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นก่อนศาลประทับฟ้อง	๑๐

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
มาตรา ๖	ฎ. ๓๗๔๙/๒๕๕๓	ดูมาตรา ๕	๑๑
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	หน้าที่ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษี	๑๑
	ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑	ดูมาตรา ๕	๑๒
	ฎ. ๗๔๒/๒๕๔๔	ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้าง	๑๒
	ฎ. ๔๔๕๑/๒๕๔๑	พื้นที่บริเวณต่อเนื่องกับคลังพัสดุ	๑๓
	ฎ. ๔๐๕๖/๒๕๔๐	นำพื้นที่ส่วนที่เหลือมาประเมินรวม	๑๓
	ฎ. ๗๓๒๕/๒๕๓๙	การประเมินที่มีขอบด้วยกฎหมาย	๑๔
	ฎ. ๓๘๒๐/๒๕๓๔	นำค่ารายปีในปลีวงมาแล้วเป็นหลัก	๑๔
มาตรา ๗	ฎ. ๓๗๔๙/๒๕๕๓	สนามกอล์ฟพิพาทเป็นโรงเรือน	๑๖
	ฎ. ๓๗๑๒/๒๕๓๔	แจ้งการประเมิน ภ.บ.ท.๙	๑๗
มาตรา ๘	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ค่ารายปีของทรัพย์สิน	๑๘
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๖	๒๐
	ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑	ดูมาตรา ๕	๒๐
	ฎ. ๑๐๓๐๕/๒๕๕๐	ดูมาตรา ๑๐	๒๐
	ฎ. ๑๐๒๘๗/๒๕๕๐	ค่ารายปีที่ศาลได้มีคำพิพากษา	๒๐
	ฎ. ๖๑๘๖/๒๕๕๐	จดจำกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การ	๒๑
	ฎ. ๑๐๒๕๑/๒๕๔๖	ประเด็นข้อพิพาทว่า การประเมินค่ารายปี	๒๓
	ฎ. ๖๙๐๕/๒๕๔๔	นำค่ารายปีของปีที่ลวงแล้วเป็นหลัก	๒๔
	ฎ. ๖๙๐๔/๒๕๔๔	ดูมาตรา ๑๘	๒๔
	ฎ. ๑๐๙๒/๒๕๔๔	อำนาจศาลใช้ดุลพินิจในการบังคับคดี	๒๕
	ฎ. ๔๘๑๗/๒๕๔๓	ดูมาตรา ๑๘	๒๕
	ฎ. ๔๗๒/๒๕๔๓	มาตรฐานกลางเฉลี่ย	๒๕
	ฎ. ๓๖๑/๒๕๔๓	ดูมาตรา ๒๕	๒๖
	ฎ. ๕๕๑๐/๒๕๔๒	ประสงค์จะซื้อทรัพย์สินที่เช่า	๒๖
ฎ. ๔๒๘๒/๒๕๔๒	ดูมาตรา ๕	๒๗	

มาตรา	ฎีกา	หน้า
ฎ. ๔๓๖๗/๒๕๔๑	ดูมาตรา ๑๘	๒๗
ฎ. ๘๒๑๙/๒๕๔๐	"ค่ารายปี" หมายความว่า...	๒๗
ฎ. ๘๓๙/๒๕๔๐	อำนาจทำการประเมินค่ารายปี	๒๗
ฎ. ๖๓๓๗/๒๕๓๙	ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏจากการนำสืบ	๒๘
ฎ. ๑๙๓๖/๒๕๓๘	โจทก์ใช้ประโยชน์เองโดยมิได้ให้ผู้อื่นเช่า	๒๙
ฎ. ๙๔๑/๒๕๓๘	การประเมินในส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้จึงไม่ชอบ	๓๐
ฎ. ๖๘๑๕/๒๕๓๗	ไม่มีลักษณะเป็นการตกลงซื้อ	๓๐
ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖	ค่ารายปีของโจทก์เป็นค่ารายปีที่สมควร	๓๑
ฎ. ๔๖๒๐/๒๕๓๖	อาจนำมาเปรียบเทียบว่าค่ารายปี	๓๒
ฎ. ๔๕๕๒/๒๕๓๖	การประเมินที่ผิดพลาด	๓๓
ฎ. ๔๔๕๙/๒๕๓๖	อำนาจแก้หนี้ คำนวณค่ารายปีเสียใหม่	๓๓
ฎ. ๒๘๕๙/๒๕๓๖	ค่าเช่ามิใช่จำนวนเงินอันสมควร	๓๔
ฎ. ๑๘๗/๒๕๓๕	มิได้กล่าวอ้างในคำฟ้อง	๓๔
ฎ. ๖๑๑๑/๒๕๓๔	ดู มาตรา ๘	๓๖
ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔	ดูมาตรา ๓๘	๓๖
ฎ. ๓๘๒๐/๒๕๓๔	ดูมาตรา ๖	๓๖
ฎ. ๓๖๕๐/๒๕๓๔	ดูมาตรา ๑๓	๓๖
ฎ. ๓๔๐๗/๒๕๓๔	ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาประเมินใหม่	๓๖
ฎ. ๒๖๗๙/๒๕๓๔	ย่อมเรียกเงินส่วนนั้นคืนได้	๓๖
ฎ. ๑๖๔๙/๒๕๓๒	ย่อมมีอำนาจฟ้อง	๓๗
ฎ. ๑๗๙๖/๒๕๓๑	อำนาจพิจารณากำหนดตามข้อเท็จจริง	๓๘
ฎ. ๙๓๕ - ๙๓๖/๒๕๓๑	ผลประโยชน์ตอบแทนใกล้เคียงกัน	๓๘
ฎ. ๘๖๐/๒๕๒๐	ถือเอาค่าเช่าเป็นหลักคำนวณค่ารายปี	๓๘
ฎ. ๗๖๘/๒๕๑๐	อำนาจแก้หนี้หรือคำนวณใหม่	๓๙
ฎ. ๓๖๘/๒๕๐๓	ไม่จำเป็นต้องสืบพยาน	๓๙

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
	ฎ. ๑๙๒๕/๒๔๙๔	ผู้เช่ากับผู้ให้เช่าสมยอมกัน	๔๐
	ฎ. ๑๓๖๙/๒๔๙๒	เงินกินเปล่าที่เจ้าของห้องเรียกจากผู้เช่า	๔๐
มาตรา ๙	ฎ. ๕๙๙๗/๒๕๕๒	ความสงบเรียบร้อยของประชาชน	๔๑
	ฎ. ๓๗๙๒/๒๕๕๒	ไม่เข้าข้อยกเว้นที่ไม่ต้องเสียภาษี	๔๑
	ฎ. ๘๓๐/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๕	๔๒
	ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑	ดูมาตรา ๕	๔๒
	ฎ. ๘๘๐๗/๒๕๕๐	ดูมาตรา ๓๑	๔๒
	ฎ. ๕๙๖๑/๒๕๔๙	อำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัย	๔๒
	ฎ. ๓๗๙๔/๒๕๔๙	ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบ	๔๓
	ฎ. ๘๑๖๗ - ๘๑๗๒/๒๕๔๘	ไม่มีสิทธิยึดเงินค่าภาษี	๔๔
	ฎ. ๕๕๗๖/๒๕๔๘	ใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น	๔๕
	ฎ. ๘๑๑๕/๒๕๔๗	โรงเรียนสาธารณะซึ่งกระทำการ	๔๕
	ฎ. ๔๐๐๓/๒๕๔๖	เอกชนเก็บค่าธรรมเนียม	๔๖
	ฎ. ๖๑๑๑/๒๕๓๔	ไม่อยู่ในข้อยกเว้นที่จะได้รับยกเว้นภาษี	๔๗
	ฎ. ๓๘๑๘/๒๕๓๔	ดูมาตรา ๑๓	๔๗
	ฎ. ๑๗๗๕/๒๕๑๔	ผู้เช่าบิดพลิ้ว	๔๘
มาตรา ๑๐	ฎ. ๑๐๓๐๕/๒๕๕๐	อำนาจฟ้องให้จำเลยชำระค่าภาษี	๔๙
	ฎ. ๖๘๙/๒๕๕๐	โรงเรียนส่วนที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี	๔๙
	ฎ. ๑๕๕๓/๒๕๔๙	กรณีเจ้าของอยู่เอง	๕๐
	ฎ. ๑๔๑๐/๒๕๔๙	พิจารณาเป็นส่วนๆ ไป	๕๐
	ฎ. ๔๐๖๙/๒๕๔๕	ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี	๕๐
	ฎ. ๗๕๙๓/๒๕๓๘	การเข้าอยู่อาศัยในห้องพักพิพาท	๕๑
	ฎ. ๖๔๐๘/๒๕๓๔	ดูมาตรา ๓-	๕๑
	ฎ. ๑๒๓๘/๒๕๓๑	งดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียน	๕๑
	ฎ. ๓๓๗/๒๕๓๑	ใช้เป็นโรงจอดรถของพนักงาน	๕๑

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
	ฎ. ๓๓๕/๒๕๒๙	ถือไม่ได้ว่าเป็นโรงเรียนซึ่งเจ้าของอยู่	๕๒
	ฎ. ๔๐๐๕/๒๕๒๘	ถือไม่ได้ว่าโจทก์อยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่	๕๒
	ฎ. ๓๕๔๐/๒๕๒๘	ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียน	๕๒
	ฎ. ๓๒๙๘/๒๕๒๖	ไม่ได้รับงดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรียน	๕๓
	ฎ. ๙๓๕/๒๕๒๖	อุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์	๕๓
	ฎ. ๓๐๒๙/๒๕๒๕	กิจการของธนาคารพาณิชย์	๕๓
	ฎ. ๒๖๐๖/๒๕๒๓	ผู้เช่าเป็นฝ่ายชำระภาษีโรงเรียน	๕๓
	ฎ. ๓๐๔๓/๒๕๒๒	จัดตั้งเป็นโรงเรียนรับสอนนักเรียน	๕๔
	ฎ. ๖๖๐/๒๕๒๐	มิได้ใช้แสวงหาผลประโยชน์ตอบแทน	๕๔
	ฎ. ๑๑๓๓/๒๕๙๔	ครบกำหนดสัญญาเช่าแล้ว ก็ไม่ยอมออก	๕๔
	ฎ. ๔๕๘/๒๕๙๔	ถือจำนวนเงินประเมินตามค่าเช่า	๕๔
	ฎ. ๗๕๓/๒๕๙๒	ไม่จำเป็นต้องเอานิติบุคคลเข้ามา	๕๕
	ฎ. ๖๕๘/๒๕๘๙	ผู้ให้เช่ามิให้ขึ้นค่าเช่าตามลำพัง	๕๕
มาตรา ๑๑	ฎ. ๕๑๖๗/๒๕๓๑	คำนวณภาษีกรณีโรงเรียนถูกทำลาย	๕๖
	ฎ. ๗๒๖/๒๕๙๑	หลักในการคำนวณภาษีที่จะเก็บ	๕๗
มาตรา ๑๒	ฎ. ๒๑๙๒/๒๕๔๑	วิธีคำนวณที่กำหนดไว้ต่อท้ายสัญญา	๕๗
มาตรา ๑๓	ฎ. ๖๓๔๘/๒๕๓๙	คู่ความในคดี	๕๘
	ฎ. ๔๙๐๘/๒๕๓๘	มิใช่เป็นโรงเรียนธรรมดา	๕๙
	ฎ. ๔๘๙๖/๒๕๓๘	สิทธิได้ลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสาม	๖๑
	ฎ. ๕๖๒๑/๒๕๓๖	การลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสาม	๖๒
	ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	๖๒
	ฎ. ๔๖๒๐/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	๖๒
	ฎ. ๓๘๑๘/๒๕๓๔	อาจทราบค่ารายปีได้จากค่าเช่า	๖๒
	ฎ. ๓๖๕๐/๒๕๓๔	ลดค่าเช่าทำเทียบเรือ	๖๓
	ฎ. ๕๑๒๒/๒๕๓๓	ส่วนควบอันสำคัญ	๖๔

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
	ฎ. ๓๓๖/๒๕๒๙	ได้รับลดหย่อนค่ารายปีลงเหลือ ๑ ใน ๓	๖๔
	ฎ. ๒๓/๒๕๒๗	สำนักงานและโรงงานปะปนกันอยู่	๖๕
	ฎ. ๓๙๘๑/๒๕๒๔	สำเนาอันรับรองว่าถูกต้องกับต้นฉบับ	๖๖
มาตรา ๑๔		ไม่ปรากฏพบฎีกา	๖๗
มาตรา ๑๕		ไม่ปรากฏพบฎีกา	๖๗
มาตรา ๑๖	ฎ. ๒๕๙๒/๒๕๒๙	ลดหย่อนค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสาม	๖๗
มาตรา ๑๗	ฎ. ๑๗๒๗/๒๕๑๗	ค่างชำระค่าภาษี	๖๘
มาตรา ๑๘	ฎ. ๒๐๙๕/๒๕๕๓	หนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดี	๖๙
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	คำนวณค่าภาษีที่จะต้องเสียภาษี	๗๐
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๖	๗๒
	ฎ. ๑๐๒๘๗/๒๕๕๐	ดูมาตรา ๘	๗๒
	ฎ. ๘๙๘๘/๒๕๕๐	หลักในการคำนวณค่าภาษี	๗๒
	ฎ. ๘๘๙๒/๒๕๕๐	การคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปี	๗๒
	ฎ. ๑๐๒๕๑/๒๕๔๖	ดูมาตรา ๘	๗๓
	ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖	ดูมาตรา ๔๓	๗๔
	ฎ. ๖๙๐๔/๒๕๔๔	บังคับให้นำค่ารายปีของปีที่ล่วง	๗๓
	ฎ. ๗๔๒/๒๕๔๔	ดูมาตรา ๖	๗๔
	ฎ. ๕๘๗๕/๒๕๔๓	ดูมาตรา ๓๑	๗๔
	ฎ. ๔๘๑๗/๒๕๔๓	ค่าเช่าที่ระบุในสัญญา	๗๔
	ฎ. ๔๓๖๗/๒๕๔๑	มาตรฐานกลางมาเป็นเกณฑ์ประเมิน	๗๕
	ฎ. ๘๓๖๐/๒๕๓๘	ลักษณะทำเลที่ตั้งและขนาดคล้ายคลึงกัน	๗๖
	ฎ. ๙๔๑/๒๕๓๘	ดูมาตรา ๘	๗๗
	ฎ. ๓๔๐๙/๒๕๓๗	ดูมาตรา ๓๙	๗๗
	ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	๗๗
	ฎ. ๔๖๒๐/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	๗๘

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
	ฎ. ๔๕๕๒/๒๕๓๖	คู่มือตรา ๘	๗๘
	ฎ. ๒๘๕๙/๒๕๓๖	คู่มือตรา ๘	๗๘
	ฎ. ๓๘๒๐/๒๕๓๔	คู่มือตรา ๖	๗๘
	ฎ. ๓๘๑๘/๒๕๓๔	คู่มือตรา ๑๓	๗๘
	ฎ. ๓๖๕๐/๒๕๓๔	คู่มือตรา ๑๓	๗๘
	ฎ. ๔๔๘๘/๒๕๓๓	ขึ้นค่ารายปีมาก	๗๘
	ฎ. ๑๒๓๒/๒๕๐๖	ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วสูงขึ้น	๗๙
มาตรา ๑๙	ฎ. ๒๐๙๕/๒๕๕๓	คู่มือตรา ๑๘	๗๙
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ประเมินค่าภาษีห้องพักและบ้านพัก	๗๙
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	คู่มือตรา ๖	๘๑
	ฎ. ๓๗/๒๕๔๙	คู่มือตรา ๔๒	๘๑
	ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖	คู่มือตรา ๔๓	๘๑
	ฎ. ๗๐๙๖/๒๕๔๕	หน้าที่ยื่นแบบแจ้งรายการทรัพย์สิน	๘๑
	ฎ. ๕๘๗๕/๒๕๔๓	คู่มือตรา ๓๑	๘๒
	ฎ. ๙๖๓๗/๒๕๔๒	หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย	๘๒
มาตรา ๒๐	ฎ. ๖๒๙๔/๒๕๕๒	แบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษี	๘๔
	ฎ. ๓๕๔๒/๒๕๕๑	คำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐ	๘๔
	ฎ. ๒๙๒๕/๒๕๑๖	ผู้รับประเมินชำระค่าภาษี	๘๕
มาตรา ๒๑	ฎ. ๑๐๙/๒๕๑๗	การคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดิน	๘๗
มาตรา ๒๒		ไม่ปรากฏพบฎีกา	๘๗
มาตรา ๒๓	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	คู่มือตรา ๖	๘๗
	ฎ. ๑๕๒๗/๒๕๓๑	ค่ารายปีของปีก่อนถัดจากปี	๘๗
มาตรา ๒๔	ฎ. ๔๔๐๒/๒๕๕๑	ผู้รับประเมินที่ไม่พอใจ	๘๘
	ฎ. ๓๕๔๒/๒๕๕๑	คู่มือตรา ๒๐	๘๙
	ฎ. ๗๙๓๘/๒๕๔๐	รายการตามที่กฎหมายกำหนดไว้	๘๙

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
	ฎ. ๕๑๓๗/๒๕๓๙	ยื่นแบบแจ้งรายการประเมินภาษี	๘๙
	ฎ. ๒๒๘๙/๒๕๓๖	ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินของลูกหนี้	๙๐
	ฎ. ๑๑๒๕/๒๕๑๒	ฟ้องคดีต่อศาลว่าการประเมินไม่ถูก	๙๑
มาตรา ๒๔ ทวิ	ฎ. ๑๙๐๑/๒๕๔๘	ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี	๙๑
	ฎ. ๑๙๐๑/๒๕๔๘	เจ้าหน้าที่กำหนดประเภททรัพย์สิน	๙๒
	ฎ. ๑๒๕๖๕/๒๕๔๗	อำนาจประเมินย้อนหลัง	๙๓
	ฎ. ๗๐๙๖/๒๕๔๕	ดูมาตรา ๑๙	๙๓
มาตรา ๒๕	ฎ. ๒๐๙๐/๒๕๕๓	แจ้งการประเมินซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง	๙๔
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๒๓	๙๔
	ฎ. ๗๔๔/๒๕๕๒	คำร้องขอพิจารณาการประเมินใหม่	๙๔
	ฎ. ๔๔๐๒/๒๕๕๑	ดูมาตรา ๒๔	๙๔
	ฎ. ๓๗/๒๕๔๙	ดูมาตรา ๔๒	๙๕
	ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖	ดูมาตรา ๔๓	๙๕
	ฎ. ๙๖๙๑/๒๕๔๔	ไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษี	๙๕
	ฎ. ๓๖๑/๒๕๔๓	ชั้นที่สองสถานศาลชั้นต้น	๙๕
	ฎ. ๙๔๙๘/๒๕๔๒	ดูมาตรา ๓๙	๙๖
	ฎ. ๔๗๙/๒๕๔๑	สัญญาเช่าทรัพย์สิน	๙๖
	ฎ. ๖๗๐๘/๒๕๔๐	ยื่นคำร้องโต้แย้งคัดค้านการประเมิน	๙๗
	ฎ. ๙๔๑/๒๕๓๘	ดูมาตรา ๘	๙๗
	ฎ. ๗๓๓๖/๒๕๓๗	การประเมินไม่ถูกต้อง	๙๗
	ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	๙๘
	ฎ. ๔๖๒๐/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	๙๘
	ฎ. ๔๕๕๒/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	๙๘
	ฎ. ๒๒๘๙/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๒๔	๙๘
	ฎ. ๕๖๒/๒๕๓๒	จะยื่นคำโต้แย้งคัดค้านการประเมิน	๙๘

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
	ฎ. ๗๐๕/๒๕๓๑	ไม่อาจนำคดีขึ้นสู่ศาล	๙๘
	ฎ. ๑๒๗๑/๒๕๒๙	เรียกคืนเงินค่าภาษีโรงเรือน	๙๘
	ฎ. ๒๐๖๔/๒๕๒๒	อำนาจชี้ขาดคำร้องขอ	๙๙
มาตรา ๒๖	ฎ. ๒๐๙๐/๒๕๕๓	ดูมาตรา ๒๕	๑๐๐
	ฎ. ๕๙๘๗/๒๕๕๒	การขนส่งสินค้ากล่องเชื่อมต่อ	๑๐๐
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๒๓	๑๐๑
	ฎ. ๗๔๔/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๒๕	๑๐๑
	ฎ. ๓๔๐๗/๒๕๕๑	ดูมาตรา ๓๗	๑๐๑
	ฎ. ๖๐๕๒/๒๕๔๙	ทำเรือพาณิชย์แหลมฉบัง	๑๐๑
	ฎ. ๙๖๙๑/๒๕๔๔	ดูมาตรา ๒๕	๑๐๑
	ฎ. ๕๑๒๐/๒๕๓๗	กรณีที่มีเหตุสุดวิสัย	๑๐๑
มาตรา ๒๗	ฎ. ๒๐๙๐/๒๕๕๓	ดูมาตรา ๒๕	๑๐๒
	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๒๓	๑๐๒
มาตรา ๒๘	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๒๓	๑๐๒
มาตรา ๒๙	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๒๓	๑๐๒
	ฎ. ๔๘๙๓/๒๕๓๘	มอบอำนาจให้ฟ้องกรุงเทพมหานคร	๑๐๒
มาตรา ๓๐	ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๒๓	๑๐๓
	ฎ. ๓๕๔๒/๒๕๕๑	ดูมาตรา ๒๐	๑๐๓
	ฎ. ๘๙๔๐/๒๕๕๐	ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา	๑๐๓
มาตรา ๓๑	ฎ. ๓๗๔๙/๒๕๕๓	ดูมาตรา ๕	๑๐๕
	ฎ. ๘๓๐/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๕	๑๐๕
	ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑	ดูมาตรา ๕	๑๐๕
	ฎ. ๘๘๐๗/๒๕๕๐	รัฐวิสาหกิจไม่พอใจในคำชี้ขาด	๑๐๕
	ฎ. ๓๗/๒๕๔๙	ดูมาตรา ๔๒	๑๐๖
	ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖	ดูมาตรา ๔๓	๑๐๖

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
	ฎ. ๔๘๒/๒๕๔๖	กำหนดระยะเวลาที่กฎหมายบัญญัติ	๑๐๖
	ฎ. ๗๕๗/๒๕๔๔	ดูมาตรา ๓๙	๑๐๖
	ฎ. ๕๘๗๕/๒๕๔๓	นำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้นเป็นหลัก	๑๐๖
	ฎ. ๙๕๓/๒๕๔๓	กำหนดวิธีการนับระยะเวลา	๑๐๗
	ฎ. ๙๔๙๘/๒๕๔๒	ดูมาตรา ๓๙	๑๐๗
	ฎ. ๘๑๑๙/๒๕๔๐	ชำระหนี้ค่าภาษีแทนสำนักงานทรัพย์สิน	๑๐๗
	ฎ. ๗๓๓๖/๒๕๓๗	ดูมาตรา ๒๕	๑๐๙
	ฎ. ๕๕๓๖/๒๕๓๖	นับแต่วันรับแจ้งความ	๑๐๙
	ฎ. ๕๔๕๘/๒๕๓๔	โต้แย้งว่าโจทก์ไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์	๑๐๙
	ฎ. ๕๔๕๘/๒๕๓๔	พิพาทเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของรัฐ	๑๑๐
	ฎ. ๓๓๐๙/๒๕๓๒	อำนาจฟ้องเรียกค่าภาษี	๑๑๐
	ฎ. ๒๑๗๐/๒๕๓๑	ขอให้พิจารณาการประเมินใหม่	๑๑๑
	ฎ. ๑๑๓๖/๒๕๓๑	ให้ยกเลิกการเรียกเก็บภาษี	๑๑๑
	ฎ. ๑๒๘๘/๒๕๓๐	ยื่นคำร้องโต้แย้งคัดค้านการประเมิน	๑๑๑
	ฎ. ๑๑๒๕/๒๕๑๒	ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นก่อนศาลประทับฟ้อง	๑๑๒
	ฎ. ๒๑๓/๒๔๙๑	อำนาจชี้ขาดจำนวนเงินที่ประเมินได้	๑๑๒
มาตรา ๓๒	ฎ. ๓๖๑/๒๕๔๓	ดูมาตรา ๒๕	๑๑๓
มาตรา ๓๓	ฎ. ๗๓๐๘/๒๕๓๙	อำนาจพิจารณาค่ารายปีที่พิพาท	๑๑๓
มาตรา ๓๔		ไม่ปรากฏพบฎีกา	๑๑๓
มาตรา ๓๕		ไม่ปรากฏพบฎีกา	๑๑๔
มาตรา ๓๖	ฎ. ๙๑๓/๒๕๓๑	ประสงค์ให้ใช้ภูมิลำเนาเดิม	๑๑๔
มาตรา ๓๗	ฎ. ๗๔๔/๒๕๕๒	ดูมาตรา ๒๕	๑๑๕
	ฎ. ๘๐๙๐/๒๕๕๑	ถ้อยคำในหนังสือแจ้งคำชี้ขาด	๑๑๕
	ฎ. ๔๔๐๒/๒๕๕๑	ดูมาตรา ๒๔	๑๑๕
	ฎ. ๓๔๐๗/๒๕๕๑	มอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษร	๑๑๕
	ฎ. ๔๓๘/๒๕๕๑	หนังสือมอบอำนาจ	๑๑๖

มาตรา	ฎีกา	หน้า	
มาตรา ๓๘	ฎ. ๓๗/๒๕๔๙ ฎ. ๕๕๗๗/๒๕๔๘ ฎ. ๔๒๘๒/๒๕๔๒ ฎ. ๑๙๙๖/๒๕๓๘ ฎ. ๗๓๓๖/๒๕๓๗ ฎ. ๖๔๒๘/๒๕๓๔ ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔ ฎ. ๔๗๗๔/๒๕๓๓	ดูมาตรา ๔๒ คนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษี ดูมาตรา ๕ กลายเป็นคำฟ้องที่เคลือบคลุมไปได้ ดูมาตรา ๒๕ การชำระหนี้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน จัดการทรัพย์สินและต่อสู้คดีใดๆ อำนาจฟ้องต่อเมื่อโจทก์ได้ชำระค่าภาษี	๑๑๗ ๑๑๗ ๑๑๗ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๑๙ ๑๑๙
มาตรา ๓๙	ฎ. ๓๓๒๐/๒๕๕๐ ฎ. ๑๙๓๖/๒๕๔๘ ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖ ฎ. ๓๑๗๖/๒๕๔๕ ฎ. ๖๕๘/๒๕๔๕ ฎ. ๗๕๗/๒๕๔๔ ฎ. ๙๔๙๘/๒๕๔๒ ฎ. ๔๒๘๒/๒๕๔๒ ฎ. ๗๓๓๖/๒๕๓๗ ฎ. ๓๔๐๙/๒๕๓๗ ฎ. ๕๔๕๘/๒๕๓๔ ฎ. ๓๘๒๐/๒๕๓๔ ฎ. ๔๖๘๘/๒๕๓๓ ฎ. ๕๓๙/๒๕๒๒ ฎ. ๖๙๖/๒๕๑๐	อายุัด ผิดพลาดก็ไม่ถือเป็นสาระสำคัญ ประวิงการชำระหนี้ค่าภาษี ดูมาตรา ๔๓ วันอ่านคำพิพากษาศาลภาษีอากรกลาง พิพากษาให้จำเลยคืนเงินค่าภาษี ประเด็นในคดีมาสู้เองได้ มติยืนตามการประเมินที่แจ้งไป ดูมาตรา ๕ ดูมาตรา ๒๕ นำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลัก ดูมาตรา ๓๙ ดูมาตรา ๖ จะต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑๐ ของภาษี ผู้พิจารณาอุทธรณ์ ศาลจึงยกขึ้นปรับคดีได้เอง	๑๒๑ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๔ ๑๒๔ ๑๒๔ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๕ ๑๒๕
มาตรา ๔๐	ฎ. ๙๑๗๔/๒๕๕๒ ฎ. ๖๓๒๙/๒๕๕๒ ฎ. ๔๑๕๕/๒๕๔๓	รับผิดชอบในมูลหนี้ค่าภาษี สิทธิในการเลิกสัญญา ภาษีคนละประเภทไม่ซ้ำซ้อนกัน	๑๒๖ ๑๒๖ ๑๒๗

มาตรา	ฎีกา	หน้า
	ฎ. ๑๑๒๘/๒๕๔๐ เป็นการขอด้วยกฎหมาย	๑๒๗
	ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔ ดูมาตรา ๓๘	๑๒๗
	ฎ. ๑๖๔๘ - ๑๖๔๙/๒๕๒๙ กรณีที่จะเป็นการรับช่วงสิทธิ	๑๒๗
มาตรา ๔๑	ฎ. ๓๙๑๑/๒๕๓๒ ยึดเงินส่วนที่เกินไว้โดยไม่ต้องคืน	๑๒๙
มาตรา ๔๒	ฎ. ๓๗/๒๕๔๙ การประเมินจากพนักงานเก็บภาษี	๑๒๙
	ฎ. ๑๗๘๑/๒๕๐๙ สิทธิบอกเลิกสัญญาเช่า	๑๓๐
มาตรา ๔๓	ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖ จะยื่นคำโต้แย้งคัดค้านการประเมิน	๑๓๒
	ฎ. ๔๒๔๖/๒๕๓๙ คิดดอกเบี้ยซ้อนเข้าไปอีก	๑๓๒
	ฎ. ๕๕๙๐/๒๕๓๓ มิตินัดไม่ชำระเงินค่าภาษีที่ค้าง	๑๓๓
มาตรา ๔๔	ไม่ปรากฏพบฎีกา	๑๓๓
มาตรา ๔๕	ฎ. ๕๕๗๗/๒๕๔๘ ดูมาตรา ๔๒	๑๓๔
	ฎ. ๒๓๐/๒๕๔๑ การโอนทรัพย์สินนั้นไปยังเจ้าของคนใหม่	๑๓๔
	ฎ. ๑๙๙๖/๒๕๓๘ ดูมาตรา ๓๘	๑๓๔
	ฎ. ๒๗๕๙/๒๕๓๑ ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือน	๑๓๔
มาตรา ๔๖	ไม่ปรากฏพบฎีกา	๑๓๕
มาตรา ๔๗	ไม่ปรากฏพบฎีกา	๑๓๕
มาตรา ๔๘	ไม่ปรากฏพบฎีกา	๑๓๕

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ ฯ

มาตรา ๖	ฎ. ๙๓๒๖/๒๕๔๖ เขตป่าสงวนแห่งชาติ	๑๓๗
	ฎ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓ ดูมาตรา ๔๑	๑๓๗
มาตรา ๗	ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔ อำนาจในการจัดการทรัพย์สิน	๑๓๘
	ฎ. ๓๗๑๒/๒๕๓๔ ดูมาตรา ๔๘	๑๓๘
	ฎ. ๓๗๔/๒๕๓๔ ดูมาตรา ๒๕	๑๓๙
	ฎ. ๒๔๕๙/๒๕๓๓ หนี้ค่าภาษีบำรุงท้องที่	๑๓๙
	ฎ. ๒๙๐๓/๒๕๒๗ ดูมาตรา ๕๒	๑๓๙

มาตรา	ฎีกา	หน้า
	ฎ. ๓-๕/๒๕๑๕ ยกเว้นให้แก่ผู้ที่ประกอบกรการกสิกรรม	๑๓๙
	ฎ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓ คู่มือตรา ๔๑	๑๓๙
มาตรา ๒๔	ฎ. ๓๘๙๗/๒๕๕๒ การอุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจ	๑๔๐
	ฎ. ๓๗๔/๒๕๓๔ คู่มือตรา ๒๕	๑๔๐
	ฎ. ๔๗๑/๒๕๒๓ ผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าพนักงานจัดเก็บภาษี	๑๔๐
มาตรา ๒๔	ฎ. ๓๗๔/๒๕๓๔ ลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์	๑๔๑
มาตรา ๓๐	ฎ. ๙๓๒๖/๒๕๔๖ คู่มือตรา ๖	๑๔๑
มาตรา ๓๕	ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔ คู่มือตรา ๗	๑๔๑
	ฎ. ๑๐๔๗/๒๕๓๔ การขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลาย	๑๔๑
มาตรา ๔๑	ฎ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓ อนุญาตให้โจทก์ทำการตัดฟันไม้	๑๔๒
มาตรา ๔๕	ฎ. ๖๔๙๔/๒๕๓๔ ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด	๑๔๓
มาตรา ๔๘	ฎ. ๓๗๑๒/๒๕๓๔ การประเมินไม่ถูกต้อง	๑๔๔
	ฎ. ๑๐๔๗/๒๕๓๔ คู่มือตรา ๓๕	๑๔๔
มาตรา ๔๙	ฎ. ๙๓๒๖/๒๕๔๖ คู่มือตรา ๖	๑๔๕
	ฎ. ๑๐๔๗/๒๕๓๔ คู่มือตรา ๓๕	๑๔๕
	ฎ. ๒๙๐๓/๒๕๒๗ คู่มือตรา ๕๒	๑๔๕
	ฎ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓ คู่มือตรา ๔๑	๑๔๕
มาตรา ๕๒	ฎ. ๙๓๒๖/๒๕๔๖ คู่มือตรา ๖	๑๔๕
	ฎ. ๒๙๐๓/๒๕๒๗ ภาษีอย่างสูงไม่เกินร้อยละ ๕ บาท	๑๔๕
	ฎ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓ คู่มือตรา ๔๑	๑๔๖

พระราชบัญญัติภาษีป้าย ๗

๑๔๗

มาตรา ๖	ฎ. ๕๓๓๒/๒๕๔๗ ไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีป้าย	๑๔๗
	ฎ. ๑๑๖๘/๒๕๔๖ ป้ายแผ่นเดียวกัน	๑๔๗
	ฎ. ๙๙๕/๒๕๓๑ อำนาจประเมินภาษีป้าย	๑๔๗
มาตรา ๗	ฎ. ๑๒๕๑/๒๕๔๙ หน้าที่ต้องรื้อถอนป้ายพิพาท	๑๔๙
	ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗ สิทธิและดูแลบำรุงรักษาสาลา	๑๔๙

มาตรา	ฎีกา	หน้า
มาตรา ๘	ฎ. ๓๘๕๕/๒๕๔๕ กฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน	๑๕๑
	ฎ. ๑๗๔๓/๒๕๔๔ ดูมาตรา ๑๘	๑๕๑
	ฎ. ๘๒/๒๕๓๙ บ้ายที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้าย	๑๕๑
มาตรา ๑๒	ฎ. ๓๖๙๑/๒๕๔๘ ฟ้องเรียกค่าภาษีป้ายและเงินเพิ่ม	๑๕๓
	ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗ ดูมาตรา ๗	๑๕๓
มาตรา ๑๔	ฎ. ๓๖๘๑/๒๕๔๓ เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความ	๑๕๔
มาตรา ๑๗	ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗ ดูมาตรา ๗	๑๕๕
มาตรา ๑๘	ฎ. ๑๗๔๓/๒๕๔๔ สถานีบริการน้ำมัน	๑๕๖
มาตรา ๒๔	ฎ. ๑๔๓๓/๒๕๔๕ การขอคืนค่าภาษีป้าย	๑๕๗
มาตรา ๒๕	ฎ. ๑๒๕๑/๒๕๔๙ ดูมาตรา ๗	๑๕๗
	ฎ. ๗๐๓๖/๒๕๔๐ ขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา	๑๕๗
มาตรา ๓๐	ฎ. ๒๔๗๐/๒๕๒๙ กำหนดว่าต้องเสียภาษีป้าย	๑๕๙
	ฎ. ๑๒๕๑/๒๕๔๙ ดูมาตรา ๗	๑๕๙
	ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗ ดูมาตรา ๗	๑๕๙
	ฎ. ๑๔๓๓/๒๕๔๕ ดูมาตรา ๒๔	๑๕๙
มาตรา ๓๓	ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗ ดูมาตรา ๗	๑๕๙

- ผนวก -

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ

มาตรา ๔๐ คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๒

มาตรา ๔๕ คำวินิจฉัยที่ ๔๑/๒๕๔๘

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ

มาตรา ๘, ๒๕, ๓๑ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๖๖/๒๕๔๖

พระราชบัญญัติภาษีนำร่องที่

มาตรา ๓๕ คำสั่งที่ ๘/๒๕๔๕

ฎีกา

: ตามพระราชบัญญัติ

๑. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

เรียงมาตรา

มาตรา ๑

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๒

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๓

ฎ. ๖๔๐๘/๒๕๓๔ นอกจากโจทก์จะใช้ตึกแถวของโจทก์เป็นที่อยู่อาศัยของภรรยา และบุตรแล้ว โจทก์ยังให้บุตรชายใช้เป็นที่ตั้งสำนักงานทนายความด้วยยอมถือไม่ได้ว่าโจทก์ ซึ่งเป็นเจ้าของอยู่เอง หรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาอันจะได้รับงดเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓ การใช้ตึกแถวตั้ง สำนักงานทนายความ มีลักษณะเป็นการดำเนินธุรกิจอย่างหนึ่งถือไม่ได้ว่าโจทก์ใช้อยู่เองหรือ ให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาและการตั้งสำนักงานทนายความ แม้ว่าจะไม่ต้องจดทะเบียนการค้าและ เสียภาษีการค้าตามประมวลรัษฎากร ก็ไม่มีผลทำให้หน้าที่การเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับตึกแถวของโจทก์เปลี่ยนแปลงไป

ฎ. ๓๙๗/๒๕๒๑ ถังน้ำมันขนาด ๘๐๐,๐๐๐ ลิตร และ ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ก่อสร้างขึ้นติดที่ดินเป็นการถาวรใช้สำหรับเก็บสินค้าน้ำมัน เทียบได้กับอาคารเก็บสินค้าทั่ว ๆ ไป การที่ต้องสร้างเป็นรูปถังกลมก็เนื่องจากสินค้าที่เก็บเป็นของเหลวจำพวกน้ำ ดังนี้ ถังได้วางน้ำมันดังกล่าวเป็นสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓ แล้ว จึงต้องเสียภาษีโรงเรือนสำหรับถังน้ำมัน

ฎ. ๒๘๖๑/๒๕๑๙ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๐ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓ โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ที่กฎหมายให้งดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือน ตามบทบัญญัติแห่งภาค ๑ ของพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ได้แก่โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่รักษาและมีได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบอุตสาหกรรม โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งเจ้าของอยู่และใช้เป็นร้านค้า หรือสถานที่ประกอบการค้าด้วย หาได้รับงดเว้นจากการที่จะต้องเสียภาษีโรงเรือนไม่ ดังนี้ เมื่อโจทก์เป็นบริษัทจำกัดมีวัตถุประสงค์ในการประกอบการค้า น้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมต่างๆ โดยใช้ตึกพิพาททั้งหมด เป็นสถานที่บริหารงานและติดต่อธุรกิจการค้า แม้โจทก์จะเก็บสินค้าน้ำมันและตั้งโรงกลั่นน้ำมันอยู่ที่อื่น การบริหารงานอันเป็นส่วนสำคัญหรือหัวใจของการค้า น้ำมันของโจทก์ย่อมอยู่ที่ตึกพิพาทได้ชื่อว่าโจทก์ใช้ตึกพิพาทเป็นที่ดำเนินธุรกิจการค้า เมื่อโจทก์ใช้ตึกพิพาทประกอบธุรกิจการค้าแล้วโจทก์จะอยู่เองหรือไม่ ก็ไม่ทำให้โจทก์ได้รับการงดเว้นที่จะต้องเสียภาษีโรงเรือนตามกฎหมายข้างต้น (อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๕๘/๒๔๘๙)

ฎ. ๑๖๙๘/๒๕๑๘ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น จะต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินทุกชนิด เว้นแต่ทรัพย์สินที่กฎหมายบัญญัติไว้ในมาตรา ๙ และ ๑๐ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓ โรงเรือนของจำเลยใช้ทำเป็นหอพักโดยได้รับค่าตอบแทนและบริการอย่างอื่นจากผู้มาพักตามพระราชบัญญัติหอพัก แม้จำเลยจะอยู่อาศัยในหอพักนั้นด้วย โรงเรือนของจำเลยก็ไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว การใช้เป็นหอพักได้ผลประโยชน์ตอบแทนเหมือนการใช้ประกอบกิจการ

อย่างอื่น จึงไม่อยู่ในข่ายที่จะได้รับยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๑๐ เมื่อ จำเลยไม่ไปรับแบบพิมพ์มากรอกรายการยื่นภายในกำหนดตามประกาศ ย่อมเป็นการละเลย ต่อหน้าที่ของผู้รับประเมินที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย จึงมีความผิดตามมาตรา ๒๐, ๔๖

ฎ. ๓๒๑/๒๕๑๘ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือน จ.ศ.๑๒๓๒ มาตรา ๓

สมาคมพาณิชย์อินเดียหรือหอการค้าอินเดีย โจทก์เป็นนิติบุคคล แม้การเข้าอยู่ใน โรงเรือนของนิติบุคคลไม่อาจฟังเป็นได้เช่นบุคคลธรรมดา แต่การที่โจทก์มีคณะกรรมการบริหาร ดำเนินกิจการแทน และโจทก์ได้ใช้โรงเรือนเป็นสำนักงานและให้คนเฝ้ารักษา ย่อมอยู่ใน ความหมายของคำว่า เจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนเฝ้ารักษาตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๓ แล้ว ส่วนข้อที่ว่าโจทก์ได้ใช้โรงเรือนดังกล่าวขายอาหาร เครื่องดื่ม แกสมาชิก และมีโต๊ะบิลเลียดให้สมาชิกเล่นนั้น ก็ปรากฏว่ามีระเบียบห้ามบุคคลภายนอก เข้าไปเล่น และที่ว่าโจทก์ได้ให้เช่าสนามเล่นแบดมินตันด้วย ก็ยังฟังแน่นอนไม่ได้ พฤติการณ์ ดังกล่าวหาพอที่จะถือว่าโรงเรือนใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรม ตาม มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นไม่

ฎ. ๑๔๘๑/๒๕๑๓ เจ้าของทำสัญญาให้ผู้อื่นเช่าที่ดินเพื่อรื้อตึกแถวในที่ดินนั้นแล้ว สร้างใหม่ ได้มอบที่ดินและตึกแถวให้แล้วซึ่งตามสัญญาไม่ใช่เป็นการมอบกรรมสิทธิ์ตึกแถวให้ ตึกแถวนี้มีผู้เช่าอยู่อาศัยจากเจ้าของเจ้าของจึงบอกเลิกการเช่าและงดเก็บค่าเช่า แต่ผู้เช่าอยู่ใน ตึกแถวก็ยังไม่ออกไป แม้ดังนั้นก็ยังไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่เจ้าของจะได้รับยกเว้นไม่เสียภาษีโรงเรือน

ฎ. ๑๑๐๓/๒๕๐๘ จำเลยเป็นพนักงานเก็บเงินรายได้ต่าง ๆ ของเทศบาลรวมทั้งภาษี โรงเรือนและที่ดิน จำเลยได้เก็บหรือรับเงินจากผู้นำมาชำระ จึงเป็นการกระทำในหน้าที่พนักงาน เก็บเงิน เมื่อykkยกเงินซึ่งได้รับมอบหมายไว้ตามหน้าที่ ย่อมมีความผิดตาม มาตรา ๑๔๗ นายกเทศมนตรีได้แต่งตั้งปลัดเทศบาลเป็น "พนักงานเจ้าหน้าที่" สมุหบัญชีเป็น "พนักงานเก็บภาษี" มีอำนาจหน้าที่จัดเก็บ เร่งรัด ค่าภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและ ที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ แต่ปลัดเทศบาลและสมุหบัญชีมิได้ทำหน้าที่ด้วยตนเอง จำเลยได้รับ

มอบหมายไปปฏิบัติผู้เดียว ฉะนั้น การที่จำเลยเก็บเงินภาษี จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเก็บเงินซึ่งมีสมุหบัญชีเป็นหัวหน้า ถือได้ว่าเป็นหน้าที่ที่จำเลยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติการตามหน้าที่ เมื่อเบียดบังยกยอก จะอ้างว่าไม่ได้ทำในหน้าที่ หรือไม่ใช่เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ยอมฟังไม่ขึ้น

ฎ. ๑๘๕/๒๕๐๒ ค่าเช่าที่เก็บจริง ถ้าไม่สมควร เจ้าพนักงานก็อาจประเมินเพื่อเก็บภาษีใหม่ได้

ผู้เฝ้าโรงเรือนมีคนอาศัยอยู่ด้วยและมีจักรเย็บผ้ารับจ้างเมื่อมีผู้มาจ้างไม่ใช่ประกอบอุตสาหกรรมหรือใช้เป็นที่พักผ่อนได้รับยกเว้นค่าภาษีตาม พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ฎ. ๑๘๔๔/๒๔๙๙ การที่มีผู้เก็บข้าวเปลือกซึ่งเก็บได้จากค่าเช่าบ้างปลูกขึ้นเองบ้างแล้วขายไปเช่นนี้หาเรียกว่าผู้ขายนั้นเป็นที่ไว้สินค้าไม่ ฉะนั้นยอมได้รับความยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีตาม มาตรา ๓ แห่ง พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๕

ฎ. ๙๖๑/๒๔๙๖ โจทก์ฟ้องอ้างว่า อาคารของโจทก์อยู่ในเขตเทศบาลถูกควบคุมตาม พ.ร.บ.ควบคุมค่าเช่า ฯลฯ ได้ค่าเช่าจริงในปี ๑ เป็นจำนวนเงินจำนวนหนึ่ง แต่จำเลยซึ่งเป็นเทศบาลประเมินเกินกว่าค่าเช่าจริง จึงเรียกเก็บภาษีจากโจทก์ไป เกิน โจทก์ได้ร้องขอให้พิจารณาประเมินใหม่แล้ว ก็ยังชี้ขาดให้โจทก์เสียภาษีเกินอยู่นั่นเอง โจทก์จึงฟ้องขอให้ศาลบังคับให้จำเลยคืนส่วนที่เกินให้

จำเลยรับว่า โจทก์เก็บค่าเช่าได้ตามบัญชีท้ายฟ้องจริง แต่อ้างว่าจำเลยและพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยได้ปฏิบัติ ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมาย และกำหนดค่ารายปีโรงเรือนและที่ดินของโจทก์ เหมาะสมถูกต้องแล้ว ดังนี้ ข้อที่ ต้องพิจารณาจึงมีว่าค่าเช่าโรงเรือนของโจทก์นี้มีเหตุอันบ่งให้เห็นว่ามีใช้จำนวนอันสมควรที่จะเช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ จริง หรือไม่ เมื่อจำเลยรับว่าโจทก์เก็บค่าเช่าได้ตามบัญชีท้ายฟ้องจริง การที่จำเลยจะประเมินภาษีใหม่ ก็ต้องมีเหตุตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เหตุดังกล่าวเป็นหน้าที่จำเลยต้องนำสืบ แต่จำเลยไม่นำสืบแสดงว่าค่าเช่าที่โจทก์ได้รับ มีใช้ จำนวนตามสมควรแต่ประการใด จำเลยจึงต้องแพ้คดี

มาตรา ๕

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๕

ฎ. ๓๗๔๙/๒๕๕๓ แม้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ของจำเลยที่ ๑ จะมีมติยื่นตามการประเมิน โดยวินิจฉัยว่า สนามกอล์ฟพิพาทเป็นโรงเรือน และสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นแตกต่างจากการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ที่ประเมินว่า สนามกอล์ฟพิพาทเป็นที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น คือ อาคารสโมสรและอาคารบริการต่าง ๆ ก็ตาม แต่ก็เป็นกรวินิจฉัยในประเด็นเดียวกันว่า สนามกอล์ฟเป็นทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๖ (๑) หรือไม่ ประกอบกับคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ของจำเลยที่ ๑ มีมติยื่นตามการประเมิน กรณีจึงไม่ใช่เป็นการวินิจฉัยเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมในรายการอื่น คณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ของจำเลยที่ ๑ ย่อมมีอำนาจกระทำได้

ปัญหาว่าพื้นที่บริเวณที่ดินสนามกอล์ฟจะเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่อง กับสิ่งปลูกสร้างหรือไม่นั้น แม้ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๕ จะมีได้ กำหนดความหมายของสิ่งปลูกสร้างได้โดยเฉพาะ แต่ลักษณะสภาพของสะพาน ชุ้มต่าง ๆ และสิ่งต่าง ๆ ที่โงทกก่อสร้างในบริเวณสนามกอล์ฟล้วนก่อสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์ แก่บุคคลต่าง ๆ ในพื้นที่สนามกอล์ฟทั้งสิ้นถือได้ว่าเป็นสิ่งปลูกสร้าง ส่วนพื้นที่สนามกอล์ฟ ที่เหลือนอกเหนือจากสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็สนามหญ้า บ่อน้ำ สระน้ำ ทะเลสาบ บ่อทราย พื้นที่ปลูกต้นไม้หรือพื้นที่ว่างเปล่าอื่น ๆ ได้ความจากพยานหลักฐานโงทกเพียงว่า

เป็นการปรับปรุงพื้นที่ดินจากสภาพธรรมชาติเดิมขึ้นมาให้เหมาะสมกับการใช้สนามกอล์ฟเท่านั้น จำเลยทั้งสองก็ไม่ได้นำสืบถึงข้อเท็จจริงในการปรับปรุงพื้นดินให้เป็นสนามกอล์ฟของโจทก์ว่า มีการจัดทำโครงสร้างอย่างใดที่พอจะถือได้ว่ามีสภาพที่เป็นสิ่งปลูกสร้างตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๕ ข้อเท็จจริงจึงยังฟังไม่ได้ว่า ลักษณะพื้นดินสนามกอล์ฟของโจทก์นอกเหนือจากที่มีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างขึ้น มีสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างด้วย คงฟังได้เพียงว่า เป็นที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับสิ่งปลูกสร้างตามความหมายใน พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๖ วรรคสาม

ฎ. ๘๓๐/๒๕๕๒ อุทธรณ์ของจำเลยเป็นการอุทธรณ์โต้แย้งการรับฟังพยานหลักฐานของศาลภาษีอากรกลางในเรื่องการมอบอำนาจให้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ อันเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงเมื่อโจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๖,๖๐๐ บาท แก่โจทก์ จึงเป็นคดีที่ราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทไม่เกินห้าหมื่นบาท ห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๒๕

มติคณะรัฐมนตรีในเรื่องการยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๐ และวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ไม่ใช่กฎหมายที่จะตัดอำนาจฟ้องของผู้ถูกโต้แย้งสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายแพ่ง

ตามคำฟ้องโจทก์อ้างว่าโจทก์ไม่เห็นฟ้องด้วยการประเมินและคำชี้ขาด เพราะเป็นการประเมินและคำชี้ขาดโดยไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยโจทก์เห็นว่าตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์ไม่ใช่สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ และถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือใช้ในกิจการสาธารณะซึ่งมีไว้เพื่อประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ย่อมได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ ขอให้เพิกถอนการประเมินและคำชี้ขาด เป็นการฟ้องว่า ตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไม่ใช่กรณีที่โจทก์เห็นว่าจำนวนเงินที่ประเมินและตามคำชี้ขาดสูงเกินสมควร โจทก์จึงไม่ต้องนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาลดหย่อนค่ารายปีตามมาตรา ๓๑ วรรคท้าย

ตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์มีลักษณะเป็นสิ่งปลูกสร้างอย่างหนึ่งแม้จะวางอยู่บนแท่นคอนกรีตและสามารถยกเคลื่อนย้ายได้ไม่ยากเพราะไม่ได้เชื่อมติดกับทางสาธารณะหรือพื้นดินเป็นการถาวรและไม่มีลักษณะเป็นส่วนควบกับที่ดิน ทั้งไม่มีลักษณะเป็นสิ่งปลูกสร้างที่เข้าอยู่อาศัยได้หรือใช้เป็นที่ไว้สินค้า แต่ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มิได้กำหนดให้จัดเก็บภาษีเฉพาะสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะติดอยู่กับที่ดินเป็นการถาวรหรือเป็นส่วนควบกับที่ดินเท่านั้น และในขณะที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยประเมินภาษีนั้น ตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์มิได้มีการเคลื่อนย้ายแต่ได้ใช้คุ้มครองป้องกันมิให้เครื่องโทรศัพท์เสียหาย และให้บริการประชาชนผู้ใช้โทรศัพท์ให้มีความปลอดภัย สะดวกสบาย จึงเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประกอบกิจการก่อให้เกิดประโยชน์และรายได้แก่โจทก์และถือเป็นสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๕

ทรัพย์สินที่จะได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๙ (๒) จะต้องเป็นทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ เมื่อบริษัทโจทก์มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจและกฎหมายมิได้บัญญัติให้ยกเว้นภาษีดังเช่นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการรถไฟโดยตรง ตู้โทรศัพท์สาธารณะซึ่งเป็นทรัพย์สินของโจทก์จึงไม่ได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ (๒)

ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑ การที่นายจำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงว่าโจทก์ได้มอบอำนาจให้ ย. ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาประเมินใหม่และขอ**สละประเด็น**นี้ถือว่าจำเลยยอมรับข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว จึงเป็นอันยุติไปและไม่เป็นประเด็นที่ศาลภาษีอากรกลางต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยในประเด็นดังกล่าวจึงเป็นข้อที่ไม่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลภาษีอากรกลาง จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร ๙ มาตรา ๒๙ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง

มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๐ และวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ ไม่ใช่กฎหมายที่จะตัดอำนาจฟ้องของผู้ถูกโต้แย้งสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย เมื่อตามคำฟ้องของโจทก์อ้างว่าถูกโต้แย้งสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลย

ตามคำฟ้องของโจทก์อ้างว่าตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์ไม่ใช่สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น และถือว่าเป็นทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือใช้ในกิจการของสาธารณะซึ่งมิได้เพื่อประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ย่อมได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน ขอให้เพิกถอนการประเมินและคำชี้ขาด ถือว่าเป็นการฟ้องอ้างว่าตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไม่ใช่กรณีที่โจทก์เห็นว่าจำนวนเงินที่ประเมินและตามคำชี้ขาดสูงเกินสมควรแต่อย่างไรโจทก์จึงไม่ต้องนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาลดหย่อนค่ารายปีตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๙ มาตรา ๓๑ วรรคท้าย

พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๙ มาตรา ๕ บัญญัตินิยามของคำว่า โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นให้กินความถึงแพด้วยเท่านั้น โดยมีได้กำหนดความหมายไว้โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์แล้ว เห็นได้ว่า มีลักษณะเป็นสิ่งปลูกสร้างอย่างหนึ่ง แม้จะวางอยู่บนแท่นคอนกรีตและสามารถที่จะยกเคลื่อนย้ายได้ไม่ยากเพราะไม่ได้เชื่อมติดกับทางสาธารณะหรือพื้นดินเป็นการถาวรและไม่มีลักษณะเป็นส่วนควบกับที่ดิน ทั้งไม่มีลักษณะเป็นสิ่งปลูกสร้างที่จะเข้าอยู่อาศัยได้หรือใช้เป็นที่พักอาศัย แต่ตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๙ ก็ได้กำหนดให้จัดเก็บภาษีเฉพาะสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะติดอยู่กับที่ดินเป็นการถาวรหรือเป็นส่วนควบกับที่ดินเท่านั้น ตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์ใช้คุ้มครองป้องกันมิให้เครื่องโทรศัพท์สาธารณะเสียหาย เพื่อให้บริการประชาชนผู้ใช้โทรศัพท์สาธารณะ จึงเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประกอบกิจการก่อให้เกิดประโยชน์และรายได้แก่โจทก์และถือเป็นสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๙ มาตรา ๕ ส่วนกรณีทรัพย์สินที่จะได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ (๒) จะต้องเป็นทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ เมื่อโจทก์มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจและกฎหมายมิได้บัญญัติให้ยกเว้นภาษีตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์จึงไม่ได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ฎ. ๘๘๐๗/๒๕๕๐ ดูมาตรา ๓๑ (ซ้ำ)

ฎ. ๘๒๘๒/๒๕๕๒ - ตามใบแจ้งรายการประเมินและใบแจ้งคำชี้ขาดระบุชื่อ พ. และหรือบริษัท ก. (โจทก์) ผู้รับประเมิน ย่อมหมายถึงว่า พ. หรือโจทก์คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนตามที่มีชื่อระบุไว้ในเอกสารดังกล่าว อยู่ในฐานะ ผู้รับประเมิน โจทก์จึงเป็นบุคคลผู้อยู่ในฐานะฟัง

ชำระค่าภาษีตามที่พนักงานเก็บภาษีแจ้งรายการประเมินไปให้ทราบและมีหน้าที่ชำระค่าภาษีตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ถือได้ว่าโจทก์ถูกโต้แย้งสิทธิตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๕๕ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

จำเลยไม่มีพยานมานำสืบให้เห็นว่าค่าเช่ารายปีพิกัดนี้ไม่ใช่จำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนฯ มาตรา ๘ กรณีจึงไม่มีเหตุบ่งชี้ให้เห็นว่าค่าเช่าตามเอกสารแนบท้ายสัญญาเช่าอาคารตามฟ้องไม่ใช่จำนวนอันสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ในการคำนวณภาษีซึ่งจะต้องเสียค่ารายปีจึงต้องถือตามจำนวนค่าเช่าที่โจทก์รับมาตามเอกสารแนบท้ายสัญญาเช่า การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ประเมินเรียกเก็บค่ารายปีโดยถือเอาค่าเช่าและค่าบริการรวมอยู่ด้วยนั้นจึงไม่ถูกต้อง การประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่และคำสั่งขาดของจำเลยที่ ๑ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การที่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินส่วนที่เกินจากการประเมินใหม่ทั้งหมดให้แก่โจทก์ ภายใน ๓ เดือนนับแต่วันอ่านคำพิพากษานี้ หมายถึงนับแต่วันอ่านคำพิพากษาของศาลภาษีอากรกลางนั้น เมื่อคดีนี้ ไม่ได้ถึงที่สุดไปตามคำพิพากษาของศาลภาษีอากรกลาง คำพิพากษาดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วย พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนฯ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ปัญหานี้แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนศาลฎีกาสมควรแก้ไขให้ถูกต้องคือให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินภาษีให้โจทก์ภายในกำหนด ๓ เดือน นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด

ฎ. ๔๐๕๑/๒๕๒๔ โจทก์ได้รับทราบคำสั่งขาดของจำเลยให้เสียภาษีตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยประเมินไว้แล้ว โจทก์ไม่พอใจคำสั่งขาดของจำเลย แต่โจทก์ไม่ยอมชำระค่าภาษีตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยประเมินไว้ กลับนำคดีมาฟ้องจำเลยต่อศาลว่าการประเมินไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติมาตรา ๓๑ การที่โจทก์ฟ้องจำเลยดังกล่าวจึงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๓๙ คือโจทก์ต้องชำระค่าภาษีให้จำเลยไปก่อน เมื่อโจทก์ไม่ชำระค่าภาษีตามที่จำเลยประเมินไว้ก่อนฟ้องเช่นนี้ ฟ้องของโจทก์จึงเป็นฟ้องที่ศาลจะรับไว้พิจารณาไม่ได้ และศาลไม่อาจที่จะสั่งให้โจทก์นำค่าภาษีมาชำระหลังจากฟ้องแล้วได้ ถือได้ว่าโจทก์ยังไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย

ฎ. ๑๖๙๗/๒๕๒๓ โจทก์มีคำสั่งแต่งตั้งให้ ส. พนักงานเทศบาลสามัญชั้นโทดำรงตำแหน่งพนักงานประเมินภาษีโทและต่อมาโจทก์มีคำสั่งอีกฉบับหนึ่งแต่งตั้งให้บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งพนักงานประเมินภาษีโทเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเก็บภาษี เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ดังนี้ ย่อมฟังได้ว่า ส. เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเก็บภาษีตามบทบัญญัติ มาตรา ๕ แห่ง พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ส. จึงมีอำนาจที่จะประเมินภาษีโรงเรือนและแจ้งการประเมินเรียกเก็บภาษีจากจำเลยได้และเมื่อ ส. ได้ไต่สวนตรวจตราก่อนทำการประเมินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๔ โดยการไปตรวจดูบ้านทั้งสองหลังของจำเลยที่ทำเป็น **หอพัก** และสอบถามจำนวนห้องกับอัตราค่าเช่าพร้อมทั้งมีหนังสือสอบถามไปทางกรมประชาสัมพันธ์ด้วยแล้วจึงทำการประเมินและส่งใบแจ้งการประเมินไปยังจำเลยการ **ประเมินเรียกเก็บภาษีโรงเรือน**ดังกล่าวจึงเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

ฎ. ๑๑๒๕/๒๕๑๒ เมื่อเจ้าพนักงานแจ้งรายการประเมินภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๔ ไปยังผู้ใด บุคคลผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้รับประเมินโดยเป็นบุคคลผู้ถึงชำระค่าภาษีตามที่ประเมินมานั้น ถ้าไม่พอใจการประเมินจะโดยอ้างว่าเพราะเจ้าพนักงานประเมินผิดให้เสียภาษีในกรณีไม่ต้องเสียหรือประเมินให้เสียมากกว่าที่ควรต้องเสีย บุคคลนั้นต้องฟ้องคดีต่อศาลว่าการประเมินไม่ถูกต้อง จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๓๙ ซึ่งบัญญัติให้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นก่อนศาลประทับฟ้อง หากมิได้ชำระค่าภาษีเสียก่อนศาลย่อมจะรับฟังไว้พิจารณาไม่ได้ (วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๑๒-๑๓/๒๕๑๒)

ฎ. พ.ร.บ. ต่าง ๆ

มี ๒ เล่มชุด รวม “ฎ. พ.ร.บ. ต่าง ๆ พ.ศ. ๒๕๓๖ ถึงปัจจุบัน”

สุตรไพศาลจัดพิมพ์

มาตรา ๖

ฎ. ๓๗๔๙/๒๕๕๓ ตูมตรา ๕ (เข้า)

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๑๘ และ ๑๙ กำหนดให้ผู้รับประเมินหรือบุคคลผู้พึงชำระค่าภาษีมีหน้าที่ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีภายในเดือนกุมภาพันธ์ โดยนำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วนับเป็นหลักในการคำนวณภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา เมื่อโจทก์ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินซึ่งพิมพ์ข้อความว่าประจำปีภาษี ๒๕๔๖ โดยโจทก์ผู้รับประเมินแจ้งรายการทรัพย์สินที่โจทก์ใช้ในปี ๒๕๔๕ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ทำการประเมินและแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระ ภาษีดังกล่าวเรียกว่า ภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๔๖ ดังนั้น โจทก์กล่าวในคำฟ้องว่าโจทก์ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๔๖ สำหรับทรัพย์สินที่ใช้ในปี ๒๕๔๕ นั้น จึงชอบแล้ว

พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๒๓ บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะเข้าไปตรวจตราทรัพย์สินได้ด้วยตนเองต่อหน้าผู้รับประเมิน ผู้เช่าหรือผู้ครองหรือผู้แทน... ในการนี้ผู้รับประเมิน ผู้เช่า หรือผู้ครองจะต้องได้รับแจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทราบไม่ต่ำกว่าสี่สิบแปดชั่วโมงก่อนตรวจนั้น มิใช่บทบัญญัติบังคับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามทุกกรณีไป เพียงแต่หากพนักงานเจ้าหน้าที่ประสงค์ที่จะได้รับความสะดวกตามสมควรในการตรวจตรา ก็ควรแจ้งให้โจทก์ซึ่งเป็นผู้รับประเมินทราบก่อนทำการตรวจ ดังนั้น การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ มิได้ปฏิบัติตามมาตราดังกล่าว จึงไม่ถึงกับทำให้การประเมินไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จำเลยที่ ๒ ในฐานะประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหินตั้งมีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจและตัดสินใจที่จะชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีใหม่นั้นด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องชี้ขาดตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ที่ทำหน้าที่ช่วยกลั่นกรองตรวจสอบและเสนอข้อคิดเห็นอันเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายซึ่งไม่มีผลผูกพันจำเลยที่ ๒ คำชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมาย

กรณีคำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือจะต้องแสดงผลตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือไม่นั้น ต้องพิจารณาถึงกรณีอันเป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือไม่ต้องแสดงผลดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗ วรรคสาม (๑) ถึง (๔) ประกอบด้วยกรณีที่ว่าเหตุผล (ที่ต้องแสดง) นั้นเป็นที่รู้จักอยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้องระบุนิติการที่เหตุผลนั้นจะเป็นที่รู้จักอยู่แล้วหรือไม่ยอมเป็นปัญหาข้อเท็จจริง กรณีนี้โจทก์มิได้กล่าวมาในฟ้อง จึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลภาษีอากรกลาง ทั้งมิใช่ปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๒๙ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕), ๒๒๕

ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑ ตูมาตรา ๕ (ซ้ำ)

ฎ. ๗๔๒/๒๕๔๔ ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ตามมาตรา ๖ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ หมายความว่าที่ดินซึ่งปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และบริเวณต่อเนื่องกันซึ่งตามปกติใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ โจทก์เช่าที่ดินและใช้ประโยชน์เพียงบางส่วน ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ว่างเปล่า ซึ่งโจทก์ไม่ได้ใช้ประโยชน์ ต่อมาโจทก์ได้รับอนุญาตจากจำเลยให้ก่อสร้างอาคารศูนย์ฝึกอบรมในพื้นที่ว่างเปลาดังกล่าว ดังนี้เมื่อพื้นที่ว่างเปล่าเป็นส่วนที่มีการแบ่งแยกเนื้อที่ใช้สอยไว้อย่างชัดเจนโดยมีรั้วคอนกรีตแบ่งอาณาเขตและมีประตูปิดแยกต่างหาก **ที่ดิน**ในส่วนนี้จึงไม่ใช่ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับสถานบริการน้ำมัน

ตามสัญญาเช่าที่ดินระหว่างโจทก์กับบริษัท ร. จำกัดนั้นผู้ให้เช่าได้ให้คำมั่นในการซื้อขายที่ดินแก่โจทก์ โดยในระหว่างอายุสัญญาเช่าหากโจทก์มีความประสงค์จะซื้อทรัพย์สินที่เช่าให้โจทก์แจ้งความประสงค์เป็นหนังสือถึงผู้ให้เช่าแล้วผู้ให้เช่าจะขายทรัพย์สินให้ในราคาตามวิธีคำนวณที่กำหนดไว้ต่อท้ายสัญญา ทั้งเมื่อพิจารณาอัตราค่าเช่าที่ดินที่กำหนดไว้ปีละ ๒,๑๗๖,๙๐๐ บาท ระยะเวลาการเช่ากำหนด ๓๐ ปี โดยโจทก์ได้ชำระค่าเช่าล่วงหน้าเป็นเงิน ๖๕,๓๐๗,๐๐๐ บาทแก่บริษัท ร. จำกัดแล้ว ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงมากอาจจะเท่าหรือสูงกว่าราคาที่ดินที่เช่า สัญญาเช่าดังกล่าวจึงมิใช่เป็นเพียงสัญญาเช่าธรรมดาแต่เพียงอย่างเดียว หากเป็นสัญญาเช่าที่รวมค่าสิทธิที่จะซื้อที่ดินที่เช่าในภายหลังไว้ด้วย การนำค่าเช่าจำนวนดังกล่าวมาเป็นฐานในการกำหนดค่ารายปีของที่ดินต่อเนื่องและโรงเรือนของโจทก์จึงเป็นการไม่ชอบ

ในการคำนวณค่ารายปีที่ดินต่อเนื่องนี้ต้องเทียบเคียงกับค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลักตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ แต่เมื่อยังไม่เคยกำหนดค่ารายปีกันมาก่อนเนื่องจากสถานบริการน้ำมันโจทก์เพิ่งเปิดบริการในการกำหนดค่ารายปีที่ดินต่อเนื่องจึงต้องคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สินขนาดพื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์คล้ายคลึงกันมาเทียบเคียง

ฎ. ๔๔๕๑/๒๕๔๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๖ "ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ" หมายความว่า ที่ดินซึ่งปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ และบริเวณต่อเนื่องกันซึ่งตามปกติใช้ไปด้วยกันกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างนั้น ๆ ได้ความว่า คลังพัสดุของโจทก์มีพื้นที่ ๓,๓๖๐ ตารางเมตร ส่วนที่ดินอีก ๙๘,๙๔๔ ตารางเมตรนั้นเป็นพื้นที่ในสวนที่โจทก์ไม่ได้ใช้ปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ทั้งเมื่อนำมาพิจารณาประกอบแผนผังแสดงที่ตั้งคลังน้ำมันของโจทก์และภาพถ่ายที่ตั้งคลังพัสดุแล้วเห็นได้ว่าพื้นที่ว่างที่มีได้ใช้ปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นอยู่กระจัดกระจายกันไป อีกทั้งบริเวณรอบอาคารคลังพัสดุก็นั้นมีรั้วล้อมรอบ พื้นที่ว่างนอกรั้วแยกอยู่ต่างหากจากคลังพัสดุโดยมีถนนกับทางรถไฟและคลองคั่นอยู่ ดังนั้น พื้นที่ว่างที่ไม่ได้ปลูกโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างที่เหลือเนื้อที่ ๙๘,๙๔๔ ตารางเมตร จึงมิใช่พื้นที่บริเวณต่อเนื่องกับคลังพัสดุ การที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยนำเอาพื้นที่ดังกล่าวมารวมกัน พื้นที่คลังพัสดุแล้วประเมินเรียกเก็บภาษีจากโจทก์ จึงเป็น การประเมินที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ทำให้คำวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวของผู้ว่าราชการของจำเลยย่อมเป็นการไม่ชอบไปด้วย

ฎ. ๔๐๕๖/๒๕๔๐ อาคารคลังพัสดุของโจทก์มีพื้นที่ ๓,๓๖๐ ตารางเมตร ส่วนที่ดินอีก ๙๘,๙๔๔ ตารางเมตร เป็นพื้นที่ในสวนที่โจทก์มิได้ใช้ปลูกสร้างโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ โดยอยู่กระจัดกระจายกันไปและมีพื้นที่บริเวณต่อเนื่องอันจะใช้ไปด้วยกันกับอาคารคลังพัสดุ กรุงเทพมหานครจำเลยจะนำที่ดินที่โจทก์เข้ามาหักด้วยพื้นที่ที่โจทก์ใช้ก่อสร้างโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างแล้วนำพื้นที่ส่วนที่เหลือมาประเมินรวมกับพื้นที่โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอาคารใดอาคารหนึ่งย่อมไม่ได้

ฎ. ๗๓๒๕/๒๕๓๗ ทรัพย์สินที่กำหนดตามมาตรา ๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้นภาษีจะต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในภาค ๑ ส่วนทรัพย์สินตามมาตรา ๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้นภาษีจะต้องเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในภาค ๒ ซึ่งหลักเกณฑ์ของภาษีทั้งสองภาคนั้นกฎหมายบัญญัติไว้แตกต่างกัน **กรณีที่ดิน**ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ว่างมิได้ใช้ปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้นอยู่ **กระจัดกระจาย**กันไป มีใช้พื้นที่บริเวณต่อเนื่องกับสนามน็อกบอर्डและมีถนนสาธารณะกั้นอยู่ระหว่างที่ว่างกับสนามดังกล่าว รวมทั้งพื้นที่ว่างนอกรั้วค้ำหลังพัสดูที่ใช้เก็บพัสดูสิ่งของต่าง ๆ มิได้ใช้เป็นที่ใช้เก็บพัสดู หรือนำพัสดูมาตั้งไว้รอบเก็บ หรือเป็นที่จอดรถยนต์เพื่อขนส่งพัสดู อีกทั้งคลังพัสดูอยู่ห่างจากสนามเทนนิสและสนามน็อกบอर्डประมาณ ๔๐๐ เมตร ถึง ๑,๕๐๐ เมตรและอยู่แยกต่างหากจากโรงเรือนของโจทก์ มีถนน ทางรถไฟและคลองกั้นอยู่นั้น มีใช้ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับสนามน็อกบอर्ड และคลังพัสดูอันเป็นสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ แม้โจทก์จะไม่สำแดงจำนวนเนื้อที่ที่ใช้ประโยชน์ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างไว้แต่ถ้าหากข้อเท็จจริงฟังได้ว่า มีที่ดินที่ใช้ประโยชน์ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างแล้วจำเลยก็สามารถประเมินเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินส่วนนี้จากโจทก์ได้ ดังนั้นการที่พนักงานเจ้าหน้าที่นำเอาพื้นที่ดังกล่าวมารวมกับพื้นที่ของสนามน็อกบอर्ड แล้วประเมินภาษีตามภาค ๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในปีภาษี ๒๕๓๑-๒๕๓๓ และนำเอาพื้นที่ดังกล่าวมารวมกับพื้นที่คลังพัสดูแล้วประเมินภาษีตามภาค ๑ แห่ง พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ในปีภาษี ๒๕๓๔ เช่นนี้ จึงเป็นการประเมินที่มีชอบด้วยกฎหมาย

ฎ. ๓๘๒๐/๒๕๓๔ การกำหนดค่ารายปีขึ้นใหม่กับการกำหนดค่ารายปีในปีต่อ ๆ มานั้นกฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ต่างกัน การกำหนดค่ารายปีขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘ วรรคสอง จะต้องเป็นกรณีที่ค่ารายปีที่เดิมกำหนดไว้ไม่ถูกต้องเท่านั้นส่วนมาตรา ๑๘ บัญญัติให้นำค่ารายปีในปีล่วงมาแล้วเป็นหลักในการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา คดีนี้ ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏว่าค่ารายปีที่กำหนดไว้เดิมไม่ถูกต้องอย่างไร การจะเพิ่มค่ารายปีได้จึงต้องเป็นการเพิ่มตามสภาพแห่งค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นอันจะมีผลให้ค่ารายปีเพิ่มขึ้นไปในตัวเอง เมื่อปรากฏว่าในปีก่อนหน้าปีพิพาทมีการเพิ่มค่ารายปีในอัตราร้อยละ ๑๐ ของค่ารายปีในปีก่อนและในปีพิพาทก็ไม่ปรากฏว่าค่าครองชีพทั่ว ๆ

ไปได้มีการเพิ่มขึ้นในลักษณะผิดปกติธรรมดา ที่มีการเพิ่มจากปีก่อน ๆ แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องเพิ่มค่ารายปีจากที่กำหนดไว้เดิมร้อยละ ๑๐ จะกำหนดให้เพิ่มในลักษณะผิดปกติธรรมดา เช่น จะกำหนดให้เพิ่มเท่าตัวคือร้อยละ ๑๐๐ ไม่ได้ เพราะจะเสมือนกับว่าเป็นการกำหนดค่ารายปีขึ้นใหม่ ที่ดินซึ่งเป็นพื้นที่ว่างมิได้ใช้ปลูกโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างและมีพื้นที่บริเวณต่อเนื่องกับสนามน็อก กรณีจึงมีอาจเอาพื้นที่ดังกล่าวมารวมกับพื้นที่ของสนามน็อกบอร์ดเพื่อประเมินภาษีได้ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน มาตรา ๖ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๒ เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดอุทธรณ์ไปตามอำนาจหน้าที่ มีผู้ใช้ที่รับเงินภาษีโรงเรือนที่โจทก์ชำระตามคำวินิจฉัย จึงไม่มีหน้าที่คืนเงินภาษีส่วนที่เกินไป การคืนภาษีส่วนที่เกินจะต้องเสียดอกเบี้ยต่อเมื่อไม่คืนในกำหนด ๓ เดือน เท่านั้นตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน มาตรา ๓๙ วรรคสอง โจทก์จึงไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ได้ชำระให้แก่กรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๑ ไป

ฎีกาประชุมใหญ่

มี 3 เล่มชุด คือ :-

- ฎีกาประชุมใหญ่ ป.อาญา และ ป.วิ.อาญา
- ฎีกาประชุมใหญ่ ป.แพ่ง และ ป.วิ.แพ่ง
- ฎีกาประชุมใหญ่ พ.ร.บ. ต่าง ๆ

สูตรไพศาลพิมพ์

มาตรา ๗

ฎ. ๓๗๔๙/๒๕๕๓ แม้คณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ของจำเลยที่ ๑ จะมีมติขึ้นตามการประเมิน โดยวินิจฉัยว่า **สนามกอล์ฟพิพาทเป็นโรงเรียน** และสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นแตกต่างจากการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ที่ประเมินว่า สนามกอล์ฟพิพาทเป็นที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรียนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น คือ อาคารสโมสรและอาคารบริการต่าง ๆ ก็ตาม แต่ก็เป็นกรวินิจฉัยในประเด็นเดียวกันว่าสนามกอล์ฟเป็นทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรียนและที่ดินตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรียนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๖ (๑) หรือไม่ ประกอบกับคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ของจำเลยที่ ๑ มีมติขึ้นตามการประเมิน กรณีจึงไม่ใช่เป็นการวินิจฉัยเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมในรายการอื่น คณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ของจำเลยที่ ๑ ย่อมมีอำนาจกระทำได้

ปัญหาว่าพื้นที่บริเวณที่ดินสนามกอล์ฟจะเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับสิ่งปลูกสร้างหรือไม่นั้น แม้ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรียนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๕ จะมีได้กำหนดความหมายของสิ่งปลูกสร้างได้โดยเฉพาะ แต่ลักษณะสภาพของสะพาน ชุ้มต่าง ๆ และสิ่งต่าง ๆ ที่โงกก่อสร้างในบริเวณสนามกอล์ฟล้วนก่อสร้างขึ้นมาเพื่อใช้ประโยชน์แก่บุคคลต่าง ๆ ในพื้นที่สนามกอล์ฟทั้งสิ้นถือได้ว่าเป็นสิ่งปลูกสร้าง ส่วนพื้นที่สนามกอล์ฟที่เหลือนอกเหนือจากสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็สนามหญ้า บ่อน้ำ สระน้ำ ทะเลสาบ บ่อทราย พื้นที่ปลูกต้นไม้หรือพื้นที่ว่างเปล่าอื่น ๆ ได้ความจากพยานหลักฐานโงกก็เพียงว่า เป็นการปรับปรุงพื้นที่ดินจากสภาพธรรมชาติเดิมขึ้นมาให้เหมาะสมกับการใช้สนามกอล์ฟเท่านั้น จำเลยทั้งสองก็ไม่ได้นำสืบถึงข้อเท็จจริงในการปรับปรุงพื้นดินให้เป็นสนามกอล์ฟของโงกก็ว่า มีการจัดทำโครงสร้างอย่างใดที่พอจะถือได้ว่ามีสภาพที่เป็นสิ่งปลูกสร้างตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ.ภาษีโรงเรียนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๕ ข้อเท็จจริงจึงยังฟังไม่ได้ว่า **ลักษณะพื้นดินสนามกอล์ฟของโงกก็นอกเหนือจากที่มีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างขึ้น มีสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างด้วย คงฟังได้เพียงว่า เป็นที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับสิ่งปลูกสร้าง** ตามความหมายใน พ.ร.บ.ภาษีโรงเรียนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๖ วรรคสาม

ฎ. ๓๗๑๒/๒๕๓๕ การที่เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินไปยังจำเลย ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อให้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ของลูกหนี้ตามแบบแจ้งการประเมิน ภ.บ.ท.๙ เป็นการปฏิบัติตามวิธีการ ที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๔๘ เพื่อให้จำเลยซึ่งมีอำนาจจัดการเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้อุทธรณ์โต้แย้งการประเมินต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ ตามมาตรา ๔๙ หากเห็นว่าการประเมินไม่ถูกต้องมิใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๙๑ นอกจากนี้พ.ร.บ. ล้มละลายฯ มาตรา ๑๐๕ ก็บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ทำความเห็นส่งสำนวนเรื่องหนี้สินที่ขอรับชำระหนี้ขึ้นต่อศาลหาได้ให้แจ้งความเห็นไปยังผู้ขอรับชำระหนี้ไม่ ทั้งความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ไม่มีผลบังคับ เพราะศาลอาจวินิจฉัย เป็นอย่างอื่นได้ ความเห็นหรือคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์จึงไม่ทำให้ผู้ขอรับชำระหนี้เสียหาย การที่จำเลยมีหนังสือไปยังผู้อำนวยการเขตแจ้งว่าหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลัง พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไม่อาจขอรับชำระได้ เท่ากับเป็นเพียงการ แจ้งความคิดเห็นของจำเลยไปยังผู้อำนวยการเขตเท่านั้น ไม่มีผลผูกพันให้โจทก์จำต้องยื่นคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัยของจำเลยต่อ ศาลในคดีล้มละลายตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา ๑๔๖ การที่จำเลย ไม่ชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่และเงินเพิ่มตามกฎหมายแก่โจทก์ เป็นการ โต้แย้งสิทธิโจทก์ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องเรียกค่าภาษีดังกล่าว จากจำเลยต่อศาลภาษีอากรกลางได้ ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๗ ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้มีอยู่ในขณะที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดนั้น จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ย่อมมีหน้าที่เข้าไปจัดการ เมื่อจำเลยยังจัดการ ไม่เสร็จโดยมิได้จำหน่ายที่ดินดังกล่าวแล้วเกิดหนี้ค่าภาษีบำรุง ท้องที่ขึ้นตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินที่จำเลยมีหน้าที่จัดการ จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่แทนลูกหนี้แก่โจทก์ และเมื่อการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าพนักงานประเมินถูกต้อง และชอบด้วยกฎหมายแล้วดังนั้นจำเลยจึงต้องรับผิดชอบชำระเงินค่าภาษีบำรุงท้องที่นั้นแก่โจทก์

มาตรา ๘

พ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒

โจทก์ผู้รับประเมินนำค่ารายปีของทรัพย์สินที่ใช้ในปี ๒๕๔๕ มายื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำการประเมินและแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระมายังโจทก์ตาม มาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ภาษีดังกล่าวเรียกว่า ภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปี ๒๕๔๖

ในปีภาษี ๒๕๔๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ประเมินค่าภาษีห้องพักและบ้านพักตามอัตราค่าเช่าที่โจทก์ระบุในแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) ซึ่งเท่ากับค่าภาษีของห้องพักและบ้านพัก ตามแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) ประจำปี ๒๕๔๕ ถือว่าจำเลยที่ ๑ นำค่าภาษีที่ล่วงแล้วมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีที่จะต้องเสียภาษีในปีต่อมาตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕

มาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มิใช่บทบัญญัติบังคับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามทุกกรณี เพียงแต่หากพนักงานเจ้าหน้าที่ประสงค์ที่จะได้รับความสะดวกตามสมควรในการตรวจตรา ก็ควรจะแจ้งให้ผู้รับประเมินผู้เช่าหรือผู้ครอบครองทราบก่อน

จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ เป็นคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ประจำปี ๒๕๔๖ ซึ่งจำเลยที่ ๒ ประธานกรรมการบริหารส่วนตำบลจำเลยที่ ๑ แต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลับกรองตรวจสอบและเสนอข้อคิดเห็นและพิจารณาความเห็นอื่นตามที่จำเลยที่ ๒ มอบหมาย จำเลยที่ ๒ ประธานกรรมการบริหารจำเลยที่ ๑ เป็นผู้มีอำนาจแจ้งคำชี้ขาดแก่โจทก์ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มาตรา ๒๕ ถึง ๓๐ แสดงว่า การเข้าร่วมประชุมของจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ เป็นการที่จำเลยที่ ๒ ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ เป็นการช่วยกลับกรองตรวจสอบและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีผลบังคับผูกพันประธานกรรมการบริหารองค์การบริหาร

ส่วนตำบลให้ต้องถือตามและกฎหมายดังกล่าวก็มิได้กำหนดองค์ประกอบ หรือองค์ประชุมของ คณะกรรมการดังกล่าวไว้ แม้จำเลยที่ ๔ จะมีได้เข้าร่วมประชุม แต่รับว่าได้ลงลายมือชื่อเป็น กรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่และรับรองรายงานการประชุมโดย มิได้โต้แย้ง จึงไม่ถึงกับทำให้ความเห็นของคณะกรรมการตามรายงานการประชุมเสียไป จำเลยที่ ๒ มีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจและตัดสินใจที่จะชี้ขาดด้วยตนเองโดยไม่จำต้องชี้ขาดตาม ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องชุดดังกล่าว คำชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ จึงชอบด้วย กฎหมาย

ปัญหาว่าหนังสือแจ้งการประเมินและคำชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือจะต้องแสดงเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่นั้นต้องพิจารณาถึงกรณีอันเป็น เหตุให้คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือไม่ต้องแสดงเหตุผลดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗ วรรคสาม (๑) ถึง (๔) ประกอบด้วยโดยเฉพาะกรณีตาม (๒) ที่ว่า เหตุผลนั้นเป็นที่รู้กันอยู่แล้วโดยไม่ จำต้องระบุนั้น การที่เหตุผลนั้นจะเป็นที่รู้กันอยู่แล้วหรือไม่ เป็นปัญหาข้อเท็จจริงแต่โจทก์มิได้ กล่าวมาในฟ้องจึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลภาษีอากรกลาง และมีใช่เป็น ปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษี-อากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๙ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕), ๒๒๕ ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรไม่วินิจฉัยให้

อนึ่ง คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการประเมินแลคะคำชี้ขาดที่ให้โจทก์ชำระภาษี โรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๔๖ เป็นเงิน ๙๘๘,๐๑๗.๔๕ บาท อ้างว่าไม่ชอบด้วย กฎหมายเพราะสูงเกินไป โดยโจทก์เห็นว่าควรมีค่าภาษีเพียง ๓๘๕,๑๔๖ บาท และขอให้คืน ส่วนที่เกินจำนวน ๖๐๒,๘๗๑.๔๕ บาท แก่โจทก์จึงเป็นคดีที่มีทุนทรัพย์จำนวน ๖๐๒,๘๗๑.๔๕ บาท คิดเป็นค่าขึ้นศาล ๑๕,๐๗๒.๕๐ บาท แต่โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลในชั้นศาลภาษีอากรกลาง และชั้นอุทธรณ์มาศาลละ ๒๔,๗๐๐ บาท เกินมาทั้งสองชั้นศาล รวมเป็นเงิน ๑๙,๒๕๕ บาท จึงต้องคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกินให้แก่โจทก์

พิพากษายืน ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๔,๐๐๐ บาท แทนจำเลยทั้งห้า คืนค่าขึ้นศาลที่เสียเกินมาจำนวน ๑๙,๒๕๕ บาท แก่โจทก์

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ **ดูมาตรา ๖ (ซ้ำ)**

ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑ **ดูมาตรา ๕ (ซ้ำ)**

ฎ. ๑๐๓๐๕/๒๕๕๐ **ดูมาตรา ๑๐ (ซ้ำ)**

ฎ. ๑๐๒๘๗/๒๕๕๐ การพิจารณากำหนดค่ารายปีสำหรับปีภาษีพิพาทต้องเป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ คือ นำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วนั้นมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีที่จะต้องเสียในปีต่อมาซึ่งต้องเป็นค่ารายปีที่ศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว และหากพนักงานเก็บภาษีของจำเลยจะประเมินค่ารายปีโดยกำหนดให้แตกต่างจากค่ารายปีและค่าภาษีที่ล่วงมาแล้วได้ จะต้องมีพฤติการณ์อื่นที่มีผลทำให้เปลี่ยนแปลงค่ารายปีเพิ่มขึ้นหรือลดลง ที่จำเลยนำสืบว่าได้เทียบเคียงกับสถานีบริการน้ำมันรายอื่นในบริเวณใกล้เคียงก็ปรากฏตามแผนที่ซึ่งจำเลยจัดทำขึ้นว่าสถานีบริการน้ำมันดังกล่าวห่างจากสถานีบริการน้ำมันพิพาทของโจทก์ประมาณ ๒ กิโลเมตร และ ๓.๔ กิโลเมตร ทำเลที่ตั้ง ขนาด และสภาพพื้นที่ของโรงเรือนทั้งสองไม่อาจเทียบเคียงกับสถานีบริการน้ำมันพิพาทได้ ดังนั้น การที่พนักงานเก็บภาษีของจำเลยจะนำค่าเช่าของสถานีบริการน้ำมัน ๒ แห่งดังกล่าวเปรียบเทียบแล้วประเมินเป็นค่ารายปีของโรงเรือนพิพาท จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เห็นได้ว่าการพิจารณากำหนดค่ารายปีของสถานีบริการน้ำมันพิพาทเป็นกรณีที่ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาโดยคำนึงถึงมาตรา ๘ วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ ด้วย นอกจากนี้โจทก์มีพยานมาเบิกความว่าสำหรับปีภาษี ๒๕๔๔ โรงเรือนซึ่งเป็นสถานีบริการน้ำมันพิพาทของโจทก์ไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมขึ้น สภาพเศรษฐกิจในขณะนั้นยังอยู่ในสภาวะตกต่ำและชะลอตัวซึ่งก็ปรากฏว่าพนักงานเก็บภาษีของจำเลยประเมินค่ารายปีสำหรับปีภาษี ๒๕๔๔ เท่ากับปีภาษี ๒๕๔๓ และปีภาษี ๒๕๔๒ โดยมีได้ประเมินค่ารายปีเพิ่มขึ้นตามที่อ้างว่าบริเวณที่ตั้งของสถานีบริการน้ำมันพิพาทมีความเจริญเพิ่มขึ้นมากและปีภาษีพิพาทเศรษฐกิจไม่ได้ตกต่ำแล้ว จึงเชื่อสมกับคำเบิกความของพยานโจทก์ว่าค่ารายปีและค่าภาษีสำหรับปีภาษี ๒๕๔๔ ควรเท่ากับปีภาษี ๒๕๔๓ ค่ารายปีและค่าภาษีที่ศาลภาษีอากรกลางกำหนดจึงชอบแล้ว

ฎ. ๖๑๘๖/๒๕๕๐ หลังจากรับสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้ทำคำให้การแก้คดีแล้ว จำเลยทั้งห้ายื่นคำร้องขอขยายระยะเวลายื่นคำให้การตลอดมารวม ๓ ครั้ง ครั้งสุดท้ายศาลอนุญาตให้ขยายระยะเวลาจนถึงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ จำเลยทั้งห้าจึงมีหน้าที่ที่จะต้องจดจำกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การที่ตนร้องขอขยายระยะเวลาไว้เอง และต้องยื่นคำให้การแก้คดีภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าวโดยเคร่งครัด หากมีเหตุจำเป็นไม่สามารถยื่นคำให้การได้ทันภายในกำหนดนั้น ก็ต้องร้องขอขยายระยะเวลาต่อไปตามความจำเป็นอีก การที่ต้องมีกำหนดระยะเวลาให้คู่ความแต่ละฝ่ายปฏิบัติภาระหน้าที่ของตนในการดำเนินกระบวนการพิจารณาก็เพื่อเร่งรัดให้ทุกฝ่ายดำเนินกระบวนการภายในเวลาอันสมควร หากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดละเลยหน้าที่นั้นก็ต้องถือว่าไม่ตั้งใจดำเนินกระบวนการพิจารณาตามหน้าที่ของตน แม้กระนั้นกฎหมายก็ยังให้โอกาสในการกล่าวอ้างแก้ตัวผ่อนปรนหลักเกณฑ์เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม หากว่าฝ่ายนั้นมีเหตุจำเป็นอันไม่อาจจักก้าวล่วงเสียได้ แต่ในกรณีของจำเลยทั้งห้านี้ คงปรากฏตามคำร้องขออนุญาตยื่นคำให้การฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ แต่เพียงว่า ทนายจำเลยทั้งห้าเข้าใจผิดหลงว่าครบกำหนดยื่นคำให้การในวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ โดยไม่ปรากฏว่าเหตุใดจึงทำให้เข้าใจผิดหลงไปได้เช่นนั้น เมื่อไม่ปรากฏเหตุอันอาจจูงใจให้ทนายจำเลยทั้งห้าเข้าใจผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปได้เช่นนั้น ข้ออ้างดังกล่าวจึงไม่อาจรับฟังเป็นข้อแก้ตัวอันควรได้ แม้ต่อมาวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ จำเลยทั้งห้าจะยื่นคำร้องขออนุญาตยื่นคำให้การอีกครั้งหนึ่งว่า การขาดนัดยื่นคำให้การนั้นมีเหตุผลสมควรประการอื่นตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๙๙ นั้น ก็ต้องห้ามตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร ๙ มาตรา ๑๗ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๙๙ วรรคท้าย สำหรับปัญหาที่ว่าคำร้องขออนุญาตยื่นคำให้การของจำเลยทั้งห้าฉบับหลังเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำหรือไม่ เป็นสาระแก้คดีอันควรได้รับการวินิจฉัย เพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป

แม้ปีภาษี ๒๕๔๔ โจทก์จะมีได้นำค่ารายปีของส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไถตามรายการทรัพย์สินดังกล่าวมารวมคำนวณกับค่ารายปีของโรงเรือนซึ่งติดตั้งส่วนควบนั้น แต่เมื่อโจทก์สำแดงรายการเครื่องจักรกลไถตามที่จำเลยที่ ๑ ทักท้วงประจำปีภาษี ๒๕๔๕ ก็เป็นหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ที่จะต้องกำหนดค่ารายปีของส่วนควบสำคัญที่มีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไถนั้น เพื่อหาจำนวนเงินที่เครื่องจักรกลไถแต่ละเครื่องสมควรให้เข้าได้ในปีหนึ่ง ๆ ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๙ มาตรา ๘ วรรคสอง เพื่อคิดค่าภาษี และในกรณีที่หา

ค่าเช่าไม่ได้เนื่องจากโจทก์ผู้เป็นเจ้าของเครื่องจักรกลไกดำเนินกิจการเองหรือด้วยเหตุประการอื่น ก็มีอำนาจประเมินค่ารายปีได้โดยคำนึงถึงลักษณะของเครื่องจักรกลไกด ขนาด ทำเลที่ตั้ง และ บริการสาธารณะที่เครื่องจักรกลไกดั้นได้รับประโยชน์ตามความในวรรคสามของมาตรา ๘ นั้น แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๔๗๕ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน กล่าวคือ ในกรณีที่หาค่าเช่าไม่ได้เนื่องจาก เจ้าของทรัพย์สินดำเนินกิจการเอง หรือด้วยเหตุประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมิน ค่ารายปีโดยเทียบเคียงกับค่ารายปีของทรัพย์สินที่ให้เช่าที่มีลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์คล้ายคลึงกันในเขตของหน่วยการ บริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่จำเลยที่ ๑ พิจารณากำหนดค่ารายปีโดยคำนึงแต่เพียงว่า เครื่องจักรกลไกดังกล่าวมีมูลค่าสูงถึง ๙๙๙,๔๕๒,๗๙๙.๖๖ บาท และโจทก์เสียภาษีเงินได้ นิติบุคคลในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๔๔ ถึง ๔,๒๗๕,๙๙๒,๔๑๕.๒๙ บาท เสียภาษี สรรพสามิต ๑๕,๔๓๙,๗๙๓,๙๔๖.๒๖ บาท แสดงว่าโจทก์สามารถใช้เครื่องจักรหา ผลประโยชน์ได้เป็นเงินจำนวนมากจึงกำหนดค่ารายปีจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเงินจำนวนมาก ทั้งที่ค่ารายปีตามความในมาตรา ๘ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ หมายถึง จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้การเช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ โดยไม่คำนึงว่าจะมีการเช่าทรัพย์สิน นั้นหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้การกำหนดค่ารายปี สอดคล้องกับค่าเช่าดังกล่าวมากที่สุด โดยกรณีเงินได้ซึ่งเกิดจากการใช้เครื่องจักรนั้นผลิต สิ้นค้าออกจำหน่ายเป็นเพียงที่มาของเงินได้ของผู้ใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินนั้น ๆ ซึ่งนำไปสู่การ จัดเก็บภาษีเงินได้ตาม ป.รัชฎากร ซึ่งมีหลักการคนละอย่างกับการเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ให้ จัดเก็บจากฐานค่ารายปี โดยถือตามเกณฑ์การหาประโยชน์ในการให้เช่าหรือควรให้เช่าได้ เป็นสำคัญ ซึ่งหากมีผู้เช่าเครื่องจักรนี้ไปใช้ผลิตสินค้าจำหน่าย ค่าเช่าเครื่องจักรย่อมเป็นต้นทุน ส่วนหนึ่งของผู้เช่า ซึ่งควรต้องต่ำกว่าผลประโยชน์ที่ผู้เช่าจะได้จากการใช้เครื่องจักรผลิตสินค้า จำหน่าย มิฉะนั้นก็จะไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้เช่าแต่อย่างใด การที่จำเลยที่ ๑ กำหนดค่ารายปีจาก มูลค่าเครื่องจักรโดยมีที่มาจากรายได้ของโจทก์ที่ได้จากการใช้เครื่องจักรกลไกดของโจทก์ผลิต สินค้าจึงเป็นการประเมินภาษีตามดุลพินิจของตนฝ่ายเดียวโดยไม่สมเหตุสมผลและมีได้ คำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๘ วรรคสองและสามแห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ และ ภาวะภาษีที่ตกแก่โจทก์ การประเมินและค่าชี้ขาดของจำเลยทั้งห้าจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การให้เช่าเป็นวิธีการหนึ่งในการหาประโยชน์โดยตรงจากทรัพย์สิน แม้มูลค่าทรัพย์สินซึ่งนำออกให้เช่าจะเป็นฐานอย่างหนึ่งที่ทำให้เช่าย่อมต้องคำนึงถึงเป็นประการสำคัญก็ตาม แต่ก็ต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ด้วย เพื่อเป็นเกณฑ์กำหนดในการคำนวณหาจำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ เช่น ต้องพิจารณาความเหมาะสมของระยะเวลาที่เช่าทรัพย์สินนั้น รวมทั้งการเสื่อมราคาของทรัพย์สินด้วย เป็นต้น ส่วนกรณีการฝากเงินต่อธนาคารอื่นทำให้ผู้ฝากได้มาซึ่งผลประโยชน์โดยได้รับดอกเบี้ยตอบแทนจากธนาคารตามจำนวนเงินและระยะเวลาที่ฝากนั้น น่าจะพอถือเป็นตัวเลขในการหาประโยชน์จากทรัพย์สินได้อย่างหนึ่งรวมทั้งยังต้องพิจารณาจากข้อมูลอื่น ๆ อีก เพื่อคำนวณหาค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้นว่าผันแปรเพิ่มขึ้นเพียงใดหรือไม่ อย่างไร เมื่อการประเมินของจำเลยที่ ๑ ที่กำหนดค่ารายปีตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการไม่ชอบดังที่ได้วินิจฉัยมาข้างต้น ประกอบกับทางพิจารณาไม่ปรากฏข้อมูลอื่นที่จะกำหนดค่ารายปีได้ดีกว่าการกำหนดตามทางเลือกที่โจทก์เสนอเพื่อประกอบการพิจารณาค่ารายปีของส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไกดังกล่าว จากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของธนาคารของรัฐจึงสมควรถือตามข้อเสนอของโจทก์ดังกล่าว ประกอบกับจำเลยทั้งห้าขาดนัดยื่นคำให้การตามรูปคดีนี้ จึงชอบที่จะใช้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารเหล่านั้นเป็นฐานในการคำนวณหาค่ารายปีของส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไกดังกล่าว

ฎ. ๑๐๒๕๑/๒๕๘๖ ศาลฎีกาอากรกลางกำหนดประเด็นข้อพิพาทว่า การประเมินค่ารายปีและภาษีโรงเรือนและที่ดินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลย และคำชี้ขาดของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับโรงเรือนพิพาทตามฟ้องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ การที่ศาลฎีกาอากรกลางพิจารณาสัญญาการใช้สิทธิดำเนินการสถานีบริการซึ่งเป็นโรงเรือนพิพาทที่ปรากฏในสำนวนแล้ววินิจฉัยว่า การที่โจทก์ได้รับค่าใช้สิทธิตามสัญญาดังกล่าวนั้น มีสาระสำคัญเช่นเดียวกับการเช่า เพราะเป็นสัญญาที่ตกลงให้คู่สัญญาสามารถใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินและคู่สัญญาต้องเสียค่าตอบแทนในการเข้าไปใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ค่าใช้สิทธิที่โจทก์ได้รับจึงเป็นเพียงค่าเช่าบางส่วน การที่จำเลยกำหนดค่ารายปีสถานีบริการน้ำมันของโจทก์ต่ำกว่าอัตราค่าเช่าที่โจทก์ได้รับ นับว่าเป็นคุณแก่โจทก์แล้ว เป็นการวินิจฉัยจากข้อเท็จจริงในสำนวนแล้วปรับกับข้อกฎหมายตามประเด็นข้อพิพาท จึงมิได้เป็นการวินิจฉัยนอกฟ้อง นอกประเด็นพิพาทตามที่โจทก์อุทธรณ์

โจทก์ทำสัญญาให้บริษัท ฮ. เข้าเป็นผู้ดำเนินการสถานีบริการน้ำมันเพื่อจำหน่ายน้ำมัน และผลิตภัณฑ์ของโจทก์ โดยสัญญาให้ใช้สิทธิดำเนินการสถานีบริการดังกล่าวมีเงื่อนไข สัญญาว่า โจทก์อนุญาตให้บริษัทดังกล่าวเข้าเป็นผู้ดำเนินการสถานีบริการน้ำมันและ ผลิตภัณฑ์ของโจทก์ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยี เครื่องหมายการค้า เทคนิคการบริหาร การตลาด และการใช้เครื่องบริภัณฑ์ และระบบต่าง ๆ ของโจทก์ โดยบริษัทดังกล่าวต้องจ่ายค่าใช้สิทธิใน สถานีบริการน้ำมันดังกล่าวให้โจทก์เป็นรายเดือน เดือนละ ๘๕,๐๐๐ บาท และแต่ละเดือน บริษัทดังกล่าวต้องซื้อน้ำมันและผลิตภัณฑ์ของโจทก์ไม่น้อยกว่าปริมาณที่กำหนดไว้ในสัญญา มิฉะนั้นจะต้องจ่ายค่าปรับตามอัตราที่ตกลงกัน นอกจากนี้ผู้ให้บริการมีเพียงสิทธิอาศัยในสถานี บริการน้ำมันและที่ดินโดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน สัญญาดังกล่าวไม่ได้มีสาระสำคัญ เช่นเดียวกับการเช่า ไม่อาจถือได้ว่าค่าใช้สิทธิตามสัญญาดังกล่าวรวมค่าเช่าโรงเรือนรวมอยู่ด้วย

ฎ. ๖๙๐๕/๒๕๔๔ การประเมินค่ารายปีตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ นอกจากจะนำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วเป็นหลักแล้ว ยังต้องคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์ รวมทั้งยังต้องดู หลักเกณฑ์อื่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ด้วย การนำค่ารายปีของปีที่ล่วง มาแล้วเพียงข้อเดียวมากำหนดค่ารายปีในเมื่อค่ารายปีของโรงเรือนอาจเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น หรือลดลงได้ตามสภาพข้อเท็จจริงจึงเป็นการไม่ถูกต้อง สำหรับการกำหนดค่ารายปีคดีนี้ ศาลภาษีอากรกลางได้กำหนดโดยการประเมินให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ ทรัพย์สินราคา ผู้บริโภคของทางราชการเพื่อความเป็นธรรมแล้วกำหนดเป็นค่าเช่าต่อหนึ่งตารางเมตรต่อเดือน ซึ่งค่าเช่าดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ค่าเช่าภายในของอาคารที่โจทก์มีห้องชุดให้เช่า จึงถือได้ว่ามีความเหมาะสมแล้ว

ฎ. ๖๙๐๔/๒๕๔๔ **ดูมาตรา ๑๘ (ซ้ำ)**

ฎ. ๑๐๙๒/๒๕๔๔ เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์ได้แจ้งการประเมินให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด ว. ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินแก่โจทก์ ส่วนจำเลยในฐานะหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างดังกล่าวมิใช่ผู้ที่ถูกประเมินจึงไม่มีเหตุที่เจ้าพนักงานประเมินจะแจ้ง การประเมินให้แก่จำเลย ดังนั้นโจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง จำเลยซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการ ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ว. ให้ชำระหนี้ดังกล่าว ซึ่งเป็นหนี้ของห้างได้โดย ไม่ต้องแจ้งการประเมินให้จำเลยก่อน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๗๑ ประกอบมาตรา ๑๐๘๐ ให้อำนาจศาลใช้ดุลพินิจในการบังคับคดีโดยจะให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัดก่อน หรือจะให้บังคับชำระหนี้เอาแก่จำเลยซึ่งเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการของห้างหุ้นส่วนจำกัดซึ่งเป็นลูกหนี้ก็ได้ ซึ่งแตกต่างกับกรณีเป็นผู้ค้าประกันที่ผู้ค้าประกันสามารถใช้สิทธิเรียกร้องให้เจ้าหนี้บังคับคดีแก่ทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนตามมาตรา ๖๘๘ อีกทั้งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดห้ามโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของห้างหุ้นส่วนจำกัดมิให้ฟ้องร้องหุ้นส่วนผู้จัดการ โดยต้องไปบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนจำกัดก่อนการที่โจทก์ฟ้องจำเลยจึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

ฎ. ๔๘๑๗/๒๕๔๓ ตูมตรา ๑๘ (ซ้ำ)

ฎ. ๔๗๒/๒๕๔๓ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ประเมินค่ารายปีทรัพย์สินของโจทก์โดยนำเอาแต่เพียงราคาเช่ามาตรฐานกลางมาเป็นเกณฑ์ประเมิน โดยไม่ได้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วมาเป็นหลักในการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมาย่อมเป็นการไม่ชอบตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ทั้งจำเลยที่ ๑ ก็ไม่นำสืบให้เห็นว่าเหตุที่ประเมินค่ารายปีเพิ่มขึ้นมากมีเหตุผลพิเศษอย่างไร หรือทรัพย์สินของโจทก์ได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะเพิ่มขึ้นมากจนจำเลยที่ ๑ ต้องกำหนดค่ารายปีเพิ่มขึ้นมากเป็นพิเศษอย่างไร ดังนั้น การประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ และคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

การกำหนดค่ารายปีของจำเลยทั้งสองต้องสอดคล้องกับแนวทางการจัดเก็บภาษีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งปัจจุบันคงมีเฉพาะหนังสือของกระทรวงมหาดไทย

ที่ชักข้อมแนวทางการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินและการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี แม้ตามหนังสือของกระทรวงมหาดไทยให้อำนาจจำเลยที่ ๑ กำหนดราคาเช่ามาตรฐานกลาง เฉลี่ยเป็นตารางเมตรได้แต่ก็ยังกำหนดให้ต้องสำรวจจากที่ได้มีการให้เช่าจริง แบ่งตามประเภท และลักษณะของทรัพย์สินและทำเลที่ตั้งเป็นแนวทางประกอบการประเมินและจะต้องพิจารณา ร่วมกับองค์ประกอบอื่น ๆ อีกเช่นดัชนีราคาผู้บริโภคของทางราชการรวมถึงภาวะทางเศรษฐกิจ ด้วย โดยเฉพาะต้องคำนึงถึงภาวะภาษีของราษฎรเป็นสำคัญ ดังนั้นที่จำเลยประเมินค่ารายปี ค่าภาษีให้โจทก์ต้องชำระยังขาดเหตุผลและไม่ปฏิบัติตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทยและ มติคณะรัฐมนตรี

ราคาเช่ามาตรฐานกลางเฉลี่ยต่อตารางเมตรที่จำเลยที่ ๑ กำหนดขึ้นเป็นการกำหนด เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางประกอบการประเมินค่ารายปีแต่มิใช่เป็นราคาประเมิน เด็ดขาด เพราะกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดินไม่มีบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าว การประเมินจำต้องอยู่ในกรอบของกฎหมายที่ให้กระทำได้และต้องเป็นไปตามภาวะเศรษฐกิจ ที่แท้จริง

ฎ. ๓๖๑/๒๕๕๓ ตูมตรา ๒๕ (ซ้ำ)

ฎ. ๕๕๑๐/๒๕๕๒ สัญญาเช่าที่ดินระหว่างบริษัท ร. กับโจทก์กำหนดว่า ในระหว่าง อายุสัญญาเช่าถ้าผู้เช่า (โจทก์) มีความประสงค์จะซื้อทรัพย์สินที่เช่า ผู้ให้เช่ายินยอมขาย ทรัพย์สินที่ให้เช่าให้ผู้เช่าหรือบุคคลที่ผู้เช่าระบุเป็นผู้ซื้อในราคาตามวิธีคำนวณที่กำหนดไว้ ต่อท้ายสัญญานั้นเป็นค้ำมั่นในการซื้อขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๕๕๔ วรรคแรก ซึ่งผู้ให้เช่าได้กำหนดเวลาให้ผู้เช่าบอกกล่าวความจำนงในการซื้อไว้เป็นการ แน่นนอนแล้ว ผู้ให้เช่าจึงถอนค้ำมั่นก่อนเวลาที่ระบุไว้ไม่ได้ ทั้งได้กำหนดราคาซื้อขายที่ดินไว้ แน่นนอนตามอัตราการเพิ่มมูลค่าของราคาที่ดินนั้นแต่ละปีจากราคาที่ดินที่ผู้ให้เช่าซื้อมา เมื่อ อัตราค่าเช่าที่ดินกำหนดไว้ปีละ ๙,๑๙๖,๖๒๐ บาท หากเช่าครบกำหนด ๖๐ ปี จะเป็นจำนวน เงินถึง ๕๕๐,๕๙๗,๒๐๐ บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินสูงมาก อาจเท่าหรือสูงกว่าราคาที่ดินที่เช่า สัญญาเช่าดังกล่าวจึงมิใช่สัญญาเช่าตามปกติธรรมดาเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นสัญญาเช่า ที่รวมถึงสิทธิที่จะซื้อที่ดินที่เช่าไว้ด้วย การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยนำค่าเช่าจำนวน ดังกล่าวเป็นฐานในการกำหนดค่ารายปีของที่ดินต่อเนื่องและโรงเรือนของโจทก์ จึงเป็นการไม่ชอบ

ฎ. ๔๒๘๒/๒๕๔๒ **ดูมาตรา ๕ (ซ้ำ)**

ฎ. ๔๓๖๗/๒๕๔๑ **ดูมาตรา ๑๘ (ซ้ำ)**

ฎ. ๘๒๑๙/๒๕๔๐ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๘ เมื่อพิจารณาประกอบบทนิยามความหมายของคำว่า "ค่ารายปี" หมายความว่า จำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ" แล้ว ทำให้เห็นว่าค่าเช่าที่จะถือเป็นค่ารายปีนั้น ต้องเป็นค่าเช่าที่สมควรจะให้เช่าได้หากค่าเช่าที่เจ้าของทรัพย์สินตกลงไว้กับผู้เช่า มิใช่เป็นค่าเช่าที่สมควรจะให้เช่าได้ หรือมิใช่เป็นค่าเช่าที่แท้จริงเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจประเมินค่ารายปีที่ชอบที่จะกำหนดค่ารายปีตามค่าเช่าที่สมควรจะให้เช่าได้ ในคดีนี้ปรากฏว่าอัตราค่าเช่าช่วงสูงกว่าอัตราค่าเช่าที่โจทก์ให้บริษัท ท.เช่ามาก ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานประเมินได้ประเมินค่ารายปีของโจทก์โดยอาศัยอัตราค่าเช่าช่วงที่บริษัท ท. ได้รับจากผู้เช่าช่วงมาเป็นข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานประกอบเพื่อแสดงให้เห็นว่าโรงเรือนพิพาทสมควรให้เช่าได้ในอัตราใดจึงชอบแล้ว

ฎ. ๘๓๙/๒๕๔๐ การประเมินค่ารายปีของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ เป็นการประเมินของปี ๒๕๓๗ ส่วนค่าเช่าที่โจทก์อ้างถึงเป็นค่าเช่าที่โจทก์ทำสัญญากันไว้ในปี ๒๕๓๒ และสัญญาเช่าดังกล่าวมีอายุเพียงปีเดียว จึงเป็นเหตุอันสมควรที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ เห็นว่าค่าเช่านั้นมีไม่จำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ จึงมีอำนาจทำการประเมินค่ารายปีได้

ที่โจทก์โต้แย้งว่าแม้สัญญาเช่าโจทก์มีอายุเพียงปีเดียว แต่โจทก์ก็คิดค่าเช่ากับผู้เช่าในอัตราเดิมตลอดมา เพราะตึกที่โจทก์ให้เช่ามีที่ตั้งอยู่ริมถนนเศรษฐกิจ ความเจริญของตึกที่เช่าตั้งแต่ปี ๒๕๓๒ จนถึงปัจจุบันมิได้มีการเปลี่ยนแปลง พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ เพิ่มค่ารายปีโดยมิได้แสดงให้เห็นว่าถนนที่ตึกโจทก์ตั้งอยู่มีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น การประเมินค่ารายปีของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ในปี ๒๕๓๖ ไม่ชอบ แม้โจทก์จะฟ้องคดีและในที่สุดศาลภาษีอากรจำหน่ายคดีก็ตาม ก็ถือได้ว่าโจทก์โต้แย้งการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ในปี ๒๕๓๖ แล้ว และปัญหายังมิได้ยุตินั้น เมื่อโจทก์ทิ้งคำฟ้องจนเป็นเหตุให้ศาลภาษีอากรจำหน่ายคดีคำฟ้องของโจทก์จึงตกไปและมีผลทำให้คู่ความกลับคืนเข้าสู่ฐานะเดิม

เสมือนหนึ่งมิได้มีการยื่นฟ้องตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๑๗๖ ปัญหาข้อโต้แย้งการประเมินค่ารายปีของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ในปี ๒๕๓๖ จึงถือว่าไม่มีข้อโต้แย้งต่อไป ค่ารายปีของปี ๒๕๓๖ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ประเมินจึงฟังเป็นยุติโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ไม่ต้องแสดงว่า ถนนที่ตึกโจทก์ตั้งอยู่เจริญรุ่งเรืองขึ้นจนทำให้ต้องมีการประเมินเพิ่มขึ้น การประเมินค่ารายปีของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ โดยยึดถืออัตราค่ารายปีของปี ๒๕๓๖ ดังกล่าวประกอบทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ ทำเล ที่ตั้งและบริการสาธารณะของบุคคลอื่นที่อยู่ใกล้เคียงกัน ย่อมเป็นการประเมินที่ชอบแล้ว

ทรัพย์สินที่โจทก์ใช้เป็นสำนักงานเพื่อประกอบธุรกิจของโจทก์พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ได้กำหนดค่ารายปีถัวเฉลี่ยตารางเมตรละ ๔๘.๙๖ บาทต่อเดือน โดยเทียบเคียงจากโรงเรือนของธนาคาร ซึ่งธนาคารใช้ดำเนินเอง มีค่ารายปีถัวเฉลี่ยตารางเมตรละ ๗๐ บาทต่อเดือน เมื่อโรงเรือนของธนาคารดังกล่าวอยู่ใกล้เคียงกับโรงเรือนของโจทก์และอยู่ติดถนนสี่พระยา เช่นเดียวกับโรงเรือนของโจทก์และพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ก็กำหนดค่ารายปีต่ำกว่าโรงเรือนดังกล่าว มิได้กำหนดสูงเกินไป การกำหนดค่ารายปีของทรัพย์สินตามรายการดังกล่าว จึงชอบแล้ว

พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า "ค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วนั้นท่านให้เป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา" เมื่อค่ารายปีของปี ๒๕๓๖ เป็นอันยุติตามที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ กำหนดค่ารายปีของปี ๒๕๓๗ โดยอาศัยค่ารายปีของปี ๒๕๓๖ เป็นหลัก จึงชอบด้วยบทบัญญัติดังกล่าว

ฎ. ๖๓๓๗/๒๕๓๙ เมื่อข้อเท็จจริงไม่ปรากฏจากการนำสืบของโจทก์และจำเลยว่า ในเขตของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีจำเลยที่ ๑ นั้น มีลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์คล้ายคลึงกันกับทรัพย์สินของโจทก์ มีการให้เช่ากันอันสามารถนำค่าเช่ามาเทียบเคียงในการประเมินค่ารายปีทรัพย์สินของโจทก์ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินค่ารายปีของทรัพย์สิน ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๕ ได้ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงต้องประเมินค่ารายปีแห่งทรัพย์สินขึ้นเองให้เห็นได้ว่าเป็นจำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้น

สมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ตามความหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยหาฐานในการคำนวณจากมูลค่าของทรัพย์สินที่ให้เช่า ด้วยเหตุผลที่ว่า การให้เช่าเป็นการหาประโยชน์จากทรัพย์สิน ดังนั้น มูลค่าของทรัพย์สินที่ให้เช่า ย่อมเป็นสิ่งที่ผู้ให้เช่าต้องคำนึงถึงและนำมาใช้เป็นฐานของการคำนวณหาจำนวนเงินค่าเช่าได้ กล่าวคือ ทรัพย์สินมีมูลค่าน้อยก็สมควรได้ค่าเช่าน้อยกว่าทรัพย์สินที่มีมูลค่ามากและค่าเช่านั้น เกิดขึ้นตามระยะเวลาของการเช่าหรือระยะเวลาในการใช้ทรัพย์สินที่เช่า ใกล้เคียงกับประโยชน์ ที่ผู้ฝากเงินได้รับดอกเบี้ยจากธนาคารตามฐานของจำนวนเงินที่ฝากประกอบระยะเวลาที่ฝาก ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยจึงนำมาเทียบเคียงเพื่อใช้ในการคำนวณหาจำนวนค่าเช่าได้ด้วย โดยเหตุนี้ การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีจำเลยที่ ๒ อาศัยมูลค่าทรัพย์สินคูณด้วยอัตราผลประโยชน์ ร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีที่เทียบเคียงมาจากอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารโดยที่ได้ลดมูลค่าของ ทรัพย์สินในส่วนที่เป็นเครื่องจักรลงให้ประมาณกึ่งหนึ่งและลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสาม ของค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นรวมทั้งส่วนครบดังกล่าวแล้วนั้น ย่อมเป็นการประเมินค่ารายปีขึ้น โดยประกอบด้วยกฎเกณฑ์อันสมควรและมีเหตุผล โจทก์ซึ่งเป็นฝ่ายกล่าวอ้างว่าการชี้ขาดตาม การประเมินดังกล่าวไม่ชอบหาได้นำสืบให้เห็นว่ามีกฎเกณฑ์ใดที่สมควรและมีเหตุผลสามารถ นำมาเทียบเคียงในการคำนวณหาค่าเช่าอันสมควรสำหรับทรัพย์สินรายพิพาทของโจทก์ได้ เหมาะสมไปกว่านี้ ศาลจึงต้องฟังว่าค่ารายปีตามคำชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ เป็นค่ารายปีที่ชอบด้วย กฎหมายแล้ว

ฎ. ๑๙๓๖/๒๕๓๘ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘ บัญญัติว่า ค่ารายปีหมายถึงจำนวนเงินที่ทรัพย์สินนั้น ๆ สมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ แต่อาคารของโจทก์ โจทก์ใช้ประโยชน์เองโดยมิได้ให้ผู้อื่นเช่า การที่จะทราบถึงจำนวนเงิน ซึ่งอาคารของโจทก์สมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่งอันถือเป็นค่ารายปีนั้นจะต้องพิจารณา เทียบเคียงกับทรัพย์สินอื่นที่มีผู้เช่าอยู่ และอยู่ใกล้เคียงกัน และทรัพย์สินนั้นจะต้องมีสภาพและ ลักษณะคล้ายคลึงกันด้วย โรงเรือนที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ นำมาเทียบเพื่อประเมิน กำหนดค่ารายปีโรงเรือนพิพาทประกอบกิจการค้าคนละประเภทกับกิจการค้าของโจทก์และเป็น โรงเรือนคนละประเภทกับโรงเรือนพิพาทอีกด้วย ค่าเช่าของโรงเรือนทั้งสองแห่งจึงนำมาเทียบ กับโรงเรือนพิพาทไม่ได้ การที่เจ้าพนักงานของจำเลยที่ ๑ นำมาใช้เปรียบเทียบแล้วประเมินเป็น

ค่ารายปีของโรงเรียนพิพาท จึงเป็นการประเมินเรียกเก็บภาษีที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ค่ารายปี หมายถึงจำนวนเงินที่ทรัพย์สินนั้น ๆ สมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ มิได้กำหนดจากมูลค่าของโรงเรียนหรืองบกำไรขาดทุน

ฎ. ๙๔๑/๒๕๓๘ กรุงเทพมหานครจำเลยที่ ๑ ประเมินค่ารายปีของอาคารโຈทกัในส่วนที่เป็นลานจอดรถ และอาคารชั้นที่ ๕ โดยได้ประเมินเท่ากับค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้ว ซึ่งในส่วนที่เป็นลานจอดรถนั้น จำเลยที่ ๑ เคยกำหนดค่ารายปีให้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากอาคาร แม้ค่าเช่าลานจอดรถจะรวมอยู่ในค่าเช่าอาคารด้วยก็ตาม เมื่อโຈทกัยอมรับว่าลานจอดรถสามารถคิดค่าเช่าได้เป็นส่วนหนึ่ง เพียงแต่โຈทกัคิดรวมอยู่ในค่าเช่าอาคารด้วยเท่านั้น ดังนั้น จำเลยที่ ๑ ย่อมจะประเมินจำนวนเงินที่สมควรจะให้เช่าลานจอดรถได้ เมื่อโຈทกัยอมชำระภาษีไปแล้วโดยมิได้ร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ เท่ากับโຈทกัเห็นด้วยว่าจำเลยที่ ๑ ได้ประเมินราคาเช่าอันสมควรแล้ว โຈทกัจึงมีอายุยกมาโต้เถียงได้อีก

จำเลยที่ ๑ ประเมินค่ารายปีในส่วนเป็นอาคารชั้นล่างและชั้นที่ ๗ ถึงที่ ๑๐ โดยได้ประเมินเพิ่มขึ้นจากการประเมินค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วและปีก่อนหน้านั้น ซึ่งตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ การประเมินค่ารายปีจะต้องอาศัยค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลักในการคำนวณค่าภาษีในปีต่อมา แม้ค่ารายปีอาจจะไม่เท่ากัน แต่จำเลยที่ ๑ ก็ต้องมีเหตุผลอันสมควรที่จะเพิ่มค่ารายปีขึ้นจากค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้ว เมื่อปรากฏว่าอาคารต่าง ๆ หลายอาคารที่ตั้งอยู่บนถนนเดียวกับอาคารของโຈทกั จำเลยที่ ๑ ก็ประเมินค่ารายปีเท่ากับปีที่ล่วงมาแล้ว ดังนั้น การที่จำเลยที่ ๑ นำอาคารของโຈทกัไปเปรียบเทียบกับอาคารบริเวณใกล้เคียงแล้วประเมินค่ารายปีเฉพาะบางชั้นของอาคารโຈทกัให้สูงขึ้น จึงไม่มีเหตุผลอันสมควร การประเมินในส่วนที่เพิ่มขึ้นนี้จึงไม่ชอบ

ฎ. ๖๘๑๕/๒๕๓๗ ในสัญญาเช่าไม่มีข้อความตอนใดแสดงว่าคู่สัญญาได้ตกลงซื้อหรือเช่าซื้อทรัพย์สินที่เช่าและไม่ปรากฏว่าค่าเช่าที่ชำระให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของราคาทรัพย์สินที่เช่า ส่วนที่มีการตกลงให้ชำระค่าเช่าเพิ่มขึ้นทุกปี ก็เป็นเพียงวิธีตกลงกันให้ชำระค่าเช่าอย่างหนึ่ง ซึ่งนิยมใช้ในการทำสัญญาเช่าทรัพย์สินระยะยาวตามปกติธรรมดาทั่วไป ไม่มีลักษณะเป็นการตกลงซื้อและไม่มีความเกี่ยวข้องกับราคาซื้อทรัพย์สินที่เช่าแต่อย่างใด ส่วนที่มีข้อตกลงจะ

ขายทรัพย์สินที่เช่าให้ผู้เช่าก็เป็นเพียงค้ำประกันจะขายทรัพย์สินที่เช่าให้แก่ผู้เช่าหากผู้เช่าประสงค์จะซื้อ
ในอนาคตโดยเสนอราคาจะขายไว้ล่วงหน้าเท่านั้น ดังนั้น สัญญาเช่าฉบับนี้จึงเป็นสัญญาเช่า
ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๕๓๗ จำเลยทั้งสองจึงนำค่าเช่าตามสัญญาดังกล่าวมาเป็นหลักในการ
คำนวณค่ารายปีตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๘ ได้

ที่ดินที่โจทก์ให้เช่าตามฟ้องตั้งอยู่คนละเขตกับที่ดินอีก ๔ แปลงที่โจทก์นำค่ารายปีมา
เปรียบเทียบ และนอกจากจะเป็นที่ดินที่ไม่ได้อยู่ใกล้เคียงกันแล้วที่ดินดังกล่าวส่วนใหญ่เป็น
ที่ดินที่เจ้าของที่ดินใช้ประกอบกิจการของตนเอง ซึ่งเป็นกิจการคนละประเภทกับของโจทก์
ทั้งที่ดินของโจทก์ตามฟ้องเป็นที่ดินที่ให้เช่าโดยกำหนดค่าเช่าไว้ในสัญญาเช่าเป็นการแน่นอน
ในเมื่อไม่มีเหตุอันบ่งชี้ให้เห็นว่าค่าเช่าที่กำหนดไว้มิใช่จำนวนเงินอันสมควรจะให้เช่าได้ การที่
จำเลยที่ ๑ กำหนดค่ารายปีโดยถือค่าเช่าเป็นหลักในการคำนวณ จึงชอบด้วย พ.ร.บ.ภาษี
โรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๘ แล้ว

ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยได้กำหนดค่ารายปีของโรงเรือน
และที่ดินของโจทก์โดยเทียบกับค่ารายปีของโรงเรือนและที่ดินของบริษัท บ. และของบริษัท ป.
มาเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีในปีพิพาทนี้ด้วยนั้น เมื่อปรากฏว่าโรงเรือนและที่ดินของ
บริษัท บ.และบริษัท ป. อยู่ติดถนนใหญ่ทำเลและการคมนาคมสะดวกกว่าโรงเรือนและ
ที่ดินของโจทก์ แม้ค่ารายปีของโจทก์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดจะต่ำกว่าค่ารายปีของบริษัท
บ. ก็ไม่อาจนำมาเปรียบเทียบว่าค่ารายปีของโจทก์เป็นค่ารายปีที่สมควรหรือไม่

แม้ค่ารายปีที่โจทก์นำมาเป็นหลักในการคำนวณนี้ จะมีใช่เป็นค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้น
ดังที่ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ กำหนดให้นำมาเป็นหลักสำหรับ
การคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมาก็ตาม แต่โจทก์ก็ได้เพิ่มค่ารายปีตามภาวะค่าครองชีพ
ที่เพิ่มขึ้นจากปีดังกล่าวมาถึงปีพิพาทนี้ และเป็นค่ารายปีที่ยุติแล้ว ส่วนค่ารายปีของปีที่ล่วง
มาแล้วซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยนำมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณภาษีนั้นเป็นค่ารายปี
ที่โจทก์ยังไม่พอใจ โดยโจทก์ได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่อยู่จึงเป็นค่ารายปีที่ยัง
ไม่ยุติ ไม่อาจนำมาเป็นหลักในการคำนวณภาษีที่จะต้องเสียในปีพิพาทนี้ได้ ดังนั้นค่ารายปีที่
โจทก์นำมาเป็นหลักในการคำนวณจึงเป็นค่ารายปีที่สมควรกว่า

แม้เครื่องจักรจะมีไว้เพื่อซ่อมเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้ามิใช่มีไว้เพื่อผลิตสินค้า แต่ก็ก็เป็นเครื่องจักรที่ติดตั้งไว้ในโรงเรือนยากที่จะขนย้ายได้ ต้องถอดออกเป็นชิ้นจึงจะขนย้ายได้ เป็นการติดตั้งไว้ในลักษณะถาวรมีลักษณะเป็นส่วนควบที่สำคัญของโรงเรือน จึงเป็นเครื่องจักรที่มีไว้เพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมขึ้นในโรงเรือนนั้น ๆ ต้องลดค่ารายปีลงเหลือ ๑ ใน ๓ ตามพ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน มาตรา ๑๓

จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นเพียงผู้ชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินของโจทก์ซึ่งเป็นการกระทำตามหน้าที่เท่านั้น มิได้ร่วมรับชำระเงินค่าภาษีด้วย จึงไม่ต้องร่วมคืนเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินแก่โจทก์

ฎ. ๘๖๒๐/๒๕๓๖ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยได้กำหนดค่ารายปีของโรงเรือนและที่ดินของโจทก์โดยเทียบกับค่ารายปีของโรงเรือนและที่ดินของบริษัท บ. และของบริษัท ป. มาเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีในปีพิพาทนี้ด้วยนั้นเมื่อปรากฏว่าโรงเรือนและที่ดินของบริษัท บ. และบริษัท ป. อยู่ติดถนนใหญ่ท่าเลและการคมนาคมสะดวกกว่าโรงเรือนและที่ดินของโจทก์ แม้ค่ารายปีของโจทก์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดจะต่ำกว่าค่ารายปีของบริษัท บ. ก็ไม่อาจนำมาเปรียบเทียบว่าค่ารายปีของโจทก์เป็นค่ารายปีที่สมควรหรือไม่ แม้ค่ารายปีที่โจทก์นำมาเป็นหลักในการคำนวณนี้ จะมีใช่ เป็นค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้น ดังที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ กำหนดให้นำมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมาก็ตาม แต่โจทก์ก็ได้เพิ่มค่ารายปีตามภาวะค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นจากปีดังกล่าวมาถึงปีพิพาทนี้ และเป็นค่ารายปีที่ยุติแล้ว ส่วนค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยนำมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณภาษีนั้นเป็นค่ารายปีที่โจทก์ยังไม่พอใจ โดยโจทก์ได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่อยู่ จึงเป็นค่ารายปีที่ยังไม่ยุติไม่อาจนำมาเป็นหลักในการคำนวณภาษีที่จะต้องเสียในปีพิพาทนี้ได้ ดังนั้นค่ารายปีที่โจทก์นำมาเป็นหลักในการคำนวณจึงเป็น ค่ารายปีที่สมควรกว่า แม้เครื่องจักรจะมีไว้เพื่อซ่อมเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้ามิใช่มีไว้เพื่อผลิตสินค้า แต่ก็ก็เป็นเครื่องจักรที่ติดตั้งไว้ในโรงเรือนยากที่จะขนย้ายได้ ต้องถอดออกเป็น ชิ้นจึงจะขนย้ายได้ เป็นการติดตั้งไว้ในลักษณะถาวรมีลักษณะเป็นส่วนควบที่สำคัญของโรงเรือน จึงเป็นเครื่องจักรที่มีไว้เพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมขึ้นในโรงเรือนนั้น ๆ ต้องลดค่ารายปีลงเหลือ ๑ ใน ๓ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน

มาตรา ๑๓ จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นเพียงผู้ชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินของโจทก์ซึ่งเป็นการกระทำตามหน้าที่เท่านั้น มิได้ร่วมรับชำระเงินค่าภาษีด้วย จึงไม่ต้องร่วมคืนเงินค่าภาษีโรงเรือน และที่ดินแก่โจทก์

ฎ. ๔๕๕๒/๒๕๓๖ ค่ารายปีของโรงงานสุราบางยี่ขันแห่งที่ ๒ ที่โจทก์เช่ามาจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมประจำปีภาษี ๒๕๓๑ ที่ถูกต้องจำนวน ๑๘,๑๙๕,๙๔๑.๖๐ บาท ต้องถือเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปี ๒๕๓๒ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินเรียกเก็บค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๒ สำหรับโรงงานดังกล่าวจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยคิดค่ารายปีเพียง ๓,๓๖๐,๐๐๐ บาท ค่าภาษีที่จะต้องเสียจำนวน ๔๒๐,๐๐๐ บาท โดยโรงงานนั้นไม่ได้ถูกรื้อถอนหรือถูกทำลายให้ลดลงจากเดิม ย่อมเป็นการประเมินที่ผิดพลาด ดังนั้นหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบถึงจำนวนค่ารายปีที่ถูกต้องแท้จริงประจำปีภาษี ๒๕๓๑ จากคำพิพากษาศาลภาษีอากรกลางแล้วได้มีหนังสือแจ้งรายการประเมินให้นำค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๒ มาชำระเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑,๘๔๘,๒๔๒.๗๐ บาท จึงเป็นเพียงการแก้ไขการประเมินครั้งแรกที่ผิดพลาดนั้นเสียใหม่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย อันเป็นการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๔ ประกอบมาตรา ๘ และมาตรา ๑๘ บัญญัติไว้แน่นอนไม่มีบทกฎหมายใดบัญญัติห้ามพนักงานเจ้าหน้าที่แก้ไขการประเมินที่ผิดพลาดเสียใหม่ให้ถูกต้องและมีใช้เป็นการประเมินเรียกเก็บค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินซ้ำซ้อนกันหรือเรียกเก็บปีละ ๒ ครั้ง ฉะนั้น การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการประเมินค่าภาษีเพิ่มเติมอีกจำนวน ๑,๘๔๘,๒๔๒.๗๐ บาท จึงเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

ฎ. ๔๕๕๙/๒๕๓๖ โจทก์เป็นผู้เช่าโรงเรือนพิพาท สัญญาเช่า กำหนดให้โจทก์เป็นผู้ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนผู้ให้เช่า เมื่อโจทก์ได้ชำระค่าภาษีแก่จำเลยที่ ๑ เกินไปตามที่โจทก์อ้างในฟ้อง โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องขอคืนเงินภาษีส่วนที่เกินได้ แม้สัญญาเช่าจะกำหนดอัตราค่าเช่าไว้ แต่ตามสัญญาเช่าดังกล่าวโจทก์ต้องให้ผลประโยชน์แก่ผู้ให้เช่าเพื่อตอบแทนการให้เช่าอีกหลายประการ มีเหตุทำให้เห็นว่า อัตราค่าเช่าตามสัญญาเช่ามีใช้ค่าเช่าอันครบถ้วนแท้จริง ถือไม่ได้ว่าเป็นจำนวนเงินอันสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ พนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมมีอำนาจแก้หรือคำนวณค่ารายปีเสียใหม่ได้

ฎ. ๒๘๕๙/๒๕๖๖ ค่าเช่าทรัพย์สินที่จะใช้เป็นหลักในการคำนวณค่ารายปีนั้น ถ้ามีเหตุบ่งให้เห็นว่าค่าเช่ามีใช้จำนวนเงินอันสมควรพนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมมีอำนาจแก้ไขหรือคำนวณค่ารายปีเสียใหม่ได้ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘ ส่วนที่มาตรา ๑๘ บัญญัติให้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณภาษีที่จะต้องเสียในปีต่อมาหมายถึงในปีที่จะต้องเสียภาษีนั้นไม่มีเหตุอันบ่งให้เห็นว่าค่าเช่าของปีที่ล่วงมาแล้วมีใช้จำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เข้าได้ เมื่อปรากฏว่าค่าเช่าของปีที่ล่วงมาแล้วมีใช้จำนวนเงินอันสมควร จึงไม่ต้องนำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วมาเป็นหลักในการคำนวณภาษีในปีนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยคำนวณค่ารายปีขึ้นใหม่โดยเทียบเคียงกับโรงเรือนที่อยู่ในย่านใกล้เคียงกันและบนถนนเดียวกัน เมื่อโจทก์มิได้นำสืบหักล้างว่าไม่ถูกต้อง ทั้งผู้รับมอบ อำนาจโจทก์ก็ยอมรับว่าสมควรให้เข้าได้ปีละสูงกว่าค่ารายปีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้คำนวณไว้ จึงต้องถือว่าค่ารายปีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินใหม่ชอบแล้ว

ฎ. ๑๘๗/๒๕๓๕ เมื่อโจทก์มิได้กล่าวอ้างในคำฟ้องว่า ค่ารายปีของที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนสำนักงานขาย และที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอื่นนั้น มีอัตราแตกต่างกัน อันจะทำให้การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ นำจำนวนที่ดินทั้งหมดมารวมคิดค่ารายปีในอัตราเดียวกันเป็นการไม่ถูกต้อง ดังนั้น การที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ คิดค่ารายปีจากจำนวนที่ดิน ที่โจทก์ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดรวมกันในอัตราเดียวกันแล้วประเมินค่าภาษีในอัตราร้อยละ ๑๒.๕ ต่อปี จึงเป็นการชอบโมบายออฟฟิศ มีเพียงแผงสวิตช์ สำหรับควบคุมการทำงานของเครื่องจักรผสมคอนกรีตติดตั้งอยู่เท่านั้น แต่การผลิตคอนกรีต ผสมเสร็จเพื่อจำหน่ายอันเป็นอุตสาหกรรมของโจทก์ ความสำคัญอยู่ที่เครื่องจักรผสมคอนกรีต หาใช่อยู่ที่แผงสวิตช์ สำหรับควบคุม การทำงานของเครื่องจักรผสมคอนกรีตไม่ เมื่อเครื่องจักรผสมคอนกรีต อันเป็นส่วนที่มีลักษณะสำคัญเพื่อดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์ มิได้ติดตั้งในโมบายออฟฟิศ ถ้าฟังแต่แผงสวิตช์ สำหรับควบคุมการทำงานของเครื่องจักรผสมคอนกรีตจึงมิใช่ส่วนควบที่สำคัญ มีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไกเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์ โมบายออฟฟิศ จึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่จะได้รับลดค่ารายปีลงเหลือ หนึ่งในสามที่วางเครื่องจักรผสมคอนกรีต มีสภาพเป็นเพียงสิ่งปลูกสร้างที่เป็นฐานติดตั้ง กับพื้นดินโดย

มีเครื่องจักรผสมคอนกรีตติดตั้ง เป็นส่วนควบอยู่ตอนบนเท่านั้น หากได้มีสภาพเป็นโรงเรือนสำหรับ ให้เครื่องจักรผสมคอนกรีตได้ติดตั้งเป็นส่วนควบเข้าด้วยไม่ ทรัพย์สินดังกล่าวจึงไม่เป็นโรงเรือนซึ่งติดตั้งส่วนควบที่สำคัญ มีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไกเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมของ โจทก์ ห้องปั๊มลมนั้น สภาพของห้องทั้งสี่ด้านและด้านบนทำด้วยแผ่นเหล็กมีรูปลักษณะเป็นกล่องสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ครอบเครื่องปั๊มลม ไว้มุมฝาทั้งสี่ด้านมีขาเหล็กยึดติดกับพื้นคอนกรีตมีประตูทางเข้า ๑ บานภายในห้องมีเครื่องปั๊มลมอันเป็นเครื่องจักรกลไกที่สนับสนุน การทำงานของเครื่องจักรผสมคอนกรีตติดตั้งอยู่กับพื้นคอนกรีต สภาพ ดังกล่าวจึงเป็นเพียงสิ่งปลูกสร้างสำหรับคุ้มกันเครื่องปั๊มลม เท่านั้น หากได้มีสภาพเป็นที่สำหรับอยู่หรือไว้ซึ่งสิ่งของคล้าย โรงเรือนไม่ ถือไม่ได้ว่าเป็นโรงเรือนซึ่งติดตั้งส่วนควบที่สำคัญอันมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไก เพื่อดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์ สายพานลำเลียงปูนซีเมนต์มีสภาพเป็นสายพานลำเลียงแขวนอยู่บนคานเหล็กซึ่งมีขาตั้งเป็นเหล็กติดตลับ อยู่กับพื้นคอนกรีตในที่โล่งไม่มีฝาหรือหลังคาคลุม จึงมีสภาพเป็นเพียงสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น หากได้มีสภาพเป็นโรงเรือนซึ่งติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็น เครื่องจักรกลไกเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์ไม่โรงคุมสายพานลำเลียงปูนซีเมนต์ มีสภาพเป็นโรงขนาดใหญ่มีฝาสองด้านมีหลังคาคลุม เป็นพื้นที่ขนาด ๑๐.๓๐ x ๑๒ เมตร โครงสร้างเป็นเหล็กติดตลับ กับพื้นคอนกรีตอย่างมั่นคงแข็งแรง มีคานเหล็กพร้อมขาตั้งเหล็กที่ติดตลับ อยู่ กับพื้นคอนกรีตภายในโรงอย่างมั่นคงแข็งแรงเช่นกัน คานเหล็กดังกล่าวใช้เป็นที่ยาวสายพานลำเลียงปูนซีเมนต์ ด้วยรอก รั้อย โซ่ มีมอเตอร์ ไฟฟ้าสำหรับขับเคลื่อนล้อในการลำเลียงปูนซีเมนต์บรรจุจุกจากเรือสูรถยนต์บรรทุกเพื่อนำไปยังถังเก็บสำหรับใช้ส่งเข้าเครื่องจักรผสมคอนกรีตในการผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ จำหน่ายคานรอก โซ่สายพานลำเลียงและมอเตอร์ ไฟฟ้าพร้อมล้อ ดังกล่าวประกอบกันสามารถใช้เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวก ในการส่งด้วยแรงได้จึงเป็นเครื่องจักรกลไกที่สำคัญเพื่อใช้ ดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์เมื่อโรงคุมสายพานได้ติดตั้ง ส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไกจึงถือได้ว่า เป็นโรงเรือนซึ่งติดตั้งส่วนควบที่สำคัญ ที่ลักษณะเป็น เครื่องจักรกลไกเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์ขึ้นใน โรงเรือนนั้น ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๓ ต้องลดค่ารายปีลงเหลือ ๑ ใน ๓

ฎ. ๖๑๑๑/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๘** (ซ้ำ)

ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๓๘** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๘๒๐/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๖** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๖๕๐/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๑๓** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๘๐๗/๒๕๓๔ สัญญาเช่าที่ดินที่โจทก์เช่าจากกระทรวงการคลังระบุเฉพาะการเช่าที่ดินเท่านั้นแต่ในที่ดินดังกล่าว มีโรงงานสุราบางยี่ขันแห่งที่ ๒ ตั้งอยู่ซึ่งโจทก์เป็นผู้ปลูกสร้างและยกให้แก่จำเลยที่ ๑ ตามสัญญาเช่าที่โจทก์ได้ทำไว้กับจำเลยที่ ๑ อีกต่างหากแสดงว่าการเช่าโรงงานแยกออกจากการเช่าที่ดิน ที่ดินที่ตั้งโรงงานเป็นของกระทรวงการคลัง ส่วนโรงงานเป็นของจำเลยที่ ๑ จึงไม่ชอบที่โจทก์จะอ้างว่ามีค่ารายปีเฉพาะค่าเช่าที่ดิน ดังนั้นการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ได้นำค่าเช่าโรงงานสุราบางยี่ขันแห่งที่ ๒ มาตั้งเป็นฐานในการคำนวณค่ารายปีรวมกับค่าเช่าที่ดินแล้วกำหนดให้โจทก์เสีย-ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามค่ารายปีที่โจทก์เสียค่าเช่าทั้งที่ดินและโรงงานสุราบางยี่ขันแห่งที่ ๒ ด้วย จึงชอบแล้ว

จำเลยที่ ๓ ได้ประเมินเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจากโจทก์ตามอำนาจหน้าที่เมื่อผู้รับประเมินไม่พอใจได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาประเมินใหม่ จำเลยที่ ๔ และที่ ๕ ก็ได้พิจารณามีคำชี้ขาด อันเป็นการปฏิบัติไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ไม่ได้กระทำการใดเป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำผิดหน้าที่ จึงไม่เป็นการทำละเมิดต่อโจทก์ ส่วนจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เมื่อได้รับแจ้งคำชี้ขาดให้เสียภาษีแล้ว แม้จะมีได้ฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนคำชี้ขาด แต่ก็ได้แจ้งให้โจทก์ทราบ เพื่อโจทก์จะได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในสัญญาที่ให้โจทก์เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนจำเลยที่ ๑ นับว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามควรแก่พฤติการณ์แล้ว การที่จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ มิได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลเป็นเหตุให้โจทก์ต้องฟ้องคดีเอง มิใช่เป็นการทำละเมิดต่อโจทก์เช่นกัน

ฎ. ๒๖๗๙/๒๕๓๔ การรับช่วงสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จะต้องเป็นกรณีที่ผู้ชำระหนี้รับช่วงสิทธิของผู้รับชำระหนี้มาฟ้องผู้ที่ตบชำระหนี้แทน แต่กรณีโจทก์ฟ้อง

จำเลยผู้รับชำระหนี้เสียเอง ย่อมไม่ต้องด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๙ (๓) โจทก์เข้าโรงเรือนและที่ดินจากกรมโรงงานอุตสาหกรรมตามสัญญาเช่าโจทก์มีหน้าที่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม และจำเลยที่ ๑ ก็ยอมรับชำระค่าภาษีดังกล่าวจากโจทก์แล้ว ย่อมถือได้ว่าโจทก์เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินหากจำเลยที่ ๑ เรียกเก็บภาษีดังกล่าวเกินไป โจทก์ย่อมเรียกเงินส่วนนั้นคืนได้ แม้ว่าโจทก์จะไม่ใช่ผู้รับประเมินและไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินหรือผู้ยื่นคำขอให้จำเลยที่ ๒ พิจารณาประเมินใหม่โจทก์ก็มีอำนาจฟ้องด้วยอำนาจแห่งสิทธิของโจทก์เอง

ฎ. ๑๖๔๙/๒๕๓๒ การที่โจทก์ชำระหนี้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนกรมโรงงานอุตสาหกรรมในนามของกรมตามความผูกพันในสัญญาเช่าระหว่างโจทก์กับกรมนั้น ย่อมถือได้ว่าโจทก์มีส่วนได้เสียในการชำระหนี้ดังกล่าว ทั้งกรุงเทพมหานครจำเลยที่ ๑ ก็ยอมรับชำระหนี้จากโจทก์แล้ว หากจำเลยที่ ๑ เรียกเก็บภาษีสูงเกินไปจำเลยที่ ๑ ก็มีหน้าที่ต้องคืนเงินส่วนที่เกินนั้นให้โจทก์ เมื่อโจทก์อ้างว่าจำเลยที่ ๑ เรียกเก็บภาษีจากโจทก์สูงเกินไป โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องเรียกเงินภาษีส่วนที่โจทก์เสียเกินไปนั้นได้

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘ กำหนดให้คิดค่าภาษีตามค่ารายปีของทรัพย์สิน และค่ารายปีให้หมายความว่าจะจำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นๆสมควรจะให้เช่าเช่าได้ในปีหนึ่งเท่าใด ถ้าทรัพย์สินนั้นให้เช่า ให้ใช้ค่าเช่าเป็นหลักคำนวณค่ารายปี แต่ถ้ามีเหตุอันบ่งให้เห็นว่าค่าเช่านั้นมีไม่สมควร พนักงานเจ้าหน้าที่ย่อมมีอำนาจแก้หรือคำนวณค่ารายปีเสียใหม่ได้ ปรากฏว่าโจทก์เช่าที่ดินและโรงเรือนพิพาทจากกระทรวงการคลัง โดยเสียค่าเช่าปีละ ๒๓๗,๔๐๐ บาท ในเบื้องต้นต้องถือว่า ค่าเช่าจำนวนดังกล่าวเป็นค่ารายปีสำหรับคิดภาษี จำเลยที่ ๑ จะมีอำนาจแก้ไขหรือกำหนดค่ารายปีใหม่ได้ต่อเมื่อมีเหตุชี้ให้เห็นว่าค่าเช่าดังกล่าวไม่ใช่จำนวนเงินอันสมควรเท่านั้น และต้องมีข้อเท็จจริงที่จะพิสูจน์ให้เห็นเช่นนั้นด้วย แต่หากค่าเช่านั้นไม่น้อยจนเกินสมควร หรือไม่มีเหตุที่น่าจะเห็นได้ว่าโจทก์กับกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้สัญญาสมยอมกันแล้ว จำเลยที่ ๑ ก็ต้องประเมินค่ารายปีเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินตามจำนวนค่าเช่าที่โจทก์ชำระให้แก่กระทรวงการคลัง (ที่มา-สงเสริม)

ฎ. ๑๗๙๖/๒๕๓๑ การประเมินค่ารายปีสำหรับภาษีโรงเรือนประเภทโรงแรมตามสูตรที่จำเลยนำมาเป็นหลักเกณฑ์ในการประเมิน คือ ค่ารายปีเท่ากับค่าเช่าห้อง คูณ จำนวนห้อง คูณ ๒๑๙ คูณ ๑๕ ส่วน ๑๐๐ นั้น หากมีการตกลงกำหนดจำนวนค่าเช่าห้องและจำนวนห้องที่เหมาะสมแล้ว หลักเกณฑ์หรือสูตรที่จำเลยคิดขึ้นก็จะถูกต้องตรงกับความเป็นจริงและเป็นธรรม และค่ารายปีที่คำนวณได้ตามสูตรนี้เป็นจำนวนเงินซึ่งอาคารโรงแรมสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ต้องตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๘ แล้ว ในกรณีนี้ที่คู่ความยังมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับอัตราค่าเช่าห้องและจำนวนห้องตามหลักเกณฑ์หรือสูตรดังกล่าว ศาลย่อมมีอำนาจพิจารณากำหนดตามข้อเท็จจริงจากทางนำสืบของคู่ความ เป็นราย ๆ ไป

ฎ. ๙๓๕ - ๙๓๖/๒๕๓๑ จำเลยประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับตึกแถวของโจทก์โดยเทียบเคียงกับตึกแถวที่อยู่บนถนนเดียวกัน มีสภาพเช่นเดียวกันได้

แม้โจทก์จะได้รับค่าเช่าเดือนละ ๑๐๐ - ๓๐๐ บาทต่อห้อง แต่ผู้เช่าต้องชำระเงินช่วยค่าก่อสร้างถึงรายละ ๔๒๐,๐๐๐ บาทต่อห้อง ย่อมถือว่าเป็นค่าเช่าที่ชำระล่วงหน้าเพื่อคำนวณเป็นค่าเช่ารายปีในการประเมินค่าภาษีได้ แม้ความจริงโจทก์จะไม่ได้รับเงินช่วยค่าก่อสร้างผู้รับเหมาก่อสร้างเป็นผู้รับไปก็หาเป็นข้อสำคัญไม่ เพราะโจทก์จะลงทุนก่อสร้างเองหรือจะให้ผู้อื่นลงทุน โจทก์ย่อมคาดคะเนแล้วว่าโจทก์ได้ผลประโยชน์ตอบแทนใกล้เคียงกัน

ฎ. ๘๖๐/๒๕๒๐ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๘ ให้ผู้รับประเมินชำระภาษีตามค่ารายปีของทรัพย์สิน ซึ่งหมายถึงจำนวนเงินที่ทรัพย์สินนั้นสมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ถ้าทรัพย์สินนั้นให้เช่า ก็ให้ถือเอาค่าเช่าเป็นหลักคำนวณค่ารายปีมิใช่จะต้องคำนวณค่ารายปีจากค่าเช่าที่เจ้าของโรงเรือนให้เช่าเท่านั้น โรงเรือนของโจทก์แบ่งเป็นห้องๆ ใช้ทำเป็นหอพักโดยได้รับค่าตอบแทนจากผู้มาพัก เป็นรายได้ที่แน่นอนการประเมินค่ารายปีจากรายได้นี้ จำเลยย่อมคิดค่าภาษีโดยวิธีคำนวณจากรายได้ที่โจทก์ได้รับเป็นเกณฑ์ เท่ากับที่สมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ได้

โรงเรือนของโจทก์ใช้เป็นหอพักโดยได้รับค่าตอบแทนจากผู้มาพักแม้โจทก์จะอยู่อาศัยในหอพักด้วยก็ไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัยเพียงอย่างเดียวจึงไม่ได้รับยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

การติดตั้งเครื่องมิเตอร์ป้อนน้ำและมิเตอร์ประปา กับเครื่องปั๊มลมและอื่น ๆ ในโรงเรือนของโจทก์ ก็เพื่อความสะดวกและเป็นเพียงบริการแก่ผู้มาพักเท่านั้น ถือไม่ได้ว่าเจ้าของโรงเรือนติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องกระทำเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมตามความหมายของมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ จึงไม่ได้รับลดหย่อนภาษีโรงเรือนและที่ดิน

พระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๔ บัญญัติให้เทศบาลจัดเก็บภาษีโรงเรือนและภาษีที่ดินในเขตเทศบาลเป็นของเทศบาลเอง และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๓๖ และมาตรา ๓๙ บัญญัติให้มีเทศมนตรีขึ้นคณะหนึ่ง มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลดั่งนั้น อำนาจชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินใหม่ซึ่งเดิมพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๕ ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมสรรพากรจึงตกมาเป็นอำนาจและความรับผิดชอบของคณะเทศมนตรีหรืออธิบดีกรมสรรพากรจึงไม่มีอำนาจชี้ขาดคำร้องขอพิจารณาการประเมินค่าภาษีโรงเรือน

ฎ. ๗๖๘/๒๕๑๐ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘ วรรค ๒ บัญญัติเพียงให้เอาค่าเช่าเป็นหลักคำนวณค่ารายปีเท่านั้น มิใช่จะต้องคำนวณค่ารายปีจากค่าเช่าที่ผู้ให้เช่าได้รับตามสัญญาที่ได้ทำไว้ต่อกันเสมอไปไม่ ถ้าเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าค่าเช่านั้นมีจำนวนเงินอันสมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจแก้หรือคำนวณใหม่ได้

ฎ. ๓๖๘/๒๕๐๓ หน้าที้นำสืบบางกรณี แม้จะตกแก่จำเลยต้องนำสืบก็จริง แต่ถ้าโจทก์ได้ยอมรับข้อเท็จจริงเช่นว่านั้น และคำรับของโจทก์เกี่ยวกับประเด็นโดยตรงแล้ว จำเลยก็ไม่จำเป็นต้องสืบพยานตามหน้าที้นำสืบนั้นอีก

ฎ. ๑๙๒๕/๒๔๙๔ แม้ใน พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินมาตรา ๘ จะได้ให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่เก็บหรือคำนวณค่ารายปีใหม่ เมื่อมีเหตุอันบ่งชี้ให้เห็นว่าค่าเช่านั้นมีใช้จำนวนเงินอันสมควรจะให้เช่าได้ก็ดี ถ้าผู้ให้เช่าได้เรียกเก็บค่าเช่าตามสัญญาที่ให้เช่าและค่าเช่าที่เรียกเก็บก็ไม่น้อยเกินไป หรือมีเหตุที่น่าจะเห็นว่าผู้เช่ากับผู้ให้เช่าสมยอมกันแล้ว ก็ไม่มีเหตุสมควรที่เจ้าพนักงานประเมินจะประเมินค่ารายปีเกินไปกว่าค่าเช่าที่ผู้ให้เช่าได้รับจริง เพราะไม่เป็นธรรมแก่ฝ่ายผู้ให้เช่า ฉะนั้นถ้าประเมินค่ารายปีเกินไปโดยไม่สมควรแล้ว ผู้ให้เช่าย่อมฟ้องเรียกคืนได้

ฎ. ๑๓๖๙/๒๔๙๒ พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินให้ผู้รับประเมินเสียภาษีตามค่ารายปีของทรัพย์สิน

ค่ารายปีตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินหมายถึงจำนวนเงิน ซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ และให้ถือเอาค่าเช่าคำนวณค่ารายปี เงินกินเปล่าที่เจ้าของห้องเรียกจากผู้เช่านั้น จำเลยมิได้ต่อสู้แสดงให้เห็นว่า เป็นจำนวนเงินที่ต้องด้วยลักษณะค่ารายปีตามมาตรา ๘ จำเลยจึงไม่มีอำนาจประเมินเรียกเก็บภาษีในเงินกินเปล่านั้น

พระราชบัญญัติภาษี (เล่มนี้)

พิมพ์แยกให้ครอบคลุมเนื้อหาแต่ละเล่ม มี :-

- พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	60.-
- พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่	40.-
- พ.ร.บ. ภาษีป้าย	40.-

โทรสั่ง ณ **สุตรไพศาล** และตัวแทน

มาตรา ๙

ฎ. ๕๙๘๗/๒๕๕๒ การดำเนินกิจการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องที่โจทก์ได้รับสัมปทานจากการรถไฟแห่งประเทศไทยเกี่ยวเนื่องกับระบบการขนส่งสินค้ากล่องเชื่อมต่อกับท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง เพื่อสนับสนุนกิจการนำเข้าและส่งออก โดยผู้ดำเนินการที่สถานีดังกล่าว จะขนถ่ายและแยกสินค้าที่บรรจุมาในตู้สินค้าที่บรรจุมาจากต่างประเทศโดยทางเรือมาที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง แล้วขนขึ้นรถไฟมาที่สถานีดังกล่าวเพื่อนำส่งให้แก่ผู้นำเข้าหรือนำส่งสินค้าที่จะส่งไปต่างประเทศมาบรรจุในตู้สินค้าเพื่อขนขึ้นรถไฟไปที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง โดยคิดค่าบริการจากผู้ใช้บริการ จึงเป็นการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการขนส่งของรถไฟ คือการรับขนส่งสินค้าตามมาตรา ๖ (๒) และมาตรา ๙ (๗) แห่ง พ.ร.บ.การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๙๔ ดังนั้น สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง จึงเป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการรถไฟโดยตรง ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ (๒) แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕

ปัญหาว่าสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องของการรถไฟแห่งประเทศไทยตามฟ้องได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายหรือไม่ เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรก็ยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๒๙ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕), ๒๔๖

เมื่อการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน การที่โจทก์ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตามสัญญาสัมปทานแทนการรถไฟแห่งประเทศไทยให้แก่จำเลยที่ ๑ ไป โจทก์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียและมีอำนาจฟ้องบังคับให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินดังกล่าวแก่โจทก์ได้ กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๙ มาตรา ๒๖ ที่จะต้องยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่

ฎ. ๓๗๘๒/๒๕๕๒ ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๙ มาตรา ๙ โรงเรียนที่จะได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินต้องเป็นโรงเรียนสาธารณะ กระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นกำไรส่วน

บุคคลและใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น เมื่อโจทก์เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตสามารถได้รับการจัดสรรผลกำไรตาม พ.ร.บ.สถาบันอุดมศึกษาเอกชนฯ มาตรา ๖๑ ย่อมแสดงให้เห็นว่าการกระทำกิจการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอย่างเช่นมหาวิทยาลัยโจทก์เป็นกิจการที่หาผลกำไรได้เมื่อโจทก์กระทำกิจการเพื่อหวังผลกำไรส่วนบุคคลทรัพย์สินของโจทก์จึงไม่เข้าข่ายยกเว้นที่จะไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๙ (๓)

ตามคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน โจทก์มิได้โต้แย้งการประเมินในประเด็นใด แสดงว่าโจทก์พอใจการประเมินของเจ้าพนักงานประเมินในรายการนั้นแล้ว แม้ศาลภาษีอากรกลางจะวินิจฉัยให้ถือไม่ได้ว่าเป็นข้อที่ได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลภาษีอากรกลางตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๒๙ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ คำรายปีจึงยุติไปตามการประเมินของเจ้าพนักงานประเมิน โจทก์จึงต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินในอัตราตามการประเมินและคำชี้ขาด

ฎ. ๘๓๐/๒๕๕๒ **ดูมาตรา ๕ (ซ้ำ)**

ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑ **ดูมาตรา ๕ (ซ้ำ)**

ฎ. ๘๘๐๗/๒๕๕๐ **ดูมาตรา ๓๑ (ซ้ำ)**

ฎ. ๕๙๖๑/๒๕๔๙ โจทก์เป็นบุคคลผู้พึงชำระค่าภาษีอากรตามภาระหน้าที่ที่กำหนดไว้ในสัญญาสัมปทานระหว่างโจทก์กับการรถไฟแห่งประเทศไทย คดีของโจทก์ที่ขอให้ศาลเพิกถอนการประเมินและแก้คำชี้ขาดของจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามข้อมูลผูกพันซึ่งได้ทำขึ้นเพื่อประโยชน์แก่การจัดเก็บภาษีอากร และเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการประเมินกับการเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินว่าชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จึงเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรที่จะพิจารณาพิพาท ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๙ (๔) มิใช่มาตรา ๙ (๑) โจทก์จึงมีสิทธินำคดีมาสู่ศาลภาษีอากร

พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ เป็นกฎหมายที่บัญญัติให้เรียกเก็บค่าภาษีจากทรัพย์สินของราษฎรซึ่งเป็นโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนและ

สิ่งปลูกสร้างนั้นๆ อย่างไรก็ตาม ในมาตรา ๙ ก็บัญญัติให้ยกเว้นทรัพย์สินจากบทบัญญัติดังกล่าวคือ (๒) ทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ และทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการการรถไฟโดยตรง เมื่อปรากฏว่ากิจการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องที่โจทก์ได้รับสัมปทานเป็นกิจการเพื่อการรับขนส่งสินค้า พัสดุภัณฑ์และของอื่น ๆ ซึ่งเป็นกิจการที่การรถไฟแห่งประเทศไทยมีอำนาจที่จะกระทำการต่างๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ที่ให้ดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับการขนส่งของรถไฟตามความใน พ.ร.บ.การรถไฟแห่งประเทศไทยฯ มาตรา ๖ (๒) และ ๙ (๗) โรงเรือนที่พิพาทในคดีนี้ ซึ่งเป็นสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่โจทก์ได้รับสัมปทานให้เป็นผู้ประกอบการ จึงเป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการของการรถไฟโดยตรงตามมาตรา ๙ (๒) แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ การรถไฟแห่งประเทศไทยจึงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับโรงเรือนดังกล่าว ปัญหาดังกล่าวข้างต้นเป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความที่เกี่ยวข้องยกขึ้นเป็นข้ออ้าง ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรก็มีอำนาจหยิบยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคสอง ประกอบด้วย พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๑๗

ฎ. ๓๗๙๔/๒๕๔๙ การดำเนินกิจการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องเกี่ยวเนื่องกับระบบการขนส่งสินค้ากล่องเชื่อมโยงต่อกับท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง เพื่อสนับสนุนกิจการนำเข้าและส่งออกของประเทศและการเติบโตของท่าเรือแหลมฉบัง โดยผู้ดำเนินการที่สถานีนี้จะทำหน้าที่ขนถ่ายและแยกสินค้าที่บรรจุมาในตู้สินค้าที่บรรจุทุกมาจากต่างประเทศโดยทางเรือมาที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง แล้วขนขึ้นรถไฟมาที่สถานีดังกล่าวเพื่อนำส่งให้แก่ผู้นำเข้าหรือนำสินค้าที่จะต้องส่งไปต่างประเทศโดยทางเรือมาบรรจุในตู้สินค้าเพื่อขนขึ้นรถไฟไปที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง โดยคิดค่าบริการจากผู้ที่ใช้บริการ เป็นการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการขนส่งของรถไฟคือการรับขนส่งสินค้าตามมาตรา ๖ (๒) และ มาตรา ๙ (๗) แห่ง พ.ร.บ.การรถไฟแห่งประเทศไทยฯ สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องตามฟ้องจึงเป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการรถไฟโดยตรง ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ (๒) แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๒๙ ประกอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕) และ มาตรา ๒๒๕ วรรคสอง

โจทก์เป็นผู้รับเหมาสัมปทานเข้าดำเนินกิจการสถานีบรรจุน้ำมันและแยกสินค้ากลองได้ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตามคำชี้ขาดให้แก่จำเลยที่ ๑ แทนการรถไฟแห่งประเทศไทยตามสัญญาสัมปทาน โดยเข้าใจว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ต้องชำระตามกฎหมายเมื่อสถานีดังกล่าวได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมาย จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีสิทธิยึดเงินค่าภาษีจำนวนดังกล่าวไว้ โจทก์ยอมมีสิทธิได้รับคืนเงินดังกล่าวจากจำเลยที่ ๑ และมีอำนาจฟ้องศาลบังคับให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินค่าภาษีที่ได้รับไปให้แก่โจทก์ได้ ส่วนจำเลยที่ ๒ นั้นมิได้เป็นผู้รับเงินค่าภาษีจากโจทก์ ทั้งการแจ้งประเมินและการแจ้งคำชี้ขาดดังกล่าวเป็นการปฏิบัติราชการตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ในการคืนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์

ฎ. ๘๑๖๗ - ๘๑๗๒/๒๕๔๘ การดำเนินกิจการสถานีบรรจุน้ำมันและแยกสินค้ากลองที่โจทก์ทั้งหมดได้รับสัมปทานจากการรถไฟแห่งประเทศไทยเกี่ยวเนื่องกับระบบการขนส่งสินค้ากลองเชื่อมต่อกับท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง เพื่อสนับสนุนกิจการนำเข้าและส่งออกของประเทศ และการเติบโตของท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง โดยผู้ดำเนินการที่สถานีดังกล่าวจะทำหน้าที่ขนถ่ายและแยกสินค้าที่บรรจุน้ำมันในตู้สินค้าที่บรรทุกมาจากต่างประเทศโดยทางเรือมาที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง แล้วขนขึ้นรถไฟมาที่สถานีดังกล่าวเพื่อนำส่งให้แก่ผู้นำเข้าหรือนำสินค้าที่จะต้องส่งไปต่างประเทศโดยทางเรือมาบรรจุในตู้สินค้าเพื่อขนขึ้นรถไฟไปที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง โดยคิดค่าบริการจากผู้ใช้บริการ การดำเนินกิจการของสถานีบรรจุน้ำมันและแยกสินค้ากลองดังกล่าว จึงเป็นการดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับการขนส่งของรถไฟ คือการรับขนส่งสินค้าตามมาตรา ๖ และมาตรา ๙ (๗) แห่ง พ.ร.บ. การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๔๙๔ ดังนั้น สถานีบรรจุน้ำมันและแยกสินค้ากลองจึงเป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการของการรถไฟโดยตรง ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ (๒) แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

ปัญหาว่าสถานีบรรจุน้ำมันและแยกสินค้ากลองของการรถไฟแห่งประเทศไทยตามฟ้อง ได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายหรือไม่ เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้โจทก์ทั้งหมดจะมีได้ยกขึ้นว่ากล่าวกันมาแล้วในศาลชั้นต้น โจทก์ที่ ๒ ก็ยกขึ้นอุทธรณ์ได้ และสำหรับโจทก์ที่ ๑ และที่ ๓ ถึงที่ ๖ แม้จะมีได้ยกขึ้นกล่าวอ้าง

ในอุทธรณ์ ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรเห็นสมควรยกขึ้นวินิจฉัย ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๙ ประกอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕) และมาตรา ๒๒๕ วรรคสอง

โจทก์ทั้งหกเป็นผู้รับสัมปทานเข้าดำเนินกิจการสถานีบรรจุน้ำมันและแยกสินค้ากล่องของการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตามคำชี้ขาดให้แก่จำเลยที่ ๑ แทนการรถไฟแห่งประเทศไทยตามสัญญาสัมปทานโดยเข้าใจว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยมีหน้าที่ต้องชำระตามกฎหมาย เมื่อสถานีดังกล่าวได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีสิทธิยึดเงินค่าภาษีไว้ โจทก์ทั้งหกมีอำนาจฟ้องบังคับให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินค่าภาษีที่ได้รับไว้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ทั้งหกได้ (วรรคแรก ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๘)

ฎ. ๕๕๗๖/๒๕๔๘ ตามมาตรา ๙ (๓) แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนฯ ทรัพย์สินของโรงเรียนสาธารณะซึ่งกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อผลกำไรส่วนบุคคล และใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น ที่ได้รับการยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน มหาวิทยาลัยโจทก์มีกำไรจากการดำเนินกิจการเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ในปี ๒๕๔๕ ที่โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการ โจทก์มีรายได้สูงกว่ารายจ่ายกว่า ๗๐๐ ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าปีที่ผ่านมาถึง ๓๐๐ ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าเป็นกิจการเพื่อแสวงหาผลกำไรส่วนบุคคลมากกว่าจะเป็นกิจการสาธารณะ ทั้งโจทก์ยังนำเอาอาคารเรียนไปให้บุคคลภายนอกเช่าทำเป็นศูนย์การค้า มีร้านอาหาร ร้านเสริมสวย ร้านแว่นตา ร้านถ่ายรูปแบบอาคาร ที่ทำการไปรษณีย์ ซึ่งเห็นได้ว่าอาคารของโจทก์มิได้ใช้เฉพาะเพื่อการศึกษาเพียงอย่างเดียว จึงไม่ได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามบทบัญญัติดังกล่าว

ฎ. ๘๑๑๕/๒๕๔๗ ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๙ ระบุให้ทรัพย์สินของโรงเรียนที่จะได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินจะต้องเป็นโรงเรียนสาธารณะ ซึ่งกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคลและต้องใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น แม้โจทก์เป็นองค์กรแห่งศาสนาคริสต์ มีวัตถุประสงค์ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการสอนศาสนา การศึกษา การช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาหรือทางสังคมให้ได้รับการศึกษาและโรงเรียนของโจทก์มีการบริหารโดยบาทหลวงหรือนักบวช สับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นคราว ๆ ไป แต่โรงเรียนของโจทก์ก็ยังคงได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และมีการเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน

ตามอัตราที่ได้รับอนุญาตตาม พ.ร.บ. โรงเรียนเอกชนฯ ตลอดมา นอกจากนี้ยังมีการเก็บค่าธรรมเนียมอื่น ๆ อีกหลายอย่างเช่นเดียวกับโรงเรียนเอกชนทั่ว ๆ ไป ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ดังกล่าวล้วนเป็นรายได้ที่สำคัญของโรงเรียนซึ่งบางปีมีเงินเหลือส่งให้โจทก์ หากโรงเรียนของโจทก์มิได้กระทำกิจการเพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคลแล้ว ก็ไม่น่าจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จากนักเรียน หรือหากจะเก็บก็ควรให้เป็นเรื่องของความสมัครใจบริจาค อันจะแสดงให้เห็นว่าทางโจทก์มิได้หวังเป็นผลกำไรส่วนบุคคล แต่ต้องการส่งเสริมการศึกษาสาธารณะช่วยเหลือนักเรียนที่ยากจนให้ได้เรียนหนังสือได้ โดยมีต้องเสียค่าธรรมเนียมการเรียนหรือเสียเพียงเล็กน้อยตามฐานะเพื่อเป็นสาธารณกุศล ดังนั้น การที่โรงเรียนของโจทก์ยังคงเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนจากนักเรียนในจำนวนที่แน่นอนตามที่กำหนดไว้ ทั้งยังเก็บค่าธรรมเนียมอื่น ๆ อีกหลายอย่างย่อมเป็นข้อชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าโรงเรียนของโจทก์เป็นโรงเรียนเอกชนที่กระทำกิจการเพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล โรงเรียนและที่ดินดังกล่าวจึงไม่ใช่ทรัพย์สินของโรงเรียนสาธารณะซึ่งกระทำการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคลและใช้เฉพาะในการศึกษาอันไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๙ (๓)

ฎ. ๔๐๐๓/๒๕๔๖ ผู้แทนหรือผู้มีอำนาจกระทำแทนมิชซังตามพระราชบัญญัติว่าด้วยลักษณะฐานะของวัดบาทพลวงโรมันคาทอลิกในกรุงเทพมหานครตามกฎหมาย ร.ศ. ๑๒๘ ข้อ ๒ วรรคสอง มีอยู่ ๒ คน คือ อ. ที่ไปไปได้แต่งตั้งมา และถ้าไม่มีตัวอยู่คนที่เป็นผู้แทนอีกคนหนึ่งคือ ผู้บัญชาการของมิชซังมิชซังโรมันคาทอลิกกรุงเทพมหานครโจทก์มี ค. เป็นมุขนายกซึ่งมีสิทธิและหน้าที่ในการปกครองดูแลมิชซัง จึงถือว่า ค. เป็นผู้บัญชาการของมิชซังมีอำนาจกระทำการแทนโจทก์และมีอำนาจมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนต่อไป เมื่อ ค. มอบอำนาจให้ ป. ฟ้องคดีและให้มีอำนาจมอบอำนาจช่วงได้ เมื่อ ป. มอบอำนาจให้ ม. และหรือ ว. ฟ้องคดีแทน ม. และหรือ ว. จึงมีอำนาจฟ้องคดีแทนโจทก์ได้

แม้คณะเทศมนตรีไม่ใช่นิติบุคคล แต่โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยที่ ๒ เป็นคณะเทศมนตรี โดย ศ. นายกเทศมนตรีในฐานะประธานกรรมการผู้มีอำนาจรับคำร้องและวินิจฉัยแจ้งคำชี้ขาดการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินของผู้ร้องอุทธรณ์ตามกฎหมาย ถือได้ว่าโจทก์ฟ้อง ศ. นายกเทศมนตรีในฐานะผู้แจ้งคำชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินใหม่

เมื่อโจทก์ไม่พอใจคำวินิจฉัยชี้ขาด โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ขอให้เพิกถอนคำชี้ขาดของคณะเทศมนตรี เพื่อให้ ศ. ในฐานะผู้แจ้งคำชี้ขาดเข้ามาต่อสู้คดีและชี้แจงเหตุผลแห่งคำวินิจฉัยเพื่อแก้ข้ออ้างของโจทก์

โรงเรียนที่จะได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๙ (๓) ต้องมีลักษณะเป็นโรงเรียนสาธารณะ กระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคล และจะต้องใช้ในการศึกษาเท่านั้น โรงเรียนของโจทก์เป็นโรงเรียนเอกชนเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนเป็นอัตราแน่นอนและได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ทั้งมีรายได้แต่ละปีเป็นจำนวนมาก และโจทก์ยังใช้สถานที่ของโรงเรียนหารายได้นอกเหนือจากการศึกษา โดยนำไปให้บุคคลภายนอกใช้และเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจึงมิใช่เป็นการกระทำกิจการอันมิใช่เพื่อเป็นผลกำไรส่วนบุคคลและมีได้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อโรงเรียนของโจทก์ไม่ใช่ลักษณะของโรงเรียนตามมาตรา ๙ (๓) โจทก์จึงต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ฎ. ๖๑๑๑/๒๕๓๔ ค่ารายปีที่ใช้ในการคำนวณภาษีนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะแก้ไขเสียใหม่ในแต่ละปีที่จะต้องชำระภาษีได้ ถ้าเห็นว่าค่ารายปีที่กำหนดตามค่าเช่าเดิมนั้นมิใช่จำนวนอันเป็นการจะให้เช่าได้ในปีที่เรียกเก็บภาษีนั้น ฟ้องโจทก์มิได้ยกขึ้นเลยว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่มีเหตุที่จะกำหนดค่ารายปีเพิ่มขึ้น จึงต้องถือว่าพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุพึงกำหนดค่ารายปีเพิ่มขึ้น ส่วนที่กำหนดเพิ่มใหม่จะเป็นค่ารายปีที่ชอบหรือไม่นั้น โจทก์มีหน้าที่นำสืบให้เห็นว่า ค่ารายปีที่ประเมินใหม่นั้นเป็นค่ารายปีที่สูงกว่าค่าเช่าที่อาจให้เช่าได้ในปีนั้น โจทก์มิได้นำสืบในข้อนี้กรณีต้องฟังว่าค่ารายปีที่เจ้าพนักงานประเมินใหม่นั้นเป็นการประเมินที่ชอบ โรงเรียนที่จะได้รับการยกเว้นมิต้องเสียภาษีตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๙ (๕) จะต้องเป็นโรงเรียนที่ปิดไว้ตลอดปี และเจ้าของมิได้อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่นอกจากคนเฝ้าในโรงเรียน โรงเรียนที่พิพาทนั้นมีโรงเรียนที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของอยู่เอง การที่ข้อเท็จจริงยุติเพียงว่า โรงเรียนที่พิพาทมิได้ให้เช่านั้นมิได้หมายความว่าโรงเรียนนั้นจะมีได้ใช้ประโยชน์อย่างอื่นอันจะถือได้เหมือนกับเป็นโรงเรียนซึ่งปิดไว้ตลอดปี ดังนั้นโรงเรียนที่พิพาทของโจทก์ จึงไม่อยู่ในข้อยกเว้นที่จะได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือน.

ฎ. ๓๘๑๘/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๑๓** **(ซ้ำ)**

ฎ. ๑๗๗๕/๒๕๑๔ โรงเรียนเป็นของจำเลย อยู่ในเขตเทศบาลจำเลย มิได้ปิดไว้และจำเลยมิได้อยู่เองหรือให้ผู้อื่นอยู่ หากแต่มีผู้เช่าอยู่สืบมาจากเจ้าของเดิม แต่ผู้เช่าบิดพลิ้วไม่ยอมออกไป **ดังนั้น ไม่อยู่ในข้อยกเว้นตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๙ (๕)**

พนักงานสอบสวน “พงส.”

มี ๕ :-

- พนักงานสอบสวน ฝ่ายปกครอง
- พนักงานสอบสวนฝ่ายตำรวจ
- พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ
- พนักงานสอบสวน (อัยการ) ตาม
- พนักงานสอบสวน (อื่น) ตามบทกฎหมาย

มาตรา ๑๐

ฎ. ๑๐๓๐๕/๒๕๕๐ โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยเป็นเจ้าของโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างคือตึกแถวสองชั้น ๑ หลัง ใช้ชื่อเองและประกอบการค้า และตึกแถวหนึ่งชั้นเป็นโกดังเก็บสินค้าอีก ๑ หลัง อยู่ติดกัน โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างของจำเลยไม่ได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน คำบรรยายฟ้องของโจทก์ชัดเจนแล้วว่า ตึกแถวสองชั้น ๑ หลัง จำเลยใช้เป็นที่อยู่อาศัยและประกอบการค้าด้วย และมีตึกแถวหนึ่งชั้นเป็นโกดังเก็บสินค้า ๑ หลัง อยู่ติดกับตึกแถวสองชั้น และโจทก์ได้บรรยายฟ้องต่อไปว่า ตึกแถวสองชั้นและโกดังเก็บสินค้าต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ประเมินค่าภาษีโดยเทียบเคียงกับค่ารายปีของโรงเรือนหรือทรัพย์สินที่ให้เช่าตามหลักเกณฑ์การกำหนดราคาเช่ามาตรฐานกลางเฉลี่ยต่อตารางเมตรในเขตเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี และบัญชีแสดงการแบ่งทำเลเพื่อกำหนดราคาเช่ามาตรฐานกลางเฉลี่ยต่อตารางเมตร ซึ่งมีรายละเอียดชัดเจนว่า ตึกแถวสองชั้นทำเลใดคิดค่าเช่าเท่าใด โกดังเก็บของคิดค่าเช่าเท่าใด กำหนดเป็นค่ารายปีและค่าภาษีเท่าใด ซึ่งจำเลยสามารถเข้าใจได้ดีจึงต่อสู้ได้ถูกต้องว่าตึกแถวและโกดังของจำเลยไม่ต้องเสียภาษีเพราะเหตุใดฟ้องโจทก์จึงไม่เคลือบคลุม

แม้โจทก์จะมีได้ระบุว่าจำเลยใช้โรงเรือนเป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบอุตสาหกรรมตามมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ แต่การที่โจทก์บรรยายฟ้องว่าตึกแถวสองชั้น ๑ หลัง จำเลยใช้ชื่อเองและประกอบการค้าจึงไม่ได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมาย อันเป็นการระบุว่าจำเลยต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินในส่วนของตึกแถวสองชั้น เพราะจำเลยได้ใช้ประกอบการค้าด้วย โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องให้จำเลยชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินได้

ฎ. ๖๘๙/๒๕๕๐ โรงเรือนส่วนที่จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๐ ต้องเป็นโรงเรือนส่วนที่เจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาและมีได้ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบกิจการอุตสาหกรรม โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของตึกแถวพิพาทเป็นนิติบุคคล มีฐานะ สิทธิและหน้าที่ของตนต่างหากจากบุคคลธรรมดา และมีที่ตั้งสำนักงานใหญ่หรือที่ตั้งที่ทำการอันเป็นสถานประกอบการเป็นที่อยู่ แม้ว. จะเป็นผู้แทน

ของโจทก์ แต่ก็เป็นบุคคลธรรมดา การที่ ว. อยู่อาศัยในตึกแถวพิพาทจึงถือไม่ได้ว่าเป็นกรณี
ที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของอยู่เองที่จะไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามบทบัญญัติดังกล่าว

ฎ. ๑๕๕๓/๒๕๔๙ โจทก์และ ป. ร่วมกันซื้อห้องชุดพิพาทและใช้เป็นที่พักระหว่างที่
เดินทางมากรุงเทพมหานคร แม้ว่าจะมิได้ใช้เป็นที่พักประจำเพียงแต่ใช้เป็นครั้งคราว ก็ถือได้ว่า
เป็นกรณีเจ้าของอยู่เอง อันได้รับการยกเว้นตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕
มาตรา ๑๐ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่า การที่โจทก์และ ป. ให้ ส. เข้าอยู่เป็นการเฝ้ารักษาห้อง
ชุดพิพาทหรือไม่

ฎ. ๑๔๑๐/๒๕๔๙ โรงเรือนพิพาทของโจทก์เป็นตึกแถว ๒ คูหา ๔ ชั้น สามารถแบ่ง
พื้นที่ออกเป็นส่วนๆ ได้ชัดเจน ดังนั้น ค่ารายปีที่จะนำมาคำนวณเป็นภาษีโรงเรือนและที่ดิน
จึงสามารถคำนวณได้จากพื้นที่ของแต่ละส่วนที่โจทก์ใช้ประโยชน์ได้ และส่วนใดจะได้รับการ
ยกเว้นการเสียภาษีโรงเรือนตามมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ นั้น จะต้อง
พิจารณาเป็นส่วนๆ ไป

การที่โจทก์ให้ ว. กรรมการผู้จัดการโจทก์ซึ่งเป็นผู้แทนของโจทก์เข้าพักที่ชั้น ๒ และ ๓
ของอาคารนี้ พร้อมครอบครัวเป็นการพักอาศัยมิใช่กรณีเจ้าของอยู่เองเพราะโจทก์ซึ่งเป็น
นิติบุคคลเป็นเจ้าของอาคาร และการเข้าพักพร้อมครอบครัวเป็นการพักอาศัยมิใช่เป็นการอยู่
โดยโจทก์ให้อยู่เฝ้ารักษาอาคารตามความหมายในมาตรา ๑๐ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและ
ที่ดินฯ โจทก์จึงไม่ได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนในส่วนนี้

ฎ. ๔๐๖๙/๒๕๔๕ บริษัทโจทก์เป็นเจ้าของอาคารพาณิชย์ ๔ ชั้น ๒ คูหา โดยให้บริษัท
ช. เช่าพื้นที่ชั้นล่างบางส่วนและชั้นลอยบางส่วน กับโจทก์ใช้พื้นที่ชั้นล่างบางส่วนทำเป็น
สำนักงานของโจทก์ ส่วนพื้นที่ชั้น ๒ และชั้น ๓ โจทก์ให้ ว. กรรมการของโจทก์พักอาศัยส่วนชั้น
ที่ ๔ ปิดว่างไว้ ดังนั้น พื้นที่ชั้น ๒ และชั้น ๓ จึงมิใช่พื้นที่ที่โจทก์ใช้เป็นที่ไว้สินค้าหรือประกอบ
อุตสาหกรรม ส่วนการที่ ว. พักอาศัยในพื้นที่ดังกล่าวถือได้ว่าโจทก์ให้ผู้แทนเฝ้ารักษาอาคาร
แม้ว่าผู้แทนนั้นจะได้รับความสะดวกจากการอยู่อาศัยแต่ก็มิใช่เป็นการอยู่เพื่อดูแลผลประโยชน์
ในการประกอบธุรกิจของโจทก์โดยแท้ เพราะโจทก์มีสำนักงานอยู่ที่ชั้นล่างบางส่วนสำหรับให้

บริษัท ช. สามารถติดต่อกับโจทก์ได้โดยตรงอยู่แล้วโจทก์จึงได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนในพื้นที่อาคารชั้น ๒ และชั้น ๓ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๑๐

ฎ. ๗๕๘๓/๒๕๓๘ โจทก์และครอบครัวมีภูมิลำเนาอยู่อาศัยอยู่ห่างห้องพิพาทไปประมาณ ๒๐๐ เมตร การที่โจทก์ยอมให้ ม.บุตรสาวโจทก์พร้อมทั้งสามีและบุตรของม.ซึ่งไม่มีที่อยู่อื่นเข้าไปอยู่ในห้องพิพาทและแจ้งชื่อทั้งหมดเข้าอยู่ในทะเบียนบ้านห้องพิพาท ฟังได้ว่าเป็นการเข้าอยู่อาศัยในห้องพิพาท หาใช่เพียงเป็นผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาห้องพิพาทให้โจทก์ไม่จึงไม่ได้รับงดเว้นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๐ ที่แก้ไขโดย พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๓

ฎ. ๖๔๐๘/๒๕๓๘ **ดูมาตรา ๓ (ซ้ำ)**

ฎ. ๑๒๓๘/๒๕๓๑ พระราชบัญญัติ ญัตติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓ ไม่ได้วางหลักเกณฑ์ว่าโรงเรือนที่เจ้าของอยู่เอง เจ้าของจะต้องมีชื่อในทะเบียนด้วยจึงจะได้รับงดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามกฎหมาย เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าโรงเรือนพิพาทเป็นของโจทก์และโจทก์อยู่เองแม้โจทก์จะไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน โจทก์ก็ยอมได้รับงดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือน จำเลยที่ ๑ ในฐานะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีในฐานะผู้ชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ของโจทก์ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ แกล้งชี้ขาดและรับชำระภาษีไว้ จำเลยที่ ๑ จึงไม่ต้องร่วมกับกรุงเทพมหานครจำเลยที่ ๒ คืนภาษีที่จำเลยที่ ๒ รับชำระไว้ให้โจทก์

ฎ. ๓๓๗/๒๕๓๑ โจทก์เป็นเจ้าของโรงเรือนพิพาท การที่โจทก์ได้ให้บริษัทอื่นเช่าโรงเรือนพิพาทเป็นสำนักงานบางส่วน นอกนั้นโจทก์ใช้เป็นสำนักงานฝ่ายบริหารและติดต่อธุรกิจของโจทก์ บางหลังใช้เป็นห้องรับประทานอาหารของพนักงานโจทก์ บางหลังใช้สำหรับติดตั้งเครื่องทำความเย็นและใช้เป็นโรงจอดรถของพนักงานโจทก์ถือไม่ได้ว่าโจทก์อยู่เอง หรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน

พุทธศักราช ๒๕๗๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๗๕ มาตรา ๓ โจทก์จึงมิได้รับงดเว้นจากการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

ฎ. ๓๓๕/๒๕๒๙ แม้โรงเรือนพิพาทของโจทก์ติดตั้งเพียงเครื่องจักรกลไกเป็นส่วนควบที่สำคัญ เพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมเท่านั้น ไม่ได้ติดตั้งเครื่องจักรประเภทเครื่องกระทำหรือเครื่องกำเนิดสินค้าด้วยก็ตาม โจทก์ก็ได้รับลดหย่อนค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๗ มาตรา ๑๓ แล้ว บ้านพักคนงานห้องน้ำห้องส้วมและบ่อมายมเป็นโรงเรือนที่โจทก์ให้คนงานเข้าพักอาศัย และใช้สอยในการปฏิบัติหน้าที่เวรยามเพื่อประโยชน์ในการประกอบการอุตสาหกรรม **ถือไม่ได้ว่าเป็นโรงเรือนซึ่งเจ้าของอยู่เอง** หรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาโรงเรือนจึงมิได้รับงดเว้นภาษีโรงเรือนตามความหมายของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๗ แต่อย่างใด (ที่มา-สงเสริม๗)

ฎ. ๔๐๐๕/๒๕๒๘ โจทก์จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัด มีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการค้าผลิต ซีอิ้ว ขายซีเมนต์ โจทก์เป็นเจ้าของโรงเรือนพิพาท การที่โจทก์ใช้โรงเรือนพิพาทบางหลัง เป็นที่ทำงานฝ่ายบริหารติดต่อกับลูกค้ารายใหญ่และทำนิติกรรมสัญญา บางหลังเป็นห้องรับประทานอาหารของพนักงานของโจทก์บางหลังเป็นที่ติดตั้งเครื่องทำความเย็น และบางหลังเป็นโรงจอดรถของพนักงานของโจทก์นั้น **ถือไม่ได้ว่าโจทก์อยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่** เฝ้ารักษา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๓ โจทก์จึงมิได้รับงดเว้นการเสียภาษีโรงเรือนตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว (ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๘/๒๕๒๘)

ฎ. ๓๕๔๐/๒๕๒๘ โจทก์มีวัตถุประสงค์ประกอบอุตสาหกรรมผลิตปูนซีเมนต์เพื่อจำหน่ายการที่โจทก์ใช้อาคารพิพาทเป็นสำนักงานของโจทก์เองหรือใช้เป็นโรงอาหาร โรงจอดรถหรือเป็นห้องเครื่องทำความเย็นก็ล้วนแต่เป็นการใช้อาคารเพื่อธุรกิจของโจทก์ หากใช่เป็นการอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาและซึ่งมิได้ใช้เป็นที่พักสินค้าหรือ ประกอบอุตสาหกรรม อันจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือน ตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช ๒๕๗๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมแล้วแต่อย่างใดไม่

ฎ. ๓๒๔๘/๒๕๒๖ แม้ธนาคารโจทก์ใช้อาคารพิพาทเป็นสำนักงานประกอบธุรกิจการธนาคารพาณิชย์ของโจทก์เองแต่อย่างใด หรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา ก็เพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจของโจทก์เอง อาคารพิพาทจึงไม่อยู่ในความหมายของคำว่าโรงเรือนสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งเจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา ตามพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๑๐ **ไม่ได้รับงดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือน (ที่มา-เนติ)**

ฎ. ๙๓๕/๒๕๒๖ บริษัทโจทก์ประกอบอุตสาหกรรมผลิตปูนซิเมนต์ ใช้ทำเทียบเรือเพื่อยกปูนซิเมนต์ขึ้นบรรทุกรถยนต์นำไปเก็บไว้ในโรงเก็บสินค้า ใช้อาคารสำนักงานให้พนักงานทำงานด้านธุรการ ไม่ได้ใช้เป็นสถานที่ผลิตปูนซิเมนต์ ถือไม่ได้ว่าโจทก์อยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา จึงไม่ได้รับงดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๑๐

ฎ. ๓๐๒๙/๒๕๒๕ โจทก์ใช้โรงเรือนพิพาทเป็นที่ทำการธนาคารสาขาของโจทก์ทำการรับฝากเงินให้กู้เงิน ซื้อขายตัวแลกเงินเงินตราต่างประเทศ และทำกิจการอื่น ๆ อันเป็นกิจการของธนาคารพาณิชย์ ถือไม่ได้ว่าโจทก์อยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ โจทก์จึงไม่ได้รับงดเว้นไม่ต้อง เสียภาษีโรงเรือนตามความในมาตราดังกล่าว (ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๕/๒๕๒๕)

ฎ. ๒๖๐๖/๒๕๒๓ ตามสัญญากำหนดให้จำเลยซึ่งเป็นผู้เช่าเป็นฝ่ายชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินแต่เมื่อโจทก์รับแจ้งการประเมินแล้วโจทก์ไม่ได้แจ้งการประเมินให้จำเลยทราบและไม่ได้บอกให้จำเลยชำระภาษีภายในกำหนดที่เจ้าพนักงานแจ้งมาทั้งจำเลยเพิ่งได้รับแจ้งจากโจทก์ให้จำเลยชำระภาษีเมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาชำระแล้วฉะนั้นการที่โจทก์ต้องเสียเงินเพิ่ม จึงเป็นความผิดของโจทก์จำเลยไม่ต้องรับผิดชำระเงินเพิ่มคงรับผิดเพียงชำระค่าภาษีพร้อมดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันที่โจทก์ชำระค่าภาษีต่อเจ้าพนักงานให้โจทก์

ฎ. ๓๐๔๓/๒๕๒๒ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓
 จำเลยใช้โรงเรือนจัดตั้งเป็นโรงเรียนรับสอนนักเรียนซึ่งมิใช่โรงเรียนสาธิตณะทั้งเป็นการกระทำเพื่อผลกำไรส่วนบุคคลแม้จำเลยจะใช้เป็นที่อยู่อาศัยด้วย ก็ไม่เป็นเหตุยกเว้นภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๙ (๓) และมาตรา ๑๐

ฎ. ๖๖๐/๒๕๒๐ โจทก์เป็นบริษัทจำกัด การที่โจทก์ใช้อาคารของโจทก์เองเป็นที่ทำการหรือสำนักงานฝ่ายบริหารและติดต่อธุรกิจของโจทก์โดยมิได้ใช้แสวงหาผลประโยชน์ตอบแทนโดยตรงด้วยนั้น เป็นการที่โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของเข้าอยู่เองตามความหมายของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓ เมื่อมิได้ใช้เป็นที่พักอาศัยหรือประกอบการอุตสาหกรรม ย่อมได้รั้งดเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือน

การที่โจทก์ฟ้องขอคืนเงินภาษีส่วนที่โจทก์จำต้องชำระเกินไป และศาลพิพากษาให้คืนนั้น เท่ากับตัดสินให้ลดค่าภาษีแก่โจทก์ จำเลยจึงไม่ต้องเสียดอกเบี้ย หากคืนเงินส่วนลดนี้ให้โจทก์ภายในสามเดือนตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๓๙ วรรคสอง แต่ถ้าไม่คืนภายในกำหนดดังกล่าวก็ต้องเสียดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีแก่โจทก์นับตั้งแต่วันที่ได้รับเงินไว้ และจำเลยยกปัญหาขึ้นนี้ขึ้นกล่าวชั้นฎีกาได้ เพราะเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ฎ. ๑๑๓๓/๒๕๔๔ โรงเรือนที่มีผู้เช่าอยู่ครบกำหนดสัญญาเช่าแล้ว ก็ไม่ยอมออกถึงต้องฟ้องศาลขับไล่ ก็ยังบิดพลิ้วไม่ยอมออก แม้ในระหว่างที่หมดอายุสัญญาเช่าแล้ว ผู้ให้เช่าไม่ได้เก็บค่าเช่าอีกเลย ก็ยังไม่เข้าข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตาม พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน มาตรา ๘, ๙, ๑๐ ฉะนั้น จึงต้องเสียภาษี (ประชุมใหญ่ ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔)

ฎ. ๔๕๘/๒๕๔๔ ในกรณีที่มีอุทธรณ์การประเมินภาษีโรงเรือนนั้น เมื่อมีการชี้ขาดจำนวนเงินลดลงกว่าที่ประเมินไว้เดิมแล้วก็ต้องถือจำนวนเงินประเมินตามคำชี้ขาดนั้นส่วนจำนวนเงินประเมินเดิมเป็นอันหมดไป ฉะนั้นเมื่อจะมีการเรียกเอาค่าภาษีเพิ่ม เพราะผู้รับประเมินเอาเงินค่าภาษีมาชำระช้ากว่ากำหนดนั้น ก็ต้องคิดเพิ่มเอาจากอัตราที่ชี้ขาดมาใหม่นั้น จะคิดเอาจากอัตราจำนวนเงินประเมินเดิมไม่ได้

ฎ. ๗๕๓/๒๕๓๒ โจทก์ฟ้องเรียกเงินค่าภาษีโรงเรือนที่เจ้าหน้าที่ประเมินเกินไป โดยกล่าวในฟ้องว่าโจทก์ฟ้องนายทับ ณ พัทลุง ในนามนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุงเป็นจำเลย ย่อมเป็นการฟ้องบุคคลธรรมดาในตำแหน่งหน้าที่ของเขา

ตาม พ.ร.บ.บันรายนได้บำรุงเทศบาล ๒๕๓๙ ม.๔ ซึ่งบัญญัติว่า ภาษีโรงเรือนซึ่งจะพึงเรียกเก็บได้ในเขตเทศบาลให้โอนให้เทศบาลเรียกเก็บเป็นรายได้ของเทศบาล และให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่แต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อการนี้ประกอบด้วย พ.ร.บ.เทศบาล ๒๕๔๑ มาตรา ๓๖ บัญญัติว่า ในการบริหารการเทศบาลทั้งหลาย ให้นายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้าดำเนินกิจการทั้งปวงของเทศบาล ดังนี้ นายกเทศมนตรีซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาโดยตำแหน่งหน้าที่นายกเทศมนตรีจึงอาจฟ้อง หรือถูกฟ้องเป็นคดีความในโรงศาลได้ **ไม่จำเป็นต้องเอานิติบุคคลเข้ามาเป็นคู่ความเสมอไป**

ฎ. ๖๕๘/๒๕๘๙

โรงเรือนที่ให้บุตรอาศัยนั้น ไม่มีข้อยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

โรงเรือนอยู่เองแต่ทำการค้ำนั้น ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน

การประเมินภาษีโรงเรือนนั้นไม่จำเป็นถือตามค่ารายปีปีก่อน ๆ เสมอไปเจ้าพนักงานอาจประเมินสูงขึ้นได้

พระราชบัญญัติควบคุมค่าเช่าในภาวะคับขันเกี่ยวกับห้ามผู้ให้เช่ามิให้ขึ้นค่าเช่าตามลำพังไม่เกี่ยวกับการประเมินภาษีโรงเรือน

พิสูจน์กฎหมายยกเลิก ?

คงไม่รื้อต้องตั้งสถาบัน กรม กอง หรือหน่วย

ง่าย เร็ว ดังใจ คือ โทรสั่ง **สูตรไพศาล**

เล่ม 100.-

มาตรา ๑๑

ฎ. ๕๐๖๗/๒๕๓๑ การลดค่ารายปีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นวิธีการที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณภาษีกรณีโรงเรือนถูกทำลาย และยังมีได้ทำขึ้นใหม่เท่านั้น จะตีความเลยไปว่ากฎหมายได้วางหลักเกณฑ์ถึงกำหนดการยื่นรายการเพื่อชำระภาษีด้วยไม่ได้ เพราะตามบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้นกรณีทรัพย์สินถูกทำลายแล้ว ซ่อมเสร็จในทันใดก็จะลดค่ารายปีลง ดังนั้นการยื่นแบบรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินในปีใดก็เพื่อเสียภาษีในปีนั้น เมื่อปรากฏว่าโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างที่โจทก์ปิดไว้และงดใช้ประโยชน์ตลอดปีภาษีและโรงเรือนที่โจทก์รื้อถอนไปแล้วก่อนปีภาษี โจทก์ย่อมได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินดังที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๙ (๕) บัญญัติไว้ การประเมินให้โจทก์เสียภาษีสำหรับโรงเรือนดังกล่าวจึงเป็นการประเมินที่ไม่ชอบ

โรงเรือนที่ใช้เป็นโรงงานในการประกอบอุตสาหกรรมโดยเฉพาะการกำหนดค่ารายปีจึงไม่อาจนำดัชนีค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจซึ่งเป็นค่าเช่าบ้านที่อยู่อาศัยมาเทียบเคียงได้เพราะเป็นโรงเรือนคนละประเภท เมื่อไม่ได้ความว่า จำเลยกำหนดค่ารายปีโดยไม่ได้คำนึงถึงค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลักในการคำนวณค่าภาษีซึ่งต้องเสียในปีต่อมาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ แล้ว การกำหนดค่ารายปีตลอดจนการคำนวณภาษีของจำเลยจึงชอบด้วยกฎหมาย

จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะชี้ขาดการประเมิน เมื่อผู้รับประเมินยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินนั้นใหม่ การที่จำเลยที่ ๒ ชี้ขาดว่าการประเมินชอบแล้วให้โจทก์ชำระภาษีตามที่มีการประเมินจึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายและเมื่อ ไม่ได้ความว่าจำเลยที่ ๒ แกล้งชี้ขาดให้โจทก์ต้องรับผิดชอบจำเลยที่ ๑ ค่าภาษีที่โจทก์ชำระก็ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ เป็นผู้รับไว้ จึงไม่มีเหตุตามกฎหมายที่โจทก์จะฟ้องให้จำเลยที่ ๒ ร่วมกับกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๑ รับผิดชอบภาษีที่จำเลยที่ ๑ รับชำระไว้ต่อโจทก์ได้

ฎ. ๗/๒๖/๒๕๔๑ ภาษีโรงเรือน ตามประกาศภาษีเรือ โรง ร้าน ตึก แพ จ.ศ. ๑๒๓๒ นั้น เป็นภาษีประจำปีที่แล้ว แต่มาเก็บในปีต่อมา ส่วนภาษีโรงเรือนตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือน ๒๕๓๕ นั้น เป็นภาษีสำหรับปีใดเจ้าพนักงานก็เก็บในปีนั้น

มาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นแต่เพียงหลักในการคำนวณภาษีที่จะเก็บ คือ เอาค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลักคำนวณภาษี ไม่ได้หมายความว่า ภาษีโรงเรือนประจำ พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นภาษีของปี ๒๕๓๖

มาตรา ๑๒

ฎ. ๒๑๙๒/๒๕๔๑ ตามสัญญาเช่าที่ดินระหว่างบริษัท ร. กับโจทก์กำหนดไว้ว่าในระหว่างอายุสัญญาเช่า ถ้าโจทก์ประสงค์จะซื้อทรัพย์สินที่เช่า ผู้ให้เช่ายินยอมขายให้โจทก์ในราคาตามวิธีคำนวณที่กำหนดไว้ต่อท้ายสัญญานั้น ข้อตกลงดังกล่าวเป็นค้ำประกันในการซื้อขายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๕๕๔ วรรคแรก ซึ่งผู้ให้เช่าได้กำหนดเวลาให้ผู้เช่าบอกกล่าวความจำเป็นในการซื้อไว้เป็นการแน่นอนแล้วผู้ให้เช่า จึงถอนค้ำประกันก่อนกำหนดเวลาที่ระบุไว้ไม่ได้ทั้งได้กำหนดราคาซื้อขายที่ดินไว้แน่นอนตามอัตราค่าเพิ่มมูลค่าของราคาที่ดินนั้นแต่ละปีจากราคาที่ดินที่ผู้ให้เช่าได้ซื้อมาตั้งแต่พิจารณาอัตราค่าเช่าที่ดินหากเช่าครบกำหนด ๓๐ ปี จะเป็นจำนวนเงินสูงมากอาจเท่าหรือสูงกว่าราคาที่ดินที่เช่า สัญญาเช่าดังกล่าวมิใช่เป็นเพียงสัญญาเช่าตามปกติธรรมดาแต่เพียงอย่างเดียวหากแต่เป็นสัญญาเช่าที่รวมค่าสิทธิที่จะซื้อที่ดินที่เช่าไว้ด้วยจึงมีอัตราค่าเช่าสูง การที่จำเลยนำค่าเช่าจำนวนดังกล่าวเป็นฐานในการกำหนดค่ารายปีของที่ดินต่อเนืองและโรงเรือนของโจทก์จึงไม่ชอบ ค่ารายปีที่โจทก์ยื่นรายการเมื่อเปรียบเทียบแล้วจะสูงกว่าค่ารายปีของสถานีบริการน้ำมันในเขตดังกล่าว ค่ารายปีที่โจทก์ยื่นแบบแจ้งรายการจึงชอบแล้ว หลักฐานการได้รับเลขบ้านประจำสถานีบริการน้ำมันไม่ใช่หลักฐานแสดงวันเข้าอยู่หรือประกอบกิจการ การจดทะเบียนนิติบุคคลเป็นเพียงขั้นตอนเตรียมการประกอบกิจการและการจดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการภาษีมูลค่าเพิ่มก็อาจจดทะเบียนก่อนวันเริ่มประกอบกิจการได้ สัญญาให้ใช้สิทธิดำเนินการสถานีบริการน้ำมันมีผล

ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นกำหนดเวลาแน่นอน รวมทั้งเป็นวันที่โจทก์เริ่มมีสิทธิได้รับค่าใช้สิทธิดำเนินการ ฟังได้ว่าสถานีบริการน้ำมันของโจทก์สร้างเมื่อเสร็จและสามารถเข้าอาศัยและทำประโยชน์ได้ในวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๘ จำเลยได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียดอกเบี้ยตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เฉพาะแต่ในกรณีที่ยำเลยคืนเงินภาษีให้โจทก์ภายในกำหนดสามเดือนนับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุดเท่านั้น หลังจากนั้นไม่ได้รับการยกเว้น

มาตรา ๑๓

ฎ. ๖๓๔๘/๒๕๓๙ ผู้ที่จะเป็นคู่ความในคดีได้นั้นจะต้องเป็นบุคคลดังกล่าวไว้ใน ป.วิ.พ. มาตรา ๑ (๑๑) และคำว่าบุคคลนั้นตาม ป.พ.พ. ได้แก่บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล สำหรับการจะมีขึ้นได้ซึ่งนิติบุคคลนั้นตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๕ ให้มีขึ้นได้ก็แต่ด้วยอาศัยอำนาจแห่ง ป.พ.พ. หรือกฎหมายอื่น เมื่อไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายกำหนดให้จำเลยที่ ๑ เป็นนิติบุคคล ส่วนอำเภอเมืองชลบุรีจำเลยที่ ๑ จึงเป็นเพียงส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มิใช่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลโจทก์จึงไม่สามารถฟ้องจำเลยที่ ๑ ได้

ไม่มีบทกฎหมายใดบัญญัติให้ตัวแทนเขตของนิติบุคคลเป็นนิติบุคคลตามนิติบุคคลตัวการไปด้วย ดังนั้น แม้จำเลยที่ ๑ เป็นตัวแทนเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นนิติบุคคลก็ตาม จำเลยที่ ๑ การหาใช่เป็นนิติบุคคลตามตัวการด้วยไม่

โจทก์บรรยายฟ้องไปตามใบแจ้งรายการประเมินและใบแจ้งค่าชี้ขาดที่โจทก์ได้รับมา ยอดเงินภาษีโรงเรือนพิพาทที่โจทก์จะต้องชำระตามใบแจ้งค่าชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ ก็ลดลงจากเดิม ๒,๖๐๘,๑๒๑ บาท เหลือ ๑,๕๙๓,๑๙๐ บาท ส่วนค่ารายปีที่จำเลยที่ ๒ แจ้งมาจะมีจำนวน ๕๐๙,๘๒๓,๑๗๕ บาท ตามสำเนาใบแจ้งค่าชี้ขาดเอกสารท้ายฟ้องหรือไม่ เป็นแต่เพียงรายละเอียดที่คู่ความสามารถนำสืบได้ในชั้นพิจารณา ฟ้องโจทก์ไม่เคลือบคลุม

การกำหนดค่ารายปีของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ และการพิจารณาชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ มิได้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๕ อีกทั้งไม่เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การ

ประเมินค่ารายปีของทรัพย์สินลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๕ ที่ว่า กรณีที่หาค่าเช่าไม่ได้เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนินการเองหรือด้วยเหตุประการอื่นให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินค่ารายปีโดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์ แต่ได้นำหลักเกณฑ์มูลค่าทรัพย์สินมาเป็นเกณฑ์ประเมินการกำหนดค่ารายปีของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ และคำชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ จึงมิได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของบทกฎหมายดังกล่าวเป็นการไม่ชอบ

กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ มีหน้าที่โดยตรงในการจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภค ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้วัดภาวะเงินเฟ้อและภาวะค่าครองชีพของประชาชนในประเทศและมีหน่วยงานทางราชการหลายแห่งได้นำไปใช้ประมาณการในการจัดเก็บภาษี โดยนำไปประเมินรายได้ของรัฐบาลวิธีการหาข้อมูลเพื่อนำมาทำดัชนีราคาผู้บริโภค จะมีการส่งเจ้าหน้าที่ออกไปสำรวจจัดเก็บข้อมูลเมื่อได้ข้อมูลมาแล้วก็เอาข้อมูลมาคำนวณเพื่อทำดัชนีราคาผู้บริโภคเป็นรายเดือนและรายปี และมีการเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงของดัชนีที่คำนวณได้นั้นในปีปัจจุบันและปีที่แล้วมา โดยเปรียบเทียบออกมาเป็นอัตราส่วนร้อยละด้วย ดังนั้น การที่โจทก์นำเอาดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งเป็นข้อมูลของทางราชการมาเป็นหลักในการคำนวณค่ารายปีที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ล่วงแล้วนั้นย่อมเป็นวิธีการที่ถือว่าเหมาะสมและมีเหตุอันสมควร

จำเลยที่ ๑ เป็นเพียงส่วนราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่มีสภาพเป็นนิติบุคคล โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ศาลจึงไม่อาจบังคับตามคำขอของโจทก์ให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินภาษีโรงเรือนพิพาทพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ได้ ส่วนจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีนั้นจำเลยที่ ๒ เข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีในฐานะเป็นผู้ชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ของโจทก์ตามกฎหมาย ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ รับชำระภาษีไว้จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีคืนภาษีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีรับไว้พร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์

ฎ. ๔๙๐๘/๒๕๓๘ โรงเรือนรายการที่ ๙ ในแบบ ภ.ร.ด.๒ เป็นโรงซ่อมเครื่องจักร ช่างไม้ซ่อมไฟฟ้า ห้องทดลอง ซึ่งมีเครื่องจักรเป็นเครื่องทดลองเครื่องซ่อมเครื่องจักร เครื่องซ่อมเครื่องช่างไม้ และมีอุปกรณ์การซ่อมไฟฟ้าตั้งอยู่ดังนั้น โรงเรือนดังกล่าวจึงมิใช่เป็นโรงเรือนธรรมดา แต่เป็นโรงเรือนที่ติดตั้งเครื่องจักรที่ใช้ในการซ่อมเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ของ

เครื่องจักรที่ใช้กระทำหรือกำเนิดสินค้า ถือได้ว่าเป็นโรงเรือนที่ติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไกเพื่อใช้ในการดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์ ได้รับการลดค่ารายปีลงเหลือ ๑ ใน ๓ ตามความในมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ แล้ว บทบัญญัติดังกล่าวมิได้จำกัดไว้แต่เพียงว่าต้องเป็นเครื่องที่ใช้กระทำหรือเครื่องกำเนิดสินค้าโดยตรงเท่านั้น จึงจะได้รับการลดค่ารายปี

ดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งกองระดับราคากรมเศรษฐกิจการพาณิชย์กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดทำขึ้นเฉพาะหมวดเคหสถาน แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนส่วนที่ ๑ เป็นค่าเช่าเคหสถาน ส่วนที่ ๒ เป็นราคาวัสดุก่อสร้าง การสำรวจค่าเช่าเคหสถานจะดำเนินการสำรวจเดือนละ ๑ ครั้ง การจัดกลุ่มสำรวจในกรุงเทพมหานครจัดกลุ่มตามชื่อเขตต่าง ๆ ระหว่างปี ๒๕๒๒ ถึงปี ๒๕๓๒ ดัชนีดังกล่าวมีอัตราเพิ่มขึ้นเป็นรายปีตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ ถึงปี ๒๕๓๒ และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในเรื่องการตรวจสอบระดับราคาผู้บริโภคตามหมวดต่าง ๆ ดังกล่าวรวมทั้งค่าเช่าเคหสถาน และได้บันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้อ้างอิง การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเช่าและค่ารายปีที่ปรากฏในดัชนี ราคาผู้บริโภคหมวดเคหสถานนี้ จึงเป็นอัตราที่มีเหตุผลและตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ ที่บัญญัติว่า "ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้นท่านให้เป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา" นั้นมีความหมายเพียงว่า ให้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วมาเป็นหลักหรือเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีในปีต่อมาเท่านั้น แต่มิใช่เป็นการบังคับให้ต้องถือตามนั้นเสมอไป อีกทั้งในคดีนี้การประเมินค่ารายปีสำหรับโรงเรือนของโจทก์ในปี ๒๕๓๑ โจทก์กับจำเลยที่ ๑ ยังโต้แย้งกันอยู่ ยังไม่ยุติว่าจะถูกต้องเพียงใด จึงไม่อาจที่จะนำค่ารายปีของปี ๒๕๓๑ มาเป็นหลักในการคำนวณภาษีของปี ๒๕๓๒ ได้ดังนั้น การที่โจทก์นำค่ารายปีสำหรับโรงเรือนของโจทก์ในปี ๒๕๒๒ ในปี ๒๕๒๗ และในปี ๒๕๒๙ ซึ่งโจทก์กับจำเลยที่ ๑ ไม่ได้โต้แย้งและยุติแล้วมาเป็นหลักในการคำนวณภาษีตามดัชนีราคาผู้บริโภคดังกล่าวข้างต้น จึงไม่เป็นการขัดต่อบทบัญญัติแห่งมาตรา ๑๘ ดังกล่าวข้างต้น โรงเรือนทั้ง ๕ รายการที่พิพาทเป็นโรงเก็บสินค้า มีลักษณะการใช้ประโยชน์เช่นเดียวกัน ซึ่งเมื่อได้พิจารณาถึงสภาพของโรงเรือนและลักษณะการใช้สอยแล้วเห็นว่ามีสภาพและลักษณะคล้ายคลึงกัน คือเป็นโรงใช้สำหรับเก็บสินค้า ค่ารายปีจึงควรเท่ากัน การที่จำเลยทั้งสองค่านึงเฉพาะสภาพหรือลักษณะที่เป็นโรงหรือเป็นตึกโดยไม่คำนึงถึงข้ออื่น แล้วประเมินค่ารายปีสำหรับโรงเรือนที่เป็นตึกสูงกว่าโรงเรือนที่เป็นโรงสี จึงไม่ชอบด้วยเหตุผล

ฎ. ๔๘๙๖/๒๕๓๘ โรงเรือนตามรายการที่ ๙ มีเครื่องจักรเป็นเครื่องทดลองเครื่องซ่อมเครื่องจักรกล เครื่องซ่อมเครื่องช่างไม้ และมีอุปกรณ์การซ่อมเครื่องไฟฟ้าตั้งอยู่ ดังนั้น โรงเรือนดังกล่าวจึงมิใช่เป็นโรงเรือนธรรมดา แต่เป็นโรงเรือนที่ติดตั้งเครื่องจักรที่ใช้ในการซ่อมเครื่องจักร เครื่องมือและอุปกรณ์ของเครื่องจักรที่ใช้ในการทำหรือกำเนิดสินค้า ถือได้ว่าเป็นโรงเรือนที่ติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไกเพื่อใช้ในการดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์ **มีสิทธิได้ลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสาม**ตามความในมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ แล้ว บทบัญญัติดังกล่าวมิได้จำกัดไว้แต่เพียงว่าต้องเป็นเครื่องจักรที่ใช้กระทำหรือกำเนิดสินค้าเท่านั้น หากเป็นโรงเรือนที่ติดตั้งส่วนควบที่สำคัญเป็นเครื่องจักรหรือกลไก เพื่อใช้ในการดำเนินการอุตสาหกรรมแม้จะไม่ใช่เป็นเครื่องกระทำหรือกำเนิดสินค้าก็อยู่ในความหมายของบทบัญญัติดังกล่าว

ดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งกองระดับราคา กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์กระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้จัดทำขึ้นแบ่งออกเป็น ๗ หมวด คือ หมวดอาหาร หมวดเครื่องนุ่งห่ม หมวดเคหสถาน หมวดการตรวจรักษา หมวดยานพาหนะ หมวดการบันเทิง-การอ่าน-และการศึกษา และหมวดเครื่องมือที่มีแอลกอฮอล์ และกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่โดยตรงในเรื่องการตรวจสอบระดับราคาผู้บริโภคตามหมวดต่าง ๆ ดังกล่าว รวมทั้งค่าเช่าเคหสถาน และได้บันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้อ้างอิง การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเช่า และค่ารายปีที่ปรากฏในดัชนีราคาผู้บริโภค หมวดเคหสถานจึงเป็นอัตราที่มีเหตุผล และที่ พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า "ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้นท่านให้เป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา" นั้น มีความหมายเพียงว่า ให้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วมาเป็นหลักหรือเป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีในปีต่อมาเท่านั้น มิใช่เป็นการบังคับให้ต้องนำมาเป็นหลักเสมอไป ในคดีนี้สำหรับโรงเรือนตามรายการในตารางที่ ๒ และที่ ๓ การประเมินค่ารายปีในปี ๒๕๒๙ โจทก์ยอมรับและไม่ได้โต้แย้งนั้น โจทก์ได้นำค่ารายปีของปี ๒๕๒๙ มาเป็นหลักในการคำนวณค่ารายปีของปี ๒๕๓๐ แล้ว ส่วนโรงเรือนอื่นนอกจากนี้ การประเมินค่ารายปีในปี ๒๕๒๙ โจทก์จำเลยยังโต้แย้งกันอยู่ไม่ยุติ จึงไม่อาจที่จะนำค่ารายปีของปี ๒๕๒๙ มาเป็นหลักในการคำนวณค่ารายปีของปี ๒๕๓๐ ได้ ดังนั้น การที่โจทก์นำค่ารายปีโรงเรือนของโจทก์ในปี ๒๕๒๒ และในปี ๒๕๒๗ สำหรับโรงเรือนที่เหลือซึ่งโจทก์จำเลยไม่ได้โต้แย้งและยุติแล้วตามลำดับมาเป็นหลักในการคำนวณตามดัชนีราคาผู้บริโภคดังกล่าวข้างต้นจึงไม่

เป็นการขัดต่อมาตรา ๑๘ ดังกล่าวข้างต้นดังนั้นหลักเกณฑ์ที่จำเลยที่ ๑ นำมาคำนวณค่ารายปียังไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะฟังได้ว่าเป็นการเหมาะสมถูกต้อง และเมื่อไม่มีหลักเกณฑ์อื่นที่เหมาะสมพอจะใช้เป็นหลักในการคำนวณได้ การที่โจทก์นำดัชนีราคาผู้บริโภคซึ่งเป็นข้อมูลของทางราชการมาเป็นหลักในการคำนวณในคดีนี้ ย่อมเป็นวิธีที่ถือได้ว่าเหมาะสมและมีเหตุอันสมควร การกำหนดค่ารายปีและการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินของโจทก์ประจำปี ๒๕๓๐ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ และคำชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ จึงเป็นการไม่ชอบ

ฎ. ๕๖๒๑/๒๕๓๖ การลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน จะต้องลดจากค่ารายปีของทรัพย์สินและของส่วนควบรวมกัน มิใช่เฉพาะค่ารายปีของทรัพย์สินนั้นเท่านั้น ในการยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินโจทก์มิได้กรอกค่าเช่าของเครื่องจักรที่พิพาทลงในแบบ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ จึงประเมินค่ารายปีเฉพาะตัวอาคารโรงเรือนเท่านั้น จึงมิใช่กรณีที่จะต้องลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามตามพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๓ การประเมินค่าภาษีของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ชอบแล้ว

ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖ **ดูมาตรา ๘ (ซ้ำ)**

ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖ **ดูมาตรา ๘ (ซ้ำ)**

ฎ. ๓๘๑๘/๒๕๓๘ การประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินกฎหมายให้ประเมินจากค่ารายปี กรณีไม่อาจทราบค่ารายปีได้จากค่าเช่าที่สมควรให้เช่าในปีหนึ่ง ๆ จึงต้องประเมินโดยนำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาถัดจากปีที่ต้องเสียภาษีขึ้นไปมาเป็นหลักในการคำนวณ มิให้นำเอาค่ารายปีที่ล่วงมาแล้วหลายปีมาเป็นหลักในการประเมิน โจทก์ติดตั้งเครื่องจักรกลเป็นส่วนควบสำคัญของอาคารเพื่อใช้ในการอุตสาหกรรม จึงมีสิทธิได้ลดค่ารายปีเหลือหนึ่งในสามและโรงเรือนที่ปิดตลอดปีย่อมได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครจำเลยที่ ๒ แม้จะเป็นผู้ชี้ขาดการประเมินก็เป็นเรื่องที่ชี้ขาดไปตามอำนาจหน้าที่ มิได้ชี้ขาดโดยแกล้งให้โจทก์ต้องรับผิดชอบค่าภาษีต่อจำเลยที่ ๑ และมีใช้ผู้ที่รับเงินภาษีไว้ จึงไม่มีเหตุตามกฎหมายที่จะให้จำเลยที่ ๒ ร่วมคืนเงินค่าภาษีให้แก่โจทก์

ฎ. ๓๖๕๐/๒๕๓๔ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘ กำหนดให้ผู้รับประเมินชำระค่าภาษีตามค่ารายปีของทรัพย์สินคือโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ นั้น ค่ารายปีที่โจทก์ยอมให้กำหนด เป็นค่ารายปีเฉพาะส่วนของโรงเรือน หากโดยรวมถึงค่ารายปีของที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนไม่..... เมื่อที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องนี้โจทก์มิได้ให้เช่า การที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดค่ารายปีของที่ดินส่วนนี้ เทียบเคียงกับอัตราการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในการทำสวน จึงเป็นอัตราที่ที่ดินนี้สมควรจะให้เช่าได้ โจทก์ลดค่าเช่าทำเทียบเรือโดยไม่ปรากฏว่าเหตุใดจึงต้องลดค่าเช่า จึงเป็นกรณีที่มีเหตุอันบ่งให้เห็นว่าค่าเช่าที่โจทก์ลดให้แล้ว มิใช่จำนวนเงินอันสมควรให้เช่าได้ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจแก้หรือคำนวณค่ารายปีเสียใหม่ตามค่าเช่าเดิมที่โจทก์เคยให้เช่า ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘ วรรคสอง ค่ารายปีของโรงเรือน ๗ รายการ พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดขึ้นโดยเทียบเคียงกับค่าเช่าของอาคารคลังสินค้าตามรายการที่ ๑ แต่เมื่อลักษณะสภาพและประโยชน์การใช้ไม่เหมือนกันไม่อาจบ่งให้เห็นว่าโรงเรือน ๗ รายการนี้มีคุณค่าสูงกว่าโรงเรือนตามรายการที่ ๑ แม้พนักงานเจ้าหน้าที่จะกำหนดค่าเช่าต่อตารางเมตรน้อยกว่าก็ยังไม่อาจบ่งให้เห็นว่าเป็นค่าเช่าที่สมควรจะให้เช่าได้ ต้องนำค่ารายปีที่ล่วงแล้วมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีตามมาตรา ๑๘ และการที่โจทก์ยอมให้เพิ่มค่ารายปีสูงขึ้นอีกร้อยละ ๒.๕ ตามดัชนีราคาผู้บริโภคของปี ๒๕๒๙ แม้จะไม่มีกฎหมายสนับสนุนให้นำดัชนีราคาผู้บริโภคดังกล่าวมาคำนวณเพิ่มค่ารายปี แต่ดัชนีดังกล่าวก็เป็นเครื่องชี้ถึงภาวะเศรษฐกิจที่สูงขึ้นอย่างหนึ่ง อันสมควรที่ทรัพย์สินดังกล่าวจะได้ค่าเช่าเพิ่มมากขึ้นในเมื่อจำเลยมิได้สืบให้เห็นถึงเหตุที่จะได้ค่าเช่ามากกว่านั้น เมื่อการเพิ่มค่ารายปีของโจทก์ เป็นการเพิ่มให้มากขึ้นกว่าค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วที่เป็นหลักในการคำนวณตามมาตรา ๑๘ ทำให้โจทก์ต้องเสียภาษีมากขึ้นข้อโต้แย้งของโจทก์ที่ว่าไม่อาจนำค่ารายปีของอาคารคลังสินค้าตามรายการที่ ๑ มาเปรียบเทียบและสมควรเพิ่มค่ารายปีจากค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วในอัตราร้อยละ ๒.๕ ตามดัชนีราคาผู้บริโภคของปี ๒๕๒๙ จึงรับฟังได้ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดค่ารายปีของโรงเรือนอีก ๔ รายการ โดยเทียบเคียงกับค่าเช่าของอาคารคลังสินค้าตามรายการที่ ๑ ซึ่งอยู่บริเวณเดียวกัน แม้อาคารที่นำมาเทียบเคียงจะมีลักษณะสภาพและการใช้ประโยชน์ไม่เหมือนกัน แต่ก็พอจะใช้อาศัยเทียบเคียงได้ โรงเรือนทั้งสี่รายการดังกล่าวมีราคาต่อตารางเมตรสูงกว่าอาคารคลังสินค้ามาก เมื่ออาคารคลังสินค้าให้เช่าได้

ตารางเมตรละ ๕๕ บาท ต่อเดือน ก็เป็นเหตุอันบังให้เห็นว่าค่าเช่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้โรงเรือน ๔ รายการนี้ ให้เช่าได้ตารางเมตรละ ๔๕ บาท ต่อเดือนเป็นค่าเช่าที่สมควรจะให้เช่าได้ ส่วนค่ารายปีของอาคารไซโลตามรายการที่ ๘ พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดเท่าค่ารายปีที่ล่องมาแล้ว โจทก์มิได้นำสืบให้เห็นว่าโรงเรือนหลังนี้ไม่อาจให้เช่าอันจะได้ค่าเช่าตามค่ารายปีที่ล่องแล้ว ทั้งมิได้โต้แย้งการรอกค่ารายปีในช่องค่ารายปีที่ล่องแล้วในแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษี การที่โจทก์เพิ่มค่ารายปี ปี ๒๕๒๙ ของโรงเรือนทั้งห้ารายการนี้สูงขึ้นจากค่ารายปีเมื่อปี ๒๕๒๕ อัตราร้อยละ ๒๖.๓๒ ตามภาวะค่าครองชีพและภาวะเศรษฐกิจของประเทศ แต่ค่ารายปีของปี ๒๕๒๕ มิใช่ค่ารายปีของปีที่ล่องแล้ว (พ.ศ. ๒๕๒๘) ตามความหมายในพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ จึงไม่มีกฎหมายสนับสนุนให้กำหนดค่ารายปีตามที่โจทก์อ้าง โรงเรือนทั้งห้ารายการ โจทก์ได้ติดตั้งเครื่องจักรอันเป็นส่วนควบที่สำคัญมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๒ พนักงานเจ้าหน้าที่กรอกค่ารายปีของปีล่องแล้วในแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีของโจทก์โดยมิได้ระบุว่าเป็นค่ารายปีเฉพาะโรงเรือน จึงต้องหมายรวมถึงค่ารายปีของส่วนควบดังกล่าวด้วย ค่ารายปีของปี ๒๕๒๙ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดขึ้นจึงเป็นค่ารายปีของทรัพย์สินรวมทั้งส่วนควบ ต้องลดลงเหลือหนึ่งในสาม

ฎ. ๕๑๒๒/๒๕๓๓ เครื่องจักรกลไก เครื่องกระทำหรือเครื่องกำเนิดสินค้าที่ติดตั้งต้องติดตั้งในโรงเรือนและต้องเป็นส่วนควบอันสำคัญจึงจะได้รับประโยชน์ตามมาตรา ๑๓ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ เครื่องจักรผสมคอนกรีตไม่ใช่โรงเรือน เป็นเพียงสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น แม้จะติดตั้งเครื่องจักรกลไกเพื่อใช้ในการอุตสาหกรรมผลิตคอนกรีตผสมเสร็จก็ไม่มีความหมายบัญญัติให้ลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามก่อนคำนวณภาษี

อาคารสำนักงานแม้จะใช้เป็นที่ควบคุมการทำงานของเครื่องจักรผสมคอนกรีตโดยผ่านสวิตช์บอร์ดซึ่งติดอยู่ที่อาคาร แต่การผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ ความสำคัญอยู่ที่เครื่องจักรผสมคอนกรีต ฉะนั้นแม้สวิตช์บอร์ดจะเป็นส่วนควบของโรงเรือนอันเป็นสำนักงานก็หาเป็นส่วนควบที่สำคัญเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมของโจทก์ไม่

ฎ. ๓๓๖/๒๕๒๙ บริษัทโจทก์ผลิตปูนซิเมนต์ออกจำหน่ายโดยโรงงานอยู่ในต่างจังหวัด แล้วส่งปูนซิเมนต์ฝังมาบรรจุลงถูงที่โรงงานในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอาคารเครื่องจักรโรงรับปูนซิเมนต์ฝังทางรถไฟอาคารเครื่องจักรโรงหอปูนซิเมนต์ถูงอาคารเครื่องจักรจ่ายปูนซิเมนต์ถูง

ทางรถยนต์ อาคารเครื่องจักรไซโลปูนผงซึ่งอาคารทั้งสี่อยู่ติดต่อกันเครื่องจักรทำงาน ต่อเนื่องกัน และอาคารเครื่องชั่งถึงแม้โรงงานนี้ จะมีได้ติดตั้งเครื่องจักรประเภทเครื่องกระทำ หรือเครื่องกำเนิดสินค้าแต่ก็เป็นโรงเรือนที่ติดตั้งเครื่องจักรกลไกอันเป็นส่วนควบที่สำคัญ เพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการผลิตปูนซีเมนต์ผงของโจทก์เพราะการจำหน่าย แก่ลูกค้าต้องบรรจุเป็นถุงโรงเรือนดังกล่าว จึงได้รับลดหย่อนค่ารายปีลงเหลือ ๑ ใน ๓ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๓ บ้านพักคนงานห้องน้ำ ห้องส้วมเป็นโรงเรือนที่โจทก์ให้คนงานเข้าพักอาศัย เมื่อเลิกงานแล้วกลับบ้านไม่ได้ก็เพื่อ ประโยชน์ในการประกอบอุตสาหกรรมของโจทก์มิใช่เป็นการเข้าอยู่ เพื่อเฝ้ารักษาโรงเรือนถือ ไม่ได้ว่าเป็นโรงเรือนที่เจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาอันจะด้รับงดเว้นไม่ต้องเสียภาษี โรงเรือนตามความหมายของมาตรา ๑๐ ป้อมยามเป็นโรงเรือนที่โจทก์ให้คนยามเข้าใช้สอย ในการปฏิบัติหน้าที่เวรยามเพื่อประโยชน์ในการประกอบอุตสาหกรรมของโจทก์ถือไม่ได้ว่าเป็น โรงเรือนที่เจ้าของอยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาตามความหมายของ มาตรา ๑๐

ฎ. ๒๓/๒๕๒๗ อาคารของโจทก์มีทั้งโรงเรือนที่เป็นสำนักงานและโรงงานปะปนกันอยู่ ย่อมถือได้ว่าโจทก์ใช้โรงเรือนที่เป็นสำนักงานเพื่อประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจอุตสาหกรรมของ โจทก์ให้ลุล่วงไปด้วยดี มิใช่โจทก์อยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาโรงเรือนของโจทก์ทั้งหมด จึงไม่ด้รับงดเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๐

การเพิ่มค่ารายปีย่อมขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ และควรคำนวณค่าภาษีที่จะต้องเสียโดย ถือค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วเป็นหลักในการคำนวณมิใช่อยู่ในดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่ประเมินภาษีฝ่ายเดียวที่จะกำหนดค่ารายปีเพิ่มขึ้นเท่าใดก็ได้ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ ของจำเลยกำหนดค่ารายปีสำหรับทรัพย์สินของโจทก์ขึ้นใหม่และคำนวณภาษีเพิ่มขึ้นกว่าปี ที่ล่วงแล้วมากมาย จึงไม่เป็นการถูกต้อง

ห้องเครื่องเป็นโรงเรือนที่โจทก์ติดตั้งเครื่องจักรสำหรับใช้ดูดผงซีเมนต์จากเรือบรรทุก ปูนซีเมนต์ขึ้นเก็บในยุ้งเก็บซีเมนต์อันเป็นขั้นตอนในการประกอบอุตสาหกรรมผลิตสินค้าของ โจทก์ ในการประเมินภาษีจึงต้องลดค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามของค่ารายปีของทรัพย์สินนั้น ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช ๒๔๗๕

ฎ. ๓๙๘๑/๒๕๒๔ กรุงเทพมหานครเคยมีคำสั่งตั้งพนักงานประเมินภาษีโทเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเก็บภาษี เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน เมื่อจำเลยที่ ๒ ดำรงตำแหน่งพนักงานประเมินภาษีโทก็ย่อมได้รับแต่งตั้งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเก็บภาษีตามคำสั่งดังกล่าวด้วยจำเลยที่ ๒ จึงมีอำนาจ ประเมินและเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจากโจทก์

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินไม่ได้บัญญัติห้ามมิให้แต่งตั้งบุคคลคนเดียวเป็นทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเก็บภาษีและการแต่งตั้งนี้ไม่ต้องออกเป็นข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เพราะ กฎหมายให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

คำสั่งตั้งพนักงานประเมินภาษีโทเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่และพนักงานเก็บภาษีเพื่อปฏิบัติการตาม พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นเรื่องแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายไม่ใช่การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร จึงไม่ต้องแต่งตั้งบุคคลตามที่ระบุไว้ในมาตราดังกล่าว และไม่ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา

แม้จำเลยจะไม่ได้ส่งสำเนาเอกสารที่อ้างให้โจทก์ก่อนวันสืบพยาน ไม่น้อยกว่าสามวัน ศาลก็มีอำนาจรับฟังได้เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมและจำเป็นต้องนำสืบ เพราะเป็นหลักฐานสำคัญซึ่งเกี่ยวกับประเด็น ข้อสำคัญในคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๗

เอกสารถ่ายมาจากต้นฉบับหรือถ่ายจากสำเนาอันรับรองว่าถูกต้องกับต้นฉบับก็เป็นสำเนาเอกสารด้วยกัน เมื่อต้นฉบับอยู่ในความอารักขาหรือในความควบคุมของทางราชการและศาลมิได้กำหนดเป็นอย่างอื่น สำเนาเอกสารที่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจรับรองก็ถือว่าเป็นอันเพียงพอในการที่จะนำมาแสดง

การติดตั้งเครื่องสูบน้ำในหอพักเพราะน้ำประปาไม่มีกำลังส่งได้ถึงชั้นสูง ๆ มิใช่เป็นการติดตั้งเครื่องสูบน้ำเพื่อใช้ดำเนินการอุตสาหกรรมขึ้นในโรงเรือน จึงไม่ได้รับประโยชน์ในการลดค่ารายปี ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน

มาตรา ๑๔

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๑๕

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๑๖

ฎ. ๒๕๙๒/๒๕๒๙ โรงเรือนของโจทก์เป็นประเภทโรงงาน โรงเรือนของบริษัท ท.เป็นโรงเรือนธรรมดา สภาพของโรงเรือนไม่เหมือนกัน พนักงานของจำเลยที่ ๑ นำอัตราค่าเช่าโรงเรือนของบริษัท ท. ซึ่งให้บริษัท ข. เข้ามาเป็นเกณฑ์คำนวณค่ารายปีของบริษัท โจทก์ด้วย จึงไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง และที่โรงเรือนของบริษัท ท. ให้เช่าได้เดือนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ก็เป็นเรื่องเฉพาะรายไม่ใช่อัตราค่าเช่าทั่วไป ทั้งที่ดินและโรงเรือนดังกล่าวอยู่คนละถนนกัน การที่พนักงานของจำเลยที่ ๑ แก้ไขค่ารายปีของโจทก์เป็นเหตุให้โจทก์ต้องเสียภาษีโรงเรือนเพิ่มขึ้นมากมาย และอัตราส่วนที่เพิ่มก็ไม่แน่นอน ดังนี้ เป็นการประเมินเรียกเก็บภาษีที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย สมควรให้ประเมินเพิ่มขึ้นปีละ ๒๐ เปอร์เซ็นต์ตามทภาวะค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น

โรงฟนสี่ของโจทก์ให้เป็นที่ฟนสี่กระเบื้องลอนคู่มุงหลังคาบ้าน ภายในโรงงานมีแท่นสายพาน ๓ แท่น ยาวตลอดโรงงานติดตั้งถาวรกับเสาเหล็กมีกล่องเหล็กสำหรับอบความร้อน และฟนสี่หุ้มสายพาน มีเครื่องฟนสี่ติดตั้งอยู่เหนือแท่นสายพาน มีเครื่องบีบลมอยู่ด้านหลังใกล้ ๆ เครื่องบีบลมมีเครื่องทำความร้อน ๒ เครื่อง และมีท่อระบายความร้อนผ่านเหนือแท่นสายพาน โรงฟนสี่ของโจทก์จึงเป็นโรงเรือนที่ติดตั้งส่วนควบที่สำคัญมีลักษณะเป็นเครื่องจักรกลไก เพื่อให้ดำเนินอุตสาหกรรมผลิตกระเบื้องของโจทก์ ย่อมได้รับลดหย่อนค่ารายปีลงเหลือหนึ่งในสามตาม มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ หากจำเป็นต้องเป็นเครื่องจักรกลไกที่มีลักษณะเป็นเครื่องกระทำหรือเครื่องกำเนิดสินค้าด้วยไม่

โจทก์เป็นบริษัทจำกัดมีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการค้าและประกอบกรอุตสาหกรรมผลิตกระเบื้องกระดาดเพื่อมุ่งหาผลกำไร สำนักงานนายช่างก็คือสถานที่ดำเนินงานของโจทก์ ส่วนโรงอาหารก็จัดไว้เพื่อพนักงานของโจทก์หรือผู้ที่มาติดต่อธุรกิจกับโจทก์ส่วนสถานพยาบาลก็เป็นสถานที่สำหรับรักษาพยาบาลให้แก่พนักงานของโจทก์โดยเฉพาะถือได้ว่าโจทก์ใช้โรงเรียนดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมของโจทก์มิใช่อยู่เองหรือให้ผู้แทนอยู่เฝ้ารักษาตามความหมาย ของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ที่แก้ไขแล้ว

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มีความหมายว่า ในกรณีที่โจทก์ฟ้องขอคืนเงินค่าภาษีส่วนที่โจทก์จำต้องชำระเกินไปและศาลพิพากษาให้คืน จำเลยก็ต้องคืนให้โจทก์ภายในกำหนด ๓ เดือนนับแต่คำพิพากษาถึงที่สุดโดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย แต่ถ้าไม่คืนในกำหนดเวลาดังกล่าวจำเลยก็ต้องเสียดอกเบี้ย (ร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี) ให้โจทก์โดยนับแต่วันครบกำหนด ๓ เดือนจากวันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

มาตรา ๑๗

ฎ. ๑๗๒๗/๒๕๑๗ จำเลยเป็นผู้ยื่นประเมินภาษีโรงเรียนต่อเทศบาลสำหรับโรงเรียนอันเป็นสินสมรสระหว่างจำเลยและภริยาจำเลย โดยมีได้ระบุว่าจำเลยกระทำการแทนผู้ใดเมื่อจำเลยได้รับแจ้งการประเมินยังยอมรับว่าค่างชำระค่าภาษีอยู่จริง โดยมีได้อุทธรณ์โต้แย้งถือว่าการประเมินภาษีนั้นถูกต้องแล้ว โรงเรียนนั้นเป็นสินสมรสจำเลยยอมเป็นเจ้าของร่วมในโรงเรียนนั้นด้วย จำเลยอยู่ในฐานะผู้จัดการสินบริคณห์ และได้กระทำไปในฐานะเป็นผู้รับประเมินจึงเป็นผู้มีหน้าที่พึงชำระค่าภาษีค่างชำระนั้นให้เทศบาลจะผลัดภาระการชำระค่าภาษีให้ตกแก่ภริยาจำเลยหาได้ไม่เพราะภริยาจำเลยไม่ใช่ผู้รับประเมินซึ่งมีหน้าที่ชำระค่าภาษีต่อเทศบาล

ทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างอยู่กินเป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมายนั้น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๔๖๖ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นสินสมรส หากจำเลยจะ

กล่าวอ้างเป็นอย่างอื่น เช่นว่า เป็นสินส่วนตัวของภริยาจำเลยจำเลยจำต้องยกขึ้นเป็นประเด็นข้อต่อสู้ไว้ในคำให้การโดยชัดแจ้งมิฉะนั้นแล้วจำเลยก็ไม่มีประเด็นสืบ

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๔๐ วางหลักว่า เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสียค่าภาษีเท่ากับต้องรับภาระภาษีโดยตรง เจ้าของจะผลักภาระภาษีให้ผู้เช่าหรือผู้ครองทรัพย์สินเสียไม่ได้ หาใช่ข้อตัดสิทธิมิให้เทศบาลเรียกกรองเอาค่าภาษีจากจำเลยผู้รับประเมินแต่อย่างใดไม่

มาตรา ๑๘

ฎ. ๒๐๙๕/๒๕๕๓ แม้หนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องคดีของโจทก์ระบุว่า โจทก์มอบอำนาจให้ฟ้องคดีในเรื่องภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปี ๒๕๔๖ แต่ตามคำฟ้องโจทก์ได้บรรยายว่าโจทก์ยื่นแบบแจ้งรายการฯ สำหรับปีภาษีที่พิพาทในคดีนี้เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จำเลยที่ ๑ มีหนังสือแจ้งรายการประเมินมายังโจทก์ โจทก์ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีใหม่ จำเลยที่ ๔ มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีใหม่โดยแจ้งว่าการประเมินภาษีถูกต้องแล้ว เมื่อพิจารณาคำบรรยายฟ้องของโจทก์ประกอบเอกสารท้ายคำฟ้องซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้องแล้วเห็นได้ว่าโจทก์ยื่นแบบแจ้งรายการฯ ที่พิพาทคดีนี้โดยระบุว่าเป็นแบบแจ้งรายการฯ ประจำปีภาษี ๒๕๔๖ ทั้งที่เป็นประจำปีภาษี ๒๕๔๗ แต่จำเลยที่ ๑ ก็เข้าใจดีว่าเป็นแบบแจ้งรายการฯ ประจำปีภาษี ๒๕๔๗ ดังที่จำเลยที่ ๔ มีหนังสือแจ้งรายการประเมินฯ ทำความถึงแบบแจ้งรายการฯ ที่โจทก์ยื่นดังกล่าวว่าเป็นแบบแจ้งรายการฯ ประจำปีภาษี ๒๕๔๗ และต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีใหม่ จำเลยที่ ๒ ก็รับพิจารณาและชี้ขาดยื่นตามการประเมินโดยระบุว่าเป็นการชี้ขาดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๔๗ จึงแสดงให้เห็นเจตนาของโจทก์โดยชัดแจ้งว่าการมอบอำนาจและการฟ้องคดีนี้ของโจทก์เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๔๗

คำให้การของจำเลยมิได้ยกข้อต่อสู้ว่า หนังสือแจ้งรายการประเมินฯ และหนังสือแจ้งผลการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณการประเมินภาษีใหม่ไม่จำเป็นต้องระบุข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ เพราะเป็นเหตุผลที่รู้จักกันอยู่แล้วตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๓๗ วรรคสาม (๒) อุทธรณ์ของจำเลยในประเด็นนี้จึงเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น และมีข้อปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ โจทก์ผู้รับประเมินนำค่ารายปีของทรัพย์สินที่ใช้ในปี ๒๕๔๕ มายื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำการประเมินและแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระมายังโจทก์ตาม มาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ภาษีดังกล่าว เรียกว่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปี ๒๕๔๖

ในปีภาษี ๒๕๔๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ประเมินค่าภาษีห้องพักและบ้านพักตามอัตราค่าเช่าที่โจทก์ระบุในแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) ซึ่งเท่ากับค่าภาษีของห้องพักและบ้านพัก ตามแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) ประจำปี ๒๕๔๕ ถือว่าจำเลยที่ ๑ นำค่าภาษีที่ล่วงแล้วมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีที่จะต้องเสียภาษีในปีต่อมาตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕

มาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มิใช่บทบัญญัติบังคับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามทุกกรณี เพียงแต่หากพนักงานเจ้าหน้าที่ประสงค์ที่จะได้รับความสะดวกตามสมควรในการตรวจตรา ก็ควรจะแจ้งให้ผู้รับประเมินผู้เช่าหรือผู้ครอบครองทราบก่อน

จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ เป็นคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณการประเมินใหม่ ประจำปี ๒๕๔๖ ซึ่งจำเลยที่ ๒ ประธานกรรมการบริหารสวนตำบลจำเลยที่ ๑ แต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลั่นกรองตรวจสอบและเสนอข้อคิดเห็นและพิจารณาความเห็นอื่นตามที่จำเลยที่ ๒ มอบหมาย จำเลยที่ ๒ ประธานกรรมการบริหารจำเลยที่ ๑ เป็นผู้มีอำนาจแจ้งคำชี้ขาดแก่โจทก์ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๒๕ ถึง ๓๐ แสดงว่า การเข้าร่วม

ประชุมของจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ เป็นการที่จำเลยที่ ๒ ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ เป็นการช่วยกลั่นกรองตรวจสอบและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีผลบังคับผูกพันประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้ต้องถือตามและกฎหมายดังกล่าวก็ได้กำหนดองค์ประกอบ หรือองค์ประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวไว้ แม้จำเลยที่ ๔ จะมิได้เข้าร่วมประชุม แต่รับว่าได้ลงลายมือชื่อเป็นกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่และรับรองรายงานการประชุมโดยมิได้โต้แย้ง จึงไม่ถึงกับทำให้ความเห็นของคณะกรรมการตามรายงานการประชุมเสียไป จำเลยที่ ๒ มีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจและตัดสินใจที่จะชี้ขาดด้วยตนเองโดยไม่จำต้องชี้ขาดตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องชุดดังกล่าว คำชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาว่าหนังสือแจ้งการประเมินและคำชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่เป็นคำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือจะต้องแสดงเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่นั้นต้องพิจารณาถึงกรณีอันเป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือไม่ต้องแสดงเหตุผลดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗ วรรคสาม (๑) ถึง (๔) ประกอบด้วยโดยเฉพาะกรณีตาม (๒) ที่ว่า เหตุผลนั้นเป็นที่รู้กันอยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้องระบุอีก การที่เหตุผลนั้นจะเป็นที่รู้กันอยู่แล้วหรือไม่ เป็นปัญหาข้อเท็จจริงแต่ใจทกมิได้กล่าวมาในฟ้องจึงเป็นข้อที่มิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลภาษีอากรกลาง และมีใช่เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๙ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕), ๒๒๕ ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรไม่วินิจฉัยให้

อนึ่ง คดีนี้ใจทกฟ้องขอให้เพิกถอนการประเมินและคำชี้ขาดที่ให้ใจทกชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๔๖ เป็นเงิน ๙๘๘,๐๑๗.๔๕ บาท อ้างว่าไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะสูงเกินไป โดยใจทกเห็นว่าควรมีค่าภาษีเพียง ๓๘๕,๑๔๖ บาท และขอให้คืนส่วนที่เกินจำนวน ๖๐๒,๘๗๑.๔๕ บาท แก่ใจทกจึงเป็นคดีที่มีทุนทรัพย์จำนวน ๖๐๒,๘๗๑.๔๕ บาท คิดเป็นค่าขึ้นศาล ๑๕,๐๗๒.๕๐ บาท แต่ใจทกชำระค่าขึ้นศาลในชั้นศาลภาษีอากรกลาง และชั้นอุทธรณ์มาศาลละ ๒๔,๗๐๐ บาท เกินมาทั้งสองชั้นศาล รวมเป็นเงิน ๑๙,๒๕๕ บาท จึงต้องคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกินให้แก่ใจทก

พิพาทขายยื่น ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๔,๐๐๐ บาท แทนจำเลยทั้งห้า
คืนค่าขึ้นศาลที่เสียเงินมาจำนวน ๑๙,๒๕๕ บาท แก่โจทก์

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ ดูมาตรา ๖ (ซ้ำ)

ฎ. ๑๐๒๘๗/๒๕๕๐ ดูมาตรา ๘ (ซ้ำ)

ฎ. ๘๙๘๘/๒๕๕๐ ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วที่ใช้เป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่ง
จะต้องเสียในปีต่อมาตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ หมายความว่า
ถึงค่ารายปีของปีก่อนถัดจากปีที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำลังประเมิน ดังนั้น การประเมินค่ารายปี
สำหรับโรงเรือนพิพาทที่โจทก์ใช้ในปี ๒๕๔๖ เพื่อคำนวณภาษีซึ่งต้องชำระประจำปีภาษี ๒๕๔๗
จึงต้องนำค่ารายปีของปี ๒๕๔๕ ที่มีการชำระค่าภาษีประจำปีภาษี ๒๕๔๖ มาเป็นหลักใน
การคำนวณค่าภาษี

ปัญหาว่าใบแจ้งคำชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณการประเมินใหม่ไม่ชอบด้วย พ.ร.บ.
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ หรือไม่ เมื่อศาลภาษีอากรกลางมิได้กำหนดประเด็น
ข้อพิพาทนี้ไว้ในชั้นชี้สองสถานและโจทก์มิได้โต้แย้งคัดค้าน โดยยินยอมดำเนินกระบวนการ
พิจารณาเท่าที่ศาลภาษีอากรกลางกำหนดประเด็นไว้ คดีจึงไม่มีประเด็นว่า ใบแจ้งคำชี้ขาดที่
พิพาทไม่ชอบด้วย พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ หรือไม่ อุทธรณ์ของโจทก์
ในประเด็นดังกล่าว จึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลภาษีอากรกลาง และ
มิใช่ปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ต้องห้ามอุทธรณ์ตาม
ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร
พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๒๙

ฎ. ๘๘๙๒/๒๕๕๐ ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วที่ใช้เป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่ง
จะต้องเสียในปีต่อมาตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ หมายความว่า
ถึงค่ารายปีของปีก่อนถัดจากปีที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำลังประเมิน ดังนั้น การประเมินค่ารายปี
สำหรับโรงเรือนพิพาทที่โจทก์ใช้ในปี ๒๕๔๖ เพื่อคำนวณภาษีซึ่งต้องชำระประจำปีภาษี ๒๕๔๗
จึงต้องนำค่ารายปีของปี ๒๕๔๕ ที่มีการชำระค่าภาษีประจำปีภาษี ๒๕๔๖ มาเป็นหลักในการ
คำนวณค่าภาษี

ปัญหาว่าใบแจ้งค่าเช่าขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ชอบด้วย พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ หรือไม่ เมื่อศาลภาษีอากรกลางมิได้กำหนดประเด็นข้อพิพาทนี้ไว้ในชั้นที่สองสถานและโจทก์มิได้โต้แย้งคัดค้าน ถือว่าโจทก์สละประเด็นดังกล่าวแล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของโจทก์จึงมิใช่ข้อที่ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลภาษีอากรกลาง และมีปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงต้องห้ามอุทธรณ์ตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง ประกอบ พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๒๙

ฎ. ๑๐๒๕๑/๒๕๔๖ **ดูมาตรา ๘** (ซ้ำ)

ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖ **ดูมาตรา ๔๓** (ซ้ำ)

ฎ. ๖๙๐๘/๒๕๔๔ พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๑๘ มิได้บัญญัติบังคับให้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้ว มาเป็นค่ารายปีของปีต่อมาโดยตรงเพียงแต่ให้นำมาเป็นหลักในการคำนวณเท่านั้น เนื่องจากค่ารายปีย่อมอาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงแล้วแต่พฤติการณ์และความเป็นจริง

ค่ารายปีตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๘ ให้ความหมายว่า คือจำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ในกรณีทรัพย์สินนั้นให้เช่า ให้ถือว่าค่าเช่านั้นคือค่ารายปี แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าค่าเช่านั้นมีจำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้หรือเป็นกรณีที่ค่าเช่าไม่ได้ เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สินดำเนินกิจการเอง หรือด้วยเหตุประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินค่ารายปีได้โดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาดพื้นที่ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์ แสดงว่า ค่ารายปีที่จะใช้ในการคำนวณภาษี พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจที่จะแก้ไขกำหนดใหม่ในแต่ละปีที่จะต้องชำระภาษีได้เมื่อมีเหตุอันสมควร

โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างและที่ดิน ซึ่งโจทก์ยื่นแบบ ภ.ร.ด.๒ แจ้งรายการทรัพย์สินเพื่อเสียภาษีในปี ๒๕๔๐ ถึงปี ๒๕๔๒ โจทก์แจ้งรายการทรัพย์สินไม่ครบตามความเป็นจริง ครั้นเทศบาลตำบลจำเลยให้พนักงานเจ้าหน้าที่ไปสำรวจทรัพย์สินของโจทก์ โจทก์จึงยื่นแบบ ภ.ร.ด.๒ แจ้งรายการทรัพย์สินเพื่อประเมินภาษีในปี ๒๕๔๓ จำนวน ๒๖ รายการ โดยเพิ่มขึ้น

จากเดิมถึง ๘ รายการ แสดงว่าค่ารายปีทรัพย์สินของโจทก์ที่ใช้ในการประเมินเพื่อ เสียภาษีในปี ๒๕๔๐ ถึงปี ๒๕๔๒ ไม่ถูกต้องและต่ำกว่าความเป็นจริง กรณีจึงถือได้ว่าเป็นเหตุอันสมควรที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยมีอำนาจที่จะแก้ไขกำหนดค่ารายปีของปี ๒๕๔๓ เสียใหม่ได้ และการที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยได้นำหลักเรื่องการแบ่งทำเลทรัพย์สินซึ่งมีการกำหนดราคาเช่ามาตรฐานกลางเฉลี่ยต่อตารางเมตรต่อเดือนแตกต่างกันในแต่ละทำเลมาใช้กับกรณีของโจทก์ โดยเห็นว่าทรัพย์สินของโจทก์อยู่ในทำเลที่ ๒ กำหนดราคา ค่าเช่าทรัพย์สินที่เป็นอาคารในอัตรา ๓ บาทต่อตารางเมตรต่อเดือน ทรัพย์สินที่ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการผลิต เช่น บ่อน้ำพื้นที่รวมและลานจอดรถพื้นที่รวมอัตรา ๒ บาทต่อตารางเมตรต่อเดือน สำหรับพื้นที่ต่อเนื่องของโจทก์ก็กำหนดอัตรา ๐.๕๐ บาทต่อตารางเมตรต่อเดือน ทั้งลดจำนวนเดือนในการคิดค่ารายปีเหลือแค่ ๗ เดือนครึ่งแล้ว ประเมินภาษีของโจทก์เป็นเงินเพียง ๔๘๖,๓๖๘ บาท นับว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยได้กำหนดค่ารายปีเพื่อประเมินภาษีของโจทก์ โดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาดพื้นที่ทำเลที่ตั้ง โดยรอบคอบและเหมาะสมถูกต้องแล้ว

ฎ. ๗๔๒/๒๕๔๔ ดูมาตรา ๖ (ซ้ำ)

ฎ. ๕๘๗๕/๒๕๔๓ ดูมาตรา ๓๑ (ซ้ำ)

ฎ. ๔๘๑๗/๒๕๔๓ โจทก์จำเลยโต้เถียงกันในประเด็นที่ว่า จะนำค่าเช่าที่ระบุในสัญญาเช่าระหว่างโจทก์กับผู้ให้เช่ามาถือเป็นค่ารายปีได้หรือไม่ มิได้โต้เถียงกันเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของสถานีบริการน้ำมันของโจทก์ เอกสารบัญชีรายรับรายจ่ายเกี่ยวกับสถานีบริการน้ำมันของโจทก์ ที่จำเลยขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกดังกล่าวจึงไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นพิพาท

โจทก์บรรยายฟ้องว่า เงินที่โจทก์จ่ายให้แก่บริษัท พ. และบริษัท ร. มิใช่ค่าเช่าที่ดินอย่างเดียว หากแต่เป็นเงินค่าสิทธิที่โจทก์จะซื้อที่ดินในภายหน้าในราคาต่ำด้วย ที่จำเลยนำเงินจำนวนดังกล่าวมากำหนดเป็นค่ารายปี เป็นการไม่ถูกต้องขอให้แก้ไขใบแจ้งการประเมินค่าฟ้องของโจทก์จึงแสดงโดยแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและค่าขอบังคับ ทั้งข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา ซึ่งจำเลยสามารถต่อสู้คดีได้ถูกต้องแล้ว โจทก์ไม่จำเป็นต้องบรรยายค่าฟ้องด้วยว่า ค่าเช่าจำนวนเท่าใด ค่าสิทธิที่จะซื้อที่ดินในราคาต่ำจำนวนเท่าใด ค่าฟ้องของโจทก์ขอด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง ไม่เคลือบคลุม

พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘ วรรคสาม หาได้ให้ถือว่าค่าเช่าเป็นค่ารายปีโดยเด็ดขาดไม่ เพราะค่ารายปีหมายความว่าจำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๘ วรรคสอง หากค่าเช่ามิใช่จำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ พนักงานเจ้าหน้าที่ก็มีอำนาจประเมินค่ารายปีโดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาดพื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้ ตามมาตรา ๘ วรรคสาม การนำสืบว่าค่าเช่าตามสัญญาเช่าที่ดินรวมค่าสิทธิที่จะซื้อที่ดินในภายหลังในราคาต่ำ จึงหาต้องห้ามไม่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ค่าเช่าในสัญญาเช่าที่ดินรวมค่าสิทธิที่จะซื้อที่ดินในภายหลังในราคาต่ำไว้ด้วย การที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดค่ารายปีโดยใช้ค่าเช่าตามสัญญาเช่าที่ดินดังกล่าวเป็นหลักในการคำนวณโดยมิได้พิจารณาถึงค่าเช่าที่แท้จริงจึงไม่ชอบ

พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ ให้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วเป็นหลักสำหรับการคำนวณภาษี ซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมาเท่านั้น มิได้บังคับว่าจะต้องนำมาคำนวณภาษีโดยไม่อาจเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นได้ เมื่อค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้ค่าเช่าซึ่งรวมค่าสิทธิที่จะซื้อที่ดินไว้ด้วยเป็นหลักในการคำนวณ อันเป็นการไม่ชอบ จึงไม่อาจนำค่ารายปีดังกล่าวมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณภาษีได้

ฎ. ๔๓๖๗/๒๕๔๑ จำเลยที่ ๑ ประเมินค่ารายปีทรัพย์สินที่พิพาทของโจทก์โดยนำเอาแต่เพียงราคาเช่ามาตรฐานกลางมาเป็นเกณฑ์ประเมิน มิได้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วมาเป็นหลักในการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมาตามที่บัญญัติไว้ในพ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ และจำเลยที่ ๑ ก็มีได้นำสืบว่า เหตุที่ประเมินค่ารายปีเพิ่มขึ้นมากเช่นนั้นมิเหตุผลพิเศษอย่างไร เช่น อัตราค่าภาษีของปีที่ล่วงแล้วต่ำไปหรือไม่เหมาะสมอย่างไร หรือว่าทรัพย์สินที่พิพาทของโจทก์ได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะเพิ่มขึ้นมากจนเป็นเหตุเพียงพอให้จำเลยที่ ๑ กำหนดค่ารายปีเพิ่มขึ้นมากเป็นพิเศษตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๘ ดังนั้น การประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ และคำชี้ขาดของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ จึงไม่ถูกต้อง ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมแก่โจทก์

ส่วนที่โจทก์อ้างว่าค่ารายปีทรัพย์สินที่พิพาทของโจทก์ควรเพิ่มขึ้นเป็นอัตราส่วนเท่ากับดัชนีราคาผู้บริโภคปี ๒๕๓๘ ของกองดัชนีเศรษฐกิจการค้ากรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๓๗ เพียงร้อยละ ๕.๘ ค่ารายปีทรัพย์สินที่พิพาทของโจทก์ประจำปีภาษี ๒๕๓๙ จึงควรเป็นเงินจำนวน ๖๓๔,๘๐๐ บาท และค่าภาษีควรเป็นเงิน ๗๙,๓๕๐ บาท นั้น ถือได้ว่าเป็นการกำหนดค่ารายปีโดยนำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วมาเป็นหลักในการคำนวณค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๘ แล้ว

ฎ. ๘๖๖๐/๒๕๓๘ การที่ศาลภาษีอากรกลางมีคำวินิจฉัยให้จำเลยที่ ๑ กำหนดค่ารายปีในปี ๒๕๓๓ เสียใหม่โดยเทียบเคียงกับสถานีจำหน่ายน้ำมันแห่งอื่นที่มีลักษณะทำเลที่ตั้งและขนาดคล้ายคลึงกันนั้น มิใช่คำวินิจฉัยชี้ขาดที่ทำให้คดีเสร็จไป เพราะคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีจะต้องวินิจฉัยไปตามพยานหลักฐานของโจทก์และจำเลยที่ ๑ แล้วชี้ขาดลงไปว่าให้จำเลยที่ ๑ ประเมินได้เท่าใด คำพิพากษาของศาลภาษีอากรกลางในส่วนนี้จึงไม่ชอบ

ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๘ ให้ความหมายว่า ค่ารายปีคือจำนวนเงินซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เข้าได้ในปีหนึ่ง ๆ แต่สัญญาระหว่างโจทก์กับห้างหุ้นส่วนจำกัด ช. และบริษัท ด. มิได้กำหนดค่าผลประโยชน์ตอบแทนกันเป็นอัตราที่แน่นอน หากแต่คู่สัญญาได้ตกลงให้ผู้ดำเนินกิจการสถานีบริการน้ำมันต้องซื้อน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมจากโจทก์ หากเดือนใดซื้อเป็นจำนวนน้อย ก็จะต้องชำระค่าตอบแทนแก่โจทก์ในอัตราสูง แต่ถ้าเดือนใดซื้อเป็นจำนวนมาก ก็จะต้องชำระค่าตอบแทนในอัตราต่ำ ตามอัตราค่าตอบแทนที่ระบุไว้ในสัญญาแต่ละช่วงเวลาไป นอกจากนี้โจทก์ยังได้รับผลประโยชน์เป็นค่าธรรมเนียมการใช้สถานีบริการน้ำมันและเครื่องหมายการค้าอีกจำนวนหนึ่งด้วย เห็นได้ว่าผลประโยชน์ที่โจทก์ได้รับนั้นเป็นค่าตอบแทนจากการใช้ตัวอาคารสถานที่ส่วนหนึ่งจากเครื่องมือ อุปกรณ์ ในการเก็บรักษาและบริการน้ำมันอีกส่วนหนึ่ง รวมทั้งได้รับผลกำไรจากการจำหน่ายน้ำมันและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอีกส่วนหนึ่ง ไม่สามารถจำแนกได้ว่าจะเป็ค่าตอบแทนเฉพาะการใช้โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ กับที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับโรงเรือนดังกล่าว อันจะต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นจำนวนเดือนละเท่าใด จึงไม่อาจนำค่าตอบแทนตามสัญญาดำเนินงานสถานีบริการน้ำมันมาคำนวณเป็นค่ารายปีได้ สำหรับข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวกับสถานีบริการน้ำมันแห่งอื่นที่โจทก์นำสืบมาก็ไม่ปรากฏว่า สถานีบริการน้ำมันเหล่านั้นมีสภาพ ขนาดทำเลที่ตั้งเป็นอย่างไร มีสัญญาในลักษณะต่างตอบแทนเช่นเดียวกับโรงเรือนพิพาทหรือไม่ อีกทั้งไม่ปรากฏว่าการเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ผ่าน

มาใช้หลักเกณฑ์ประการใด จึงไม่อาจนำค่ารายปีของสถานีบริการน้ำมันแห่งอื่นที่โจทก์นำสืบ มาเทียบเคียงกำหนดเป็นค่ารายปีของโรงเรือนพิพาทในปีภาษีตามฟ้องได้ ค่ารายปีของโรงเรือน พิพาทตามฟ้องจึงต้องเทียบเคียงกับค่ารายปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลักตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๕ ซึ่งได้ความว่าในปีที่ล่วงมาแล้วคือปี ๒๕๓๒ จำเลยที่ ๑ กำหนดค่ารายปีของโรงเรือนเลขที่ ๓๐/๗เป็นเงิน ๔๒๐,๐๐๐ บาท และระหว่างปี ๒๕๓๒ ถึง ๒๕๓๔ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ ได้จัดทำดัชนีผู้บริโภคทั่วไปของ กรุงเทพมหานครและดัชนีผู้บริโภคทั่วไปทั้งประเทศไว้ ปรากฏว่า ดัชนีผู้บริโภคดังกล่าวทั้งสอง ประเภทในหมวดเคสสถาน เครื่องเรือน และเครื่องใช้ในบ้านมีอัตราเพิ่มขึ้นในปี ๒๕๓๓ไม่เกิน ร้อยละ ๓.๕ ดังนั้นการที่โจทก์ยอมให้มีการเพิ่มค่ารายปีขึ้นอีกร้อยละ ๗ของค่ารายปีปี ๒๕๓๒ รวมเป็นเงิน ๔๔๙,๔๐๐ บาท จึงนับว่าเหมาะสมแล้วและถือเอาเป็นค่ารายปีสำหรับปีภาษี ๒๕๓๓ ได้

สำหรับโรงเรือนและที่ดินรายพิพาทแห่งที่สองแม้จะได้ความว่ายังไม่เคยกำหนดค่ารายปี กันมาก่อน เนื่องจากเพิ่งจะเปิดดำเนินการได้เพียง๙ เดือนก็ตาม แต่ก็ปรากฏว่า โรงเรือนและ ที่ดินรายพิพาทแห่งที่สองก็เป็นสถานีบริการน้ำมันเช่นเดียวกับโรงเรือนและที่ดินรายพิพาทแห่ง แรก ทั้งยังตั้งอยู่ริมถนนพหลโยธินและอยู่ในท้องที่ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัด ปทุมธานีเช่นเดียวกันอีกด้วย ดังนี้ เมื่อคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาด พื้นที่และทำเลที่ตั้ง แล้ว เห็นว่า อาจกำหนดค่ารายปีของโรงเรือนและที่ดินรายพิพาทแห่งที่สองโดยเทียบเคียงกับ ค่ารายปีของโรงเรือนและที่ดินรายพิพาทแห่งแรกได้

ฎ. ๙๔๑/๒๕๓๘	ดูมาตรา ๘	(ซ้ำ)
ฎ. ๓๔๐๙/๒๕๓๗	ดูมาตรา ๓๙	(ซ้ำ)
ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	(ซ้ำ)
ฎ. ๔๖๒๐/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	(ซ้ำ)
ฎ. ๔๕๕๒/๒๕๓๖	ดูมาตรา ๘	(ซ้ำ)

ฎ. ๒๘๕๙/๒๕๓๖ **ดูมาตรา ๘** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๘๒๐/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๖** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๘๑๘/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๑๓** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๖๕๐/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๑๓** (ซ้ำ)

ฎ. ๔๔๘๘/๒๕๓๓ อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่พิพาทกันในเรื่องภาษีโรงเรือนในคดีนี้ นั้น เป็นของโจทก์ นอกจากนี้จำเลยที่ ๑ ยังแจ้งรายการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๙ และ พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งพิพาทกันในคดีนี้มายังโจทก์โดยตรงในฐานะที่โจทก์เป็นผู้รับ ประเมินภาษีโรงเรือน ทั้งโจทก์ก็ไปชำระภาษีประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๙ และ พ.ศ. ๒๕๓๐ ตาม จำนวนที่ได้รับประเมินในนามของโจทก์เองพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ก็ยอมรับชำระ ภาษีดังกล่าวไว้เช่นนี้ ถือได้ว่าโจทก์มีส่วนได้เสียในการชำระหนี้ค่าภาษีโรงเรือน เมื่อโจทก์เห็น ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ เรียกเก็บภาษีเกินไป โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องเรียกเงินภาษี ส่วนที่อ้างว่าชำระเกินไปนั้นคืนได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้

ในการประเมินค่ารายปีอาคารพิพาทในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๒๖ กับปี พ.ศ. ๒๕๒๘ นั้น เพราะพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ พบว่า อาคารชั้นลอยในโกดังใช้ ประโยชน์เพิ่มขึ้น แต่มิได้ให้เหตุผลอย่างชัดเจนว่าใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างไรบ้าง การ กำหนดค่ารายปีเพิ่มขึ้นแต่ละรายการก็ได้ให้เหตุผล ส่วนที่อ้างว่าการกำหนดค่ารายปีของ อาคารพิพาทต่ำไปเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรือนหลังอื่นซึ่งมีสภาพเดียวกันและอยู่ในละแวก เดียวกัน ก็ปรากฏว่าโรงเรือนของโจทก์ตั้งอยู่ในถนนซอยและสถานที่ที่มีความเจริญน้อยกว่า ยากที่จะนำมาเปรียบเทียบกันได้ ยิ่งกว่านั้น ค่ารายปีที่ประเมินเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ก็สูง กว่าในปีพ.ศ. ๒๕๒๘ ถึงกว่าหนึ่งเท่าตัว ทั้ง ๆ ที่ระยะเวลาห่างกันเพียง ๑ ปี โดยไม่อาจพิสูจน์ได้ ว่ามีเหตุผลสมควรอย่างไร จึง**ขึ้นค่ารายปี**มากเช่นนั้น แต่ พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ บัญญัติให้ถือค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษี ซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา ดังนั้น เมื่อไม่ปรากฏเหตุผลตามที่จำเลยนำสืบว่าโรงเรือนพิพาทควรมี ค่ารายปีสูงขึ้นเพียงใด ในการคำนวณค่ารายปีของปี พ.ศ. ๒๕๒๙ จำเลยจึงต้องถือค่ารายปี ในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นหลัก

ฎ. ๑๒๓๒/๒๕๐๖ ถ้ามีเหตุอันบ่งให้เห็นว่า ค่าเช่าอันเป็นหลักคำนวณค่ารายปีมิใช่จำนวนเงินอันสมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจแก้หรือคำนวณค่ารายปีเสียใหม่ได้ แม้จะสูงขึ้นจากเดิมก็ตาม เมื่อค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วสูงขึ้น ดังนี้ ค่ารายปีนั้นก็ให้นำมาใช้เป็นหลักสำหรับคำนวณค่าภาษีที่จะต้องเสียในปีต่อมาโดยไม่จำกัดว่าโรงเรือนที่ถูกประเมินนั้นจะได้ให้เช่ามาแล้วหรือเพิ่งจะให้เช่าเป็นครั้งแรก

มาตรา ๑๙

ฎ. ๒๐๙๕/๒๕๕๓ ดูมาตรา ๑๘ (ซ้ำ)

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ โจทก์ผู้รับประเมินนำค่ารายปีของทรัพย์สินที่ใช้ในปี ๒๕๔๕ มายื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีเพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำการประเมินและแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระมายังโจทก์ตาม มาตรา ๑๙ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ภาษีดังกล่าวเรียกว่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปี ๒๕๔๖

ในปีภาษี ๒๕๔๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ประเมินค่าภาษีห้องพักและบ้านพักตามอัตราค่าเช่าที่โจทก์ระบุในแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) ซึ่งเท่ากับค่าภาษีของห้องพักและบ้านพัก ตามแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) ประจำปี ๒๕๔๕ ถือว่าจำเลยที่ ๑ นำค่าภาษีที่ล่วงแล้วมาเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีที่จะต้องเสียภาษีในปีต่อมาตามมาตรา ๑๘ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕

มาตรา ๒๓ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๙ มิใช่บทบัญญัติบังคับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติตามทุกกรณี เพียงแต่หากพนักงานเจ้าหน้าที่ประสงค์ที่จะได้รับความสะดวกตามสมควรในการตรวจตรา ก็ควรจะแจ้งให้ผู้รับประเมินผู้เช่าหรือผู้ครอบครองทราบก่อน

จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ เป็นคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ประจำปี ๒๕๔๖ ซึ่งจำเลยที่ ๒ ประธานกรรมการบริหารส่วนตำบลจำเลยที่ ๑ แต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณากลับกรงตรวจสอบและเสนอข้อคิดเห็นและพิจารณาความเห็นอื่นตามที่จำเลยที่ ๒ มอบหมาย จำเลยที่ ๒ ประธานกรรมการบริหารจำเลยที่ ๑ เป็นผู้มีอำนาจแจ้งคำชี้ขาดแก่โจทก์ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรียนและที่ดินฯ มาตรา ๒๕ ถึง ๓๐ แสดงว่า การเข้าร่วมประชุมของจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ เป็นการที่จำเลยที่ ๒ ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเพื่อให้การจัดเก็บภาษีโรงเรียนและที่ดินเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ เป็นการช่วยกลับกรงตรวจสอบและเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีผลบังคับผูกพันประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลให้ต้องถือตามและกฎหมายดังกล่าวก็มีได้กำหนดองค์ประกอบ หรือองค์ประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวไว้ แม้จำเลยที่ ๔ จะมีได้เข้าร่วมประชุม แต่รับว่าได้ลงลายมือชื่อเป็นกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่และรับรองรายงานการประชุมโดยมิได้โต้แย้ง จึงไม่ถึงกับทำให้ความเห็นของคณะกรรมการตามรายงานการประชุมเสียไป จำเลยที่ ๒ มีอำนาจที่จะใช้ดุลพินิจและตัดสินใจที่จะชี้ขาดด้วยตนเองโดยไม่จำต้องชี้ขาดตามความเห็นของคณะกรรมการพิจารณาคำร้องชุดดังกล่าว คำชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาว่าหนังสือแจ้งการประเมินและคำชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่เป็นคำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือจะต้องแสดงผลตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ หรือไม่นั้นต้องพิจารณาถึงกรณีอันเป็นเหตุให้คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือไม่ต้องแสดงผลดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๗ วรรคสาม (๑) ถึง (๔) ประกอบด้วยโดยเฉพาะกรณีตาม (๒) ที่ว่า เหตุผลนั้นเป็นที่รู้จักกันอยู่แล้วโดยไม่จำต้องระบุอีก การที่เหตุผลนั้นจะเป็นที่รู้จักกันอยู่แล้วหรือไม่ เป็นปัญหาข้อเท็จจริงแต่โจทก์มิได้กล่าวมาในฟ้องจึงเป็นข้อที่มีได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลภาษีอากรกลาง และมีใช่เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๒๙ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕), ๒๒๕ ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรไม่วินิจฉัยให้

อนึ่ง คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนการประเมินและคำชี้ขาดที่ให้โจทก์ชำระภาษีโรงเรียนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๔๖ เป็นเงิน ๙๘๘,๐๑๗.๔๕ บาท อ้างว่าไม่ชอบด้วย

กฎหมายเพราะสูงเกินไป โดยโจทก์เห็นว่าควรมีค่าภาษีเพียง ๓๘๕,๑๔๖ บาท และขอให้คืน ส่วนที่เกินจำนวน ๖๐๒,๘๗๑.๔๕ บาท แก่โจทก์จึงเป็นคดีที่มีทุนทรัพย์จำนวน ๖๐๒,๘๗๑.๔๕ บาท คิดเป็นค่าขึ้นศาล ๑๕,๐๗๒.๕๐ บาท แต่โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลในชั้นศาลภาษีอากรกลาง และชั้นอุทธรณ์มาศาลละ ๒๔,๗๐๐ บาท เกินมาทั้งสองชั้นศาล รวมเป็นเงิน ๑๙,๒๕๕ บาท จึงต้องคืนค่าขึ้นศาลส่วนที่เกินให้แก่โจทก์

พิพากษายืน ให้โจทก์ใช้ค่าทนายความชั้นอุทธรณ์ ๔,๐๐๐ บาท แทนจำเลยทั้งห้า คืนค่าขึ้นศาลที่เสียเกินมาจำนวน ๑๙,๒๕๕ บาท แก่โจทก์

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ ตูมาตรา ๖ (ซ้ำ)

ฎ. ๓๗/๒๕๔๙ ตูมาตรา ๔๒ (ซ้ำ)

ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖ ตูมาตรา ๔๓ (ซ้ำ)

ฎ. ๗๐๙๖/๒๕๔๕ ขณะที่โจทก์มีหน้าที่ยื่นแบบแจ้งรายการทรัพย์สินเพื่อเสีย ภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๓ และ ๒๕๓๔ นั้น พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ ยังไม่มีผลใช้บังคับ โจทก์จึงต้องยื่นแบบพิมพ์ภายในกำหนดเวลาตาม มาตรา ๑๙ เดิม และจำเลยจะต้องประเมินและแจ้งการประเมินไปยังโจทก์ภายใน ๑๐ ปี นับแต่วันครบกำหนดที่ให้ผู้รับประเมินยื่นแบบพิมพ์ตามมาตรา ๑๙ เดิม การที่จำเลยประเมิน ภาษีและแจ้งการประเมินไปยังโจทก์ภายใน ๑๐ ปี จึงเป็นการประเมินภายในเวลาที่กำหนด ส่วนการยื่นแบบแจ้งรายการทรัพย์สินเพื่อเสียภาษีประจำปีภาษี ๒๕๓๕ ถึง ๒๕๓๗ ต้องกระทำ ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๔ และจำเลยจะต้องประเมินและแจ้งการประเมินภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา ๒๔ ทวิ โจทก์ยื่นแบบแจ้งรายการประจำปีภาษี ๒๕๓๕ ถึง ๒๕๓๘ แล้ว ดังนั้น จำเลยจะต้องประเมินและแจ้งการประเมินภายในเวลาไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันสุดท้ายแห่ง ระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นแบบพิมพ์ตามมาตรา ๑๙ หรือ ภายในวันสุดท้ายของเดือน กุมภาพันธ์ การที่จำเลยประเมินภาษีเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ และแจ้งให้โจทก์ทราบ เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ จึงพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๒๔ ทวิ การประเมินจึงไม่ชอบ

ฎ. ๕๘๗๕/๒๕๕๓ อนุมาตรา ๓๑ (ซ้ำ)

ฎ. ๙๖๓๗/๒๕๕๒ ตามคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.๘/๒๕๒๘ เรื่อง การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย กรณีการจ่ายเงินค่าจ้างทำของให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ แก้ไขโดยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ป. ๑๐/๒๕๒๘ ข้อ ๑ (๒) (ค) หากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศได้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพื่อลูกจ้างขึ้น ในประเทศ ก็ให้ถือว่านิติบุคคลนั้นมีสำนักงานสาขาตั้งอยู่เป็นการถาวรในประเทศไทย ซึ่งผู้ว่าจ้างจะหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ ๕ ไม่ได้ แม้คำสั่งดังกล่าวจะไม่ใช้กฎหมาย แต่เจ้าพนักงานสรรพากรต้องถือเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับ การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ดังนั้น เมื่อโจทก์นำสืบฟังได้ว่า บริษัท ต. ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแล้ว การที่โจทก์หักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ ๓ ตามคำสั่งกรมสรรพากรดังกล่าว จึงถือว่าชอบด้วยกฎหมายแล้ว

การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายนั้น ผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินมีหน้าที่ตามกฎหมายที่จะต้องหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ก็ต่อเมื่อมีการจ่ายเงิน เมื่อโจทก์ได้ว่าจ้างบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ก. เป็นที่ปรึกษาการเงินและตั้งบัญชีค้ำจ่ายค่าบริการในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๓๐ ไว้ จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ บาท แต่โจทก์ยกเลิกสัญญาดังกล่าวในเดือนธันวาคม ๒๕๓๑ แล้วนำค่าใช้จ่ายที่ตั้งบัญชีค้ำจ่ายดังกล่าวมาบวกกลับเป็นรายได้ในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๓๑ แม้โจทก์จะไม่มีหลักฐานการเลิกสัญญา แต่เมื่อฟังได้ว่าโจทก์ยังมีได้จ่ายเงินให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ก. โจทก์จึงไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย

โจทก์ทำสัญญาจ้างเหมารถยนต์โดยสารรับส่งพนักงานกับห้างหุ้นส่วน อ. โดยห้างดังกล่าวได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งไม่ประจำทางด้วยรถโดยสารแล้ว และเมื่อพิจารณาสัญญาดังกล่าวซึ่งกำหนดให้ผู้รับจ้างเป็นผู้จัดหา รถยนต์โดยสารและเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวกับการใช้รถยนต์ เช่น ค่าจ้างพนักงานขับรถ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษา รถยนต์ ค่าภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แสดงว่าสัญญาดังกล่าวมิใช่เพียงแต่ถือผลสำเร็จของการกระทำเป็นหลักเท่านั้น แต่มีเจตนาประกอบกิจการในการรับขนคนโดยสารเพื่อบำเหน็จเป็นทางค้าปกติ ดังนั้น ห้างหุ้นส่วนจำกัด อ. จึงเป็นผู้ประกอบการขนส่ง การที่โจทก์จ่ายเงินให้กับห้างฯ โจทก์จึงไม่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่าย ตามมาตรา ๓ เตรศ แห่ง ป. รัชฎากร ประกอบด้วยคำสั่งกรมสรรพากรที่ ท.ป.๘/๒๕๒๘

พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ กำหนดให้ผู้รับประเมินชำระภาษีปีละครั้ง ตามค่ารายปีของทรัพย์สิน โดยให้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วมาเป็นหลักในการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา ดังนั้น ทรัพย์สินที่โจทก์ใช้ในปี ๒๕๓๐ โจทก์จึงมีหน้าที่ต้องยื่นรายการทรัพย์สินภายในเดือนกุมภาพันธ์ของปี ๒๕๓๑ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการประเมิน และแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องเสียไปยังโจทก์ ภาษีดังกล่าวเรียกว่า ภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๑ เมื่อโจทก์ตั้งค้างจ่ายค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินสูงเกินจำนวน รายจ่ายค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินในส่วนที่เกินไปดังกล่าวจึงถือเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๓๑ การที่โจทก์หักเป็นรายจ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๓๐ จึงถือเป็นรายจ่ายซึ่งกำหนดขึ้นเอง โดยไม่มีการจ่ายจริง ต้องห้ามมิให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ ตามมาตรา ๖๕ ตี (๙) แห่ง ป. รัชฎากร

เงินโบนัสที่โจทก์จ่ายให้การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นเงินโบนัสปี ๒๕๒๘ และ ๒๕๒๙ ของพนักงาน การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยที่หาช่วยงานโจทก์ เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี ๒๕๒๘ และปี ๒๕๒๙ โจทก์จึงนำรายจ่ายดังกล่าวมาหักเป็นรายจ่ายในปี ๒๕๓๐ ไม่ได้ตาม ป. รัชฎากร มาตรา ๖๕ วรรคสอง

กฎหมายพูดได้ ?

MP3 กฎหมาย แทนเทปหรือ CD 10 ตลับ

แบ่ง 5 ประเภท คือ :- 1) ตัวบท 2) บรรยาย 3) แปล 4) ฎีกา และ 5) ดิวสอบ

CD **ดังกล่าว** แทนการลักอัดเสียงอาจารย์ (เสียมารยาท) อ่านแทนท่าน
ลงโปรแกรม ตรวจพิสูจน์อ่านถูก (ก็เหมือนพิสูจน์อักษรละท่าน)

เยี่ยมชม ได้ใน WWW.SOUTPAISALLAW.COM

มาตรา ๒๐

ก. ๖๒๙๔/๒๕๕๒ โจทก์มีหน้าที่ต้องกรอกรายการในแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษี โรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๐ แต่ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงเบื้องต้นสำหรับให้เทศบาลเมืองจำเลยที่ ๑ กำหนดประเภทแห่งทรัพย์สินเพื่อประเมินค่ารายปีและค่าภาษีที่จะต้องเสียเท่านั้น เมื่อใบแจ้งคำชี้ขาดไม่มีเหตุผลประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจที่ขัดแย้ง โจทก์ย่อมไม่ทราบเหตุผลในการทำคำชี้ขาดได้ ใบแจ้งคำชี้ขาดจึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ แต่เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ชอบในรูปแบบของใบแจ้งคำชี้ขาดที่ต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย จำเลยที่ ๑ จึงต้องจัดให้มีเหตุผลและแจ้งให้โจทก์ทราบต่อไป

ก. ๓๕๔๒/๒๕๕๑ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๐ ใบแจ้งรายการประเมินและใบแจ้งคำชี้ขาดตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ เป็นคำสั่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ซึ่งมีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลและมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลระหว่างหน่วยงานราชการกับโจทก์ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ ที่ต้องอยู่ในบังคับมาตรา ๓๗ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ คือจะต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย ทั้งเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ เมื่อใบแจ้งรายการประเมินระบุแต่เพียงการแจ้งรายการทรัพย์สิน เลขสำมะโนครัว ตำบลหรือถนน ค่ารายปี ค่าภาษี และกำหนดระยะเวลาชำระเงิน ส่วนใบแจ้งคำชี้ขาดระบุแต่เพียงการแจ้งรายการทรัพย์สิน เลขสำมะโนครัว ตำบลหรือถนน อำเภอ และชี้ขาดค่ารายปีและค่าภาษีเท่านั้น ใบแจ้งรายการประเมินและใบแจ้งคำชี้ขาดจึงไม่ปรากฏเหตุผลตามที่กฎหมายกำหนด

แม้ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๒๐ จะกำหนดให้ผู้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินต้องกรอกรายการในแบบพิมพ์ซึ่งแสดงทรัพย์สินต่างๆ ที่ระบุถึงลักษณะ ขนาด ประโยชน์ใช้สอย โรงเรือนและที่ดิน และประโยชน์ที่ได้รับจากทรัพย์สินนั้นตามความเป็นจริงตามความรู้เห็นของ

ตนให้ครบถ้วนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบแจ้งรายการก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงเหล่านั้นเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินกำหนดประเภทแห่งทรัพย์สิน ค่ารายปีแห่งทรัพย์สินและค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินที่โจทก์จะต้องเสีย โจทก์ยอมทราบเพียงรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สินของโจทก์เท่านั้น เมื่อใบแจ้งรายการประเมินและใบแจ้งคำชี้ขาดไม่ชอบตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาตรา ๓๗ โจทก์ยอมไม่สามารถทราบเหตุผลในการประเมินและคำชี้ขาดได้ ที่ศาลภาษีอากรกลางวินิจฉัยว่าใบแจ้งรายการประเมินและใบแจ้งคำชี้ขาดไม่เข้าหลักเกณฑ์ข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องแสดงเหตุผลตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติทางปกครองฯ มาตรา ๓๗ วรรคสาม (๒) นั้น ชอบแล้ว

การกระทำที่ไม่ชอบในรูปแบบของใบแจ้งรายการประเมินที่ต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย จำเลยที่ ๒ จึงต้องจัดให้มีเหตุผลและแจ้งให้โจทก์ทราบต่อไป ส่วนกระบวนการพิจารณาในชั้นพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ยอมเสียไปทั้งหมด ที่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาเพิกถอนการประเมินตามใบแจ้งรายการประเมิน และให้คืนเงินภาษีเกินกว่าที่โจทก์มีค่าขอจึงไม่ถูกต้อง

ฎ. ๒๙๒๕/๒๕๑๖ มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ที่บัญญัติให้ผู้รับประเมินชำระค่าภาษีแก่กรมการอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความการประเมินนั้น เป็นหลักปฏิบัติเบื้องต้นสำหรับผู้รับประเมินจะไปชำระได้ที่ไหนเมื่อใดเท่านั้นหาใช่เป็นบทบังคับเด็ดขาดว่าจะต้องชำระค่าภาษีตามการประเมินเบื้องต้นเสมอไป เพราะตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ บัญญัติให้โอกาสแก่ผู้รับประเมินที่ไม่พอใจการประเมินเบื้องต้นร้องขอไปยังผู้มีอำนาจชี้ขาดการประเมินได้ภายในกำหนด ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความการประเมินเพื่อให้มีการพิจารณาการประเมินนั้นใหม่ ทั้งค่าภาษีที่มีได้ชำระภายในเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๘ นั้น ตามมาตรา ๔๒ บัญญัติให้ถือว่าเป็นเงินค่าภาษีค้างชำระอันจะต้องเสียเงินเพิ่มตามอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๓ และอาจถูกบังคับคดียึดทรัพย์ขายทอดตลาดโดยพนักงานเก็บภาษีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ ต่อไปด้วย การไม่ชำระภาษีตามมาตรา ๓๘ กฎหมายมิได้ถือเป็นการตัดสิทธิผู้รับประเมินในการฟ้องร้องคดีเพื่อโต้แย้งการประเมินภาษีแต่ประการใด

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๐๘ โจทก์ได้รับใบแจ้งการประเมินภาษีจากจำเลยให้นำค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินไปชำระให้จำเลย โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ประเมินภาษีใหม่เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๐๘ ต่อมาวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๑๒ โจทก์ได้รับคำชี้ขาดจากจำเลยให้โจทก์เสียภาษีเท่าที่ประเมินไว้เดิมโจทก์จึงนำภาษีกับเงินเพิ่มอีกร้อยละสิบไปชำระให้จำเลยเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๑๒ แล้ววันรุ่งขึ้นโจทก์จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลเพื่อแสดงว่าการประเมินภาษีไม่ถูกต้อง ดังนี้ ฟ้องของโจทก์ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๓๑ เพราะโจทก์ได้ฟ้องภายใน ๓๐ วันนับแต่วันรับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาดและฟ้องของโจทก์ไม่เป็นการต้องห้ามมิให้ศาลประทับเป็นฟ้องตามมาตรา ๓๙ เพราะก่อนฟ้องโจทก์ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นเสร็จแล้ว ทั้งนี้ ไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าหนี้ค่าภาษีถึงกำหนดชำระหรือเลยกำหนดชำระขณะฟ้องหรือยัง

จำเลยประเมินภาษีจากรายได้ค่าเช่าห้องพักตามแบบ ภ.ร.ด.๒ ของโจทก์ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้รับประเมินจะต้องกรอกรายการตามความเป็นจริง ตามความในมาตรา ๒๐ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่มิได้สั่งการให้แก่ชรายการเป็นอย่างอื่น ก็ต้องถือว่าเป็นจำนวนค่าเช่าสุทธิสำหรับการประเมินภาษีเพราะตามมาตรา ๘ บัญญัติว่า ถ้าทรัพย์สินนั้นให้เช่า ท่านว่า ค่าเช่านั้นเป็นหลักคำนวณค่ารายปี ฉะนั้น โจทก์จึงไม่มีสิทธิขอลดค่าภาษี ลงโดยอาศัยเทียบเคียงเสมอกับโรงแรมอื่นแต่อย่างใดจะฟังว่าการประเมินภาษีของจำเลยไม่เป็นการถูกต้องหาได้ไม่ จึงไม่มีเหตุที่ศาลจะตัดสินลดภาษีให้โจทก์ได้ (ฟ้องต้องห้ามตามมาตรา ๓๙ หรือไม่วินิจฉัยโดยมติที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ ๒๓/๒๕๑๖)

ภาษาอังกฤษตามกฎหมาย

งานสำหรับคนมุ่งมั่น

MP3 ประเภท 3 กฎหมายแปลและให้สำเนียงภาษาอังกฤษอย่างถูกต้อง

ตรง ง่ายดี มีทั้งเป็นชุดและแยกเฉพาะ

โทร. 0-2413-4349

มาตรา ๒๑

ฎ. ๑๐๙/๒๕๑๗ การคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดินซึ่งต้องเสียในปีต่อมานั้นไม่จำเป็นต้องถือค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วแต่อย่างใดเป็นหลักพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ประเมินมีอำนาจที่จะแก้หรือคำนวณค่ารายปีของปีต่อมาเสียให้ถูกต้องตามพฤติการณ์และความเป็นจริงได้เมื่อโจทก์ได้ใช้ประโยชน์อาคารเพิ่มขึ้นจากชั้นเดียวเป็นสามชั้นค่ารายปีแห่งทรัพย์สินก็ย่อมเพิ่มขึ้นตามตัว

อาคารของโจทก์ โจทก์ใช้ประโยชน์เองโดยมิได้ให้ผู้อื่นเช่าการที่จะทราบถึงจำนวนเงินซึ่งอาคารของโจทก์สมควรจะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ อันถือเป็นค่ารายปีนั้นจะต้องพิจารณาเทียบเคียงกับทรัพย์สินอื่นที่มีผู้เช่าอยู่และอยู่ใกล้เคียงกัน ทั้งมีสภาพและลักษณะคล้ายคลึงกันด้วย

มาตรา ๒๒

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๒๓

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ ดูมาตรา ๖ (ซ้ำ)

ฎ. ๑๕๒๗/๒๕๓๑ ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๑๔ หมายความว่าถึงค่ารายปีของปีก่อนถัดจากปีที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำลังประเมิน มิใช่หมายความว่าถึงค่ารายปีของปีก่อน ๆ นั้นขึ้นไป ทั้งกฎหมายก็มิได้มีความหมายว่าให้นำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วมาเป็นค่ารายปีของปีต่อมาโดยตรงเป็นเพียงแต่นำมาเป็นหลักการคำนวณเท่านั้น เพราะค่ารายปีในปีต่อมาอาจจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงแล้วแต่พฤติการณ์และความเป็นจริง

การประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินของโรงงานโจทก์ พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินได้ปฏิบัติไปตามขั้นตอนของกฎหมาย และตามหนังสือสั่งการของกรุงเทพมหานคร ทั้งเป็นการให้ความเป็นธรรมแก่โจทก์โดยส่งเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบเกี่ยวกับขนาด สภาพโรงงานของโจทก์เพื่อจะนำมาพิจารณาเทียบกัน พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินมิได้กระทำการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินของโจทก์เพิ่มขึ้นตามใจชอบ โดยไม่มีหลักเกณฑ์และการปรับค่ารายปีนั้นพนักงานประเมินก็ค่อย ๆ เพิ่มขึ้นแต่ละปีมิได้เพิ่มขึ้นครั้งเดียวให้ถึงอัตราที่อยู่ในอัตราเดียวกับบริษัทอื่น ๆ เมื่อพนักงานประเมินปรับค่ารายปีของโจทก์อยู่ในระดับเดียวกับบริษัทอื่น ๆ แล้ว พนักงานประเมินก็มีได้เพิ่มค่ารายปีและจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของโจทก์เพิ่มขึ้น ดังนั้นการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินของโจทก์เพิ่มขึ้นทุกปีดังกล่าวจึงไม่ใช่ข้อพิรุณทำให้เห็นว่าการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินของพนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินเป็นไปโดยมิชอบ

มาตรา ๒๔

ฎ. ๔๔๐๒/๒๕๕๐ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๕ บัญญัติให้ **ผู้รับประเมินที่ไม่พอใจ** ในการประเมินอาจยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินนั้นใหม่ได้เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติแล้วว่า บริษัท ช. เจ้าของโรงเรือนและที่ดินดังกล่าวเป็นผู้ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษีพิพาท และพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ได้แจ้งรายการประเมินไปยังบริษัท ช. อันเป็นการแจ้งรายการประเมินแก่ผู้รับประเมินตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๔ แล้ว ดังนั้นผู้รับประเมินที่อาจยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่จึงหมายถึงบริษัท ช. แม้โจทก์จะมีหน้าที่ต้องชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตามสัญญาเช่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โจทก์ก็ไม่ใช่ผู้รับประเมินในกรณีนี้และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ทั้งตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๓๗ ก็บัญญัติให้ผู้รับประเมินที่จะต้องลงนามในแบบพิมพ์ใดจะให้ตัวแทนลงนามแทนก็ได้ โดยต้องมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อโจทก์ยื่นแบบพิมพ์คำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด. ๙) ในนามของตนเองโดยบริษัท ช. ผู้รับ

ประเมินไม่ได้มอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรให้ลงนามแทนได้ จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจ และถือว่าไม่มีการยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๕ จำนวนเงินที่ประเมินจึงเป็นจำนวนเด็ดขาด โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

ฎ. ๓๕๔๒/๒๕๕๑ ตูมาตรา ๒๐ (ซ้ำ)

ฎ. ๗๙๓๘/๒๕๕๐ ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๔ บัญญัติให้เจ้าพนักงานเก็บภาษีแจ้งรายการประเมิน มีรายการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ๓ ประการ คือ ประเภทแห่งทรัพย์สิน ค่ารายปีแห่งทรัพย์สิน และค่าภาษีที่จะต้องเสียไปให้ผู้รับประเมินทราบ และตามใบแจ้งรายการประเมินที่โจทก์ได้รับมีข้อความระบุว่าทรัพย์สินเป็นคลังน้ำมันเอสโซ่ สาขาสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่เลขที่ ๖๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลบางกุ้งอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีค่ารายปีเป็นเงิน ๑,๘๗๕,๖๐๐ บาทและค่าภาษีเป็นเงิน ๒๓๔,๔๕๐ บาท ดังนั้นใบแจ้งรายการประเมินดังกล่าวเป็นการแจ้งรวม เจ้าพนักงานได้แจ้งรายการทรัพย์สินของโจทก์ว่าเป็นคลังน้ำมันซึ่งเป็นประเภทสิ่งปลูกสร้างต้องถูกจัดเก็บภาษีตามมาตรา ๒๔ ประกอบด้วยมาตรา ๖ แห่งพ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ครบถ้วนชัดเจนแล้ว หากต้องระบุรายละเอียดแยกแต่ละรายการของประเภททรัพย์สินที่จะต้องถูกจัดเก็บไม่ ทั้งนี้ ในแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๗ ของโจทก์ ก็ได้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับโรงเรือนและที่ดินที่จะต้องชำระภาษีไว้ครบถ้วน โจทก์ก็ยอมทราบดีอยู่แล้วว่าใบแจ้งรายการประเมินที่เจ้าพนักงานแจ้งให้โจทก์ทราบ เป็นการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินตามแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินที่โจทก์ได้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยนั่นเอง ซึ่งโจทก์เข้าใจดีอยู่แล้ว ดังนั้นใบแจ้งรายการประเมินของเจ้าพนักงานเก็บภาษีของจำเลยจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ฎ. ๕๑๓๗/๒๕๓๙ แม้จำเลยที่ ๑ จะเคยมีสำนักงานอยู่ที่เลขที่ ๑๗๔๕/๑๑ ถนน ปิ่นเกล้า - นครชัยศรี แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ก็ตามแต่สำนักงานดังกล่าวมิใช่สำนักงานของจำเลยที่ ๑ ที่ได้จดทะเบียนไว้ ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร ทั้งปรากฏว่าโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างเลขที่ ๑๗๔๕/๑๑ ดังกล่าวก็ได้ถูกเพิก

ใหม่ตั้งแต่ต้นปี ๒๕๓๖ ก่อนที่จำเลยที่ ๑ จะได้ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ต่อโจทก์ และในการยื่นแบบแจ้งรายการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ นั้นจำเลยที่ ๑ ระบุว่า อยู่บ้านเลขที่ ๑๙/๑ ถนนพญาไท แขวงพญาไท เขตพญาไทกรุงเทพมหานคร อันเป็นการที่จำเลยที่ ๑ แจ้งให้โจทก์ทราบถึงบ้านเรือนหรือสำนักงานค้าของตนที่โจทก์จะติดต่อกับจำเลยที่ ๑ ได้หลังจากที่ได้เกิดเพลิงไหม้โรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างเลขที่ ๑๗๔๕/๑๑ สำหรับสำนักงานชั่วคราวซึ่งอยู่ด้านหลังอาคารห้างสรรพสินค้า ว. พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ได้นำใบแจ้งรายการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินไปส่งและปิดไว้ในวัน ก็ได้ความว่าไม่มีป้ายชื่อแต่อย่างใด ทั้งจำเลยที่ ๑ เป็นเพียงผู้ให้เช่าโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างเลขที่ ๑๗๔๕/๑๑ และไม่ปรากฏว่ามีธุรกิจอย่างอื่นในสถานที่ดังกล่าวอีก เมื่อโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างที่ให้เช่าได้ถูกเพลิงไหม้ไปแล้ว จำเลยที่ ๑ ก็ไม่มีความจำเป็นจะต้องมีสำนักงานไว้ ณ สถานที่นั้นอีก นอกจากนั้นสำนักงานชั่วคราวที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์นำแบบภ.ร.ด.๘ (ใบแจ้งรายการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน) ไปปิดประกาศไว้ในวันเป็นสำนักงานของห้างสรรพสินค้า ว. ผู้เช่าซึ่งเป็นนิติบุคคลต่างหากจากจำเลยที่ ๑ จึงฟังไม่ได้ว่าสำนักงานชั่วคราวที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์นำใบแจ้งการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินไปปิดไว้ เป็นบ้านเรือนหรือสำนักงานค้าของจำเลยที่ ๑ ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินไปให้จำเลยที่ ๑ ผู้รับประเมินทรัพย์สินได้ทราบโดยชอบ ตามมาตรา ๒๔ วรรคท้าย แห่ง พ.ร.บ.ดังกล่าวจำเลยทั้งสองจึงยังไม่มีหน้าที่ต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามประเมินและค่าเพิ่มแก่โจทก์

ฎ. ๒๒๘๙/๒๕๓๖ การที่ผู้ร้องแจ้งการประเมินเพื่อเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ผู้คัดค้านเพื่อให้ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินของลูกหนี้ซึ่งเป็นเวลาภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดลูกหนี้แล้วเป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ เพื่อให้ผู้คัดค้านซึ่งมีอำนาจจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ชำระภาษีดังกล่าวหรือหากเห็นว่าการประเมินไม่ถูกต้องผู้คัดค้านก็อุทธรณ์โต้แย้งการประเมินต่อผู้ร้องได้ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพ.ศ. ๒๔๗๕ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ผู้ร้องขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายการที่ผู้คัดค้านมีหนังสือตอบผู้ร้องว่าผู้คัดค้านไม่อาจยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษี เป็นการแจ้งความคิดเห็นของผู้คัดค้านไปยังผู้ร้องเท่านั้น

ไม่ทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหายตามความหมายแห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๑๔๖ สิทธิของผู้ร้องในการที่จะบังคับชำระค่าภาษีมิได้เปลี่ยนแปลงไปตามความเห็นของผู้คัดค้าน ผู้ร้องไม่อาจร้องคัดค้านเป็นคดีนี้ได้

ฎ. ๑๑๒๕/๒๕๑๒ เมื่อเจ้าพนักงานแจ้งรายการประเมินภาษีตามพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๒๔ ไปยังผู้ใด บุคคลผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้รับ ประเมินโดยเป็นบุคคลผู้ถึงชำระค่าภาษีตามที่ประเมินมานั้น ถ้าไม่พอใจการประเมินจะโดย อ่างว่าเพราะเจ้าพนักงานประเมินผิดให้เสียภาษีในกรณีไม่ต้องเสียหรือประเมินให้เสียมากกว่า ที่ควรต้องเสีย บุคคลนั้นต้องฟ้องคดีต่อศาลว่าการประเมินไม่ถูก จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๓๙ งบประมาณให้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นก่อนศาลประทับฟ้อง หากมิได้ชำระค่าภาษีเสียก่อน ศาลยอมจะรับฟังไว้พิจารณามีได้ (วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๑๒-๑๓/๒๕๑๒)

มาตรา ๒๔ ทวิ

ฎ. ๑๙๐๑/๒๕๔๘ พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มาตรา ๑๙ บัญญัติให้ ผู้รับ ประเมินจะต้องยื่นแบบพิมพ์เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ซึ่ง ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยมาตรา ๒๔ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ กำหนดประเภทแห่งทรัพย์สิน ค่ารายปี และค่าภาษีที่จะต้องเสียให้พนักงานเก็บภาษีแจ้ง รายการประเมินไปให้ผู้รับประเมินโดยไม่ชักช้า นอกจากนี้ มาตรา ๒๔ ทวิ วรรคสอง (๒) ยังบัญญัติว่า ผู้รับประเมินผู้ใดยื่นแบบพิมพ์ไม่ถูกต้องตามความจริงหรือไม่บริบูรณ์ ให้พนักงาน เจ้าหน้าที่ประเมินย้อนหลังได้ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันสุดท้ายแห่งระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นแบบ พิมพ์ ดังนั้น การแจ้งการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินย้อนหลังในกรณีที่ผู้รับประเมินยื่นแบบ พิมพ์แล้ว จะต้องกระทำภายในกำหนด ๕ ปี นับแต่วันสุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์ในปีภาษีที่ ผู้รับประเมินยื่นแบบพิมพ์ โจทก์ยื่นแบบพิมพ์แจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประจำปีภาษี ๒๕๓๒ ถึง ๒๕๓๖ ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๙ แล้ว พนักงานของจำเลย จึงมีหน้าที่ประเมินค่ารายปีและค่าภาษีโดยไม่ชักช้า หากเห็นว่าโจทก์ยื่นแบบพิมพ์ไม่ถูกต้อง

หรือไม่บริบูรณ์ ก็ต้องประเมินภาษีย้อนหลังภายในเวลา ๕ ปี นับแต่วันสุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์ในแต่ละปีที่โจทก์ยื่นแบบพิมพ์ ไม่ใช่ประเมินภายในกำหนด ๑๐ ปี ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้รับประเมินไม่ยื่นแบบพิมพ์ จำเลยแจ้งรายการประเมินให้โจทก์ชำระค่าภาษีสำหรับปีภาษี ๒๕๓๒ ถึงปีภาษี ๒๕๓๖ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ซึ่งโจทก์ได้รับแจ้งการประเมินเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๑ จึงเกินกำหนด ๕ ปีแล้ว การประเมินและคำชี้ขาดการประเมินจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ฎ. ๑๙๐๑/๒๕๔๘ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๑๙ บัญญัติว่า ผู้รับประเมินจะต้องยื่นแบบพิมพ์เพื่อแจ้งรายการทรัพย์สินต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี และมาตรา ๒๔ บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดประเภททรัพย์สิน ค่ารายปีกับค่าภาษีที่จะต้องเสียและให้พนักงานเก็บภาษีแจ้งรายการประเมินไปให้ผู้รับประเมินทราบโดยไม่ชักช้า นอกจากนี้ มาตรา ๒๔ ทวิ วรรคสอง (๒) ยังบัญญัติว่าผู้รับประเมินผู้ใดยื่นแบบพิมพ์ไม่ถูกต้องตามความจริงหรือไม่บริบูรณ์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ประเมินย้อนหลังได้ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันสุดท้ายแห่งระยะเวลาที่กำหนดให้ยื่นแบบพิมพ์ตามมาตรา ๑๙ ดังนั้นการแจ้งการประเมินย้อนหลังในกรณีที่ผู้รับประเมินยื่นแบบพิมพ์แล้วจะต้องกระทำภายในกำหนด ๕ ปี นับแต่วันสุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์ของปีภาษีที่ผู้รับประเมินยื่นแบบพิมพ์

โจทก์ยื่นแบบพิมพ์แจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๒ ถึง ๒๕๓๖ ในปี ๒๕๓๒ ถึง ๒๕๓๖ ภายในกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่ต้องประเมินค่ารายปีและค่าภาษีโดยไม่ชักช้า หากเห็นว่าโจทก์ยื่นแบบพิมพ์ไม่ถูกต้องตามความจริงหรือไม่บริบูรณ์ ไม่ว่าจะ เป็นเพราะแจ้งค่ารายปีไม่ถูกต้อง หรือมีทรัพย์สินบางรายการต้องนำมาคำนวณเพิ่มเติมหรือเพราะโจทก์ยื่นแบบพิมพ์ไว้ถูกต้อง แต่ยังไม่ได้ทำการประเมิน พนักงานเจ้าหน้าที่ก็ต้องดำเนินการประเมินย้อนหลังภายใน ๕ ปี นับแต่วันสุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์ของแต่ละปีที่โจทก์ยื่นแบบพิมพ์ มิใช่ภายในกำหนด ๑๐ ปี ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้รับประเมินไม่ยื่นแบบพิมพ์ การที่พนักงานเก็บภาษีแจ้งรายการประเมินให้โจทก์ชำระค่าภาษีสำหรับปีภาษี ๒๕๓๒ ถึง ๒๕๓๖ เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ ซึ่งโจทก์ได้รับเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๑ จึงเกินกำหนด ๕ ปี

คลังพัสดุของโจทก์มีเนื้อที่ ๓,๓๖๐ ตารางเมตร เมื่อหักพื้นที่อาคารโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ออกแล้วคงเหลือพื้นที่อีก ๙๘,๙๔๔ ตารางเมตร ในส่วนพื้นที่ที่เหลือนั้น ได้มีคำวินิจฉัยในคดีก่อนว่าเป็นที่ว่างมิได้ใช้ปลูกสร้างโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นและอยู่กระจัดกระจายกันไป ทั้งบริเวณรอบอาคารคลังพัสดุมิรั้วล้อมรอบ พื้นที่ว่างนอกรั้วอยู่แยกต่างหากจากคลังพัสดุ โดยมีถนนทางรถไฟและคลองคัน พื้นที่ดังกล่าวจึงมิใช่ที่ดินซึ่งใช้ต่อเนื่องกับอาคารคลังพัสดุ ดังนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะนำพื้นที่ดังกล่าวรวมกับพื้นที่อาคารคลังพัสดุ โดยอ้างว่าเป็นที่ดินต่อเนื่องกับคลังพัสดุแล้วประเมินค่าภาษีจากโจทก์ในปีภาษี ๒๕๔๐ อีกย่อมไม่ถูกต้อง จึงต้องคำนวณค่ารายปีของอาคารคลังพัสดุใหม่ โดยถือตามจำนวนพื้นที่ของอาคารคลังพัสดุที่พึงยุติแล้วในคดีก่อนมาเป็นหลักในการคำนวณ

ฎ. ๑๒๕๖๕/๒๕๔๗ โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประจำปีภาษี ๒๕๓๗ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ กรณีจึงต้องตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๗๕ มาตรา ๒๔ ทวิ (๒) คือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจประเมินย้อนหลังได้ไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันสุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๗ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยประเมินและแจ้งการประเมินให้โจทก์ทราบเมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๒ พันระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นการประเมินที่ไม่มีอำนาจกระทำได้

ฎ. ๗๐๙๖/๒๕๔๕ **ดูมาตรา ๑๙** (ซ้ำ)

ฐานความผิดตั้งข้อหา

3 พ.ร.บ.ภาษีฯ ตาม ฎ. เล่มนี้ และทุก พ.ร.บ.ที่มีโทษอาญา รวม 630 พ.ร.บ. จัดพิมพ์เรียงอักษรกฎหมาย 2 เล่มชุด

- เล่ม 1 พ.ร.บ. ก - บ. และ

- เล่ม 2 พ.ร.บ. ป - ฮ

ดังกล่าว มีทั้งเล่มปกอ่อนธรรมดา และเล่มปกแข็งหู โทرسั่ง/สอบถาม

โทร. 0-24134349

มาตรา ๒๕

พ. ๒๐๙๐/๒๕๕๓ ตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้หนังสือแจ้งการประเมินซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองต้องระบุระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือโต้แย้งไว้ด้วย และในวรรคสองบัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนโดยมิได้ระบุระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์หรือการโต้แย้งไว้ ให้ขยายระยะเวลาเป็นหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง บทบัญญัติดังกล่าวมีผลเป็นการให้สิทธิแก่ผู้รับประเมิน โดยขยายระยะเวลาในการยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่เป็นหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รับการประเมิน ดังนั้นแม้โจทก์มิได้แจ้งสิทธิในการยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ก็หาทำให้การประเมินนั้นไม่ชอบ เมื่อจำเลยมิได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ภายในระยะเวลาหนึ่งปีนับแต่ได้รับการประเมิน จำนวนภาษีที่ประเมินไว้จึงเป็นจำนวนเด็ดขาดตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๗

พ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ ตูมตรา ๒๓ (ซ้ำ)

พ. ๗๔๔/๒๕๕๒ คำร้องขอพิจารณาการประเมินใหม่ต้องเขียนลงในแบบพิมพ์และ ผู้รับประเมินต้องลงนามตามที่ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๒๖ กำหนด และหาก ผู้รับประเมินต้องการให้ตัวแทนลงนามแทนก็ต้องมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๓๗ เมื่อฟังไม่ได้ว่า ส. ได้รับมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษร จากผู้มีอำนาจให้กระทำการแทนในการยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ ทั้งเป็นกรณีที่ โจทก์ไม่อาจให้สัตยาบันภายหลังได้ จึงเป็นการยื่นคำร้องที่โจทก์ผู้รับประเมินไม่ได้ลงนามหรือ มอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรให้ตัวแทนลงนามแทน ไม่ชอบตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและ ที่ดินฯ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๓๗ ถือว่าโจทก์ยังไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการ ประเมินใหม่ จึงไม่มีอำนาจฟ้องตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๗ (๑) และมาตรา ๘

พ. ๔๔๐๒/๒๕๕๑ ตูมตรา ๒๔ (ซ้ำ)

ฎ. ๓๗/๒๕๔๔ **ดูมาตรา ๔๒** **(ซ้ำ)**

ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖ **ดูมาตรา ๔๓** **(ซ้ำ)**

ฎ. ๙๖๙๑/๒๕๔๔ หนังสือที่จำเลยมีถึงผู้อำนวยการเขตจตุจักรชี้แจงว่าจำเลยเช่าที่ดินจากการรถไฟแห่งประเทศไทยมีกำหนดระยะเวลา ๓ ปี โรงเรือนหรืออาคารที่ก่อสร้างขึ้นเป็นลักษณะชั่วคราว จำเลยจึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ทั้งมีสิทธิที่จะขอคืนภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ชำระไปแล้ว และหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษีโรงเรือนและที่ดินและรายละเอียดเกี่ยวกับการชำระหนี้สินของจำเลยภายหลังถูกรัฐบาลบอกเลิกสัญญาสัมปทานก่อสร้างทางรถไฟยกระดับ และจำเลยได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความโอนกรรมสิทธิ์อาคารสำนักงานชั่วคราวที่พิพาทให้แก่บริษัทแล้ว จำเลยจึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้น มิใช่คำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

ฎ. ๓๖๑/๒๕๔๓ **ชั้นที่สองศาลชั้นต้นกำหนดประเด็นข้อพิพาท** ทนายจำเลยได้โต้แย้งด้วยวาจาขอให้กำหนดประเด็นเพิ่ม และคัดค้านการกำหนดภาระการพิสูจน์ ศาลชั้นต้นสั่งว่า หากจำเลยจะคัดค้านให้คัดค้านเข้ามาเป็นหนังสือภายใน ๘ วัน จำเลยยื่นคำร้องคัดค้านภายในกำหนด ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคำร้องว่าไม่มีเหตุสมควรเปลี่ยนแปลงคำสั่ง ให้ยกคำร้องจึงเป็นการชี้ขาดคำคัดค้านตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๑๘๓ วรรคสาม จำเลยต้องโต้แย้งไว้ตาม มาตรา ๒๒๖ จึงจะมีสิทธิอุทธรณ์ได้ เมื่อจำเลยมิได้โต้แย้ง จำเลยก็ไม่มีสิทธิอุทธรณ์ในปัญหานี้

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครโดยตำแหน่งจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในกิจการของกรุงเทพมหานครตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๕๐ จึงอาจฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีความในศาลได้ ไม่จำต้องเอากรุงเทพมหานครซึ่งเป็นนิติบุคคลเข้ามาเป็นคู่ความเสมอไป โดยเฉพาะในกรณีของภาษีโรงเรือนและที่ดิน ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครยังเป็นผู้พิจารณาการประเมินใหม่ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๕ ประกอบ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ มาตรา ๕๐ และ ๑๐๙ นอกจากนี้ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๓๒ ยังกำหนดว่า เมื่อคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลซึ่งแก้คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาล (ในคดีนี้คือผู้ว่า

ราชการกรุงเทพมหานคร) นั้น ได้ส่งไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ แล้วให้พนักงานเจ้าหน้าที่
 แก้ไขการประเมินให้ถูกต้องโดยเร็ว ดังนี้ ผู้ที่จะถูกบังคับตามกฎหมายและคำพิพากษา
 โดยตรงก็คือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหัวหน้าในการบริหารกิจการทั้งปวงของ
 กรุงเทพมหานคร และเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานเจ้าหน้าที่ในกรุงเทพมหานคร และเมื่อมี
 การแก้ไขประเมินก็หมายถึงต้องคืนเงินภาษีที่รับชำระเกินมาจากผู้รับประเมินด้วย โจทก์จึง
 ฟ้องผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นจำเลยขอให้แก้ไขการประเมินและคืนเงินภาษีได้ เพราะ
 เป็นการฟ้องจำเลยในฐานะเป็นผู้ชี้ขาดการประเมินและเป็นผู้แทนของกรุงเทพมหานคร
 มิใช่ฟ้องให้รับผิดชอบส่วนตัว

ค่ารายปีของโรงเรื่อนั้นอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพข้อเท็จจริงซึ่งอาจจะเพิ่มขึ้นหรือ
 ลดลงได้ จึงไม่อาจนำ ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วเพียงอย่างเดียวมาเป็นหลักในการกำหนด
 ค่ารายปีหรือค่าภาษีในปีภาษีที่พิพาทได้ ปรากฏว่า ปี ๒๕๓๙ เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ อัตรา
 ค่าเช่าโรงเรื่อนในปีดังกล่าวจึงน่าจะเปลี่ยนแปลงไปในทางลดลง ทั้งตามคำสั่งกรุงเทพมหานคร
 ที่ ๖๓/๒๕๓๘ ข้อ ๒.๑ ก็กำหนดให้พิจารณาปรับค่ารายปีตามภาวะเศรษฐกิจ พนักงาน
 เจ้าหน้าที่ ของจำเลยจึงต้องประเมินค่ารายปีโดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาดพื้นที่
 ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะ ที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์ตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรื่อนและ
 ที่ดินฯ มาตรา ๘ ดังนั้น การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยใช้ค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วเป็น
 หลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมาเพียงอย่างเดียว จึงไม่ถูกต้อง

ฎ. ๙๔๙๘/๒๕๔๒ ตูมาตรา ๓๙ (ซ้ำ)

ฎ. ๔๗๙/๒๕๔๑ สัญญาเช่าทรัพย์สินระหว่างกรมโรงงานอุตสาหกรรมผู้ให้เช่ากับ
 โจทก์ผู้เช่าระบุว่าโจทก์มีหน้าที่ชำระภาษีโรงเรื่อนและที่ดินแทนผู้ให้เช่า การที่จำเลยที่ ๑
 ก็ยอมรับชำระค่าภาษีดังกล่าวจากโจทก์ ย่อมถือได้ว่าโจทก์เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการชำระภาษี
 โรงเรื่อนและที่ดิน หากจำเลยที่ ๑ เรียกเก็บภาษีดังกล่าว เกินไปจำเลยที่ ๑ ก็หาสิทธิที่จะยึด
 เงินส่วนที่เกินไว้โดยไม่คืนให้แก่ผู้มีสิทธิในเงินจำนวนนั้นไม่ เมื่อโจทก์เป็นผู้ชำระเงินส่วนที่อ้าง
 ว่าเกินนั้น โจทก์ย่อมเรียกเงินส่วนนี้คืนได้แม้ว่าโจทก์จะไม่เป็นผู้รับประเมินและไม่ใช่เจ้าของ
 ทรัพย์สินโจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องคดีนี้ด้วยอำนาจแห่งสิทธิของโจทก์เองกรณีจึงมิใช่เป็นการฟ้อง
 แทนผู้ให้เช่าโจทก์จึงไม่จำเป็นต้องได้รับมอบอำนาจจากผู้ให้เช่า พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑

ทำการประเมินค่ารายปีโดยใช้ หลักเกณฑ์เทียบเคียงกับอาคารที่อยู่ใกล้เคียง ซึ่งใช้ประโยชน์คล้ายคลึงกันและมีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกันคือ เทียบเคียงกับโรงเรือนซึ่งอยู่ห่างกันประมาณ ๓๐๐ เมตรโดยค่านึงถึงค่ารายปีในปี ๒๕๓๗ ด้วยแล้วจึงประเมินพื้นที่อาคารสำนักงานและลายจอดรถ ซึ่งราคาประเมินลายจอดรถยังต่ำกว่าของอาคารที่อยู่ใกล้เคียงดังกล่าว สำหรับป้อมยาม โรงอาหารโรงไฟฟ้า รวมทั้งพื้นที่ต่อเนื่องกับอาคารไม่มีการประเมินเพิ่มทั้งนี้ได้ค่านึงถึงตรรกษานี้ราคาผู้บริโภคของทางราชการประกอบสภาพทางเศรษฐกิจอีกด้วย ค่ารายปีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ ประเมินไว้เป็นเงินค่ารายปีอันสมควร และมีได้สูงกว่าค่าเช่าที่อาจให้เช่าได้ในปี ๒๕๓๘ การประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินของจำเลยที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ฎ. ๖๗๐๘/๒๕๔๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครโจทก์แจ้งรายการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินให้จำเลยทราบแล้ว จำเลยขอขบที่ จะยื่นคำร้องโต้แย้งคัดค้านการประเมินหรือขอให้พิจารณการประเมินนั้นใหม่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินพ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๕ ได้ และหากจำเลยยังไม่พอใจในคำชี้ขาดก็นำคดีไปสู่ศาลได้ตามมาตรา ๓๑ แต่จำเลยจะต้องชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนดต้องชำระเสียก่อนตามมาตรา ๓๙ เมื่อจำเลยไม่ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งคัดค้านการประเมินหรือขอให้พิจารณการประเมินใหม่และมีได้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นแก่โจทก์ตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดผลการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์จึงเป็นอันยุติห้ามมิให้จำเลยนำคดีไปสู่ศาลซึ่งหมายความรวมถึงว่าจำเลยไม่มีสิทธิโต้แย้งว่าการประเมินไม่ถูกต้อง ไม่ว่าผู้รับประเมินจะอยู่ในฐานะโจทก์หรือจำเลย ดังนั้น จำเลยจะต่อสู้ว่าการประเมินไม่ถูกต้องไม่ได้

ฎ. ๙๔๑/๒๕๓๘ **ดูมาตรา ๘ (ซ้ำ)**

ฎ. ๗๓๓๖/๒๕๓๗ ตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ผู้รับการประเมินจะนำคดีมาฟ้องว่า การประเมินไม่ถูกต้องตามมาตรา ๓๑ ต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติมาตรา ๓๙ ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาล โจทก์ผู้รับการประเมินจะต้องชำระค่าภาษีก่อนมิฉะนั้นจะเป็นฟ้องที่รับไว้พิจารณาไม่ได้

ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖ **ดูมาตรา ๘** **(ซ้ำ)**

ฎ. ๕๖๒๐/๒๕๓๖ **ดูมาตรา ๘** **(ซ้ำ)**

ฎ. ๔๕๕๒/๒๕๓๖ **ดูมาตรา ๘** **(ซ้ำ)**

ฎ. ๒๒๘๙/๒๕๓๖ **ดูมาตรา ๒๔** **(ซ้ำ)**

ฎ. ๕๖๒/๒๕๓๒ จำเลยไม่พอใจการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ให้เสียภาษี ก็ขอที่จะยื่นคำโต้แย้งคัดค้านการประเมิน หรือขอให้พิจารณการประเมินนั้นใหม่ ตามมาตรา ๒๕ แห่ง พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ และหากจำเลยยังไม่พอใจการชี้ขาดการประเมิน ก็อาจนำคดีไปสู่ศาลเพื่อแสดงให้ศาลเห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้องได้ แต่ต้องทำภายในสามสิบวันนับแต่วันรับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้ จำเลยจะต้องชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนดต้องชำระเสียก่อน ตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง แห่ง พระราชบัญญัติดังกล่าว เมื่อจำเลยมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง จำเลยจึงไม่มีสิทธิโต้แย้งต่อศาลได้ว่าการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นการไม่ชอบ ในการโต้แย้งนั้นไม่ว่าผู้รับประเมินจะอยู่ในฐานะโจทก์หรือจำเลยผู้รับประเมินก็หมดสิทธิดังกล่าวเช่นเดียวกัน. (ที่มา-สงเสริม)

ฎ. ๗๐๕/๒๕๓๑ จำเลยมิได้อุทธรณ์การประเมินหรือขอให้ผู้มีอำนาจตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินพุทธศักราช ๒๔๗๕ พิจารณการประเมินนั้นใหม่ จำเลยจึงไม่อาจนำคดีขึ้นสู่ศาลได้ตามมาตรา ๓๑ และการนำคดีขึ้นสู่ศาลหมายความว่าความรวมถึงการต่อสู้คดีเมื่อถูกฟ้องด้วย (ที่มา-สงเสริม)

ฎ. ๑๒๗๑/๒๕๒๙ การที่โจทก์ฟ้องเรียกคืนเงินค่าภาษีโรงเรือนที่โจทก์ได้ชำระให้จำเลยไปในปีภาษี ๒๕๒๐ และ ๒๕๒๒ โดยอ้างว่าโรงเรือนของโจทก์เป็นโรงเรือนที่ได้รับงดเว้นภาษีนั้น เป็นฟ้องที่ถือได้ว่าการประเมินเรียกเก็บภาษีของเจ้าพนักงานในปีที่ขอคืนนั้นเป็นการไม่ชอบ เมื่อโจทก์จำเลยแถลงรับกันว่าเงินค่าภาษีในปีที่โจทก์ขอคืนนั้น โจทก์มิได้ขอให้

พิจารณาการประเมินใหม่ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ และ ๒๖ ของพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๗๕ โจทก์จึงไม่มีสิทธิที่จะนำคดีมาสู่ศาลตามที่กำหนดในมาตรา ๓๑ ของกฎหมายดังกล่าว

ฎ. ๒๐๖๔/๒๕๒๒ อำนาจชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม มาตรา ๒๕ แห่ง พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๗๕ ซึ่งเป็นของอธิบดีกรมสรรพากรตกมาเป็นของคณะเทศมนตรีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๙๖ และพระราชบัญญัติรายได้เทศบาล พ.ศ.๒๕๙๗

วิธีพิจารณาคดี

Q อยากรู้ว่า : การดำเนินคดี ที่มาของ “ฎีกา” เล่มนี้และฎีกาทุกเล่มทุกเรื่อง ทำอย่างไร ?

A เฉลย : ต้องยึดตัวบทกฎหมาย คือ กฎหมายมีบัญญัติทุกชั้นตอนกรณีอย่างชัดเจน ได้แก่ ป.วิ.อาญา ป.วิ.แพ่ง ป.วิ.อาญาตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร อ่านตัวบทกฎหมาย หรือฟังจาก MP3 อยากรู้ว่านี่มีคำอธิบาย และฎีกาโดยรวมเรียก “กฎหมายสบัญญัติ”

มาตรา ๒๖

พ. ๒๐๙๐/๒๕๕๓ ดูมาตรา ๒๕ (ซ้ำ)

พ. ๕๙๘๗/๒๕๕๒ การดำเนินกิจการสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องที่โจทก์ได้รับสัมปทานจากการรถไฟแห่งประเทศไทยเกี่ยวเนื่องกับระบบการขนส่งสินค้ากล่องเชื่อมต่อกับท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง เพื่อสนับสนุนกิจการนำเข้าและส่งออก โดยผู้ดำเนินการที่สถานีดังกล่าว จะขนถ่ายและแยกสินค้าที่บรรจุมาในตู้สินค้าที่บรรจุมาจากต่างประเทศโดยทางเรือมาที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง แล้วขนขึ้นรถไฟมาที่สถานีดังกล่าวเพื่อนำส่งให้แก่ผู้นำเข้าหรือนำส่งสินค้าที่จะส่งไปต่างประเทศมาบรรจุในตู้สินค้าเพื่อขนขึ้นรถไฟไปที่ท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง โดยคิดค่าบริการจากผู้ใช้บริการ จึงเป็นการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการขนส่งของรถไฟ คือการรับขนส่งสินค้าตามมาตรา ๖ (๒) และมาตรา ๙ (๗) แห่ง พ.ร.บ.การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๕๓๔ ดังนั้น สถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง จึงเป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการรถไฟโดยตรง ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ (๒) แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕

ปัญหาว่าสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่องของการรถไฟแห่งประเทศไทยตามฟ้องได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายหรือไม่ เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรก็ยกขึ้นวินิจฉัยได้ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๒๙ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ (๕), ๒๔๖

เมื่อการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน การที่โจทก์ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตามสัญญาสัมปทานแทนการรถไฟแห่งประเทศไทยให้แก่จำเลยที่ ๑ ไป โจทก์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียและมีอำนาจฟ้องบังคับให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินดังกล่าวแก่โจทก์ได้ กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มาตรา ๒๖ ที่จะต้องยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ **ดูมาตรา ๒๓** (ซ้ำ)

ฎ. ๗๔๔/๒๕๕๒ **ดูมาตรา ๒๕** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๔๐๗/๒๕๕๑ **ดูมาตรา ๓๗** (ซ้ำ)

ฎ. ๖๐๕๒/๒๕๔๙ โรงเรือนและที่ดินซึ่งเป็นสถานีสรรจุกและแยกสินค้ากล่องที่ลาดกระบังเป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทย โจทก์ได้รับสัมปทานดำเนินกิจการจากการรถไฟแห่งประเทศไทย การดำเนินกิจการดังกล่าวเชื่อมต่อกับท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง เพื่อสนับสนุนกิจการนำเข้าและส่งออกของประเทศและการเติบโตของท่าเรือพาณิชย์แหลมฉบัง โดยคิดค่าบริการจากผู้ที่ใช้บริการ การดำเนินกิจการของสถานีสรรจุกและแยกสินค้ากล่องของโจทก์จึงเป็นการดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับการขนส่งของรถไฟคือการรับขนส่งสินค้าตามมาตรา ๖ (๒) และมาตรา ๙ (๗) แห่ง พ.ร.บ.การรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.๒๔๙๔ ดังนั้นสถานีสรรจุกและแยกสินค้ากล่องตามฟ้องจึงเป็นทรัพย์สินของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการของรถไฟโดยตรง ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามมาตรา ๙ (๒) แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕

โจทก์ไม่มีหน้าที่ต้องชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินตามที่ได้ชำระแทนการรถไฟแห่งประเทศไทยไป โจทก์จึงชอบที่จะฟ้องบังคับให้กรุงเทพมหานครจำเลยที่ ๑ คืนเงินดังกล่าวแก่โจทก์ได้ กรณีไม่อยู่ในบังคับ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๖ ที่จะต้องยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ (ธุรกิจ Logistic ดู : กฎหมายโลจิสติกส์ทางน้ำ)

สำนักพิมพ์สุตราไพศาล

ฎ. ๙๖๙๑/๒๕๔๔ **ดูมาตรา ๒๕** (ซ้ำ)

ฎ. ๕๑๒๐/๒๕๓๗ โจทก์มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินการยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินใหม่ต่อเจ้าหน้าที่ของเทศบาลจำเลยได้จนถึงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๓๓ อันเป็นวันสุดท้าย แต่โจทก์หาได้ดำเนินการดังกล่าวไม่กลับส่งคำร้องจะให้พิจารณาการประเมินใหม่ไปยังจำเลยโดยทางไปรษณีย์ และคำร้องดังกล่าวไปถึงจำเลยเมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๓ เกินกำหนดเวลาตามกฎหมายแล้ว พฤติการณ์เช่นนี้ยังถือไม่ได้ว่าเป็นกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยที่จะรับไว้ได้

มาตรา ๒๗

- ฎ. ๒๐๙๐/๒๕๕๓ **ดูมาตรา ๒๕** (ซ้ำ)
- ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ **ดูมาตรา ๒๓** (ซ้ำ)

มาตรา ๒๘

- ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ **ดูมาตรา ๒๓** (ซ้ำ)

มาตรา ๒๙

- ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ **ดูมาตรา ๒๓** (ซ้ำ)

ฎ. ๔๘๙๓/๒๕๓๘ โจทก์ทำหนังสือมอบอำนาจให้ฟ้องกรุงเทพมหานคร จำเลยที่ ๑ เกี่ยวกับคดีภาษีโรงเรือนและที่ดิน ขอให้เพิกถอนการประเมินและค่าชี้ขาดและขอคืนเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินส่วนที่โจทก์ชำระไว้เกินแก่กรุงเทพมหานคร แม้โจทก์จะไม่ได้ระบุให้ฟ้องจำเลยที่ ๒ ด้วย แต่จำเลยที่ ๒ เป็นผู้มียอำนาจกระทำการต่าง ๆ แทนจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นนิติบุคคล เมื่อโจทก์ไม่พอใจการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ จะต้องยื่นคำร้องขอให้พิจารณการประเมินใหม่ต่อจำเลยที่ ๒ และจำเลยที่ ๒ เท่านั้นที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะทำคำชี้ขาด หากโจทก์ไม่พอใจคำชี้ขาดของจำเลยที่ ๒ โจทก์จึงจะมีสิทธินำคดีมาสู่ศาลได้ การที่ผู้รับมอบอำนาจของโจทก์ได้ฟ้องจำเลยที่ ๒ ด้วย จึงถูกต้องตามหนังสือมอบอำนาจแล้ว

มาตรา ๓๐

ฎ. ๓๘๙๙/๒๕๕๒ ดูมาตรา ๒๓ (ซ้ำ)

ฎ. ๓๕๔๒/๒๕๕๑ ดูมาตรา ๒๐ (ซ้ำ)

ฎ. ๘๙๔๐/๒๕๕๐ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ฯ มาตรา ๓๗ บัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือและการยื่นยันคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ **ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา** และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ และตามมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ บัญญัติว่า คำชี้ขาดของอธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาลนั้น ให้แจ้งไปยังผู้ร้องเป็นลายลักษณ์อักษร ถ้ามีการลดจำนวนเงินที่ประเมินไว้เป็นจำนวนเท่าใดก็ให้แจ้งไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อจะได้แก้ไขบัญชีการประเมินตามคำชี้ขาดนั้น คำชี้ขาดข้างต้นจึงเป็นคำสั่งทางปกครองอย่างหนึ่งและต้องทำเป็นหนังสือให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว คำชี้ขาดฉบับพิพาทมีข้อความเพียงว่า ทรัพย์สินห้างสรรพสินค้า ท. ปีภาษี ๒๕๔๕ ค่ารายปี ๖๒,๒๘๖,๘๔๓.๗๖ บาท ค่าภาษี ๓,๘๘๕,๐๕๒.๗๐ บาท หักลดค่ารายปี ๓๑,๐๘๐,๔๒๑.๖๔ บาท ปีภาษี ๒๕๔๖ ค่ารายปี ๖๓,๒๒๗,๐๔๒.๕๗ บาท ค่าภาษี ๗,๗๗๓,๓๘๐.๓๑ บาท หักลดค่ารายปี ๕๓๘,๐๐๐ บาท และปีภาษี ๒๕๔๗ ค่ารายปี ๖๖,๔๖๐,๐๑๙.๔๒ บาท ค่าภาษี ๘,๒๑๑,๘๗๓.๖๗ บาท หักลดค่ารายปี ๙๗๙,๗๓๐ บาท ไม่ปรากฏเหตุผลว่าเหตุใดจำเลยที่ ๑ จึงกำหนดค่ารายปี ค่าภาษีและจำนวนหักลดดังกล่าวข้างต้น อีกทั้งไม่เข้าหลักเกณฑ์ข้อยกเว้นที่ไม่ต้องแสดงเหตุผลตามมาตรา ๓๗ วรรคสาม (๒) ที่ว่าเหตุผลนั้นเป็นที่รู้กันอยู่แล้วโดยไม่จำเป็นต้องระบุอีก ใบแจ้งคำชี้ขาดฉบับพิพาทจึงไม่เข้าข้อยกเว้นที่จะออกคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือโดยไม่ต้องระบุเหตุผลไว้ จึงขัดต่อบทบัญญัติในมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง ดังกล่าว และ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ฯ เป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา วินิจฉัย และสั่งการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นหลักเกณฑ์เพื่อกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนมีคำสั่งทางปกครอง เช่น การมีคำสั่งอนุญาต อนุมัติ แต่งตั้ง หรือคำสั่งอื่นใดของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการก่อให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงหรือระงับสิทธิ หรือหน้าที่ต่อบุคคล โดยมีหลักการสำคัญที่จะให้เป็นกฎหมายทั่วไปในการวางระเบียบปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ทั้งหลายในการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะเป็นการให้ความเป็นธรรมและคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจอย่างไม่มีขอบเขตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในขณะเดียวกันช่วยให้เกิดประสิทธิภาพแก่การบริหารราชการแผ่นดินอีกด้วย โดยมาตรา ๓ บัญญัติว่า เรื่องใดถ้ามีบทบัญญัติในกฎหมายอื่นไว้แล้ว กฎหมายฉบับนั้นต้องมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่า พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ๕ ด้วย และหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๕ มีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการที่ต่ำกว่า พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ๕ มาตรา ๓๗ จึงต้องนำ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ๕ มาตรา ๓๗ ไปใช้บังคับกรณีใบแจ้งคำชี้ขาดตามมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ๕ ด้วย

จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ลงนามในใบแจ้งคำชี้ขาดในตำแหน่งปลัดกรุงเทพมหานครซึ่งปฏิบัติราชการแทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงไม่ต้องรับผิดชอบในฐานะปลัดกรุงเทพมหานครตามที่โจทก์ฟ้อง

มาตรา ๓๑

ฎ. ๓๗๔๙/๒๕๕๓ ฎมาตรา ๕ (ซ้ำ)

ฎ. ๘๓๐/๒๕๕๒ ฎมาตรา ๕ (ซ้ำ)

ฎ. ๒๒๘๖/๒๕๕๑ ฎมาตรา ๕

ฎ. ๘๘๐๗/๒๕๕๐ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มาตรา ๓๑ วรรคท้าย บัญญัติว่า "ในกรณีที่ผู้รับประเมินซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจไม่พอใจในคำชี้ขาดตามวรรคหนึ่ง เนื่องจากเห็นว่าจำนวนเงินซึ่งประเมินไว้มีจำนวนที่สูงเกินสมควร ให้รัฐวิสาหกิจนั้นนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำชี้ขาดตามมาตรา ๓๐ ในการนี้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจให้ลดหย่อนค่ารายปีให้แก่รัฐวิสาหกิจนั้นได้ตามที่เห็นสมควร มติของคณะรัฐมนตรีเป็นที่สุด" เป็นการระบุว่าเฉพาะกรณีที่รัฐวิสาหกิจใดไม่พอใจคำชี้ขาดเพราะเห็นว่าจำนวนเงินที่ประเมินสูงเกินสมควรให้นำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและคณะรัฐมนตรีมีอำนาจให้ลดหย่อนค่ารายปีได้ เมื่อโจทก์ไม่พอใจคำชี้ขาดเพราะเห็นว่าตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ไม่ใช่กรณีที่โจทก์เห็นว่าจำนวนเงินที่ประเมินและตามคำชี้ขาดสูงเกินสมควร โจทก์จึงไม่ต้องนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาลดหย่อนค่ารายปีตามบทบัญญัติดังกล่าว และมีอำนาจฟ้องคดีนี้

พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มาตรา ๕ บัญญัตินิยามคำว่า "โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น" ให้กินความถึงแพด้วยเท่านั้น โดยมีได้กำหนดความหมายไว้โดยเฉพาะ เมื่อตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์มีลักษณะเป็นสิ่งปลูกสร้างอย่างหนึ่ง แม้จะวางติดอยู่บนแท่นซีเมนต์สี่เหลี่ยมสำเร็จรูปซึ่งวางอยู่บนทางเท้าหรือพื้นดินโดยไม่ได้ฝังเสาลงไปในดินและไม่ได้ใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัยก็ตาม แต่ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ ก็มีได้กำหนดให้จัดเก็บภาษีเฉพาะสิ่งปลูกสร้างที่มีการฝังเสาลงไปในดินและบุคคลอาจเข้าอยู่และใช้สอยได้เท่านั้น เมื่อตู้โทรศัพท์สาธารณะของโจทก์ได้ใช้คุ้มครองป้องกันมิให้เครื่องโทรศัพท์เสียหาย และให้บริการประชาชนผู้ใช้โทรศัพท์ให้มีความปลอดภัย สะดวกสบาย จึงเป็นสิ่งปลูกสร้างที่ใช้ประกอบ

กิจการก่อให้เกิดประโยชน์และรายได้แก่โจทก์ ถือเป็นสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มาตรา ๕ สำหรับทรัพย์สินที่จะได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม มาตรา ๙ (๒) นั้น จะต้องเป็นทรัพย์สินของรัฐบาลที่ใช้ในกิจการของรัฐบาลหรือสาธารณะ เมื่อ โจทก์มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจและกฎหมายมิได้บัญญัติให้ยกเว้นภาษีดังกล่าวเช่นทรัพย์สินของการ รถไฟแห่งประเทศไทยที่ใช้ในกิจการรถไฟโดยตรง ตู้โทรศัพท์สาธารณะซึ่งเป็นทรัพย์สินของ โจทก์จึงไม่ได้รับยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มาตรา ๙ (๒)

ฎ. ๓๗/๒๕๔๙ ดูมาตรา ๔๒ (ซ้ำ)

ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖ ดูมาตรา ๔๓ (ซ้ำ)

ฎ. ๔๘๒/๒๕๔๖ กำหนดระยะเวลาที่ให้ผู้รับการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินฟ้องคดี ต่อศาล เพื่อแสดงให้ศาลเห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง โดยต้องฟ้องภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันรับแจ้งความให้ทราบค่าที่ขาดตามมาตรา ๓๑ วรรคแรก แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือน และที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น เป็นกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายบัญญัติให้ผู้รับประเมินฟ้องต่อ ศาลและศาลในกรณีนี้คือศาลภาษีอากรกลาง กำหนดระยะเวลาดังกล่าวมิใช่อายุความ ฟ้องร้องตาม ป.พ.พ. บรรพ ๑ ลักษณะ ๖ จึงนำบทบัญญัติเรื่องอายุความสะกดหยุดลงมาใช้ บังคับไม่ได้ เมื่อโจทก์ทั้งสามมิได้ฟ้องคดีภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่ยื่นคำร้องทุกข์ต่อ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์และได้มีการโอนเรื่องที่โจทก์ทั้งสามร้องทุกข์ไปเป็นคดีของศาล ปกครองกลาง แล้วต่อมาศาลปกครองกลางวินิจฉัยว่าคดีไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองก็ ตาม โจทก์ทั้งสามย่อมไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย ปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง

ฎ. ๗๕๗/๒๕๔๔ ดูมาตรา ๓๙ (ซ้ำ)

ฎ. ๕๘๗๕/๒๕๔๓ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๑๙ กำหนดให้ผู้รับประเมินหรือบุคคลผู้พึงชำระค่าภาษีมีหน้าที่ยื่นแบบแจ้งรายการ เพื่อเสียภาษีภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยนำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วนั้นเป็นหลัก ในการคำนวณภาษี ซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา ดังนั้นทรัพย์สินที่จำเลยใช้ในปี ๒๕๓๘ จำเลย จึงมี

หน้าที่ต้องยื่นรายการทรัพย์สินภายในเดือนกุมภาพันธ์ปี ๒๕๓๙ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการประเมินและแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระไปยังจำเลย ภาษีดังกล่าวเรียกว่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๙ ที่โจทก์กระบุว่าเป็นการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๙ โดยนำค่ารายปีของปีที่ล่วงแล้วมาคำนวณตามแบบแจ้งรายการจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

จำเลยได้รับแจ้งคำชี้ขาดเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ หากจำเลยยังไม่พอใจคำชี้ขาดก็อาจนำคดีไปสู่ศาล เพื่อแสดงให้ศาลเห็นว่า การประเมินนั้นไม่ถูกต้องได้ แต่ต้องทำภายในสามสิบวันนับแต่วันรับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาดตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ เมื่อจำเลยมิได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง จำเลยจึงไม่มีสิทธิโต้แย้งต่อศาลว่าการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินไม่ชอบในการโต้แย้งนั้นไม่ว่าผู้รับประเมินจะอยู่ในฐานะโจทก์หรือจำเลยผู้รับประเมินก็หมดสิทธิดังกล่าวเช่นเดียวกัน

ฎ. ๙๕๓/๒๕๔๓ ตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มิได้กำหนดวิธีการนับระยะเวลาไว้โดยเฉพาะ ฉะนั้นจึงต้องอาศัยการนับตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง โจทก์ได้รับแจ้งคำชี้ขาดเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๒ การนับระยะเวลาจึงต้องเริ่มนับ ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๒ เป็นวันแรกและครบกำหนด ๓๐ วันในวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ โจทก์ฟ้องคดีวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ จึงเป็นการฟ้องคดีภายใน ๓๐ วัน ตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ

ฎ. ๙๔๙๘/๒๕๔๒ ดูมาตรา ๓๙ (ซ้ำ)

ฎ. ๘๑๑๙/๒๕๔๐ การที่โจทก์ชำระหนี้ค่าภาษีแทนสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์โจทก์ร่วมในนามของโจทก์ร่วมตามความผูกพันในสัญญาเช่าระหว่างโจทก์กับโจทก์ร่วมนั้น ทำให้โจทก์เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการชำระค่าภาษีดังกล่าวแทนโจทก์ร่วม หากปรากฏว่าจำเลยเรียกเก็บภาษีเกินไป จำเลยย่อมไม่มีสิทธิยึดเงินส่วนที่เกินนั้นไว้ โจทก์ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับคืนเงินดังกล่าวจากจำเลยและมีอำนาจฟ้องขอให้ศาลบังคับจำเลยคืนเงินส่วนที่เกินให้แก่โจทก์ได้ โจทก์หาจำต้องมีนิติสัมพันธ์กับจำเลยจึงจะมีอำนาจฟ้องจำเลยไม่

โจทก์ร่วมมิได้ยื่นฟ้องเองหรือมอบอำนาจให้โจทก์ฟ้องภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันรับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาดตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๑ แต่โจทก์ได้ยื่นฟ้องเองภายในกำหนดเวลาดังกล่าวและต่อมาเมื่อพ้นกำหนดเวลานั้นแล้ว โจทก์ได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลหมายเรียกโจทก์ร่วมเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมในคดีนี้ โดยอ้างว่าโจทก์ร่วมเป็นเจ้าของโรงเรือนพิพาทและโจทก์มีหน้าที่ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนโจทก์ร่วมตามสัญญาเช่าซึ่งศาลเห็นว่ากรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม จึงอนุญาตตามคำร้องและได้ออกหมายเรียกโจทก์ร่วมให้เข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีนี้ ดังนั้นการที่โจทก์ร่วมเข้ามาเป็นโจทก์ร่วมในคดีนี้จึงเป็นการเข้ามาเป็นคู่ความในคดีตามคำสั่งของศาล เนื่องจากศาลเห็นจำเป็นที่จะเรียกโจทก์ร่วมเข้ามาในคดีเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ตาม ป.วิ.พ.มาตรา ๕๗ (๓) โจทก์และโจทก์ร่วมจึงมีอำนาจฟ้องคดีนี้

ในส่วนที่โจทก์ร่วมให้โจทก์เช่านั้น โจทก์ร่วมได้ค่าตอบแทนการให้เช่าที่ดิน ๓๙๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้อาคารศูนย์การค้าและโรงแรมพร้อมทั้งอุปกรณ์และได้ค่าเช่าที่ดินและอาคารอีกปีละ ๒๔,๐๐๐,๐๐๐ บาท ดังนี้ ค่าตอบแทนการให้เช่าที่ดินจำนวนดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของค่าเช่าที่ได้มีการชำระให้โจทก์ล่วงหน้า จึงต้องนำมาเฉลี่ยตามจำนวนปีที่เช่าแล้ว รวมคำนวณเพื่อกำหนดค่ารายปีในการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินของโจทก์ร่วมด้วย เงินค่าตอบแทนค่าเช่าที่ดินดังกล่าวไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับค่าเช่าที่ดินตามสัญญาเช่าแต่อย่างใด ที่คณะกรรมการของจำเลยนำค่าตอบแทนการเช่าที่ดินมารวมคำนวณเพื่อกำหนดค่ารายปี จึงถูกต้องและชอบแล้ว

สำหรับส่วนที่โจทก์นำไปให้ผู้อื่นเช่าช่วงนั้น สัญญาเช่าช่วงมีทั้งมีการเก็บค่าเช่าอย่างเดียวและมีการเก็บค่าเช่ากับค่าช่วยค่าก่อสร้างด้วยรายไหนเก็บเงินช่วยค่าก่อสร้างก็คิดค่าเช่าถูกลง รายไหนไม่ได้มีการเรียกเก็บเงินช่วยก่อสร้างล่วงหน้าก็คิดค่าเช่าต่อเดือนแพงกว่ากันมาก โดยรายที่มีการคิดค่าเช่าอย่างเดียว คิดค่าเช่าตารางเมตรละ ๗๙๘ บาท ส่วนสัญญาเช่าที่มีการเก็บเงินช่วยค่าก่อสร้างคิดค่าเช่าตารางเมตรละ ๒๐ บาท จึงฟังได้ว่าเงินช่วยค่าก่อสร้างที่โจทก์เรียกเก็บจากผู้เช่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของค่าเช่าที่โจทก์เรียกเก็บล่วงหน้า จึงต้องนำมาเฉลี่ยตามจำนวนปีที่เช่าเพื่อคิดคำนวณเป็นค่ารายปีที่แท้จริงด้วย และการคิดคำนวณตามวิธีดังกล่าวไม่เป็นการซ้ำซ้อนกัน เพราะนำมาคิดรวมเฉลี่ยเป็นค่าเช่าที่โจทก์ให้เช่า ทั้งไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับมูลค่าของโรงเรือนพิพาทเพราะไม่ได้นำมามูลค่าของโรงเรือนพิพาทมารวมคำนวณด้วย

ลานอเนกประสงค์ของโจทก์ คือพื้นที่ว่างภายในตัวอาคารรวมกับเนื้อที่นอกตัวอาคารต่อจากทางเดินภายนอกจนถึงบริเวณถนนส่วนบุคคลและด้านล่างใต้ดินของพื้นที่ ลานอเนกประสงค์ดังกล่าวที่เป็นชั้นที่ ๑ และที่ ๒ ใช้เป็นลานจอดรถ ดังนี้ ลานอเนกประสงค์ดังกล่าวแม้บางส่วนจะเป็นพื้นที่นอกตัวอาคาร แต่ก็ยังเป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ต่าง ๆ ร่วมกันหรือเพื่อประโยชน์ของพื้นที่อื่นของตัวอาคาร รวมทั้งเป็นพื้นที่ที่ใช้ต่อเนื่องกับพื้นที่ส่วนอื่นของอาคารโรงเรือน และต่อเนื่องกับพื้นที่ที่ใช้เป็นที่จอดรถจึงต้องนำพื้นที่ดังกล่าวมารวมคำนวณเป็นพื้นที่โรงเรือนด้วย ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๖ วรรคสอง

ฎ. ๗๓๓๖/๒๕๓๗ ตูมตรา ๒๕ (ซ้ำ)

ฎ. ๕๕๓๖/๒๕๓๖ คำว่า "นับแต่วันรับแจ้งความ" ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓๑ วรรคแรก มีความหมายว่านับแต่วันส่งคำชี้ขาดไปถึงผู้รับประเมินหรือนับแต่วันผู้รับประเมินรับคำชี้ขาด ส่วนข้อความตอนท้ายที่ว่า "ให้ทราบคำชี้ขาด" นั้น เป็นเพียงถ้อยคำขยายความให้ชัดเท่านั้น ไม่ได้หมายความว่านับแต่วันที่ผู้รับทราบ ข้อความในคำชี้ขาด แม้ตามพิพากษาภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓๑ วรรคแรก จะใช้คำว่า ผู้รับประเมินก็ตามแต่เมื่อโจทก์เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ต้องเป็นผู้ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนกรมโรงงานอุตสาหกรรมตามที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่า ซึ่งมีอำนาจฟ้องขอให้เพิกถอนการประเมินคำชี้ขาดแล้ว โจทก์จึงต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติในมาตรา ๓๑ ด้วย กล่าวคือจะต้องนำคดีมาฟ้องภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้รับคำชี้ขาด

ฎ. ๕๕๕๘/๒๕๓๘ ฟ้องโจทก์กล่าวอ้างว่าฝ่ายจำเลยแจ้งให้โจทก์ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายจำเลยตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยจำเลยเห็นว่าโจทก์เป็นเจ้าของโรงเรือนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามกฎหมาย โจทก์โต้แย้งว่าโจทก์ไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์โรงเรือนนั้น ไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามที่จำเลยแจ้งแก่โจทก์ดังนี้ กรณีจึงเป็นเรื่องพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของรัฐ ในหนี้ค่าภาษีอากรตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากร มาตรา ๗ (๒) ประกอบด้วย มาตรา ๓ เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องต่อศาล คดีโจทก์มิใช่เป็นคดีแพ่งลักษณะละเมิดศาลแพ่งจึง

ไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีโจทก์ ตามมาตรา ๑๐ วรรคแรก การที่ศาลแพ่งสั่งไม่รับคำฟ้องโจทก์เพราะสิทธิของโจทก์ถูกจำกัดห้ามโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเรื่องเขตอำนาจศาลจึงเป็นการสั่งไม่รับคำคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๘ ไม่ใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดี ผู้พิพากษานายเดี่ยวย่อมมีอำนาจสั่งได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาตรา ๒๑ (๒)

ฎ. ๕๔๕๘/๒๕๓๔ ฟ้องโจทก์ก็กล่าวอ้างว่าฝ่ายจำเลยแจ้งให้โจทก์ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายจำเลยตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ โดยจำเลยเห็นว่าโจทก์เป็นเจ้าของโรงเรือนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามกฎหมาย โจทก์โต้แย้งว่าโจทก์ไม่ได้เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์โรงเรือนนั้น ไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีโรงเรือนตามที่จำเลยแจ้งแก่โจทก์ดังนี้ กรณีจึงเป็นเรื่องพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเรียกร้องของรัฐ ในหนี้ค่าภาษีอากรตาม พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรฯ มาตรา ๗ (๒) ประกอบด้วย มาตรา ๓ เมื่อโจทก์นำคดีมาฟ้องต่อศาล คดีโจทก์มิใช่เป็นคดีแพ่งลักษณะละเมิดศาลแพ่งจึงไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาพิพากษาคดีโจทก์ ตามมาตรา ๑๐ วรรคแรก การที่ศาลแพ่งสั่งไม่รับคำฟ้องโจทก์เพราะสิทธิของโจทก์ถูกจำกัดห้ามโดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเรื่องเขตอำนาจศาลจึงเป็นการสั่งไม่รับคำคู่ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๘ ไม่ใช่เป็นการวินิจฉัยชี้ขาดข้อพิพาทแห่งคดี ผู้พิพากษานายเดี่ยวย่อมมีอำนาจสั่งได้ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาตรา ๒๑ (๒)

ฎ. ๓๓๐๙/๒๕๓๒ โจทก์เช่าโรงงานสุราจากจำเลยที่ ๑ โดยจดทะเบียนการเช่าอัตราค่าเช่าปีละ ๙๗๙,๒๐๐ บาท ดังนี้ต้องถือจำนวนค่าเช่าดังกล่าวเป็นหลักในการคำนวณค่ารายปี เจ้าพนักงานจะอาศัยเทียบเคียงกับการประเมินภาษีโรงเรือนของบริษัทอื่นซึ่งตั้งอยู่ต่างเขตกัน ลักษณะของโรงเรือนและวัตถุประสงค์ในการใช้สอยแตกต่างกัน มาแก้หรือคำนวณค่ารายปีใหม่หาได้ไม่ แม้โจทก์มิใช่ผู้รับประเมิน แต่โจทก์ก็มีหน้าที่ต้องชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนจำเลยที่ ๑ ตามข้อผูกพันในสัญญาเช่าที่โจทก์ทำกับจำเลยที่ ๑ โจทก์จึงเป็นผู้มีส่วนได้เสีย ย่อมมีอำนาจฟ้องเรียกค่าภาษีที่เจ้าพนักงานเรียกเก็บเกินไปซึ่งจำเลยที่ ๑ อุทธรณ์การประเมินไว้แล้วคืนได้

ฎ. ๑๑๒๕/๒๕๑๒ เมื่อเจ้าพนักงานแจ้งรายการประเมินภาษีตามพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๔ ไปยังผู้ใด บุคคลผู้นั้นก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้รับ ประเมินโดยเป็นบุคคลผู้ถึงชำระค่าภาษีตามที่ประเมินมานั้น ถ้าไม่พอใจการประเมินจะโดย อ้างว่าเพราะเจ้าพนักงานประเมินผิดให้เสียภาษีในกรณีไม่ต้องเสียหรือประเมินให้เสียมากกว่า ที่ควรต้องเสีย บุคคลนั้นต้องฟ้องคดีต่อศาลว่าการประเมินไม่ถูก จึงต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๓๙ ซึ่งบัญญัติให้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นก่อนศาลประทับฟ้อง หากมิได้ชำระค่าภาษี เสียก่อนศาลย่อมจะรับฟังไว้พิจารณามีได้

(วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ ๑๒-๑๓/๒๕๑๒)

ฎ. ๒๑๓/๒๔๙๑ พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๑ นั้น ไม่ได้ หมายความว่าศาลมีอำนาจเพียงชี้ว่าการประเมินนั้นได้กระทำถูกหรือไม่ถูกเท่านั้น แต่ศาลย่อม มีอำนาจชี้ขาดจำนวนเงินที่ประเมินได้

โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนเงิน ๒๐๐๕ บาท ๔๒ สตางค์ แต่ศาลให้คืนเงิน ๑๓๐๕ บาท ๔๒ สตางค์ นั้นไม่เป็นการตัดสินเกินคำขอ

มาตรา ๓๒

ฎ. ๓๖๑/๒๕๔๓ อนุมาตรา ๒๕ (ซ้ำ)

มาตรา ๓๓

ฎ. ๗๓๐๘/๒๕๓๙ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๓ เป็นบทบัญญัติถึงวิธีการที่โจทก์จะขอลดภาษีต่อกรุงเทพมหานครจำเลยที่ ๑ ไว้มิใช่บทบัญญัติถึงขั้นตอนในการที่ศาลจะมีอำนาจพิจารณาค่ารายปีที่พิพาท ดังนั้นเมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า ค่าเช่าที่พนักงานเจ้าหน้าที่นำมากำหนดเป็นค่ารายปีนั้น มิใช่จำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ศาลก็มีอำนาจกำหนดค่ารายปีให้เท่าจำนวนที่สมควรจะให้เช่าได้ การที่ศาลภาษีอากรกลางเห็นว่ามีเหตุสมควรลดค่ารายปีและคืนภาษีที่โจทก์ชำระเกินมาให้โจทก์นั้น เป็นการพิพากษาลดค่าภาษีให้โจทก์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ตามที่ศาลภาษีอากรกลางมีอำนาจพิจารณา

การที่ศาลภาษีอากรกลางให้จำเลยที่ ๑ ชำระดอกเบี้ยนับแต่วันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ ซึ่งเป็นวันที่โจทก์นำเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตามที่พนักงานของจำเลยที่ ๑ ประเมินไปชำระนั้น เป็นการไม่ชอบด้วย พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เพราะเมื่อศาลให้ลดค่าภาษีต้องคืนเงินส่วนที่ลดนั้นภายใน ๓ เดือน หากไม่คืนในกำหนดดังกล่าวโจทก์จึงจะมีสิทธิได้รับดอกเบี้ย ปัญหานี้แม้ไม่มีฝ่ายใดอุทธรณ์ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาจึงเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง

มาตรา ๓๔

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๓๕

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๓๖

ฎ. ๙๑๓/๒๕๓๑ โจทก์มิได้แจ้งให้จำเลยทราบเรื่องการย้ายภูมิลำเนาของโจทก์เพื่อให้จำเลยจัดส่งหนังสือแจ้งความแก่โจทก์ตามภูมิลำเนาใหม่ ตรงกันข้ามในการยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษี โจทก์ระบุภูมิลำเนาเดิม แสดงว่าโจทก์ประสงค์ให้ใช้ภูมิลำเนาเดิมเป็นภูมิลำเนาของโจทก์อีกแห่งหนึ่งโดยเฉพาะในการติดต่อกับจำเลยดังนั้นการที่จำเลยส่งหนังสือแจ้งการประเมินแก่โจทก์ ณ ภูมิลำเนาเดิมจึงเป็นการส่งโดยชอบแล้ว

การส่งหนังสือแจ้งความและหมายเรียกตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓๖ วรรคแรก หมายความว่าหากมีการส่งโดยทางจดหมายไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ถือว่าเป็นการส่งที่ชอบแล้ว ส่วนผู้รับหนังสือไว้แทนกฎหมายมิได้บัญญัติว่าต้องมีอายุเกินยี่สิบปี ซึ่งเป็นกรณีบังคับใช้เฉพาะในกรณีให้คนนำไปส่งเท่านั้น ดังนั้นเมื่อได้ความว่าบุรุษไปรษณีย์นำส่งหนังสือแจ้งรายการประเมินให้แก่เด็กหญิง ส.อายุ ๑๔ ปีเศษ ซึ่งเป็นผู้แทนของโจทก์ การส่งหนังสือดังกล่าวจึงชอบแล้ว

การยื่นคำร้องขอให้พิจารณาประเมินใหม่ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน มาตรา ๒๖ นั้น จะต้องยื่นภายในเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความ หมายความว่าวันที่โจทก์หรือตัวแทนของโจทก์ได้รับหนังสือแจ้งรายการประเมินนั่นเอง มิใช่ให้นับแต่วันที่โจทก์ทราบ

มาตรา ๓๗

ฎ. ๗๔๔/๒๕๕๒ **ดูมาตรา ๒๕ (ซ้ำ)**

ฎ. ๘๐๙๐/๒๕๕๑ พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ มาตรา ๓๗ บัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือและการยื่นคำร้องทางปกครองจะต้องมีเหตุผล และเหตุผลนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณา และข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ เมื่อพิเคราะห์ถ้อยคำในหนังสือแจ้งคำชี้ขาด ของผู้บริหารของจำเลยแล้ว เห็นได้ว่า จำเลยมิได้อ้างอิงข้อเท็จจริง หรือข้อกฎหมายใดมายืนยันว่า การประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยชอบด้วยกฎหมายแล้ว จำเลยคงอ้างถึง คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีซึ่งจำเลยเป็นโจทก์ฟ้องโจทก์ในคดีนี้เป็นจำเลยเท่านั้น ทั้งข้ออ้าง ดังกล่าวไม่เข้าข้อยกเว้นที่จะไม่ต้องให้เหตุผลในข้อกฎหมายที่จะต้องอ้างอิงแต่อย่างใด หนังสือ แจ้งคำชี้ขาดของคณะกรรมการอุทธรณ์ของจำเลยจึงไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของกฎหมาย ดังกล่าว

ฎ. ๔๔๐๒/๒๕๕๑ **ดูมาตรา ๒๕ (ซ้ำ)**

ฎ. ๓๔๐๗/๒๕๕๑ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ มาตรา ๒๖ กำหนดให้คำร้องขอ พิจารณาการประเมินใหม่ต้องเขียนลงในแบบพิมพ์และผู้รับประเมินต้องลงนาม หากผู้รับ ประเมินต้องการให้ตัวแทนลงนามแทนต้องมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๓๗ เมื่อผู้ลงนามเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ใน นามโจทก์ โดยไม่ปรากฏว่าเป็นผู้แทนซึ่งมีอำนาจกระทำการแทนโจทก์ และไม่ปรากฏว่า ผู้ลงนามได้รับมอบฉันทะเป็นลายลักษณ์อักษรให้ลงนามเป็นผู้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการ ประเมินใหม่แทนโจทก์ ทั้งเป็นกรณีที่โจทก์ไม่อาจให้สัตยาบันภายหลังได้ กรณีถือว่าโจทก์ยัง ไม่ได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องตาม พ.ร.บ.จัดตั้ง ศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๗ (๑) และมาตรา ๘

ฎ. ๔๓๘/๒๕๕๑ หนังสือมอบอำนาจระบุว่า โจทก์มอบอำนาจให้ ผ. เป็นผู้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีโรงเรือนและที่ดินในนามโจทก์...จนเสร็จการ โดยเฉพาะถ้อยคำที่ระบุว่า “...จนเสร็จการ” พอแปลความได้แล้วว่า นอกจากจะให้ ผ. เป็นตัวแทนในการยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนโจทก์แล้ว ยังถือว่าให้มีอำนาจรวมไปถึงการยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ได้ด้วย จึงถือได้ว่า โจทก์ได้มอบอำนาจเป็นลายลักษณ์อักษรให้ ผ. เป็นตัวแทนลงนามในคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๓๗ แล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

CD แบบพิมพ์สัญญาต่างๆ

โปรแกรม “CD 600 แบบสัญญา” ที่ใช้บ่อย ใช้สะดวก
 แทนแบบสัญญาเป็นตู้ๆ รวมถึงหนังสือมอบอำนาจ – มอบอำนาจ –
 กู้ยืม – เช่า ฯลฯ โทรสั่งสำนักพิมพ์สุตรไพศาล ง่าย – เร็ว – ดี

มาตรา ๓๘

ฎ. ๓๗/๒๕๔๙ ตูมตรา ๔๒ (ซ้ำ)

ฎ. ๕๕๗๗/๒๕๔๘ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังมีได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็น เจ้าของคนใหม่โดยเหตุใดๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้น ร่วมกัน” การที่จำเลยที่ ๑ ไม่ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันถัด จากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน จึงเป็นเงินภาษีค้างชำระ ต่อมาจำเลยที่ ๑ โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดิน พร้อมโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างให้แก่จำเลยที่ ๒ และในวันเดียวกันจำเลยที่ ๒ โอนให้แก่ จำเลยที่ ๓ และจำเลยที่ ๓ โอนให้แก่จำเลยที่ ๔ เป็นทอดๆ ไป ดังนี้ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงตกอยู่ในฐานะเป็นเจ้าของคนเก่าและคนใหม่ อันต้องรับผิดชอบหนี้ค่าภาษีค้างร่วมกันกับ จำเลยที่ ๑ โดยมีพักต้องค้ำประกันว่าการโอนกรรมสิทธิ์ในโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวได้ มีขึ้นก่อนหรือภายหลังจากครบกำหนด ๔ เดือน นับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๘

ฎ. ๔๒๘๒/๒๕๔๒ ตูมตรา ๕ (ซ้ำ)

ฎ. ๑๙๙๖/๒๕๓๘ เมื่อไม่มีบทบัญญัติใน พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากรและไม่มีข้อกำหนดคดีภาษีอากรเกี่ยวกับเรื่องค่าฟ้องไว้ จึงต้องนำบทบัญญัติ แห่ง ป.วิ.พ. มาตรา ๑๗๒ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลมตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๑๗

ฟ้องของโจทก์ก็ได้แสดงรายละเอียดจำนวนหนี้ค่าภาษีโรงเรือนที่ว.เจ้าของโรงเรือนคนเก่า ค้างชำระในปีใด จำนวนเท่าใด จำเลยทั้งหกต้องรับผิดชอบด้วยเพราะเหตุใด ก็ขอให้บังคับ จำเลยทั้งหกชำระเงินจำนวนเท่าใดไว้ครบถ้วนถูกต้องสมบูรณ์ตามกฎหมายแล้ว แม้โจทก์จะ เคยมีหนังสือทวงถามจำเลยทั้งหกโดยกล่าวอ้างว่า ว.ค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนปี พ.ศ.๒๕๒๑ ถึง พ.ศ.๒๕๒๔ เป็นเงินรวม ๖๑,๕๔๕ บาท ซึ่งไม่ตรงกับจำนวนตามคำฟ้องก็เป็นข้อเท็จจริง

นอกคำฟ้องมิใช่ข้ออ้างแห่งข้อหาหรือสภาพแห่งข้อหาในคำฟ้องของโจทก์ ไม่เป็นเหตุที่จะทำให้คำฟ้องที่สมบูรณ์ของโจทก์ก็กลับกลายเป็นคำฟ้องที่เคลือบคลุมไปได้

มาตรา ๔๕ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ที่บัญญัติให้เจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีค้างร่วมกันนั้น เป็นบทบัญญัติพิเศษที่ให้รัฐสามารถติดตามเอาชำระค่าภาษีค้างให้ได้ไม่ว่ากรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินนั้นจะได้โอนไปเป็นของผู้ใด และโดยที่หนี้ค่าภาษีค้างเป็นหนี้ที่มีอยู่ก่อนเจ้าของคนใหม่รับโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น สิทธิเรียกร้องในหนี้ค่าภาษีค้างจึงอาจบังคับได้ตั้งแต่เจ้าของคนเก่าแล้ว ดังนั้น การนับกำหนดอายุความจึงต้องเริ่มนับแต่ขณะที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องแก่เจ้าของคนเก่าได้ คือนับแต่วันพ้นกำหนด ๙๐ วันที่ได้รับแจ้งรายการประเมิน ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๓๘เดิม ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น โจทก์ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๓๕ ว. เจ้าของคนเก่าได้รับแจ้งรายการประเมินภาษีโรงเรือนปี พ.ศ.๒๕๑๕ ถึงพ.ศ.๒๕๑๙ ในวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐ ส่วนภาษีโรงเรือนปี พ.ศ.๒๕๒๐ ได้รับแจ้งรายการประเมินเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๒๐ และภาษีโรงเรือนปี พ.ศ.๒๕๒๑ ถึง พ.ศ.๒๕๒๔ ได้รับแจ้งรายการประเมินเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๔ นับตั้งแต่วันครบกำหนด ๙๐ วัน ที่ได้รับแจ้งรายการประเมินถึงวันฟ้องพ้นกำหนด ๑๐ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๗ (เดิม) คดีโจทก์เกี่ยวกับหนี้ค่าภาษีค้างประจำปี พ.ศ.๒๕๑๕ ถึง พ.ศ.๒๕๒๔ จึงขาดอายุความส่วนภาษีโรงเรือนปี พ.ศ.๒๕๒๕ ว. ได้รับแจ้งรายการประเมินเมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๕ และภาษีโรงเรือนปี พ.ศ.๒๕๒๖ ได้รับแจ้งรายการประเมินเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๒๖ นับตั้งแต่วันครบกำหนด ๙๐ วัน ที่ได้รับแจ้งรายการประเมินถึงวันฟ้องยังไม่พ้นกำหนดเวลา ๑๐ ปี คดีโจทก์ในส่วนนี้จึงไม่ขาดอายุความ

คดีนี้โจทก์มิได้ฟ้อง ว. หรือทายาทและมีคำขอให้ ว. หรือทายาทร่วมรับผิดชอบจำเลยทั้งหกแต่อย่างใด ที่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้ ว. และทายาทร่วมชำระเงินแก่โจทก์ด้วย จึงเป็นการพิพากษาเกินไปกว่าคำฟ้อง ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา ๑๔๒ ประกอบด้วย พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๑๗ แม้ปัญหานี้จำเลยทั้งหกไม่มีสิทธิอุทธรณ์เพราะไม่กระทบถึงสิทธิของจำเลยทั้งหกแต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชนศาลฎีกาย่อมมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง

ฎ. ๖๔๒๘/๒๕๓๔ ในการชำระหนี้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน แม้ว่าผู้พึงชำระจะมีหน้าที่ต้องชำระเป็นรายปี แต่ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๓๘ ผู้รับการประเมินจะต้องชำระก็ต่อเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประเมินและแจ้งการประเมินให้ทราบแล้ว เมื่อปรากฏว่าศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจำเลยที่ ๑ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๐ กรุงเทพมหานครเจ้าหนี้ยังไม่ได้ประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปี ๒๕๓๐ ซึ่งจัดเก็บในปี ๒๕๓๑ และแจ้งให้จำเลยที่ ๑ ทราบจำเลยที่ ๑ จึงยังไม่ต้องชำระค่าภาษี ดังนี้เจ้าหนี้จึงไม่มีสิทธินำหนี้ค่าภาษีดังกล่าวมาขอรับชำระหนี้ตาม พ.ร.บ. ล้มละลายฯ มาตรา ๙๔

ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔ เมื่อศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ ๑ เด็ดขาดแล้ว อำนาจในการจัดการทรัพย์สินและต่อสู้อุคติใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ตกเป็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ (จำเลยที่ ๒) แต่ผู้เดียว โจทก์ จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้ชำระหนี้อีก ปัญหาในเรื่องอำนาจฟ้องนี้เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง แม้จำเลยที่ ๑ ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว แต่เมื่อ จำเลยที่ ๑ ยังเป็นเจ้าของโรงเรือนและที่ดิน ซึ่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ และ พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ บัญญัติให้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายดังกล่าวทุกปี จำเลยที่ ๒ ในฐานะ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๑ จึงมีหน้าที่ เอาเงินของจำเลยที่ ๑ ชำระค่าภาษีดังกล่าวแทนจำเลยที่ ๑ การที่โจทก์มีหนังสือแจ้งจำเลยที่ ๒ ในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๑ ให้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีจำเลยที่ ๒ มีหนังสือตอบว่า โจทก์ ในฐานะเจ้าหนี้จะบังคับตามสิทธิเรียกร้องได้ก็แต่โดยการขอรับ ชำระหนี้จำเลยที่ ๒ ไม่จำเป็นต้องยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสีย ภาษีแทนจำเลยที่ ๑ เช่นนี้ หนังสือตอบของจำเลยที่ ๒ เป็นเพียง ความเห็นของจำเลยที่ ๒ ในปัญหาว่า โจทก์ในฐานะเจ้าหนี้ ค่าภาษีจะใช้สิทธิเรียก ค่าภาษี ได้โดยวิธีใด หาได้วินิจฉัยเกี่ยวกับ ค่าภาษีไม่ ทั้งคำวินิจฉัยดังกล่าวก็ไม่ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย โจทก์จึงไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้อง คัดค้าน ต่อศาลแพ่งซึ่งเป็นศาลในคดีล้มละลายภายใน ๑๔ วัน ตาม พ.ร.บ. ล้มละลายฯ มาตรา ๑๔๖

ฎ. ๔๗๗๔/๒๕๓๓ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๙ วรรคแรก โจทก์ผู้รับประเมินจะมีอำนาจฟ้องต่อเมื่อโจทก์ได้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นก่อนแล้ว

ไม่ว่ากำหนดระยะเวลาการชำระค่าภาษีตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ได้สิ้นสุดลงแล้วก่อน
โจทก์ฟ้องคดี หรือจะสิ้นสุดลงในระหว่างที่คดียังอยู่ในศาลก็ตาม แม้ขณะโจทก์ยื่นฟ้อง กำหนด
ระยะเวลาชำระค่าภาษีตามมาตรา ๓๘ ยังไม่สิ้นสุดลงก็ตาม แต่ก็เป็นกรณีที่ถึงกำหนดชำระ
ระหว่างที่คดียังอยู่ในศาลซึ่งมาตรา ๓๘ บัญญัติให้โจทก์ต้องชำระเสียก่อนยื่นฟ้องคดี
เมื่อปรากฏว่าโจทก์เพิ่งชำระค่าภาษีหลังจากยื่นฟ้อง โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

ศึกษา : พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ พร้อมกฎหมายลูก
โดยสำนักพิมพ์สุทรไพศาล

มาตรา ๓๙

ฎ. ๓๓๒๐/๒๕๕๐ การอายัดเป็นการที่ศาลมีคำสั่งห้ามลูกหนี้ตามคำพิพากษาให้งดเว้นการจำหน่ายสิทธิเรียกร้องและห้ามบุคคลภายนอกมิให้ชำระเงินหรือส่งมอบสิ่งของให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา แต่ให้ชำระหรือส่งมอบแก่เจ้าพนักงานบังคับคดี แม้โจทก์จะใช้คำว่ายายัด ผิดพลาดก็ไม่ถือเป็นสาระสำคัญ ศาลย่อมพิจารณาจากลักษณะอันแท้จริงตามกฎหมายของกรณีนั้นๆ ว่าที่ถูกต้องแล้วเป็นการยึดหรืออายัด

โจทก์ชำระเงินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ มาตรา ๔๓ ซึ่งเป็นการชำระเงินค่าภาษีอากรตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนที่ดิน พ.ศ.๒๕๗๕ มาตรา ๓๙ เงินจำนวนดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินซึ่งต้องห้ามมิให้ยึดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๐๗ ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ตามกฎหมายยอมไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๕๕ (๔) ซึ่งนำมาใช้บังคับแก่วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาด้วยโดยอนุโลมตาม ป.วิ.พ. มาตรา ๒๕๙ โจทก์จึงไม่อาจยื่นคำร้องขอให้ยึดเงินดังกล่าวก่อนพิพากษาตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๑๗ ประกอบ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๕๔ ได้

ฎ. ๑๙๖๖/๒๕๔๘ ที่ พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๕๗๕ มาตรา ๓๙ บัญญัติว่า "...ห้ามมิให้ศาลประทับเป็นฟ้องตามกฎหมาย เว้นแต่จะเป็นที่พอใจศาลว่าผู้รับประเมินได้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนดต้องชำระ... หรือจะถึงกำหนดชำระระหว่างที่คดียังอยู่ในศาล" นั้น กฎหมายมุ่งประสงค์ให้ผู้รับประเมินได้ชำระหนี้ค่าภาษีเงินหนี้ค่าภาษีที่พนักงานเก็บภาษีได้แจ้งการประเมินระงับสิ้นไปเสียก่อน หากเมื่อศาลตัดสินให้ลดภาษี ผู้รับประเมินจึงจะมีสิทธิมาขอรับคืนเงินส่วนที่ลดลงมาได้ตามเงื่อนไขของบทบัญญัติแห่งมาตราดังกล่าวในวรรคท้าย ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ผู้รับประเมินใช้การฟ้องคดีต่อศาลเพื่อประวิงการชำระหนี้ค่าภาษี และตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๒๑ วรรคสาม การชำระหนี้ด้วยเช็ค หนี้จะระงับเมื่อเช็คได้ใช้เงินแล้ว ดังนั้น การที่จำเลยอนุมัติให้โจทก์ผ่อนชำระค่าภาษีประจำปี ๒๕๓๗ ถึง ๒๕๔๓ และโจทก์สั่งจ่ายเช็คลงวันที่ล่วงหน้าให้ไว้ซึ่งจะถึงกำหนดชำระหลังจากวันฟ้อง หนี้ค่าภาษีประจำปี ๒๕๓๗ ถึง ๒๕๔๓ จึงยังไม่ระงับสิ้นไปและถือไม่ได้ว่าผู้รับประเมินได้ชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนด

ต้องชำระดังที่กฎหมายกำหนดไว้ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องสำหรับข้อหาเกี่ยวกับค่าภาษีโรงเรียน และที่ดินประจำปี ๒๕๓๗ ถึง ๒๕๔๓

ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖ **ดูมาตรา ๔๓ (ซ้ำ)**

ฎ. ๓๑๗๖/๒๕๔๕ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดินฯ มาตรา ๓๙ วรรคสอง กำหนดว่า ถ้าศาลตัดสินให้ลดค่าภาษี ให้คืนเงินส่วนที่ลดนั้นภายในสามเดือนโดยไม่คิดค่า อย่างไรก็ดี ดังนั้น เมื่อโจทก์ผู้เสียภาษีฟ้องขอคืนภาษีที่ต้องชำระเกินไปและศาลพิพากษาให้คืน จำเลยก็ต้องคืนให้โจทก์ภายใน ๓ เดือนนับแต่คำพิพากษาถึงที่สุด โดยมีต้องเสียดอกเบี้ย หากจำเลยไม่คืนภายในกำหนดดังกล่าว จำเลยต้องเสียดอกเบี้ยให้โจทก์ในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี แต่การที่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยคืนเงินภาษีแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย เมื่อพ้นกำหนด ๓ เดือน นับจากวันฟังคำพิพากษานี้ ซึ่งก็คือวันอ่านคำพิพากษาศาลภาษีอากรกลางนั้นไม่ชอบด้วยความเป็นมาตรา ๓๙ วรรคสอง เพราะคดียังไม่ถึงที่สุดตาม คำพิพากษาของศาลภาษีอากรกลาง กรณีต้องนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุด

ฎ. ๖๕๘/๒๕๔๕ คำพิพากษาศาลภาษีอากรกลางที่พิพากษาให้จำเลยคืนเงินค่าภาษี โรงเรียนและที่ดินพร้อมเงินเพิ่มแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันพ้น กำหนด ๓ เดือน นับจากวันฟังคำพิพากษานี้ จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ซึ่งหมายถึงนับแต่วัน ฟังคำพิพากษาศาลภาษีอากรกลางนั้น เมื่อได้ความว่าคดีนี้มีได้ถึงที่สุดไปตามคำพิพากษา ศาลภาษีอากรกลาง คำพิพากษาดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๙ วรรคสอง ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรจึงพิพากษาให้จำเลยคืนเงิน ภาษีภายใน ๓ เดือน นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด ถ้าไม่คืนให้ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันครบกำหนด ๓ เดือน จนกว่าจะชำระเสร็จ

ฎ. ๗๕๗/๒๕๔๔ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๘๖ วรรคท้าย ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรพ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๗ ให้อำนาจศาลที่จะนำพยานหลักฐานอันเกี่ยวกับประเด็นในคดีมาสืบเองได้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม การที่ ศาลภาษีอากรกลางเรียกพยานอันเกี่ยวกับประเด็นใน

คดีมาสืบโดยพยานเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครจำเลยที่ ๑ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินภาษีโรงเรือนเพื่อให้เกิดการกำหนดค่ารายปีและค่าภาษีเป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงธรรมจึงชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวแล้วแม้โจทก์จะมีได้ยื่นบัญชีระบุพยานภายในกำหนดและไม่มีสิทธินำพยานเข้าสืบก็ตาม

โจทก์ได้รับแจ้งคำชี้ขาดคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินใหม่จากกรุงเทพมหานครจำเลย เมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๒ และนำคดีมาฟ้องวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ซึ่งการนับ ระยะเวลาที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓ วรรคสอง บัญญัติว่า "ถ้ากำหนดระยะเวลาเป็นวันสัปดาห์ เดือนหรือปี มิให้นับ วันแรกแห่งระยะเวลานั้นรวมเข้าด้วยกัน" ดังนั้น วันที่โจทก์นำคดีมาฟ้อง จึงเป็นวันครบสามสิบวันพอดี เป็นการฟ้องภายในกำหนดระยะเวลาตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง

หน้าที่กรุงเทพมหานครจำเลยต้องชำระคืนแก่โจทก์เป็นหนี้เงิน ปกติโจทก์ย่อมมีสิทธิคิดดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๔ วรรคหนึ่งกรณีที่พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๙ วรรคสอง บัญญัติว่า "ถ้าศาลตัดสินให้ลดค่าภาษี ท่านให้คืนเงินส่วนที่ลดนั้นภายในสามเดือน โดยไม่คิดค่าอย่างไร" จึงเป็นบทยกเว้นความรับผิดชอบเกี่ยวกับดอกเบี้ยที่จะต้องชำระแก่โจทก์แต่มีระยะเวลาเพียงสามเดือน เมื่อพ้นกำหนดนี้แล้ว จำเลยยังไม่ชำระ โจทก์ย่อมมีสิทธิคิดดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีได้

ฎ. ๙๔๙๘/๒๕๔๒ เมื่อจำเลยไม่พอใจการประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่ จำเลยอาจขอให้มีการพิจารณาการประเมินนั้นใหม่ได้ตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๒๕ แต่เมื่อคณะกรรมการพิจารณาคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่มีมติยืนตามการประเมินที่แจ้งไป แล้วต่อมาคณะเทศมนตรีเมืองหนองคายมีคำชี้ขาดการประเมิน แล้วจำเลยยังไม่พอใจ จำเลยอาจนำคดีมาสู่ศาลได้ภายในสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งคำชี้ขาดตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้จำเลยจะต้องชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนดต้องชำระเสียก่อนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง เมื่อจำเลยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง จำเลยจึงไม่มีสิทธิโต้แย้งการประเมินดังกล่าว

ฎ. ๔๒๘๒/๒๕๔๒ **ดูมาตรา ๕** (ซ้ำ)

ฎ. ๗๓๓๖/๒๕๓๗ **ดูมาตรา ๒๕** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๔๐๙/๒๕๓๗ ตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๑๘ กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา แต่บทบัญญัติดังกล่าวมิใช่เป็นการบังคับให้ต้องนำมาเป็นหลักเสมอไป เมื่อปรากฏว่าค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้ว โจทก์และจำเลยยังโต้แย้งกันอยู่ว่าค่ารายปีดังกล่าวชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ จึงไม่อาจนำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วซึ่งยังมีอายุติมาเป็นหลักในการคำนวณค่ารายปีของปีที่พิพาทได้

การจัดทำดัชนีราคาผู้บริโภคเพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงทางวิชาการได้มีการจัดส่งหลักฐานข้อมูลดังกล่าวให้แก่หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรวมทั้งจำเลยที่ ๑ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กำหนดค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมาย การเปลี่ยนแปลงอัตราค่าเช่าหรือค่ารายปีตามดัชนีราคาผู้บริโภค จึงเป็นอัตราที่มีเหตุผลตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ และจำเลยที่ ๑ ก็ทราบแล้ว แม้อัตราค่ารายปีของปี ๒๕๒๒ จะมีค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้ว ซึ่งจะเป็นหลักในการคำนวณค่ารายปีสำหรับปีต่อมาก็ตามแต่โจทก์ก็ได้เพิ่มค่ารายปีตามภาวะค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๒๒ จนถึงปี ๒๕๒๙ เป็นอัตราที่สูงกว่าดัชนีราคาผู้บริโภคที่ทางราชการกำหนด ทั้งไม่สามารถนำค่ารายปีของปีอื่น ๆ มาเป็นหลักคำนวณค่ารายปีพิพาทได้ การคำนวณค่ารายปีสำหรับโรงเรือนและที่ดินคดีนี้ตามอัตราที่โจทก์คำนวณตามฟ้อง จึงเป็นอัตราที่สมควร

จำเลยที่ ๑ ต้องคืนเงินภาษีที่โจทก์ชำระเกินแก่โจทก์ภายในกำหนด ๓ เดือน นับแต่วันอ่านคำพิพากษา ถ้าไม่คืนในกำหนดดังกล่าวจึงจะต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๙ วรรคสอง สำหรับจำเลยที่ ๒ เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดอุทธรณ์ไปตามอำนาจหน้าที่ มิใช่ผู้รับภาษีโรงเรือนและที่ดินที่โจทก์ชำระตามคำวินิจฉัย จำเลยที่ ๒ จึงไม่มีหน้าที่คืนเงินภาษีส่วนที่เกินแก่โจทก์ด้วย

ฎ. ๕๔๕๘/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๓๙** (ซ้ำ)

ฎ. ๓๘๒๐/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๖** (ซ้ำ)

ฎ. ๔๖๘๘/๒๕๓๓ โจทก์จะต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ ๑๐ ของภาษีที่ประเมินเป็นเงิน ๑๔,๗๘๒.๕๐ บาท รวมเป็นค่าภาษีโรงเรือน ส่วนที่พิพาทเป็นเงิน ๑๖๒,๖๐๗.๕๐ บาท โจทก์ได้ชำระภาษีโรงเรือนและเงินเพิ่มส่วนที่พิพาทกันไว้แล้วเป็นเงิน ๑๙๑,๒๕๐ บาท จำเลยที่ ๑ จะต้องคืนส่วนที่เรียกเก็บเกินไปจำนวน ๒๘,๖๔๒.๕๐ บาท ให้แก่โจทก์ภายในกำหนดสามเดือนโดยไม่คิดค่าอย่างใดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๙ วรรคสองแห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ฯ ถ้าจำเลยไม่คืนหลังจากนั้นก็ตกเป็นผู้ผิดนัดต้องชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี

ฎ. ๕๓๙/๒๕๒๒ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๒๕ ที่ให้ผู้รับประเมินภาษีโรงเรือนอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสรรพากร หรือสมุหเทศาภิบาลนั้น ได้ถูกยกเลิกเปลี่ยนไปมาจนตกอยู่กับเทศบาล และคณะเทศมนตรีตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ มาตรา ๓๙ เป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์

ฎ. ๖๙๖/๒๕๑๐ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๓๙ เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลจึงยกขึ้นปรับคดีได้เองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ (๕)

มาตรา ๔๐

ฎ. ๙๑๗๔/๒๕๕๒ เทศบาลตำบลโจทก์ฟ้องให้จำเลยทั้งสองรับผิดชอบในมูลหนี้ค่าภาษี ตามกฎหมายสำหรับโรงเรือนและที่ดิน ส่วนฟ้องแย้งของจำเลยที่ ๑ เป็นการฟ้องเรียกค่าเช่า จากโจทก์ตามมูลหนี้สัญญาเช่าอาคารพิพาท ซึ่งการที่โจทก์ผู้เช่าจะผิดสัญญาเช่าที่ทำไว้กับ จำเลยที่ ๑ หรือไม่ก็ไม่ได้ส่งผลต่อความรับผิดชอบในมูลหนี้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นคนละส่วนและมาจากคนละมูลหนี้ไม่เกี่ยวข้องกันฟ้องแย้งของจำเลยที่ ๑ จึงไม่เกี่ยวข้องกับฟ้องเดิมพอที่จะรวมการพิจารณาและชี้ขาดตัดสินเข้าด้วยกันได้

ฎ. ๖๓๒๙/๒๕๕๒

สิทธิในการเลิกสัญญาของคู่สัญญาอาจเกิดจากข้อกำหนดในสัญญาหรือโดย บทบัญญัติของกฎหมายอันเป็นหลักทั่วไปตามมาตรา ๓๘๗ ถึง ๓๘๙ หรือตามบทบัญญัติว่า ด้วยเอกเทศสัญญา ลักษณะเช่าทรัพย์ ข้ออ้างของจำเลยที่ว่าโจทก์ปฏิบัติต่อจำเลยไม่เป็นไป ตามฐานะผู้ให้เช่าที่ควรให้ความสะดวกแก่ผู้เช่าตามสมควร แต่กลับไม่ให้ความสะดวกในการที่ จำเลยให้เช่าช่วงนั้น เมื่อตามสัญญาเช่าไม่มีข้อสัญญาที่กำหนดให้จำเลยบอกเลิกสัญญาด้วย เหตุตั้งที่จำเลยกล่าวอ้างทั้งตามหนังสือบอกเลิกสัญญาของจำเลยก็มีได้ระบุว่าโจทก์กระทำผิด สัญญาข้อใด จำเลยจึงไม่มีสิทธิบอกเลิกสัญญา หนังสือบอกเลิกสัญญาของจำเลยเป็นเพียง คำเสนอขอเลิกสัญญา เมื่อโจทก์ไม่ตกลงเลิกสัญญาตามคำเสนอของจำเลย สัญญาเช่า ระหว่างโจทก์กับจำเลยจึงหาได้เลิกกันไม่

แม้ตาม พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๔๐ กำหนดให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของ ทรัพย์สินมีหน้าที่ต้องเสียก็ตาม แต่ตามสัญญาเช่าข้อ ๑๕ วรรคสอง กำหนดให้จำเลยเป็น ผู้ชำระ เมื่อจำเลยไม่ชำระ โจทก์ก็ต้องชำระแทนและเรียกเอาจากจำเลยได้กรณีมิใช่เป็นเรื่องที่ โจทก์ผู้ให้เช่าฟ้องจำเลยผู้เช่าเกี่ยวแก่สัญญาเช่าตาม ป.พ.พ. มาตรา ๕๖๓ แต่เป็นกรณีที่ไม่มี กฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ จึงมีอายุความ ๑๐ ปี ตามมาตรา ๑๙๓/๓๐

การฟ้องเรียกค่าปรับฐานชำระค่าเช่าล่าช้านั้นมิใช่เป็นการเรียกค่าเช่าที่ค้างชำระ ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๓๓ (๓) แต่ถือเป็นคดีที่โจทก์ผู้ให้เช่าฟ้องจำเลยผู้เช่าเกี่ยวแก่สัญญาเช่าจึงต้องฟ้องภายใน ๖ เดือน นับแต่วันส่งคืนทรัพย์สินที่เช่าตาม มาตรา ๕๖๓

ฎ. ๔๑๕๕/๒๕๔๓ โจทก์เช่าที่ดินจากการรถไฟแห่งประเทศไทยแล้วก่อสร้างอาคาร ตึกแถวลงบนที่ดินดังกล่าว โจทก์มีสิทธิ นำอาคารตึกแถวที่ปลูกสร้างให้บุคคลภายนอกเช่าได้ โดยบุคคลภายนอกผู้เช่าต้องชำระเงินช่วยค่าก่อสร้างให้โจทก์ เมื่อชำระครบถ้วนแล้วโจทก์จะ จดทะเบียนโอนสิทธิการเช่าให้แก่บุคคลภายนอกเป็นการตอบแทน และผู้เช่าจะต้องชำระค่าเช่า ให้โจทก์ตามสัญญาอีก เงินช่วยค่าก่อสร้างที่โจทก์เก็บจากผู้เช่าดังกล่าว ถือเป็นส่วนหนึ่งของ ค่าเช่าที่ได้ชำระให้ล่วงหน้าและเป็นเหตุให้ค่าเช่าที่จะต้องชำระรายเดือนลดลงต่ำกว่ามูลค่า ของค่าเช่าที่แท้จริง เงินช่วยค่าก่อสร้างที่โจทก์ได้รับจากผู้เช่าจึงต้องรวมถือเป็นค่ารายปีด้วย

การเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดจากกำไรสุทธิจากการประกอบกิจการของนิติบุคคลนั้น ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๖๕ หากไม่มีกำไรสุทธิก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ภาษี โรงเรือนและที่ดินคิดจากค่ารายปี คือจำนวนเงิน ซึ่งทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ ดังนั้น แม้โจทก์จะนำเงินช่วยค่าก่อสร้างไปเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว โจทก์ก็ต้องนำเงินช่วย ค่าก่อสร้างดังกล่าวซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่าเช่ามารวมคำนวณเป็นค่ารายปีเพื่อเสียภาษีโรงเรือน และที่ดินด้วยเพราะเป็นภาษีคนละประเภทไม่ซ้ำซ้อนกัน

โจทก์เป็นผู้เช่าที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยเพื่อก่อสร้างอาคารตึกแถวนำออกให้ บุคคลภายนอกเช่า เป็นเวลา ๓๐ ปี สัญญาเช่าที่ดิน ระบุว่าในระหว่างอายุสัญญาถ้าสัญญา เช่าระงับลงไม่ว่าด้วยกรณีใด ๆ ผู้เช่ายินยอมให้ อาคารและสิ่งปลูกสร้างทั้งหมดที่มีอยู่ในที่เช่า ที่เป็นกิจการของโครงการทั้งหมดตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ให้เช่าทั้งสิ้น? เมื่อช่วงเวลาเกิดเหตุคดี นี้ยังอยู่ในอายุสัญญาเช่าบรรดาอาคารและสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ จึงยังเป็นของโจทก์อยู่ โจทก์จึงมี หน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม มาตรา ๔๐ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕

ฎ. ๔๑๒๘/๒๕๔๐ ตามบทบัญญัติของมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือน และที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ ซึ่งบัญญัติว่า ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของ

คนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น ฯลฯ นั้น เป็นการกำหนดว่าหากที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างเป็นของคนละเจ้าของกันแล้ว เป็นหน้าที่ของเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างต้องเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินรวมกัน แต่เมื่อค่าเช่าที่โจทก์ได้รับจากห้างหุ้นส่วนจำกัด ข. เป็นการให้เช่าสถานบริการ รวมทั้งที่ดินที่ใช้ต่อเนื่องกับสถานบริการ แสดงว่าเงินค่าเช่าจำนวนดังกล่าวเป็นค่าเช่าสถานบริการและเช่าที่ดินรวมกันแล้ว การที่โจทก์ในฐานะเจ้าของโรงเรือนซึ่งมีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนได้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินรวมกันมา จึงเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔ **ดูมาตรา ๓๘** (ซ้ำ)

ฎ. ๑๖๔๘ - ๑๖๔๙/๒๕๒๙ กรณีที่จะเป็นการรับช่วงสิทธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์นั้น ต้องเป็นกรณีที่ผู้ชำระหนี้รับช่วงสิทธิของผู้รับชำระหนี้มาฟ้องร้องเอาจากผู้ที่ดินชำระหนี้แทน แต่กรณีของคดีนี้เป็นเรื่องโจทก์ฟ้องจำเลยผู้รับชำระหนี้เสียเอง จึงไม่ต้องด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๒๙ (๓)

การที่ผู้เช่าชำระหนี้ค่าภาษีแทนผู้ให้เช่าในนามของผู้ให้เช่าตามความผูกพันในสัญญาเช่า ระหว่างผู้ให้เช่ากับผู้เช่า และพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ยอมรับชำระหนี้จากผู้เช่าแล้ว ถือได้ว่าผู้เช่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการชำระหนี้ เมื่อปรากฏว่าพนักงานเจ้าหน้าที่เรียกเก็บภาษีเกินไป ผู้เช่าย่อมมีอำนาจฟ้องเรียกเงินภาษีส่วนที่อ้างว่าชำระเกินนั้นคืนได้ ถ้าหากได้ฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน มาตรา ๘ กำหนดให้คิดค่าภาษีตามค่ารายปีของทรัพย์สิน ถ้าทรัพย์สินนั้นให้เช่าให้ใช้ค่าเช่าเป็นหลักคำนวณค่ารายปี แต่ได้ให้อำนาจเจ้าพนักงานประเมินแก้หรือคำนวณค่ารายปีใหม่ได้เมื่อมีเหตุให้เห็นว่าค่าเช่าระหว่างผู้ให้เช่าและผู้เช่าตามสัญญาเช่าไม่ใช่จำนวนเงินอันสมควรและมีข้อเท็จจริงว่าปรากฏเหตุเช่นนั้น หากค่าเช่าไม่ได้น้อยจนเกินสมควรหรือไม่มีเหตุที่น่าจะเห็นได้ว่าผู้ให้เช่าและผู้เช่าสมยอมกันแล้ว เจ้าพนักงานประเมินก็ต้องประเมินค่ารายปีเพื่อเรียกเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินตามจำนวนค่าเช่าที่ผู้เช่าชำระให้แก่ผู้ให้เช่า

มาตรา ๔๑

ฎ. ๓๙๑๑/๒๕๓๒ ตามสัญญาเช่าระหว่างโจทก์กับกรมโรงงานอุตสาหกรรม โจทก์มีหน้าที่ชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนกรมโรงงานอุตสาหกรรมผู้ให้เช่า เมื่อจำเลยเรียกเก็บภาษีเกินไปก็หาสิทธิที่จะยึดเงินส่วนที่เกินไว้โดยไม่ต้องคืนให้แก่ผู้มีสิทธิในเงินนั้นไม่เมื่อโจทก์อ้างว่าเป็นผู้ชำระเงินส่วนที่เกินนั้นไป แม้โจทก์จะมีผู้รับการประเมินและมีได้เป็นผู้ขอให้พิจารณาการประเมินนั้นใหม่โจทก์ก็มีสิทธิเรียกเงินส่วนที่เกินนั้นคืนได้ ตามสัญญาเช่าโรงงานสุราบางยี่ขันฉบับ พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๓๗ โจทก์มีหน้าที่ต้องสร้างโรงงานสุราบางยี่ขันแห่งที่ ๒ แล้วยกกรรมสิทธิ์ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมผู้ให้เช่า มูลค่าของโรงงานสุราบางยี่ขันแห่งที่ ๒ ที่โจทก์ก่อสร้างจึงเป็นส่วนหนึ่งของค่าเช่าที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้รับจากการที่ให้โจทก์เช่าโรงงานสุราบางยี่ขันแห่งที่ ๒ ด้วย ดังนั้น เมื่อค่ารายปีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยใช้เป็นหลักในการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นค่ารายปีที่คำนวณเทียบเคียงได้กับค่าเช่าโรงงานสุราบางยี่ขันแห่งที่ ๒ ที่กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้รับ การประเมินของเจ้าพนักงานของจำเลยที่แจ้งให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินจึงเป็นการประเมินที่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา ๔๒

ฎ. ๓๗/๒๕๔๙ จำเลยได้รับแจ้งการประเมินจากพนักงานเก็บภาษีสำหรับค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๕ และ ๒๕๓๖ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๓๗ จำเลยซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีจะต้องนำค่าภาษีไปชำระภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมินตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ มาตรา ๓๙ (เดิม) ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เมื่อจำเลยมิได้ขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ตามมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ และมีได้ชำระค่าภาษีตามการประเมินดังกล่าวภายในวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ อันเป็นวันสุดท้ายที่จำเลยมีหน้าที่ต้องชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินตาม

การประเมินดังกล่าว จึงเป็นค่าภาษีค้างชำระอันก่อให้เกิดสิทธิแก่โจทก์ที่จะฟ้องบังคับเอาแก่จำเลยได้ นับแต่วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ เป็นต้นไป เมื่อโจทก์ฟ้องคดีในวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จึงยังอยู่ภายในระยะเวลา ๑๐ ปี สิทธิเรียกร้องในหนี้ค่าภาษีโรงเรือนประจำปีภาษี ๒๕๓๕ และ ๒๕๓๖ ยังไม่ขาดอายุความ (ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๙๙๖/๒๕๓๘)

เมื่อจำเลยได้รับแจ้งการประเมินแล้ว หากจำเลยไม่พอใจ กฎหมายกำหนดให้จำเลยต้องยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมสรรพากรหรือสมุหเทศาภิบาล ขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ตามมาตรา ๒๕ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ.๒๔๗๕ เมื่อจำเลยมิได้ยื่นคำร้องขอให้พิจารณาการประเมินใหม่ จำเลยย่อมไม่อาจโต้แย้งหรือยกข้อต่อสู้ในประเด็นเกี่ยวกับการประเมินค่ารายปีและค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินในชั้นศาลได้ เพราะปัญหาดังกล่าวยุติไปในชั้นการประเมิน (ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๘๘/๒๕๓๐, ๗๐๕/๒๕๓๑)

ฎ. ๑๗๘๑/๒๕๐๙ ผู้มีชื่อเช่าที่ดินปลูกโกดังและโอนกันต่อๆ มา เจ้าของโกดังคนสุดท้ายถูกฟ้องล้มละลาย ศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และจำเลยซึ่งเป็นเจ้าของที่ดิน**ใช้สิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว**จึงเป็นผลให้สัญญาเช่านั้นต้องระงับไป โกดังจึงตกเป็นกรรมสิทธิแก่จำเลยทันทีตามข้อตกลงในสัญญาเช่า เพราะโกดังเป็นส่วนควบของที่ดิน ไม่ต้องไปทำการโอนจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จำเลยจึงมีฐานะเป็นเจ้าของคนใหม่

มาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ เป็นบทบัญญัติที่รัฐจะติดตามเอาค่าภาษีให้ได้ไม่ว่ากรรมสิทธิแห่งทรัพย์สินนั้นจะได้โอนไปเป็นของเจ้าของใหม่โดยเหตุใดๆ ก็ตาม บรรดาเจ้าของคนเก่าและคนใหม่ต้องเป็นลูกหนี้ค่าภาษีร่วมกัน

การที่เจ้าหนี้ริมสิทธิไม่ไปขอรับชำระหนี้ของผู้ล้มละลายจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ จะถือว่าเป็นการปลดหนี้ไม่ได้เพราะเจ้าหนี้มิได้แสดงเจตนาต่อลูกหนี้ว่าจะปลดหนี้ให้ หนี้จึงยังไม่ระงับ

ค่าภาษีที่มีได้ชำระภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดเป็นเงินภาษีค้างชำระซึ่งกฎหมายบัญญัติให้เพิ่มจำนวนขึ้น เงินค่าภาษีที่เพิ่มขึ้นจึงเป็นค่าภาษีที่ค้างชำระซึ่งเจ้าของโรงเรือนและที่ดินคนใหม่ต้องรับผิดชอบ

เมื่อจำเลยผิดนัดไม่ชำระค่าภาษีที่ค้างรวมทั้งเงินเพิ่มภาษี โจทก์มีสิทธิเรียกดอกเบี้ยจากหนี้เงินในระหว่างเวลาผิดนัดได้ ไม่เป็นการเรียกดอกเบี้ยซ้อนดอกเบี้ย

การที่โจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้จากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไว้น้อยกว่าจำนวนที่แท้จริง ไม่ทำให้โจทก์เสียสิทธิที่จะเรียกให้จำเลยชำระหนี้ตามจำนวนที่แท้จริง

การชำระค่าภาษีเป็นภาระของผู้รับประเมินจะพึงนำไปชำระจะถือว่าเทศบาลประมาณเดินเล่อไม่เรียกเก็บมิได้ จำเลยมีหน้าที่ต้องนำภาษีไปชำระโจทก์ แต่กลับเพิกเฉยเสีย จนโจทก์ต้องฟ้อง จำเลยจึงต้องรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมเมื่อแพ้คดี

มาตรา ๔๓

ฎ. ๑๙๒๕/๒๕๔๖ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ มาตรา ๑๘ และ ๑๙ กำหนดให้ผู้รับประเมินหรือบุคคลผู้พึงชำระค่าภาษีมีหน้าที่ยื่นแบบแจ้งรายการเพื่อเสียภาษีในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยนำค่ารายปีของปีที่ล่วงมาแล้วเป็นหลักในการคำนวณภาษีที่จะต้องเสียในปีต่อมา ดังนั้น ทรัพย์สินที่บริษัทจำเลยใช้ในปี ๒๕๓๙ จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องยื่นรายการภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการประเมินและแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องชำระไปยังจำเลย เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ประเมินภาษีของโจทก์ทำแบบแจ้งรายการคำนวณภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปี ๒๕๔๐ ให้แก่จำเลยซึ่งได้รับทราบแล้ว หากไม่พอใจจำเลยก็ชอบที่จะยื่นคำโต้แย้งคัดค้านการประเมินหรือขอให้พิจารณาการประเมินนั้นใหม่ตามมาตรา ๒๕ ได้ และหากยังไม่พอใจในการชี้ขาดการประเมินก็อาจนำคดีไปสู่ศาลเพื่อแสดงให้ศาลเห็นว่า การประเมินนั้นไม่ถูกต้องได้แต่ต้องกระทำภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันรับแจ้งความให้ทราบคำชี้ขาดตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ทั้งนี้จำเลยจะต้องชำระค่าภาษีทั้งสิ้นซึ่งถึงกำหนดต้องชำระเสียก่อนตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง เมื่อจำเลยมิได้ปฏิบัติตาม จำเลยย่อมไม่มีสิทธิโต้แย้งคัดค้านหรือยื่นคำให้การต่อสู้คดีว่าการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปี ๒๕๔๐ ของโจทก์ไม่ชอบจำเลยต้องรับผิดชอบชำระค่าภาษีดังกล่าวพร้อมเงินเพิ่มอัตราร้อยละ ๑๐ ของค่าภาษีที่ต้องชำระตามมาตรา ๔๓ (๔) เนื่องจากจำเลยมิได้นำเงินมาชำระภายใน ๔ เดือน นับแต่วันพ้นกำหนดระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้งการประเมิน

ฎ. ๔๒๔๖/๒๕๓๙ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ บัญญัติเกี่ยวกับเงินค่าภาษีค้างชำระไว้ในมาตรา ๔๓ ว่าผู้ค้างชำระจะต้องเสียเงินเพิ่มคิดเป็นร้อยละตามจำนวนค่าภาษีที่ค้างและมีอัตราเงินเพิ่มสูงขึ้นตามเวลาที่ค้างชำระแสดงว่ากฎหมายได้บัญญัติทางแก้สำหรับกรณีลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระเงินค่าภาษีที่ค้างชำระไว้โดยเฉพาะแล้วจึงคิดดอกเบี้ยซ้อนเข้าไปอีก ระหว่างผิดนัดไม่ได้โจทก์จึงไม่มีสิทธิจะได้รับดอกเบี้ยจากค่าภาษีค้างชำระและเงินเพิ่มอีก

ฎ. ๕๕๙๐/๒๕๓๓ แม้ลูกหนี้จะมีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นรายปีก็ตาม แต่จะต้องเสียเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประเมินภาษีและแจ้งรายการประเมินให้ลูกหนี้ทราบ แล้วตามความในภาค ๓ เรื่องวิธีดำเนินการประเมินและจัดเก็บภาษีแห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งผู้รับการประเมินจะต้องเสียภาษีในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งการประเมินตามมาตรา ๓๘ ฉะนั้นเมื่อเจ้าหนี้ยังมีได้ประเมินภาษีและแจ้งให้ลูกหนี้ทราบจำนวนภาษีที่จะต้องเสีย ลูกหนี้ก็ยังไม่ต้องชำระหนี้ภาษีดังกล่าวเจ้าหนี้จึงไม่มีสิทธิขอรับชำระหนี้ภาษีนั้น

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๓ บัญญัติทางแก้สำหรับกรณีลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระเงินค่าภาษีที่ค้างชำระไว้โดยเฉพาะแล้วว่า ผู้ค้างชำระจะต้องเสียเงินเพิ่มคิดเป็นร้อยละตามจำนวนค่าภาษีที่ค้างและมีอัตราเงินเพิ่มสูงขึ้นตามเวลาที่ค้างชำระ จึงคิดดอกเบี้ยซ้อนเข้าไปอีกในระหว่างผิดนัดไม่ได้

มาตรา ๔๔

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

- นี้ :**
- (1) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้
 - (2) คัดอธิบายกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องหนี้
 - (3) คำพิพากษาฎีกาคดีหนี้ (มีทั้งเป็น MP3 เสียงและเป็นเล่มๆ)

มาตรา ๔๕

ฎ. ๕๕๗๗/๒๕๔๘ ดูมาตรา ๔๒ (ซ้ำ)

ฎ. ๒๓๐/๒๕๔๑ ความในมาตรา ๔๕ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินพ.ศ.๒๕๓๕ มิได้หมายความว่าผู้มีเงินค่าภาษีค้างชำระตามมาตรา ๔๒ เพราะหากหมายความว่าผู้มีเงินค่าภาษีค้างชำระก็คงไม่ต้องบัญญัติคำว่า "และยังมิได้ชำระ" ซ้ำลงไป บัญญัติเพียงว่าถ้าค่าภาษีค้างอยู่ก็ได้ความเพียงพอแล้ว เพราะค้างอยู่ก็ย่อมหมายความว่ายังมีได้ชำระนั่นเอง แต่การที่มาตรา ๔๕ บัญญัติเช่นนี้ย่อมหมายความว่า หากเจ้าของคนเก่ายังมีหนี้ค่าภาษีอยู่ขณะเมื่อมีการโอนทรัพย์สินนั้นไปยังเจ้าของคนใหม่ เจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนั้นร่วมกันเมื่อปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ มีหนี้ค่าภาษีอยู่ตั้งแต่เมื่อได้รับแจ้งการประเมินจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว มิใช่เพิ่งมีหนี้เกิดขึ้นเมื่อระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๘ ล่วงผ่านไป เพราะฉะนั้นเมื่อยังมีได้มีการชำระหนี้ค่าภาษีในขณะที่โอนกรรมสิทธิ์โรงเรือนและที่ดินไปยังจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ในหนี้ค่าภาษีดังกล่าวรวมทั้งเงินเพิ่มตั้งโจทก์ฟ้อง

ฎ. ๑๙๙๖/๒๕๓๘ ดูมาตรา ๓๘ (ซ้ำ)

ฎ. ๒๗๕๙/๒๕๓๑ จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๔ ซึ่งเป็นเจ้าของอาคารพิพาทเดิมค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนต่อโจทก์ก่อนโอนขายให้จำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ในอาคารพิพาทต้องร่วมรับผิดชอบในค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างด้วยในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม โดยผลแห่งพระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๕๓๕ มาตรา ๔๕ การที่จำเลยที่ ๓ ต้องรับผิดชอบในค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระมาตั้งแต่จำเลยที่ ๔ เป็นเจ้าของ ไม่ใช่เรื่องที่ทรัพย์สินที่ซื้อขายตกอยู่ในบังคับแห่งสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งเป็นเหตุให้เสื่อมราคาหรือเสื่อมประโยชน์อันจะพึงได้แต่ทรัพย์สินนั้นดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๗๙ ศาลจึงจะพิพากษาให้จำเลยที่ ๔ รับผิดชอบในค่าภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระนั้นต่อจำเลยที่ ๓ ให้เสร็จไปในคดีเดียวกันตามมาตรา ๔๗๗ ไม่ได้

มาตรา ๔๖

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๔๗

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

มาตรา ๔๘

- ไม่ปรากฏพบฎีกา -

บันทึก

Handwriting practice area with horizontal dotted lines.

๘ ฎีกา : ตามพระราชบัญญัติ

๒. ภาษีบำรุงท้องที่

เรียงมาตรา

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่

มาตรา ๖

ฎ. ๙๓๒๖/๒๕๔๖

จำเลยได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติจากกรรม
 ป่าไม้ ซึ่งมีลักษณะเป็นสัญญาเช่า และจำเลยได้ครอบครองอยู่ในที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
 เพื่อปลูกต้นปาล์มน้ำมัน จึงเป็นกรณีครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน
 จำเลยจึงเป็นเจ้าของที่ดินตามความในมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ และต้องเสียภาษี
 บำรุงท้องที่สำหรับที่ดินดังกล่าว

โจทก์ประเมินให้จำเลยรับผิดชอบชำระภาษีบำรุงท้องที่ แต่จำเลยมิได้อุทธรณ์
 การประเมินดังกล่าวต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ตาม พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ ๙ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง
 ซึ่งบัญญัติให้จำเลยมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินนั้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ภายใน ๓๐ วัน
 นับแต่วันที่ได้รับการประเมิน และตามมาตรา ๘ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากร ๙ บัญญัติ
 ให้ฟ้องคดีได้ก็ต่อเมื่อได้มีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการและระยะเวลาในการคัดค้านหรือ
 อุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยต่อเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการ และได้มีการชี้ขาดคำคัดค้าน
 หรืออุทธรณ์นั้นเสร็จสิ้นแล้ว การห้ามฟ้องคดีตามบทบัญญัติดังกล่าวหมายความรวมถึงการ
 ยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในคดีด้วย จำเลยจึงไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ว่าการประเมินของเจ้าพนักงาน
 ประเมินไม่ถูกต้องมาเป็นข้อต่อสู้โจทก์ในคดี

การยื่นแบบแสดงรายการที่ดินตาม พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ ๙ มาตรา ๓๐ วรรคสอง
 แบบแสดงรายการดังกล่าวใช้ได้ทุกปีในรอบระยะเวลาสี่ปี เมื่อเจ้าพนักงานประเมินของโจทก์
 ยื่นแบบแสดงรายการที่ดินแทนจำเลยในปีภาษี พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งเป็นปีแรกที่มีการตีราคาปาน
 กลางของที่ดินเพื่อคำนวณภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๒๔ วรรคสองแล้ว จำเลยจึงไม่ต้องยื่น
 แบบแสดงรายการที่ดินในปีภาษี พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นปีที่สองถึงที่สี่อีก

มาตรา ๗

ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔

ปรากฏตามคำฟ้องว่า ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ ๑ เด็ดขาดก่อนที่โจทก์จะยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ ย่อมหมดอำนาจที่จะกระทำการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินของตนได้ **อำนาจในการจัดการทรัพย์สินและต่อสู้อุบัติใด ๆ** เกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ตกเป็นของจำเลยที่ ๒ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้ชำระหนี้ภาษีอากรได้ เพราะเป็นการฝ่าฝืน พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๒๒ และ ๒๔ เมื่อที่ดินและโรงเรือนของจำเลยที่ ๑ ที่จำเลยที่ ๒ มีอำนาจจัดการนั้นมี พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗, ๓๕ บัญญัติให้ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินมีหน้าที่เสียภาษีภายในเดือนเมษายนของทุกปีหรือภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมินแล้วแต่กรณี กับมี พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๘, ๓๘, ๔๐ บัญญัติให้ผู้เป็นเจ้าของทรัพย์สินชำระค่าภาษีปีละครั้งภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความการประเมิน จำเลยที่ ๒ จึงมีหน้าที่ที่จะต้องเอาเงินของจำเลยที่ ๑ ชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่และค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนจำเลยที่ ๑ โจทก์จึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ค่าภาษีอากรตามฟ้อง แม้เป็นหนี้ที่เกิดภายหลังจากศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยที่ ๑ เด็ดขาดแล้วก็ตาม การที่เจ้าพนักงานของกรุงเทพมหานครโจทก์มีหนังสือแจ้งจำเลยที่ ๒ ในฐานะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยที่ ๑ ให้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินสำหรับโรงเรือนของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ มีหนังสือตอบว่า โจทก์ในฐานะเจ้าหนี้จะบังคับสิทธิเรียกร้องได้ก็แต่โดยการขอรับชำระหนี้ จำเลยที่ ๒ ไม่จำเป็นต้องยื่นแบบรายการเพื่อเสียภาษีแทนจำเลยที่ ๑ นั้น หนังสือตอบของจำเลยที่ ๒ เป็นเพียงความเห็นของจำเลยที่ ๒ ในปัญหาว่าโจทก์ในฐานะเจ้าหนี้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินจะใช้สิทธิเรียกค่าภาษีดังกล่าวได้โดยวิธีใด ไม่ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายโจทก์จึงไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องคัดค้านต่อศาลภายใน ๑๔ วัน นับแต่วันทราบคำวินิจฉัยเพื่อให้ศาลสั่งกลับหรือแก้ไขคำวินิจฉัยของจำเลยที่ ๒ ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๑๔๖

ฎ. ๓๗๑๒/๒๕๓๔

- ดูมาตรา ๔๘ -

(ซ้ำ)

พ. ๓๗๔/๒๕๓๔ - ดูมาตรา ๒๕ - (ซ้ำ)

พ. ๒๔๕๙/๒๕๓๓

บริษัท จ.ถูกศาลพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๐ ประกาศหนังสือพิมพ์ลงวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๐ ประกาศราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๐ บริษัท จ. เป็นหนี้ค่าภาษีบำรุงท้องที่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ซึ่งเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลังบริษัท จ.ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดแล้ว โจทก์ยื่นคำขอรับชำระหนี้ตาม พ.ร.บ. ล้มละลายฯ ไม่ทัน แต่ พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ ฯ มาตรา ๗ กำหนดให้ผู้เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ ๑ มกราคม ของปีใด มีหน้าที่สำหรับปีนั้นแสดงว่าผู้เป็นเจ้าของที่ดินต้องเสียภาษีที่ดินทุกปีเมื่อบริษัท จ. ยังเป็นเจ้าของที่ดินก็ต้องมีหน้าที่เสียภาษีกรณีนี้ตาม พ.ร.บ. ล้มละลายฯ มาตรา ๒๒ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จะต้องเข้าดำเนินการชำระหนี้ภาษี เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แย่งสิทธิของโจทก์ดังนี้ โจทก์ยอมมีอำนาจฟ้องให้รับผิดชอบ

พ. ๒๙๐๓/๒๕๒๗ - ดูมาตรา ๕๒ - (ซ้ำ)

พ. ๓-๕/๒๕๑๕

คำว่า “ถ้าเจ้าของที่ดินประกอบการกิจการด้วยตนเอง” ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๗ นั้นมุ่งประสงค์ยกเว้นให้แก่ผู้ที่ประกอบการกิจการด้วยตนเอง จริง ๆ แม้ลงมือทำด้วยตนเองไม่ไหวต้องจ้างคนอื่นมาช่วย ทำบ้าง ก็ต้องอยู่ในความดูแลโดยใกล้ชิดของตนเองและเสี่ยงต่อการขาดทุน

กรณีนี้ที่เจ้าของที่ดินมิได้มีอาชีพในการทำนาโดยตรงและมีภูมิลำเนาอยู่คนละจังหวัดกับที่ดิน ได้มอบให้ผู้อื่นปกครองดูแลแทน ผู้ปกครองดูแลแทนทำสัญญาจ้างบุคคลอื่นทำนาของโจทก์อีกต่อหนึ่ง ดังนี้ ยังถือไม่ได้ว่าเจ้าของที่ดินประกอบการกิจการด้วยตนเอง

พ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓ - ดูมาตรา ๔๑ - (ซ้ำ)

มาตรา ๒๔

ฎ. ๓๘๙๗/๒๕๕๒

การพิจารณาทุนทรัพย์ที่พิพาทในคดีภาษีบำรุงท้องที่ที่ต้องถือตามจำนวนเงินค่าภาษีที่มีการโต้แย้งการประเมินเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่ของที่ดินแต่ละแปลงแยกจากกันเป็นแต่ละข้อหา การที่โจทก์อุทธรณ์ว่า พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมีน้ำหนักฟังได้ว่า โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินได้ประกอบการกสิกรรมประเภทไม้ล้มลุกในที่ดินพิพาทด้วย ตนเองตลอดมา เป็นการอุทธรณ์โต้แย้งดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลภาษีอากรกลาง จึงเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง เมื่อทุนทรัพย์ที่พิพาทแต่ละข้อหาไม่เกินห้าหมื่นบาท จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ มาตรา ๒๕

ฎ. ๓๗๔/๒๕๓๔

- ดูมาตรา ๒๕ -

(ซ้ำ)

ฎ. ๔๗๑/๒๕๒๓

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.๒๕๐๘ มาตรา ๒๔ มิได้บัญญัติให้อำนาจนายอำเภอแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าพนักงานจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่แต่อย่างใด การที่นายอำเภอมีคำสั่งให้จำเลยซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าพนักงานสำรวจชำระรับเขตหมู่บ้านและแต่งตั้งให้มีเจ้าหน้าที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในหมู่บ้านที่ตนปกครองรับผิดชอบ คำสั่งดังกล่าวจึงไม่มีผลให้จำเลยเป็นเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ แม้ต่อมาจำเลยได้จัดเก็บเงินภาษีบำรุงท้องที่จากราษฎร แล้วเบียดบังเอาเงินดังกล่าวเป็นของตนโดยทุจริต จำเลยก็ไม่มี ความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานทุจริตต่อหน้าที่

มาตรา ๒๕

ฎ. ๓๗๔/๒๕๓๔

การที่ลูกหนี้ถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้ว แต่ยังคงเป็นเจ้าของที่ดินอยู่นั้น ย่อมมีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ แต่ไม่อาจจัดการทรัพย์สินโดยตนเองได้ จะต้องดำเนินการแทนโดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๒๒ หนี้ค่าภาษีที่เกิดขึ้นภายหลังลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้วการที่โจทก์จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๑ กำหนดไว้ย่อมทำไม่ได้ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๔ มิได้บัญญัติห้ามฟ้องเกี่ยวกับหนี้ค่าภาษีบำรุงท้องที่และเงินเพิ่มซึ่งเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมายหลังจากลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้ว

มาตรา ๓๐

ฎ. ๙๓๒๖/๒๕๔๖

- ดูมาตรา ๖ - (ซ้ำ)

มาตรา ๓๕

ฎ. ๕๒๑๙/๒๕๓๔

- ดูมาตรา ๗ - (ซ้ำ)

ฎ. ๑๐๔๗/๒๕๓๔

จำเลยเป็นเจ้าของพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ ปรากฏว่าลูกหนี้เป็นหนี้ค่าภาษีบำรุงท้องที่ต่อโจทก์ เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์จึงได้แจ้งการประเมินไปยังจำเลยเพื่อให้ชำระค่า

ภาษีดังกล่าว ดังนี้ การแจ้งการประเมินจึงเป็นการปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๔๘ ไม่ใช่เรื่องการขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายตามพระราชบัญญัติล้มละลายมาตรา ๙๑ การที่จำเลยมีหนังสือไปถึงผู้อำนวยการเขตลาดกระบังแจ้งว่าหนี้ค่าภาษีบำรุงท้องที่เป็นหนี้ไม่อาจขอรับชำระได้นั้น เป็นเรื่องที่นอกเหนืออำนาจตามกฎหมาย เท่ากับเป็นเพียงการแจ้งความคิดเห็นของจำเลยไปให้ผู้ผู้อำนวยการเขตลาดกระบังทราบเท่านั้น ถือไม่ได้ว่าจำเลยมีคำวินิจฉัยในเรื่องค่าขอรับชำระหนี้ จึงไม่มีผลผูกพันใด ๆ ต่อโจทก์ โจทก์จึงไม่ต้องร้องคัดค้านความเห็นของจำเลยตามพระราชบัญญัติล้มละลาย มาตรา ๑๔๖ ก่อน ฉะนั้น การที่จำเลยไม่ชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่แก่โจทก์จึงเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

จำเลยเป็นผู้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้เนื่องจากลูกหนี้ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด และได้จัดให้เช่าที่ดินของลูกหนี้ จำเลยจึงมีหน้าที่ชำระภาษีบำรุงท้องที่ ตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง หนี้เงินภาษิดังกล่าวเป็นหนี้ที่กฎหมายบังคับให้ต้องชำระ แม้จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์แล้วจำเลยก็ยังมีหน้าที่ชำระหนี้แทนลูกหนี้

มาตรา ๔๑

ฎ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓

ผู้ว่าราชการจังหวัดทำสัญญาอนุญาตให้โจทก์ทำการตัดฟันไม้ต่าง ๆ ที่ดินที่โจทก์ได้รับอนุญาตมิใช่ของเอกชน สัญญาการทำไม่ได้กำหนดขอบเขตหมวดและแปลงตัดฟันไม้ กำหนดเนื้อที่และกำหนดเวลาให้ทำการตัดฟันไม้ ส่วนใบอนุญาตกระบุงชนิดไม้ ขนาดจำกัด และปริมาตรของไม้ อัตราค่าภาคหลวงต่อลูกบาศก์และค่าบำรุงป่า ฯลฯ ดังนี้ เห็นได้ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดผู้ให้อนุญาตเพียงแต่ยอมให้โจทก์ผู้รับอนุญาตมีสิทธิทำการตัดฟันไม้ในที่ดินป่าเลน ชนิดของไม้ที่จะทำการตัดฟันก็ดี กำหนดเวลาที่จะทำการตัดฟันในแต่ละแปลงก็ดี มีข้อจำกัดไว้แน่นอนที่ผู้รับอนุญาตจะต้องปฏิบัติ นอกจากนี้ข้อสัญญายังกำหนดให้ผู้รับ

อนุญาตต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการทำไม้ทุกประการ ถ้ากระทำผิดสัญญาและถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดผู้ให้อนุญาตเห็นสมควร จะเลิกสัญญานี้เสียก็ได้โดยไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้รับอนุญาตแต่อย่างใด ดังนี้ แสดงให้เห็นชัดว่าสัญญาการทำไม้ ฯลฯ นี้เป็นแต่เพียงการให้สิทธิโจทก์เข้าไปตัดฟันเอาไม้เท่านั้น การที่โจทก์ทั้งสองสำนวนผู้รับอนุญาตตามสัญญาเข้าไปทำการตัดฟันไม้ จึงหาเป็นการ “ครอบครองอยู่ใน” ที่ดินป่าเลนตามความในมาตรา ๑ แห่งพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ไม่ โจทก์ทั้งสองสำนวนจึงมิได้เป็น “เจ้าของที่ดิน” ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว เมื่อเป็นเช่นนี้ โจทก์ก็ไม่มีหน้าที่เสียภาษีบำรุงท้องที่ตามมาตรา ๗ และบทบัญญัติในเรื่องอุทธรณ์การประเมินภาษีบำรุงท้องที่ ก็ไม่เป็นบทบังคับแก่โจทก์ โจทก์ย่อมใช้สิทธิทางศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ได้

มาตรา ๔๕

ฎ. ๖๔๙๔/๒๕๓๔

เมื่อจำเลยถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจจัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ และเมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มิได้ชำระหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ที่จำเลยต้องรับผิดชอบให้แก่โจทก์ หากจำเลยจะมีสิทธิไต่เบี่ยงจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์อย่างใด ก็มีใช่เป็นหนี้เกี่ยวกับภาษีอากรหรือคดีที่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจศาลภาษีอากร ศาลภาษีอากรกลางไม่มีอำนาจพิจารณาคดีเกี่ยวกับสิทธิต่าง ๆ ของจำเลยที่มีต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้ จำเลยจึงไม่มีสิทธิจะเรียกเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เข้าเป็นจำเลยร่วมในคดีภาษีอากร แม้จำเลยจะอยู่ในระหว่างที่ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เมื่อจำเลยยังมีได้ชำระภาษีบำรุงท้องที่จำเลยก็ต้องรับผิดชอบในเงินเพิ่มร้อยละสิบต่อปีของจำนวนเงินที่ต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่ซึ่งอ้างเหตุว่าถูกพิทักษ์ทรัพย์แล้วไม่ต้องรับผิดชอบเสียเงินเพิ่มหาได้ไม่

มาตรา ๔๘

ฎ. ๓๗/๑๒/๒๕๓๔ การที่เจ้าพนักงานประเมินแจ้งการประเมินไปยังจำเลย ซึ่งเป็นเจ้าพนักงาน-พิทักษ์ทรัพย์เพื่อให้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ของลูกหนี้ตามแบบแจ้งการประเมิน ภ.บ.ท.๙ เป็นการปฏิบัติตามวิธีการที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ มาตรา ๔๘ เพื่อให้จำเลยซึ่งมีอำนาจจัดการเกี่ยวกับกิจการและทรัพย์สินของลูกหนี้อุทธรณ์โต้แย้งการประเมินต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครได้ ตามมาตรา ๔๙ หากเห็นว่าการประเมินไม่ถูกต้องมิใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๙๑ นอกจากนี้พ.ร.บ. ล้มละลายฯ มาตรา ๑๐๕ ก็บัญญัติให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ทำความเห็นส่งสำนวนเรื่องหนี้สินที่ขอรับชำระหนี้ขึ้นต่อศาลหาได้ให้แจ้งความเห็นไปยังผู้ขอรับชำระหนี้ไม่ ทั้งความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ไม่มีผลบังคับ เพราะศาลอาจวินิจฉัย เป็นอย่างอื่นได้ ความเห็นหรือคำวินิจฉัยของเจ้าพนักงาน พิทักษ์ทรัพย์จึงไม่ทำให้ผู้ขอรับชำระหนี้เสียหาย การที่จำเลยมีหนังสือไปยังผู้อำนวยการเขตแจ้งว่าหนี้ภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เป็นหนี้ที่เกิดขึ้นภายหลัง พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไม่อาจขอรับชำระได้ เท่ากับเป็นเพียงการ แจ้งความคิดเห็นของจำเลยไปยังผู้อำนวยการเขตเท่านั้น ไม่มีผลผูกพันให้โจทก์จำต้องยื่นคำร้องคัดค้านคำวินิจฉัยของจำเลยต่อศาลในคดีล้มละลายตาม พ.ร.บ.ล้มละลายฯ มาตรา ๑๔๖ การที่จำเลย ไม่ชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่และเงินเพิ่มตามกฎหมายแก่โจทก์ เป็นการโต้แย้งสิทธิโจทก์ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องเรียกค่าภาษีดังกล่าว จากจำเลยต่อศาลภาษีอากรกลางได้ ตาม พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากร และวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๗ ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้มีอยู่ในขณะที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาดนั้น จำเลยซึ่งเป็นเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยอมมีหน้าที่เข้าไปจัดการ เมื่อจำเลยยังจัดการ ไม่เสร็จโดยมิได้จำหน่ายที่ดินดังกล่าวแล้วเกิดหนี้ค่าภาษีบำรุง ท้องที่ขึ้นตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินที่จำเลยมีหน้าที่จัดการ จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่แทนลูกหนี้แก่โจทก์ และเมื่อการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ของเจ้าพนักงานประเมินถูกต้อง และชอบด้วยกฎหมายแล้วดังนั้นจำเลยจึงต้องรับผิดชอบชำระเงินค่าภาษีบำรุงท้องที่นั้นแก่โจทก์

มาตรา ๔๙

- ฎ. ๙๓๒๖/๒๕๔๖ - ตูมาตรา ๖ - (ซ้ำ)
- ฎ. ๑๐๔๗/๒๕๓๔ - ตูมาตรา ๓๕ - (ซ้ำ)
- ฎ. ๒๙๐๓/๒๕๒๗ - ตูมาตรา ๕๒ - (ซ้ำ)
- ฎ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓ - ตูมาตรา ๔๑ - (ซ้ำ)

มาตรา ๕๒

- ฎ. ๙๓๒๖/๒๕๔๖ - ตูมาตรา ๖ - (ซ้ำ)
- ฎ. ๒๙๐๓/๒๕๒๗

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.๒๕๐๘ มาตรา ๗ ได้กำหนดให้เจ้าของที่ดิน ซึ่งเป็นเจ้าของอยู่ในวันที่ ๑ มกราคมของปีใดเป็นผู้เสียภาษีบำรุงท้องที่ในปีนั้นตามอัตราของราคาปานกลางของที่ดินที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราภาษีบำรุงท้องที่ แต่ถ้าเจ้าของที่ดิน ประกอบการกิจกรรมประเภทไม่ล้มลุกด้วยตนเองแล้วให้เสียภาษีอย่างสูงไม่เกินไร่ละ ๕ บาท มิใช่ให้ถือเอาผลของการใช้ที่ดินในปีที่ล่วงมาแล้วมาเป็นเกณฑ์คำนวณภาษีบำรุงท้องที่ ดังนั้น การเรียกเก็บภาษีบำรุงท้องที่ในปีใด ก็ต้องถือเอาการใช้ที่ดินของเจ้าของที่ดินในปีนั้นเป็นเกณฑ์คำนวณภาษี

ที่ดินที่จำเลยแจ้งการประเมินให้โจทก์ชำระค่าภาษีบำรุงท้องที่ ไม่ใช่ที่ดินของโจทก์ ถือได้ว่าไม่มีการประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินของโจทก์ จึงไม่อยู่ในบังคับแห่ง บทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ โจทก์มีสิทธิที่จะขอให้เพิกถอนการประเมินเสียได้โดยมิต้อง คำนึงว่าโจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์คัดค้านการประเมินดังกล่าวหรือไม่

ฎ. ๑๗๒๘-๑๗๒๙/๒๕๑๓ - ตูมาตรา ๔๑ - (ซ้ำ)

- ศึกษา :-**
- (1) พระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ
 - (2) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย ฯ
 - (3) คำพิพากษาฎีกาคดีล้มละลาย ฯ
 - (4) แนวข้อสอบวิชากฎหมายล้มละลาย ฯ

๘ ภิกขา ๙ : ตามพระราชบัญญัติ

๓. ภาษีป้าย

เรียงมาตรา

พ.ร.บ.ภาษีป้าย พ.ศ.๒๕๑๐

มาตรา ๖

ฎ. ๕๓๓๒/๒๕๔๗

โจทก์ซึ่งทำธุรกิจสถานีบริการน้ำมันมีหน้าที่ต้องจัดทำแผ่นป้ายที่มีข้อความ “เก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากมิเตอร์หัวจ่าย” และป้ายแสดงประเภท ชนิด และราคาจำหน่ายปลีกน้ำมัน ซึ่งเป็นสินค้าควบคุมตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากร ซึ่งออกตาม ป.ร.ษฎากร และประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด (ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาดประกอบด้วยกฎหมายว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ) ป้ายดังกล่าวข้างต้นจึงไม่ใช่ป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อหรือเครื่องหมายที่ใช้ในการประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือโฆษณาการค้า หรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ของโจทก์ตามบทบัญญัติในมาตรา ๖ แห่ง พ.ร.บ.ภาษีป้ายฯ โจทก์จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีป้าย

ฎ. ๑๑๖๘/๒๕๔๖

แม้ป้ายข้อความยินดีรับบัตร SYNERGY โลโก้ ESSO และเครื่องหมายลูกศรบอกทางเข้าซึ่งติดตั้งอยู่บริเวณทางเข้าสถานีบริการน้ำมันของโจทก์จะอยู่ในกรอบพลาสติกนูน แยกขอบเขตของแต่ละป้ายได้ แต่ก็อยู่ในโครงเหล็กแผ่นเดียวกันถือว่าเป็นป้ายแผ่นเดียวกัน โดยป้ายดังกล่าวโจทก์ทำขึ้นเพื่อเชิญชวนลูกค้าซึ่งเป็นสมาชิกบัตรSYNERGY เข้าใช้บริการของโจทก์ จึงเป็นการใช้ป้ายดังกล่าวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อโฆษณาและหารายได้ ถือเป็นป้ายตามคำนิยามศัพท์ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้ายฯ อันต้องเสียภาษีป้ายตามขนาดของป้าย

ฎ. ๙๙๕/๒๕๓๑

ตามบทบัญญัติมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ.๒๕๑๐ มิได้ระบุว่าป้ายจะต้องแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่มีลักษณะเฉพาะ ดังนั้นป้ายที่แสดงชื่อ ยี่ห้อ

หรือเครื่องหมายที่มีลักษณะทั่วไป ก็เป็นป้ายตามความหมายแห่งมาตรา ดังกล่าว ป้ายของ
 โจทก์ซึ่งมีข้อความว่า “สำนักงานแพทย์ สิวฝ้า โรคผิวหนังและโรคทั่วไป” เป็นป้ายแสดงชื่อซึ่งมี
 ลักษณะทั่วไป จึงเป็นป้ายซึ่งโจทก์มีหน้าที่ต้องเสียภาษีป้ายตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติ
 เดียวกัน

เมื่อนายกเทศมนตรี ได้แจ้งเตือนให้โจทก์ไปชำระภาษีป้ายย้อนหลัง ๕ ปี โจทก์มอบ
 อำนาจให้ อ. เป็นผู้นำเงินไปชำระค่าภาษีป้าย อ. ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายประจำปี
 เอกสารทุกฉบับระบุว่า อ. เป็นผู้มาขึ้นแทนโจทก์ผู้เป็นเจ้าของป้ายการกระทำของ อ. ดังกล่าว
 จึงเป็นการกระทำแทนโจทก์หรือในนามของโจทก์ ด้านหลังเอกสารดังกล่าวทุกฉบับ มีรายการ
 ประเมินภาษีป้ายลงนามโดย ร. ผู้รักษาการแทนสมุหบัญชีซึ่งนายกเทศมนตรีมีคำสั่งให้
 สมุหบัญชีหรือผู้รักษาการแทนเป็นเจ้าหน้าที่ผู้ประเมินภาษีป้าย ร. จึงเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่
 ผู้มีอำนาจประเมินภาษีป้ายและถือว่ามี การประเมินภาษีป้ายโดยชอบแล้ว.

พงส. 3 พ.ร.บ.ภาษี

อำนาจหน้าที่การสอบสวน 3 พ.ร.บ.ภาษีฯ นี้ คือ พงส.ฝ่ายปกครองตามกฎหมายกระทรวง
 ออกตาม ป.วิ.อาญา 2554 มีผลใช้บังคับ 2555 (1 ปี)

ความรับผิดชอบดังกล่าว 19 พ.ร.บ. รวมถึง พ.ร.บ. บัตรประจำตัว – การทะเบียน-
 ราษฎร – อาวุธปืนฯ – โรงแรม – สถานบริการ เป็นต้น กรณีความผิดอาญาเกี่ยวเนื่อง 19
 พ.ร.บ. ให้มีอำนาจการสอบสวนด้วย

มาตรา ๗

ฎ. ๑๒๕๑/๒๕๔๙

ป้ายพิพาทเป็นป้ายที่จำเลยได้รับสิทธิติดตั้งโฆษณาในศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทางตามสัญญากับโจทก์ เพื่อประโยชน์ในทางการค้าของจำเลย จึงเป็นทรัพย์สินของจำเลยโดยตรง ซึ่งจำเลยยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายพิพาทต่อโจทก์ตลอดมา แม้มีข้อตกลงตามสัญญาข้อ ๓ ว่า ให้ศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทาง ตลอดจนจนส่วนควบตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่โจทก์ทันทีที่ก่อสร้างเสร็จก็ตาม แต่ป้ายพิพาทที่จำเลยติดตั้งไว้ก่อนนั้นไม่มีสภาพเป็นส่วนควบและที่ตามสัญญาข้อ ๑๕ (ข) ระบุว่า ถ้าโจทก์บอกเลิกสัญญาแล้วให้บรรดาวัสดุก่อสร้างและสิ่งก่อสร้างที่ดำเนินการแล้วตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ทันที นั้น ตามข้อสัญญาดังกล่าว สิ่งก่อสร้างคือศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทาง ส่วนวัสดุก่อสร้างคือวัสดุที่ใช้ก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทาง แต่ป้ายโฆษณาเป็นสิ่งที่จำเลยนำมาติดตั้งเพื่อโฆษณาหาใช้วัสดุก่อสร้างไม่ จำเลยจึงยังคงเป็นเจ้าของป้ายดังกล่าวหาได้ตกเป็นของโจทก์ไม่ เมื่อโจทก์บอกเลิกสัญญาแล้วจำเลยในฐานะเจ้าของป้ายพิพาทย่อมมีหน้าที่ต้องรื้อถอนป้ายพิพาทออกไป แต่จำเลยละเว้นเสียยังคงติดตั้งป้ายโฆษณาของตนจนปี ๒๕๔๔ จำเลยจึงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีป้ายประจำปี ๒๕๔๔ ตาม พ.ร.บ.ภาษีป้าย พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๗ เมื่อโจทก์แจ้งการประเมินภาษีป้ายให้จำเลยทราบแล้ว จำเลยไม่อุทธรณ์การประเมินต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ.ภาษีป้าย พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง การประเมินของพนักงานเจ้าหน้าที่จึงเป็นอันยุติ จำเลยต้องเสียภาษีป้ายตามที่โจทก์ประเมินพร้อมเงินเพิ่มตามมาตรา ๒๕ (๓)

ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗

ตามมาตรา ๗, ๑๒, ๑๗, ๓๐ และ ๓๓ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ผู้ที่เป็นเจ้าของป้ายมีหน้าที่ต้องเสียภาษีป้ายเป็นรายปีตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยผู้เป็นเจ้าของป้ายต้องยื่นแบบแสดงรายการต่อราชการส่วนท้องถิ่นภายในเดือนมีนาคมของปี ตามแบบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแบบแสดง

รายการแล้วจะทำการประเมินภาษีป้ายแล้วแจ้งการประเมินไปยังเจ้าของป้าย หากเจ้าของป้ายผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีป้ายเห็นว่าการประเมินนั้นไม่ถูกต้อง ก็มีสิทธิอุทธรณ์การประเมินต่อผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมายได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมิน เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้อุทธรณ์ทราบ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยดังกล่าวโดยฟ้องคดีต่อศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หากผู้อุทธรณ์ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของกฎหมายดังกล่าวผู้อุทธรณ์ไม่มีอำนาจฟ้องคดีต่อศาล

โจทก์ทำสัญญาให้สิทธิและดูแลบำรุงรักษาศาลาที่พักผู้โดยสารรถประจำทางรวม ๒๕๐ หลัง แก่จำเลย โจทก์บอกเลิกสัญญาดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๓ เป็นผลให้บรรตาวัสตุภักข์ก่อสร้างและสิ่งก่อสร้างที่ดำเนินการแล้วรวมทั้งป้ายโฆษณาที่ติดตั้งไว้ที่ศาลาที่พักผู้โดยสารดังกล่าวตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์ตามสัญญา โจทก์จึงเป็นเจ้าของป้ายทั้งหมด นับแต่วันที่บอกเลิกสัญญาดังกล่าว เมื่อจำเลยมิได้เป็นเจ้าของป้ายพิพาทในปี ๒๕๔๔ จำเลยจึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีป้ายในปีภาษี ๒๕๔๔ แม้จำเลยจะยื่นแบบแสดงรายการไว้ต่อเจ้าพนักงานของโจทก์ก็ตาม การที่เจ้าพนักงานของโจทก์ประเมินให้จำเลยเสียภาษีป้ายสำหรับป้ายโฆษณาดังกล่าวในปีภาษี ๒๕๔๔ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย แม้จำเลยจะมีได้สิทธิการประเมินของเจ้าพนักงานของโจทก์ แต่คำสั่งของเจ้าพนักงานของโจทก์ที่สั่งให้จำเลยชำระภาษีป้ายตามการประเมินไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่มีผลให้จำเลยต้องชำระภาษีป้ายจำนวนตามฟ้อง และจำเลยสามารถยกขึ้นต่อสู้ได้ว่าการประเมินของเจ้าพนักงานเป็นการไม่ชอบได้

พงศ. ตำรวจ มีภาระหน้าที่ตาม ป.วิ.อาญา และกฎหมายอาญา 630 พ.ร.บ.
ระเบียบหลักคือ “ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี”
มี 20 ลักษณะและย่อยเนบพที่

มาตรา ๘

พ. ๓๘๕๕/๒๕๕๕

มาตรา ๘ (๙) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ บัญญัติยกเว้นภาษีป้ายสำหรับป้ายของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน การที่จะพิจารณาว่าป้ายใดจะถือเป็นป้ายโรงเรียนเอกชนหรือไม่ จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. ๒๕๒๕ ซึ่งมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติว่า "ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีป้ายแสดงชื่อโรงเรียนเป็นอักษรไทย ขนาดใหญ่พอเห็นได้ในระยะอันสมควรติดไว้ที่โรงเรียนหรือบริเวณโรงเรียน ณ ที่ซึ่งเห็นได้ง่าย" ดังนั้นป้ายของโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนจึงหมายความว่าป้ายแสดงชื่อโรงเรียนที่เป็นอักษรไทยตามบทบังคับของมาตรา ๔๖ เท่านั้น ป้ายพิพาทมิใช่ป้ายแสดงชื่อโรงเรียนที่เป็นอักษรไทยตามบทกฎหมายดังกล่าว จึงมิใช่ป้ายของโรงเรียนเอกชนตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘ (๙)

พ. ๑๗๔๓/๒๕๕๔ - ดูมาตรา ๑๘ - (ซ้ำ)

พ. ๘๒/๒๕๓๙

ตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๘ (๕) **ป้ายที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายจะต้องเป็นป้ายที่แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าหรือเป็นป้ายที่แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือเป็นป้ายที่แสดงไว้ภายในอาคารซึ่งเป็นที่รโหฐาน** เว้นแต่จะเป็นป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์จะก็ไม่ได้รับยกเว้นเพราะข้อความตอนท้ายของมาตรา ๘ (๕) ไม่รวมถึงป้ายดังกล่าว ดังนั้น หากมิใช่ป้ายที่แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่รโหฐานแล้ว แม้จะเป็นป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์หรือไม่ก็ตาม ก็ไม่เข้าข้อยกเว้นที่จะต้องเสียภาษีป้ายมาตรา ๘ (๕) ดังกล่าว

ป้ายพิพาทสามารถมองเห็นได้จากภายนอกสถานที่ประกอบการค้าหรือสถานที่ประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้และเป็นป้ายที่แสดงไว้ภายนอกอาคาร ป้ายดังกล่าวแม้จะ

ติดตั้งไว้ภายในรั้วของโจทก์ บนหลังคาอาคาร ผนังภายนอกอาคารหรือบริเวณของสถานที่ประกอบการค้าหรือสถานที่ประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ก็หาเป็นป้ายที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายตามมาตรา ๘ (๕) แห่งพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ เพราะบทมาตราดังกล่าวมุ่งประสงค์ยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีป้ายเฉพาะป้ายที่แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือภายในอาคารอันเป็นที่รื้อฐานเท่านั้น กล่าวคือต้องเป็นป้ายที่ไม่สามารถมองเห็นได้จากภายนอกของสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือจากภายนอกอาคาร

ส่วนปัญหาที่จำเลยทั้งสองอุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาของศาลภาษีอากรกลางที่วินิจฉัยว่า ป้ายพิพาทไม่เป็นป้ายตามพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๑๕ นั้น เมื่อวินิจฉัยแล้วว่าป้ายพิพาทไม่ใช่ป้ายที่แสดงไว้ภายในสถานที่ประกอบการค้าหรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้หรือภายในอาคารซึ่งเป็นที่รื้อฐานแล้ว จึงไม่จำต้องวินิจฉัยว่าป้ายพิพาทเป็นป้ายตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์อีก เพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลง

- ศึกษา :** (1) พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์
 (2) พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน
 (3) ฎีกาหรือคำพิพากษาศาลฎีกาตาม พ.ร.บ.ต่าง ๆ และ
 (4) ฎีกาประชุมใหญ่ตาม (3) ฎีกาประชุมใหญ่ตาม พ.ร.บ.ต่าง ๆ

“สำนักพิมพ์สูตรไพศาล”

มาตรา ๑๒

พ. ๑๖๙๑/๒๕๔๘

กรุงเทพมหานครโจทก์ฟ้องเรียกค่าภาษีป้ายและเงินเพิ่มจากจำเลยรวมเป็นเงิน ๔๙,๖๘๐ บาท จึงเป็นคดีที่จำนวนทุนทรัพย์พิพาทไม่เกินห้าหมื่นบาทห้ามมิให้คู่ความอุทธรณ์ ในปัญหาข้อเท็จจริง แม้จำเลยจะระบุจำนวนทุนทรัพย์ในชั้นอุทธรณ์ว่าเป็น ๕๘,๗๘๘ บาท แต่ทุนทรัพย์ที่จะพิจารณาว่าคดีต้องห้ามอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงตามพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๒๕ หมายถึงจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในศาลภาษีอากร มิใช่จำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นอุทธรณ์ ทั้งเงินเพิ่มที่เกิดขึ้นภายหลังจากวันฟ้องก็ไม่อาจนำมาวมคิดเป็นทุนทรัพย์ได้ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่าจำเลย ไม่ใช่เจ้าของป้ายและไม่มีสิทธิรื้อถอนป้ายเพราะป้ายตกเป็นกรรมสิทธิ์ของโจทก์แล้วตาม สัญญา อีกทั้งโจทก์ได้ให้สิทธิบริษัทอื่นใช้ป้ายโฆษณาไปแล้ว เป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ต้องห้ามอุทธรณ์ตามบทบัญญัติดังกล่าว

โจทก์ฟ้องเรียกให้จำเลยชำระค่าภาษีป้าย จำเลยให้การว่าจำเลยได้สิทธิในการดูแล ศาลาที่พักผู้โดยสารรวมถึงป้ายโฆษณาจากโจทก์ แต่ต่อมาโจทก์บอกเลิกสัญญา และได้ทำ สัญญาให้สิทธิแก่บริษัท จ. บริษัทดังกล่าวได้เข้าหาผลประโยชน์ในป้ายที่ติดอยู่ จำเลยมิได้ เกี่ยวข้องในป้ายโฆษณาแล้ว ซึ่งตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ.๒๕๑๐ มาตรา ๑๒ กำหนดให้ผู้เป็นเจ้าของป้ายมีหน้าที่เสียภาษีป้าย แต่ศาลภาษีอากรกลางวินิจฉัยให้จำเลยต้อง เสียภาษีป้ายโดยยังมีได้วินิจฉัยว่าจำเลยเป็นเจ้าของป้ายหรือไม่ ดังนั้น เมื่อการวินิจฉัย ข้อกฎหมายตามอุทธรณ์ของจำเลยจำต้องวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าจำเลยเป็นเจ้าของป้ายหรือไม่ ก่อน และคดีต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง ศาลฎีกาเห็นสมควรยกอนสำนวนไปให้ศาลภาษี อากรกลางพิจารณาพิพากษาใหม่ในปัญหาดังกล่าวก่อน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๒๔๓ (๑) ประกอบด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณา คดีภาษีอากร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๒๙

มาตรา ๑๔

ฎ. ๓๖๘๑/๒๕๕๓

ในกรณีที่เจ้าของป้ายเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในป้าย มาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ บังคับให้เจ้าของป้ายต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความ เมื่อจำเลยแก้ไขข้อความในป้ายแล้วมิได้ยื่นแบบดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องประเมินภาษีป้ายเช่นเดียวกับกรณีปกติและแจ้งการประเมินเป็นหนังสือให้จำเลยทราบตาม พ.ร.บ.ป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๗ ประกอบด้วยมาตรา ๒๙ แต่การประเมินในกรณีที่เจ้าของป้ายเดิมเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในป้ายเป็นเหตุให้ต้องเสียภาษีป้ายเพิ่มขึ้นอีกในปีเดียวกันนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการด้วยความระมัดระวัง มีความชัดเจนในการดำเนินงาน นับแต่ตรวจสอบ คิดคำนวณ ภาษีและทำการประเมิน แม้จะกระทำเป็นการภายในก็ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรเสนอตามลำดับขั้นตอนจนถึงขั้นแจ้งการประเมินให้จำเลยทราบ เพราะหากเจ้าของป้ายเห็นว่าการประเมินไม่ถูกต้อง ก็ขอที่จะขอตรวจดูเอกสารหลักฐานดังกล่าวได้

โจทก์เป็นหน่วยงานของรัฐมีอำนาจหน้าที่จัดเก็บภาษีป้ายตามกฎหมาย แต่ขั้นตอนการจัดเก็บภาษีป้ายของโจทก์ที่กระทำต่อจำเลยในกรณีที่ตรวจพบว่าจำเลยเปลี่ยนแปลงแก้ไขป้ายเดิมซึ่งจำเลยได้ยื่นแบบแสดงรายการไว้แล้ว อันจะเป็นเหตุให้จำเลยต้องเสียภาษีป้ายอีกในป้ายเดียวกัน กลับไม่มีรายละเอียดแสดงขั้นตอนนับแต่ บ. ตรวจสอบพบว่าจำเลยได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขป้ายเดิมว่าเหตุใดจึงตรวจพบไม่มีรายงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือขออนุมัติไปตรวจสอบและเมื่อตรวจสอบแล้วก็หาไม่รายงานเสนอต่อผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับผลการตรวจสอบดังกล่าวไม่ เป็นการผิดปกติวิสัยของการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เมื่อพยานหลักฐานโจทก์ที่นำมาสืบไม่มีน้ำหนักให้เชื่อว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ได้ประเมินภาษีป้ายของจำเลยสำหรับกรณีที่จำเลยได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขป้ายเดิม พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์จึงไม่มีอำนาจที่จะออกหนังสือแจ้งการประเมินอันเป็นการข้ามขั้นตอนของบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้ การที่พนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ส่งหนังสือแจ้งการประเมิน (ภ.ป. ๓) ไปยังจำเลยจึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์มิได้มีการประเมินให้จำเลยเสียภาษีป้าย จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบเสียภาษีป้าย แม้ว่าจำเลยจะขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณา จะถือว่าจำเลยยอมรับข้อเท็จจริงตามที่โจทก์กล่าวอ้างไว้ในคำฟ้องหาได้ไม่ เพราะขัดต่อ ป.วิ.พ. มาตรา ๒๐๕ ประกอบ พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๑๗ การที่ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาจากพยานหลักฐานโจทก์ที่นำสืบมานั้นแล้ววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ได้ทำการประเมินภาษีป้ายและแจ้งการประเมินภาษีป้ายสำหรับกรณีที่จำเลยเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในป้ายเดิมนั้น จึงชอบแล้ว และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์มิได้ทำการประเมินภาษีป้ายสำหรับกรณีดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบชำระภาษีป้ายส่วนที่จำเลยได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อความในป้ายเดิมนั้นได้

มาตรา ๑๗

ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗ - ดูมาตรา ๗ - (ซ้ำ)

MP3 กฎหมาย CD ระบบเสียงคุณภาพ แบ่ง 6 ประเภท คือ :

1) ตำบต	2) อธิบาย	3) แปลอังกฤษ
4) ฎีกา	5) ติวสอบ และ	6) อื่น ๆ CD มีหลากหลายตัวช่วยอ่านทางหู

มาตรา ๑๘

ฎ. ๑๗๔๓/๒๕๔๔

พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ไม่มีบทวิเคราะห์ศัพท์คำว่า "อาคาร" แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร หากจะต้องตีความเพราะตัวบทกฎหมายไม่ชัดเจน ก็ต้องตีความโดยเคร่งครัดในทางที่ไม่เป็นโทษแก่ราษฎรผู้ที่จะต้องเสียภาษีอากร คำว่า "อาคาร" ตามพจนานุกรมได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายความถึง เรือน โรง สิ่งที่ยกก่อสร้างขึ้นที่มีลักษณะคล้ายคลึงเช่นนั้น สถานบริการน้ำมันโดยปกติแล้วจะมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ ตัวอาคารที่เป็นที่ทำการจำหน่ายน้ำมันและหลังคาที่ปกคลุมตู้จำหน่ายน้ำมัน รวมทั้งจะต้องเปิดโล่งให้รถยนต์เข้าไปเติมน้ำมันได้ ซึ่งส่วนประกอบเหล่านี้รวมกันเป็น **สถานบริการน้ำมัน** จึงถือว่าเป็นอาคาร

ป้ายที่มีข้อความว่า "ซูพรีม ๙๗ ซูพรีม ๙๒" และ "ESSO รูปเสือ" อยู่ใต้หลังคาที่ปกคลุมตู้จำหน่ายน้ำมัน เป็นป้ายที่อยู่ภายในอาคารของสถานบริการน้ำมันที่ใช้ประกอบการค้า ทั้งเป็นป้ายที่มีพื้นที่ไม่เกินหนึ่งตารางเมตร ย่อมเข้าข่ายยกเว้นตาม พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๘ (๕) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. ภาษีป้าย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๖ จึงไม่ต้องเสียภาษีป้าย

ป้ายที่มีข้อความว่า "AMERICAN EXPRESS" ซึ่งติดตั้งอยู่ในอาคารของโจทก์ ไม่ใช่ป้ายที่โจทก์เป็นเจ้าของ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของเทศบาลจำเลยไม่ได้สืบหาเจ้าของป้ายผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้าย จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๘ พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยจึงไม่มีอำนาจแจ้งการประเมินภาษีย้ายดังกล่าวไปยังโจทก์

มาตรา ๒๔

พ. ๑๔๓๓/๒๕๔๕

การขอคืนค่าภาษีป้ายตามมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ ต่อผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งผู้บริหาร ท้องถิ่นมอบหมายภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่เสียภาษีป้าย ต้องเป็นกรณีที่ผู้เสียภาษีป้ายเสียไปโดยไม่มีหน้าที่หรือ เสียเกินกว่าที่ควรต้องเสีย

คดีนี้โจทก์เห็นว่าการประเมินภาษีป้ายไม่ถูกต้อง และได้ยื่นอุทธรณ์การประเมินภาษีป้าย ตามมาตรา ๓๐ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ แล้ว จึงฟ้องให้เพิกถอนหรือแก้ไขการ ประเมินและคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของจำเลยทั้งสอง พร้อมขอคืนค่าภาษีป้ายและเงินเพิ่มที่ ประเมินเกินไปโดยมิชอบที่โจทก์ได้ชำระให้จำเลยที่ ๑ แล้วคืน กรณีจึงไม่ใช่ การขอคืนตาม มาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ดังกล่าว โจทก์จึงมีอำนาจขอคืนค่าภาษีป้ายและเงินเพิ่มคืน

มาตรา ๒๕

พ. ๑๒๕๑/๒๕๔๙ - ดูมาตรา ๗ - (ซ้ำ)

พ. ๗๐๓๖/๒๕๔๐

การที่จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การและขาดนัดพิจารณาจะถือว่าจำเลยยอมรับ ข้อเท็จจริงตามที่โจทก์กล่าวอ้างในคำฟ้องหาได้ไม่ เนื่องจากขัดต่อประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๐๕ ซึ่งบัญญัติว่า ในคดีขาดนัดศาลจะวินิจฉัยคดีให้คู่ความที่มา ศาลชนะคดีต่อเมื่อศาลเห็นว่า ข้ออ้างของคู่ความเช่นว่านี้มีมูลและไม่ขัดต่อกฎหมาย ดังนั้น การที่ศาลภาษีอากรกลางใช้ดุลพินิจชี้ขาดโดยพิจารณาจากพยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบ มาแล้ววินิจฉัยว่ายังไม่เพียงพอรับฟังได้ตามที่โจทก์อ้างมาทั้งหมด ศาลย่อมมีอำนาจวินิจฉัยได้ ตามบทบัญญัติดังกล่าว หาใช่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ ไม่

คำว่า เครื่องหมายนั้นตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ หมายความว่า สิ่งที่ทำขึ้นแสดงความหมายเพื่อจดจำหรือกำหนดรู้ ดังนั้น ย่อมหมายถึงสิ่งใด ๆ ก็ได้ที่ทำขึ้นเพื่อแสดงความหมายนั้น ซึ่งตามรูปลักษณะที่จำเลยทำขึ้นที่แสดงความหมายถึง รูปหัวใจ หากไม่พินิจดูอย่างละเอียดแล้วก็ไม่อาจทราบได้ว่ารูปดังกล่าวประกอบด้วยตัวอักษร C และ D ประกอบกันอยู่ เนื่องจากตัวอักษรทั้งสองมีลักษณะไม่เหมือนกับตัวอักษรต่างประเทศ C และ D โดยทั่วไป แต่เป็นการประดิษฐ์ขึ้นเพื่อแทนความหมายของรูปหัวใจ ซึ่งโจทก์ก็ยอมรับว่าเป็นสัญลักษณ์ในการประกอบการค้าของจำเลยอันมีความหมายทำนองเดียวกับคำว่า เครื่องหมายนั้นเองป้ายโฆษณาของจำเลยที่ใช้อักษรย่อว่า "CD" เขียนเป็นรูปลักษณะคล้าย หัวใจและมีข้อความเป็นภาษาอังกฤษว่า "CATHAYDEPARTMENTSTORE" ทับข้อความ ภาษาไทยว่า "คาเธ่ย์ดีพาร์ตเมนต์สโตร์" และ "ซูเปอร์มาร์เก็ตเปิดบริการ ถึง ๔ ทุ่ม" ต่อท้าย อักษรย่อดังกล่าว จึงเป็นป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศและเครื่องหมายอื่น ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีอัตราภาษีป้ายประเภท (๒) ท้ายพระราชบัญญัติป้าย พ.ศ.๒๕๑๐

คดีนี้จำเลยได้รับแจ้งการประเมินเมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๓๖ ครบกำหนดชำระภาษี ป้ายในวันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๓๖ การเสียเงินเพิ่มร้อยละ ๒ ตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๕ (๓) จึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๓๖ เป็นต้นไป มิใช่เริ่ม นับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๓๖ ปัญหานี้เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อย ของประชาชน ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธี พิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๑๗ และ ๒๙ ประกอบด้วยประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒(๕), ๒๔๖ และ ๒๔๗

มาตรา ๓๐

ฎ. ๒๔๗๐/๒๕๒๕

โจทก์ยื่นแบบแสดงรายการภาษีป้ายประจำปี พ.ศ.๒๕๒๖ ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของ
 จำเลยที่ ๑ โดยคำนวณว่าต้องเสียภาษีป้าย ๕,๐๗๐ บาท แต่พนักงานเจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑
 ตรวจสอบแล้วเห็นว่าไม่ถูกต้อง จึงทำการประเมินเป็นค่าภาษีทั้งสิ้น ๓๑,๗๒๐ บาท แล้วแจ้ง
 ไปยังโจทก์ตามหนังสือแจ้งการประเมินภาษีป้ายลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๒๖ โจทก์ได้รับ
 หนังสือดังกล่าว เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๒๖ โจทก์มิได้อุทธรณ์แต่ได้โต้แย้งต่อพนักงาน
 เจ้าหน้าที่ของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ มีหนังสือหรือผู้ว่าราชการจังหวัด จำเลยที่ ๓ จำเลยที่ ๓
 เห็นว่าจำเลยที่ ๑ คำนวณถูกต้องแล้วต่อมาวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๒๖ จำเลยที่ ๑
 มีหนังสือแจ้งให้โจทก์ทราบผลการหารือจำเลยที่ ๓ และให้โจทก์นำค่าภาษีป้าย ๓๑,๗๒๐
 บาท พร้อมเงินเพิ่ม ๓๑๗.๒๐ บาท ไปชำระภายใน ๗ วันนับแต่วันรับหนังสือครั้งวันที่ ๑
 มิถุนายน ๒๕๒๖ โจทก์จึงอุทธรณ์การประเมินภาษีป้ายต่อผู้ว่าราชการจังหวัดจำเลยที่ ๓
 ดังนี้ เป็นการยื่นอุทธรณ์การประเมินภาษีป้ายเกินกำหนดเวลา ตามมาตรา ๓๐ แห่งพ.ร.บ.
 ภาษีป้าย พ.ศ.๒๕๑๐ หนังสือฉบับหลังมิใช่หนังสือแจ้งการประเมินไม่อาจถือว่าเป็นการที่
 เจ้าหน้าที่ได้ทำการอื่นใดเป็นอย่างเดียวกับการฟ้องคดีตามที่บัญญัติไว้ใน ป.พ.พ.มาตรา ๑๗๓
 ทั้งกำหนดเวลาอุทธรณ์การประเมิน ก็มีอายุความจะนำบทบัญญัติเรื่องอายุความสะกดหยุดลง
 มาปรับหาได้ไม่

- ฎ. ๑๒๕๑/๒๕๔๙ - ตูมาตรา ๗ - (ซ้ำ)
- ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗ - ตูมาตรา ๗ - (ซ้ำ)
- ฎ. ๑๔๓๓/๒๕๔๕ - ตูมาตรา ๒๔ - (ซ้ำ)

มาตรา ๓๓

- ฎ. ๑๒๔๘๘/๒๕๔๗ - ตูมาตรา ๗ - (ซ้ำ)

บันทึก

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning most of the page width.

๕. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ตามพระราชบัญญัติ

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

- ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้ง ผู้ร้องตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน มาตรา ๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
- ศาลภาษีอากรกลางส่งคำโต้แย้งตาม พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดิน มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ผนวก

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ๓๓/๒๕๔๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของผู้ร้อง (นายวินิตย์ พิเศษสุนทร) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) และวรรคสอง และมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคหนึ่ง (๒) พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๐ (๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๖๙ หรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดส่งคำโต้แย้งของนายวินิตย์ พิเศษสุนทร ผู้ฟ้องคดี (ผู้ร้อง) ในคดีหมายเลขดำที่ ๓๔/๒๕๔๘ ที่ได้ยื่นฟ้องผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นายอำเภอสว่างแดนดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และนายกเทศมนตรีตำบลสว่างแดนดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ เพื่อ

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบได้ ดังนี้

๑. นายวินิตย์ พิเศษสุนทร ผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามต่อศาลปกครอง ขอนแก่นว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๖ ต่อมาเมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๖ ได้มีผู้ร้องเรียนต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า ผู้ฟ้องคดีใช้หลักฐานการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นหลักฐานในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลไม่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ เป็นหลักฐานที่ได้มาจากการทำนิติกรรมอำพราง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมอบอำนาจให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอให้ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๗๑ วรรคสอง และได้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ปฏิบัติราชการแทนเกี่ยวกับเทศบาลตำบลในการสั่งอนุมัติ อนุญาตปฏิบัติราชการ หรือดำเนินการอื่นแทนผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการสอบสวน แต่ในการสอบสวนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มอบหมายให้ ปลัดอำเภอเป็นผู้สอบสวนข้อเท็จจริง ผลการสอบสวนปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๔/๑๔๗ ตรอกการเคหะ หลังที่ ๑๔ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร แต่ได้เข้าบ้านเลขที่ ๓๙๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร จากนางกรรณิการ์ ศักดิ์ผดุงกมล เพื่อใช้เป็นสำนักงานชั่วคราวของบริษัท วินซ์ เฟลสเมนต์ จำกัด ระหว่างวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๘ ถึงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๐ ตามสัญญาเช่า (ฉบับที่ ๑) ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๘ และระหว่างวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๗ ตามสัญญาเช่า (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๔ โดยสัญญาเช่าทั้งสองฉบับมีข้อตกลงในเรื่องการเสียภาษีว่า "ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน ผู้เช่าเป็นผู้เสีย" นอกจากนี้ผู้ฟ้องคดีและนางกรรณิการ์ ศักดิ์ผดุงกมล ได้ทำสัญญาซื้อขายบ้านเลขที่ ๓๙๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ตามสัญญาซื้อขายบ้าน ฉบับลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ แต่ยังมีได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ต่อมาได้มีการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน ผู้ฟ้องคดีในฐานะกรรมการบริษัท วินซ์ เฟลสเมนต์ จำกัด ได้ใช้หลักฐานการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด. ๑๒) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เล่มที่ ๙๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ เป็นหลักฐานการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน

๒. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า หนังสือสัญญาซื้อขายบ้าน ระหว่าง ผู้ฟ้องคดี กับนางกรรณิการ์ ศักดิ์ดีดุงกมล มิได้จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงตกเป็นโมฆะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๕๖ กรรมสิทธิ์ในบ้านจึงยังไม่โอนไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ฟ้องคดี ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ในบ้านหลังดังกล่าว และตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ค่าภาษีนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย" เจ้าของทรัพย์สินตามบทบัญญัติดังกล่าว หมายถึง เจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินเมื่อขณะเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้น ผู้ฟ้องคดีมิใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ในบ้านหลังดังกล่าว จึงถือว่าหลักฐานการเสียภาษีเป็นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนนางกรรณิการ์ ศักดิ์ดีดุงกมล เจ้าของกรรมสิทธิ์ อีกทั้งหลักฐานการเสียภาษีระบุว่า บริษัท วินซ์ เพลสเมนต์ จำกัด เลขที่ ๓๙๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลสว่างแดนดิน เป็นผู้เสียภาษีกรณีไม่ถือว่าผู้ฟ้องคดีได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดินให้กับเทศบาลตำบลสว่างแดนดินในปีที่สมัคร หรือในปีก่อนสมัครหนึ่งปี ตามความในมาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนั้น เมื่อขณะสมัครรับเลือกตั้ง ผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีคุณสมบัติที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาวินิจฉัยโดยอาศัยอำนาจตามความมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบมาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ และมาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ตามมาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นเหตุให้สมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดินของผู้ร้องสิ้นสุดลงเนื่องจากขาดคุณสมบัติสำหรับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็น

สมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน ตามมาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ ปราบฏตามคำสั่งจังหวัดสกลนคร ที่ ๒๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘

๓. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สั่งให้เทศบาลตำบลสว่างแดนดินดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดินแทนตำแหน่งที่ว่างลง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงกำหนดให้มีการสมัครรับเลือกตั้ง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ และกำหนดให้วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๘ เป็นวันเลือกตั้ง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามปฏิบัติโดยไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรม และได้แย้งว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบคำสั่งทางปกครองและประกาศสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ให้โอกาสผู้ฟ้องคดีได้มีการชี้แจงข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐาน ทำให้เสียสิทธิโดยชอบธรรมในการปกป้องสิทธิแห่งตน อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ถูกกล่าวหา เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพ การใช้อำนาจโดยองค์การของรัฐ ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ยังได้แย้งคำสั่งจังหวัดสกลนคร ที่ ๒๘/๒๕๔๘ ว่าไม่ถูกต้องทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย โดยเห็นว่า ตนมีคุณสมบัติที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน

ผู้ฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครองขอนแก่นเพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งที่ ๒๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และขอให้เพิกถอนประกาศให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ว่า เป็นคำสั่งไม่ถูกต้องและไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมกับผู้ฟ้องคดี เป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนและเสียหายจากคำสั่งทางปกครองดังกล่าว

๔. ศาลปกครองขอนแก่นพิเคราะห์แล้วเห็นว่า มีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้สมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดินของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงเนื่องจากขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้ง ตามคำสั่งจังหวัดสกลนคร ที่ ๒๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่าคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้สมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดินของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุด

ลงเนื่องจากขาดคุณสมบัติ เป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการวินิจฉัยหรือออกคำสั่งให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเนื่องจากขาดคุณสมบัติ ในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖

ประเด็นที่ ๒ ขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญในการพิจารณาเพื่อมี คำวินิจฉัยหรือออกคำสั่งทางปกครองได้กระทำโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่ คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบ ข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน” และตาม มาตรา ๗๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ บัญญัติว่า “ให้นายอำเภอมี อำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้นให้ปฏิบัติการตาม อำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณี ให้มีอำนาจหน้าที่ชี้แจงแนะนำตักเตือนเทศบาล ตำบลและตรวจสอบกิจการ เรียกรายงานและเอกสารหรือสถิติใด ๆ จากเทศบาลมาตรวจ ตลอดจน เรียกสมาชิกสภาเทศบาลหรือพนักงานเทศบาลมาชี้แจงหรือสอบสวนก็ได้” ข้อเท็จจริงฟังเป็น ยุติแล้วว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้รับเรื่องร้องเรียนจากนางคำพอง อวรามศรี กับพวก ว่า ผู้ฟ้อง คดีสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย โดยใช้ หลักฐานการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินที่มีการกระทำนิติกรรมอำพราง เพื่อให้ได้สิทธิสมัครรับ เลือกตั้งและได้รับเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๖ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มีคำสั่งใน หนังสือร้องเรียนฉบับเดียวกันนั้น ให้นายประพงษ์ ฮาบสุวรรณ ปลัดอำเภอ ตรวจสอบข้อเท็จจริง ปลัดอำเภอผู้ได้รับมอบหมายได้ทำการสอบสวนผู้ฟ้องคดี สอบสวนนางกรรณิการ์ ศักดิ์ผดุงกมล พยานฝ่ายผู้ฟ้องคดี เมื่อสอบสวนเสร็จผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้สรุปผลการสอบสวนรายงานต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ความว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของโรงเรือนเลขที่ ๓๙๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลสว่าง แดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ตามสัญญาซื้อขายฉบับลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ การเสียภาษีของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการเสียภาษีในนามของผู้ฟ้องคดีเอง ข้อเท็จจริง ปรากฏต่อมาว่า ในระหว่างที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณารายงานการสอบสวนข้อเท็จจริงและ

รวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมนั้น ผู้ฟ้องคดีได้คอยติดตามเรื่องที่สอบสวนตลอดมา ทั้งได้นำพยานบุคคลคือนางคำพอง อร่ามศรี มาให้ถ้อยคำ จากพฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ให้โอกาสแก่ผู้ฟ้องคดีที่จะได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนแล้ว การสอบสวนและพิจารณาเพื่อมีคำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่ขัดต่อมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

ประเด็นที่ ๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ดุลพินิจในการพิจารณาเพื่อมีคำวินิจฉัยหรือออกคำสั่งทางปกครองชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๒๐ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งใช้บังคับในการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๖ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้เป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล...(๓) มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลที่สมัครเป็นเวลาติดต่อกันจนถึงวันสมัครไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือได้เสียภาษีตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน หรือตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ให้กับเทศบาลนั้นในปีที่สมัครหรือในปีก่อนปีที่สมัครหนึ่งปี” และตามมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ บัญญัติว่า “ค่าภาษีนั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย” วรรคสองบัญญัติว่า “แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น...” และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน บัญญัติว่า “ค่ารายปีของปีล่วงแล้วนั้น ท่านให้เป็นหลักสำหรับการคำนวณค่าภาษีซึ่งจะต้องเสียในปีต่อมา” เห็นว่า คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลสว่างแดนดินในการสมัครรับเลือกตั้งตามประกาศเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ เรื่อง คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน กรณีที่ผู้สมัครไม่เป็นผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลจะต้องเป็นผู้ได้เสียภาษีโรงเรือนและที่ดินหรือเสียภาษีบำรุงท้องที่ให้กับเทศบาลนั้นในปีที่สมัครหรือในปีก่อนปีที่สมัครหนึ่งปี ซึ่งในการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้นผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้แก่เจ้าของทรัพย์สินตามการประเมินของเจ้าพนักงานโดยคำนวณจากค่ารายปีของปีที่ผ่านมา

เมื่อผู้ฟ้องคดีมีได้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน จึงได้ยื่นหลักฐานการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือใบเสร็จภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด. ๑๒) เล่มที่ ๑ เลขที่ ๙๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ โดยใบเสร็จฯ ดังกล่าวปรากฏในรายการผู้รับประเมินชื่อบริษัท วินซ์ เพลสเมนต์ จำกัด (นายวินิตย์ พิเศษสุนทร) และในรายการผู้รับแจ้งการประเมินได้รับแจ้งการประเมินเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๔๔ ซึ่งหมายความว่า เป็นการชำระค่าภาษีจากการคำนวณค่ารายปีของปี พ.ศ. ๒๕๔๔ แสดงว่า นางกรรณิการ์ ศักดิ์ผดุงกมล ได้นำบ้านหลังดังกล่าวออกให้เช่าตลอดปี ๒๕๔๔ ซึ่งสอดคล้องกับสัญญาเช่าบ้าน ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๔ หนังสือกรมการจัดหางาน ที่ รส. ๑๓๑๑/๑๕๘๕๐ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่อนุญาตให้บริษัท วินซ์ เพลสเมนต์ จำกัด ใช้อาคารเลขที่ ๓๙๗ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลสว่างแดนดิน อำเภอสว่างแดนดิน เป็นที่ดำเนินการคัดเลือกและรับสมัครคนงานตั้งแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตถึงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๔ และหนังสือของบริษัท วินซ์ เพลสเมนต์ จำกัด ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๖ ที่ได้แจ้งยืนยันการสิ้นสุดการรับสมัครคนงาน ณ บ้านเลขที่ ๓๙๗ ในวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๔ ดังนั้น การเสียภาษีของผู้ฟ้องคดีตามใบเสร็จภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด. ๑๒) เล่มที่ ๑ เลขที่ ๙๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ จึงเป็นการเสียภาษีในนามของบริษัท วินซ์ เพลสเมนต์ จำกัด ซึ่งเป็นการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินแทนผู้ให้เช่าตามข้อตกลงในสัญญาเช่าฉบับดังกล่าว มิใช่ผู้ฟ้องคดีเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินในนามตนเอง และแม้ว่าผู้ฟ้องคดีจะได้ทำสัญญาซื้อขายบ้านเลขที่ดังกล่าว ตามสัญญาซื้อขายฉบับลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๔ กับนางกรรณิการ์ ศักดิ์ผดุงกมล ก็ไม่ปรากฏว่าได้มีการจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด ซึ่งการซื้อขายดังกล่าวเป็นการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์เสร็จเด็ดขาด เมื่อคู่สัญญาไม่มีเจตนาที่จะไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ผลของสัญญาจึงเป็นโมฆะ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๕๖ กรณีสิทธิในบ้านจึงยังไม่โอนเป็นของผู้ฟ้องคดี กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา ๔๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕

เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ใช้ใบเสร็จภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด. ๑๒) ฉบับที่ ๑ เลขที่ ๙๘ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ เป็นหลักฐานประกอบการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลสว่างแดนดิน เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๖ ผู้ฟ้องคดีจึงขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ วินิจฉัยว่า

ผู้ฟ้องคดีขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดิน จึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้สมาชิกภาพสมาชิกสภาเทศบาลตำบลสว่างแดนดินสิ้นสุดลงเนื่องจากขาดคุณสมบัติในการสมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ตามคำสั่งจังหวัดสกลนคร ที่ ๒๘/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลปกครองขอนแก่น พิพากษายกฟ้อง

๕. ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดว่า ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลปกครองขอนแก่น ดังนี้

(๑) การที่ศาลปกครองขอนแก่นพิจารณาตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมและมาตรฐานในการปฏิบัติราชการขั้นต่ำไว้เป็นการไม่ชอบ โดยเห็นว่า การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำวินิจฉัยคำสั่งทางปกครองต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์การพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรม และมาตรฐานในการปฏิบัติราชการทางปกครองโดยเท่าเทียมกันจะพิจารณาตามหลักเกณฑ์การพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรม และมาตรฐานในการปฏิบัติราชการทางปกครองขั้นต่ำไว้เป็นการไม่ถูกต้องและไม่ชอบเพราะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ และตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่กล่าวมาเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่า บุคคลทุกคนย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ศาลปกครองขอนแก่นจะเลือกปฏิบัติโดยพิจารณาหลักเกณฑ์การพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นหลักประกันความเป็นธรรม และเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติราชการทางปกครองขั้นต่ำกับคดีของผู้ฟ้องคดีไม่ได้

(๒) การที่ศาลปกครองขอนแก่นวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจออกคำสั่งนั้นเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลและได้มีการประกาศแต่งตั้งจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้เป็นประธานสภาเทศบาลแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่มีอำนาจวินิจฉัยหรือออกคำสั่งให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลของผู้ร้องสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

(๓) การที่ศาลปกครองขอนแก่นวินิจฉัยว่าการสอบสวนและพิจารณาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ขัดต่อมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ นั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้สอบสวนแต่รับฟังเอกสารการสอบสวนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มาสมอ้างจึงเป็นการวินิจฉัยหรือออกคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่เคยมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการสอบสวนคุณสมบัติของผู้ฟ้องคดี ไม่เคยมีหนังสือแจ้งให้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และไม่ให้อีกโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานจึงเป็นการละเลยไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นการขัดต่อมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๔) การที่ศาลปกครองขอนแก่นวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เห็นว่า ในการเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ผู้ฟ้องคดีมีเจตนาและความสุจริตใจในฐานะประชาชนผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามมาตรา ๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และการเสียภาษีดังกล่าวไม่จำเป็นที่เจ้าของทรัพย์สินเท่านั้นที่จะเสียภาษีได้ ผู้รับประเมิน ผู้เช่าหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินหรือผู้แทนก็สามารถยื่นเสียภาษีได้เช่นกันตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๓ และมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ การใช้ดุลพินิจของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมิชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงเนื่องจากขาดคุณสมบัติ จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๖. ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุด ฉบับลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๘ ว่าพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) วรรคสอง มาตรา ๒๐ ทวิ (๒) พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕ มาตรา ๒๐ (๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นำมาวินิจฉัยคุณสมบัติการเป็นผู้มีสิทธิ

สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลของผู้ฟ้องคดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๖๙ จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดส่งความเห็นของผู้ฟ้องคดีไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ในการพิจารณาหรือมีคำสั่งในคดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดจะต้องใช้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) และวรรคสอง และมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคหนึ่ง (๒) พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๐ (๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ มาใช้บังคับแก่คดี แต่ผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๖๙ จึงเป็นกรณีมีข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินั้น จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราวและส่งความเห็นของผู้ฟ้องคดีตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ต่อไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่ เห็นว่า คำร้องนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ยกเลิกไปตามประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ และมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และวรรคสี่ บัญญัติให้ บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนวันที่ ๑๙ กันยายน

พุทธศักราช ๒๕๔๙ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ และให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และวรรคสาม บัญญัติให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรานี้ดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่นั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องนี้ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ จะต้องพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่เนื่องจากบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๖๙ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้น มีหลักการอย่างเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๗๓ ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยคำร้องนี้ได้ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๗๓

ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบและประเด็นตามคำร้องแล้ว เห็นว่า การที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด

ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้น ผู้ร้องต้องแสดงข้อโต้แย้งโดยแจ้งชัดว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราใด หรือไม่ หากมิได้ระบุประเด็นที่เป็นความประสงค์พร้อมเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยแล้ว ย่อมไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๘ (๔) เมื่อพิจารณาคำร้องของผู้ร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) และวรรคสอง และมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคหนึ่ง (๒) พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๐ (๓) พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง และพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๖๙ หรือไม่ แล้วเห็นว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญส่วนที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญฯ มีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๑๕ วรรคสอง มาตรา ๑๙ วรรคหนึ่ง (๔) และวรรคสอง และมาตรา ๒๐ ทวิ วรรคหนึ่ง (๒) ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ วรรคสอง นั้น ผู้ร้องมิได้โต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวอย่างไร เพราะเหตุใด แต่เป็นการโต้แย้งการกระทำของผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ในเรื่องของการใช้อำนาจตามกฎหมายและมีได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของการสอบสวน

๒. พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๓๐ นั้น ผู้ร้องมิได้ระบุว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ อย่างไร เพราะเหตุใด มีเพียงที่โต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๓๐ เท่านั้นที่ได้ให้เหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง

๓. พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๐ (๓) และพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๓๖ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๖๙ นั้น ผู้ร้องมิได้ระบุว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวอย่างไร เพราะเหตุใด ทั้งนี้ได้ระบุรายละเอียดในการโต้แย้งและประสงค์จะให้ศาลดำเนินการอย่างไร พร้อมเหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง

๔. พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ผู้ร้องโต้แย้งว่าขัดรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๖๙ นั้น ผู้ร้องมิได้ระบุว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ อย่างไร เพราะเหตุใด มีเพียงที่โต้แย้งว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖๙ เท่านั้นที่ได้ให้เหตุผลสนับสนุนโดยชัดแจ้ง

ศาลรัฐธรรมนูญจึงกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยตามคำร้องที่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญฯ ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ หรือไม่

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๓ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของชนชาวไทยโดยมีหลักการว่า

บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

การที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า การตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ต้องพิจารณาตามหลักเกณฑ์การพิจารณาทางปกครองซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรม และมาตรฐานในการปฏิบัติราชการทางปกครองโดยเท่าเทียมกัน จะพิจารณาตามหลักเกณฑ์การพิจารณาทางปกครองตามพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรม และมาตรฐานในการปฏิบัติราชการทางปกครองขั้นต่ำไว้เป็นการไม่ถูกต้องและไม่ชอบ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ นั้น เห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มีเจตนารมณ์จะให้หลักเกณฑ์การปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นหลักเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานกลางที่จะใช้บังคับกับการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ทุกฉบับโดยนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ และไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐจะมีกฎหมายที่บัญญัติรองรับการใช้อำนาจทางปกครองของตนไว้อย่างไรก็ตาม แต่หากการใช้อำนาจตามกฎหมายนั้นมีมาตรฐานต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ในการใช้อำนาจนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครองที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนี้ พระราชบัญญัตินี้ยังคงเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนต่าง ๆ สำหรับการดำเนินงานทางปกครองเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย มีประสิทธิภาพในการใช้บังคับกฎหมายให้สามารถรักษาประโยชน์สาธารณะได้ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน อีกทั้งยังเป็นการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการด้วย

สำหรับการสอบสวนการสิ้นสุดสมาชิกภาพสมาชิกสภาเทศบาลของผู้ร้องพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มิได้บัญญัติขั้นตอนไว้โดยตรง การพิจารณาสอบสวนการรวบรวมข้อมูลและพยานหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาในการทำคำสั่งทางปกครองที่กระทบสิทธิของคู่กรณี จึงต้องนำหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙ มาบังคับใช้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันสิทธิของบุคคลผู้เข้ามาเป็นคู่กรณีในกระบวนการพิจารณาคำสั่งทางปกครอง ซึ่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติว่า ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองอาจกระทบถึงสิทธิของคู่กรณี เจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสดังต่อไปนี้ที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน วรรคสอง บัญญัติว่า ความในวรรคหนึ่ง มิให้นำมาใช้บังคับในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่เจ้าหน้าที่จะเห็นสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น (๑) เมื่อมีความจำเป็นรีบด่วนหากปล่อยให้เนิ่นช้าไปจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือจะกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ (๒) เมื่อจะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎกำหนดไว้ในการทำคำสั่งทางปกครองต้องล่าช้าออกไป (๓) เมื่อเป็นข้อเท็จจริงที่คู่กรณีนั้นเองได้ให้ไว้ในคำขอ คำให้การหรือคำแถลง (๔) เมื่อโดยสภาพเห็นได้ชัดในตัวของกรณีให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ (๕) เมื่อเป็นมาตรการบังคับทางปกครอง (๖) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และวรรคสาม บัญญัติว่า ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ให้โอกาสตามวรรคหนึ่ง ถ้าจะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ

บทบัญญัติมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติดังกล่าวได้วางหลักการทำคำสั่งทางปกครองไว้สอดคล้องกับสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมตามบทบัญญัติมาตรา ๔๐ (๒) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ว่าด้วยสิทธิพื้นฐานในกระบวนการพิจารณาซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักประกันขั้นพื้นฐานเรื่องการได้รับการพิจารณาโดยเปิดเผย การได้รับทราบข้อเท็จจริงและตรวจเอกสารอย่างเพียงพอ การเสนอข้อเท็จจริงข้อโต้แย้ง และพยานหลักฐานของตนอันเป็นไปตามหลักความยุติธรรมตามธรรมชาติแล้ว ในการทำคำสั่งทางปกครองนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องฟังความทุกฝ่าย คือต้องให้คู่กรณีมีโอกาสดังกล่าวจะได้อ่านข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งแสดงหลักฐานของตนได้ แต่หลักการดังกล่าวนั้นก็จำเป็นจะต้องมีข้อยกเว้นอยู่ด้วยหลายประการ โดยเฉพาะในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียหายร้ายแรงต่อประเทศชาติ ประชาชน หรือประโยชน์สาธารณะประการอื่น ดังที่มาตรา ๓๐ ได้บัญญัติยกเว้นไว้ ในวรรคสอง (๑) ถึง (๖) และในวรรคสาม ซึ่งเป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็นและสมควรที่จะต้องจำกัดการให้สิทธิหรือโอกาสแก่คู่กรณีตามความในวรรคหนึ่งทั้งสิ้น บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นการบังคับใช้แก่การพิจารณาเพื่อมีคำสั่งทางปกครอง และเป็นการใช้บังคับอย่างเสมอภาคและคุ้มครองสิทธิของคู่กรณีอย่างเท่าเทียมกัน

และมีได้เป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๓ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๓ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย เป็นบทบัญญัติที่รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ที่ชนชาวไทยต้องปฏิบัติ โดยเฉพาะหน้าที่ในการเสียภาษีอากร เป็นหน้าที่ขั้นพื้นฐานที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ให้ประชาชนต้องปฏิบัติและต้องกระทำด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวมของประเทศ ประกอบกับกฎหมายภาษีอากรเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้มุ่งหมายบังคับแก่บุคคลใดโดยเฉพาะ ดังนั้น กฎหมายภาษีอากรจึงมีผลบังคับใช้กับบุคคลทุกคนที่อาศัยบนผืนแผ่นดินและทรัพย์สินทุกประเภทที่ตั้งอยู่บนผืนแผ่นดินนั้น การที่รัฐบังคับจัดเก็บภาษีอากรจากราษฎรก็เพื่อนำมาใช้ในการสร้างประโยชน์ของสังคมโดยส่วนรวม การจัดเก็บภาษีจะจัดเก็บตามประเภทของภาษี การแบ่งประเภทของภาษีอากรนั้นอาจทำได้หลายวิธี เช่น อาจแบ่งตามหลักการผลัการภาษี แบ่งตามฐานภาษี แบ่งตามมูลค่าหรือสภาพของสินค้า แบ่งตามอัตราภาษี และแบ่งตามหน่วยงานที่จัดเก็บ เป็นต้น

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นกฎหมายที่กำหนดรายละเอียดหน้าที่และความรับผิดชอบของเจ้าของทรัพย์สินในการเสียค่าภาษี ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายที่มีผลกระทบต่อสิทธิและหน้าที่อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนได้ การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวจึงต้องตีความโดยเคร่งครัดโดยบทบัญญัติมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน คือ ผู้มีรายได้โดยตรงอันเนื่องมาจากการให้เช่าโรงเรือนและที่ดินนั้นคือ เจ้าของทรัพย์สิน บุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สินมีหน้าที่ต้องเสียค่าภาษีแต่อย่างใดไม่ แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มิได้มีมาตราใดบัญญัติไว้ชัดแจ้งว่า ห้ามมิให้เจ้าของทรัพย์สินตกลงหรือผลัการภาษีให้ผู้อื่นเป็นผู้เสียภาษีแทน ดังนั้น เจ้าของทรัพย์สินอาจผลัการภาษี (ค่ารายปี) ไปให้ผู้เช่าโรงเรือนและที่ดินเป็นผู้เสียภาษีแทนได้ หากได้มีการตกลงให้ความยินยอมกันไว้

ซึ่งผู้เสียภาษีตามความเป็นจริงอาจไม่ใช่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามกฎหมายก็ได้ แต่ในทางกฎหมายแล้วภาระหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งปวงยังคงต้องอยู่ที่เจ้าของทรัพย์สิน หากมีการเสียค่าภาษีล่าช้าหรือไม่ครบถ้วน เจ้าของทรัพย์สินยังคงเป็นผู้รับผิดชอบ พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกร้องให้ผู้เช่าโรงเรือนและที่ดินรับผิดชอบเสียค่าภาษีหาได้ไม่ อีกทั้งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นกฎหมายที่บังคับกับทรัพย์สินหรือสถานะของบุคคลและมีลักษณะเป็นเอกเทศ รัฐจึงมีอำนาจบัญญัติเนื้อหาให้มีสาระแตกต่างจากการบัญญัติใช้กฎหมายสาขาอื่นได้ภายใต้กรอบหลักเกณฑ์หรือทฤษฎีภาษีแต่ละประเภท และการบังคับใช้ต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายภาษีแต่ละฉบับเป็นสำคัญ จึงเห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง โดยชัดแจ้งว่า เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี ซึ่งผู้มีหน้าที่เสียภาษีเป็นผู้รับภาระภาษีโดยตรง แต่เจ้าของทรัพย์สินอาจผลักภาระภาษีไปให้ผู้เช่าโรงเรือนได้หากผู้เช่ายินยอม เป็นไปตามหลักการเสียภาษีโดยชอบแล้ว พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๓

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๓๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๓

นายชัช ชลวร

นายจรัญ ภักดีธนากุล

นายจรรยา อินทจар

นายเฉลิมพล เอกอุรุ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

นายวสันต์ ตรีอยพิสุทธิ์

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๔๑/๒๕๔๘

วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๘

เรื่อง ศาลภาษีอากรกลางส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๒ และนายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๓) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลภาษีอากรกลางส่งคำร้องของนางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ และนายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๔/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบได้ดังนี้

๑. กรุงเทพมหานคร เป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งมีอำนาจ จัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ โดยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและได้มอบอำนาจให้ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นโจทก์ฟ้องนายชัยยุทธ หรือชูกิจ รัตนโพธิ์ขจร ที่ ๑ นางสาวอุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๒ นายนิพันธ์ ช้อยหิรัญ ที่ ๓ และนางสาวศรีวรรณ

ข้อยหิรัญ ที่ ๔ เป็นจำเลยต่อศาลภาษีอากรกลาง เรียกค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินที่ค้างชำระ แก่โจทก์ ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๕๔/๒๕๔๕ ปราบฎตามคำฟ้องว่า

จำเลยที่ ๑ เป็นเจ้าของตึกแถว รวม ๕๗๐ ห้อง ตั้งอยู่ที่ถนนพระราม ๒ แขวง จอมทอง เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ซึ่งจำเลยที่ ๑ ได้ปลูกสร้างในที่ดินของนางพเยาว์ ข้อยหิรัญ ตามสิทธิในสัญญาเช่าที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๓๒ ที่ ๘๓๓ และที่ ๘๓๔ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๒๑ รวม ๓ ฉบับ มีกำหนด ๒๓ ปี และสัญญาเช่าที่ดินสิ้นสุดในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ โดยสัญญาเช่าที่ดินทั้งสามฉบับระบุว่า "ภาษีที่ดินผู้ให้เช่าเป็นผู้เสียส่วน ภาษีโรงเรือนผู้เช่าเป็นผู้เสียเอง" เมื่อจำเลยที่ ๑ ให้ผู้อื่นเช่าตึกแถวและได้รับผลประโยชน์จาก ค่าเช่าตั้งแต่ปี ๒๕๒๑ เป็นต้นมา จึงมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินของ ตึกแถวดังกล่าว จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นแบบแจ้งแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน ประจำปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปีภาษี ๒๕๔๑ สำหรับโรงเรือนอาคารตึกแถวจำนวน ๕๗๐ ห้อง ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ แล้วได้ประเมินและกำหนดค่ารายปีของโรงเรือนจำนวน ๕๗๐ ห้องดังกล่าว เป็นจำนวนปีละ ๔,๕๘๗,๖๐๐ บาท และค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินปีละ ๕๗๓,๔๕๐ บาท ซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ของโจทก์ได้แจ้งการประเมินค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินประจำปีภาษีสำหรับปี ๒๕๓๖ ถึงปี ๒๕๔๑ ให้จำเลยที่ ๑ ทราบแล้ว จำเลยที่ ๑ ได้ทราบการประเมินภาษีโรงเรือนและ ที่ดินในแต่ละปีสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ จนถึงปี ๒๕๔๑ แล้ว และจำเลยที่ ๑ มิได้ยื่นอุทธรณ์ หรือโต้แย้งคัดค้านการประเมินภาษีดังกล่าว จำนวนเงินค่าภาษีซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ของโจทก์ ได้ประเมินในแต่ละปีภาษีจึงเป็นจำนวนเด็ดขาด และจำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินค่าภาษีโรงเรือน และที่ดินไปชำระให้แก่โจทก์ภายในกำหนดเวลา ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่ได้รับแจ้ง การประเมินของแต่ละปีภาษีดังกล่าว ทำให้ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีค้างชำระซึ่ง จำเลยที่ ๑ ต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ แต่จำเลยที่ ๑ มิได้นำเงินไปชำระจนเกินระยะเวลา ๔ เดือน จึงต้องรับผิดชอบชำระเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ แห่งค่าภาษีที่ค้าง ซึ่งคิดเป็นเงินเพิ่ม ปีละ ๕๗,๓๔๕ บาท ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ จำเลยที่ ๑ ได้ยื่นคำร้องต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ของโจทก์ ขอลดชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดิน สำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี

๒๕๓๙ โดยแบ่งชำระรวม ๔๘ งวด (เดือน) และเมื่อได้รับการยินยอมจากโจทก์ จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญาฉบับลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๒ ยอมรับว่าได้ค้างชำระค่าภาษีโรงเรียนและที่ดินประจำปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๓๙ รวม ๔ ปี เป็นเงินค่าภาษี ๒,๒๙๓,๘๐๐ บาท ค่าเงินเพิ่มตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๓ (๔) ในอัตราร้อยละ ๑๐ เป็นเงินจำนวน ๒๒๙,๓๘๐ บาท โดยยินยอมผ่อนชำระให้แก่โจทก์ รวม ๔๘ งวด (เดือน) แต่จำเลยที่ ๑ ได้ผ่อนชำระไปเพียง ๘ งวด แล้วเพิกเฉยไม่ยอมนำเงินมาชำระอีก

จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ได้รับโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกแถว จึงต้องรับผิดชอบในหนี้ค่าภาษีโรงเรียนที่ค้างชำระพร้อมเงินเพิ่มสำหรับโรงเรียนดังกล่าว ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์ซึ่งแต่ละคนได้รับโอนมาจากเจ้าของที่ดินร่วมกับจำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ชำระให้เสร็จสิ้นตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรียนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ โจทก์ได้ทวงถามจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๔ ให้ชำระค่าภาษีและเงินเพิ่มที่ค้างชำระหลายครั้ง แต่ทั้งสี่เพิกเฉย จึงฟ้องคดีนี้ต่อศาลเพื่อขออำนาจศาลบังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินค่าภาษีโรงเรียนและที่ดินสำหรับปีภาษี ๒๕๓๖ ถึงปีภาษี ๒๕๔๑ พร้อมเงินเพิ่มที่ค้างชำระ

๒. จำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ยื่นคำให้การร่วมกัน สรุปได้ว่า

(๑) คดีนี้โจทก์เป็นผู้กระทำผิดและไม่ได้ถูกโต้แย้งสิทธิ โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะใช้สิทธิทางศาลได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ กล่าวคือ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้อง สาเหตุเกิดจากโจทก์ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ๗ ที่ตนเป็นผู้กำหนด คดีนี้จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เช่าที่ดินจากมารดาของจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เพื่อสร้างโรงเรียนให้เช่า และมีหน้าที่ชำระภาษีโรงเรียนแต่ต่อมาค้างชำระ จึงได้ทำคำร้องขอผ่อนชำระ หลังจากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของโจทก์ได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระได้ โดยให้ผ่อนได้ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ซึ่งล่วงเลยวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ อันเป็นวันครบกำหนดของสัญญาเช่า คำสั่งยินยอมให้ผ่อนชำระดังกล่าว เป็นคำสั่งที่ขัดต่อระเบียบของโจทก์ เรื่องการขอผ่อนชำระภาษีอากรค้าง ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เพราะในระเบียบกำหนดให้ผู้ขอผ่อนชำระจะต้องวาง “หลักประกัน” ประกอบการขอผ่อนชำระหนี้ด้วย แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ได้วางหลักประกันประกอบการยื่นแต่อย่างใด

(๒) หลังจากที่โจทก์ยินยอมให้จำเลยที่ ๑ ผ่อนชำระแล้ว ต่อมาจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้และเนื่องจากในหนังสือรับสภาพหนี้มีข้อความว่า "หากผิดนัดการผ่อนชำระงวดหนึ่งงวดใด ถือว่าผิดนัดชำระหนี้ทั้งหมด" ดังนั้น โจทก์สามารถใช้อำนาจปกครองบังคับเอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ได้ทันทีหลังจากจำเลยที่ ๑ ผิดนัด โดยโจทก์สามารถเข้าเก็บค่าเช่าแทนได้ตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ ถึง ๒๕๔๔ และวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวกที่จะทำให้โจทก์สามารถได้รับชำระค่าภาษีครบถ้วนด้วยความรวดเร็วเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ แต่โจทก์กลับออกหนังสือเตือนแล้วรอจนกระทั่งสิ้นสุดสัญญาเช่าในวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๔ จึงมาฟ้องจำเลยที่ ๒ ที่ ๓ ให้ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕

๓. จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำโต้แย้งและขอให้ศาลภาษีอากรกลางส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย สรุปได้ว่า

โจทก์ฟ้องให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ แต่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เห็นว่ามาตราดังกล่าวมีเนื้อหาสาระที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ เนื่องจากมาตราดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้รับโอนต้องรับผิดชอบในส่วนนี้ร่วมกับผู้โอนในภาษีที่ค้างชำระ ไม่ว่าจะรับโอนมาด้วยเหตุใด ๆ จากสาระสำคัญดังกล่าวเห็นได้ว่า กฎหมายบัญญัติให้ความคุ้มครองรัฐฝ่ายคดีเดียวด้วยการปิดปาก มิให้ผู้รับโอนยกข้อต่อสู้ใด ๆ ได้เลย แม้จะเป็นผู้รับโอนที่สุจริตและมีค่าตอบแทน เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๒๙๙ หรือแม้จะเป็นการคบคิดกันฉ้อฉลของผู้โอนกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบ เทียบเคียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๑๖ เมื่อนำพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ มาวิเคราะห์จะพบว่า มีเนื้อหาสาระที่ปิดปากผู้รับโอนอย่างเด็ดขาด กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิ ที่ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นเท่านั้นจึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ ด้วยการฝ่าใจให้ผู้รับโอนเข้ามารับผิดชอบในส่วนนี้ร่วม โดยไม่มีเงื่อนไขของความคุ้มครองเป็นการเลือกปฏิบัติด้วยการผลักร้างทั้งหมดไปให้ผู้รับโอน ผู้รับโอนจึงไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ส่งผลให้ผู้รับโอนต้องร่วมรับผิดชอบในสิ่งที่ตนไม่ได้ก่อ กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๘ และแม้ในที่สุดจะสามารถใช้สิทธิไล่เบียดได้ก็ตาม แต่เป็นที่ทราบกันดีว่าในทางปฏิบัติ เป็นเรื่องเลื่อนลอยที่จะไล่เบียดได้จริง ผู้โอนที่ไม่สุจริตสามารถอาศัยมาตราดังกล่าวเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่ของตนได้ โดยผู้โอนซึ่งเป็นลูกหนี้ของรัฐในคำภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระแต่หากต้องการเปลี่ยนไปเป็นลูกหนี้ของผู้รับโอนที่เป็นเอกชนแทน ก็ไปขอความร่วมมือจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อได้รับความร่วมมือแล้ว ผู้โอนจึงมายื่นคำร้องขอผ่อนชำระ โดยกำหนดเวลาผ่อนงวดสุดท้ายให้เลยระยะเวลาเช่าเพื่อป้องกันการผิดสัญญาเช่าอันจะทำให้เจ้าของที่ดินบอกเลิกสัญญาเช่าก่อนกำหนดได้ หลังจากได้รับอนุมัติแล้วและต่อมาผู้โอนผัดนัดผ่อนชำระพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะไม่ดำเนินการใด ๆ แต่จะรอจนถึงกำหนดที่ผู้รับโอนได้รับโอนโรงเรือนเสียก่อนจึงฟ้องผู้โอนและผู้รับโอน เมื่อศาลมีคำพิพากษาแล้วก็จะนำคำพิพากษามาบังคับเอา กับทรัพย์สินของผู้รับโอนฝ่ายเดียว ประโยชน์ที่ผู้โอนได้รับจากการเปลี่ยนตัวเจ้าหน้าที่ คือ ผู้โอนมีโอกาสถูกยึดทรัพย์น้อยลง เพราะผู้รับโอนที่กลายเป็นเจ้านั้นนั้นไม่มีอำนาจปกครอง ไม่มีคนและเครื่องมือมากพอเหมือนกับเจ้าหน้าที่เป็นรัฐ และมาตรานี้ขัดต่อหลักนิติธรรมที่แม้จะมีการคบคิดกันข้อฉลทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบแต่ผู้รับโอนก็ต้องทนรับชะตากรรมนั้น เพราะไม่มีเนื้อหาสาระใด ๆ ที่ให้ผู้รับโอนใช้ต่อสู้ระบู่ไว้ในมาตรานี้ การคบคิดกันข้อฉลและทำให้ผู้รับโอนเสียเปรียบนั้น เพื่อความเป็นธรรมและเพื่อให้สอดคล้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ จำเป็นที่จะต้องบัญญัติไว้เป็นสาระสำคัญของมาตรา ๔๕ ด้วย

๔. ศาลภาษีอากรกลางเห็นว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ที่ศาลภาษีอากรกลางจะใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๔๕ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ พร้อมเอกสารประกอบ มายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญตรวจคำร้องแล้ว มีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อแจ้งศาลภาษีอากรกลางทราบ

ตามคำร้องมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔ บัญญัติว่า "บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยก บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อให้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้"

มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า "การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญ รับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่ รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิ และเสรีภาพนั้นมิได้"

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับ แก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดย อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม"

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า "บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่น กำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทาง เศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและ เสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม"

พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติว่า “ถ้าค่าภาษีค้างอยู่และยังมีได้ชำระขณะเมื่อทรัพย์สินได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของเจ้าของใหม่ โดยเหตุใด ๆ ก็ตาม ท่านว่าเจ้าของคนเก่าและคนใหม่เป็นลูกหนี้ค่าภาษีนี้นั้นร่วมกัน”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่รับรองในการที่บุคคลจะอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน และเป็นบทบัญญัติที่ให้หลักประกันสิทธิของบุคคลในการใช้สิทธิทางศาลเมื่อถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ มาตรา ๒๙ เป็นบทบัญญัติที่ห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และต้องกระทำเท่าที่จำเป็น ทั้งต้องไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้น และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติรับรองหลักความเสมอภาคโดยมีหลักการว่า บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลจะกระทำมิได้

ส่วนพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อให้รัฐโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงหารายได้จากการจัดเก็บภาษีสำหรับใช้จ่ายในการบริหารกิจการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ขององค์กร อันเป็นกิจการเพื่อสาธารณประโยชน์ ภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษีอากรอย่างหนึ่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ บุคคลมีหน้าที่ต้องเสียภาษีอากร เพื่อรัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่จะนำไปเป็นงบประมาณใช้จ่ายในการบริหารประเทศ ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๐ บัญญัติว่า ค่าภาษีนี้นั้น ท่านให้เจ้าของทรัพย์สินเป็นผู้เสีย แต่ถ้าที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นเป็นคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ต้องเสียภาษีทั้งสิ้น ในกรณีเช่นนั้นถ้าเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ไม่เสียภาษี ท่านว่าการขายทรัพย์สินทอดตลาดของผู้นั้นตามมาตรา ๔๔ ให้รวมขายสิทธิใด ๆ ในที่ดินอันเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ยังคงมีอยู่นั้นด้วย เห็นได้ว่าภาษีโรงเรือนและที่ดินเป็นภาษี

ที่มุ่งบังคับเอาจากผู้เป็นเจ้าของตัวทรัพย์สินที่เป็นที่ดิน นอกจากที่ดินและโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นเป็นคนละเจ้าของ จึงจะให้เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นผู้เสียภาษีอย่างไรก็ตามก็ยังเกี่ยวข้องกับที่ดิน เพียงแต่ถ้ามีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นก็ให้ผู้เป็นเจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างเป็นผู้เสียภาษี ที่บัญญัติเช่นนี้เนื่องจากเป็นผู้ได้ประโยชน์จากการใช้ที่ดิน คือผู้สร้างโรงเรือนหรือปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับภาษีโรงเรือนที่ผู้เช่าที่ดินปลูกสร้างอาคารเพื่อให้เช่า ต่อมาผู้เช่าที่ดินที่สร้างโรงเรือนค้างชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินแก่กรุงเทพมหานคร ภาษีดังกล่าวเป็นหนี้ที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและเจ้าของโรงเรือน เป็นภาระที่ติดอยู่กับที่ดินและโรงเรือน เมื่อมีการโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและโรงเรือน ภาระที่มีอยู่กับที่ดินและโรงเรือนย่อมตกติดไปด้วย ผู้ร้องได้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินและโรงเรือนจึงต้องรับภาระภาษีที่ค้างชำระดังกล่าว พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ เป็นบทกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ใช้กับบุคคลโดยเสมอกัน และให้ความคุ้มครองแก่บุคคลอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และการเรียกเก็บภาษีโรงเรือนที่ค้างชำระเอาจากผู้รับโอนที่ดินและโรงเรือนร่วมกับผู้โอน ไม่ได้กระทบกระเทือนต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมาก จำนวน ๑๑ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจิระ บุญพจนสุนทร นายจุมพล ณ สงขลา นายนพดล เสงเจริญ นายปรีชา เฉลิมวณิชย์ นายผัน จันทรปาน นายสุธี สุทธิสมบุรณ์ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ นางเสาวนีย์ อัครวโรจน์ นายอภัย จันทรจุลกะ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง เห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๓ คน คือ นายมงคล สระบัว นายมานิต วิทยาเต็ม และพลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช เห็นว่า การที่พระราชบัญญัติ

ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ บัญญัติให้ผู้รับโอนทรัพย์สินเป็นลูกหนี้ร่วมกันกับผู้โอนในค่าภาษีที่ค้างชำระเป็นการบังคับชำระหนี้เอาจากผู้รับโอนซึ่งไม่ได้ก่อนนี้ นอกจากนี้จะถูกบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินที่รับโอนแล้วยังอาจถูกบังคับชำระหนี้เอาจากบรรดาทรัพย์สินอื่น ๆ ได้ด้วย จึงเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่จำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้รับโอนเกินความจำเป็นและกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินของผู้รับโอน อันเป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และพลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช เห็นเพิ่มเติมว่า เป็นกฎหมายที่บังคับให้บุคคลรับสภาพหนี้โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบตามกฎหมายที่เท่าเทียมกัน จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ด้วย

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนพดล เฮงเจริญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชย์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุวิทย์ ธีรพงษ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นางเสาวนีย์ อัครโรจน์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอภัย จันทนจุลกะ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายอุระ หวังอ้อมกลาง	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

๕. คำวินิจฉัย ศาลปกครองสูงสุด

- กำหนดอัตราค่าเช่าทรัพย์สินมาตรฐานกลาง เพื่อใช้ประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินสูงเกินควร
- หลักเกณฑ์การประเมินภาษีบำรุงท้องที่มีชอบด้วยกฎหมาย

พ.ร.บ.ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๒๖๖/๒๕๕๖

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

ประเภทคดี ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม (การกำหนดอัตราค่าเช่าทรัพย์สินมาตรฐานกลาง เพื่อให้ในการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดินสูงเกินสมควร)

กฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ (มาตรา ๙ วรรคสอง (๓) และมาตรา ๔๒)

พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ (มาตรา ๘, ๒๕, ๓๑)

พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. ๒๕๒๘ (มาตรา ๗)

พ.ร.บ. สภาดำบลและองค์การบริหารส่วน ตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (มาตรา ๗๔)

ข้อกำหนดของคณะกรรมการพิจารณาการประเมินภาษีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาของเจ้าพนักงานในการประเมินภาษี เป็นเพียงหลักเกณฑ์ภายในของฝ่ายปกครองเท่านั้น ไม่ใช่การใช้อำนาจทางกฎหมายกระทำการหรือสั่งการต่อผู้รับการประเมินภาษี

ความเดือดร้อนเสียหายของผู้ฟ้องคดีเกิดจากคำสั่งประเมินเรียกเก็บภาษีไม่ได้เกิดจากข้อกำหนดของคณะกรรมการพิจารณาการประเมินภาษี ผู้ฟ้องคดีสามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลภาษีอากรได้ตามมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะมีสิทธิฟ้องคดีขอให้เพิกถอนข้อกำหนดดังกล่าวตามมาตรา ๔๒ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ เมื่อปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่พอใจคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประเมินภาษีโรงเรือนฯ และได้ยื่นฟ้องต่อศาลภาษีอากรกลาง จึงเป็นคดีอุทธรณ์คำวินิจฉัยของเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการตามกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากรที่อยู่ในอำนาจของศาลภาษีอากรตามมาตรา ๗ แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากรฯ คดีไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคสอง (๓) แห่ง พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ

การประเมินภาษีของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายไม่เป็นการละเมิด แม้จะเรียกเก็บภาษีเกินไปก็ตาม ผู้ฟ้องคดีจึงขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดเชยค่าเสียหายกรณีการเรียกเก็บภาษี

เกินไม่ได้ เพราะมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ แห่ง พ.ร.บ. ภาษีโรงเรือนและที่ดินฯ ได้กำหนดวิธีการ
แก้ไขความเดือดร้อนเสียหายไว้แล้ว ซึ่งเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจศาลภาษีอากร

ภาษีบำรุงท้องที่ ๙

คำสั่งที่ ๘/๒๕๔๔

เรื่อง กรณีเทศบาลนครนครปฐม ใช้หลักเกณฑ์การประเมินภาษีบำรุงท้องที่โดยมิชอบ
ด้วยกฎหมาย (คำร้องอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา)

กฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครอง (มาตรา ๔๒ วรรคสอง)

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ (มาตรา ๓๕ วรรคสอง)

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากเทศบาลนครนครปฐม ตีราคาปานกลาง
ที่ดินของผู้ฟ้องคดีสูงเกินปกติ ทำให้การประเมินภาษีบำรุงท้องที่สำหรับที่ดินของผู้ฟ้องคดีเกินความ
เป็นจริง เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ และนายกรัฐมนตรียังไม่คำสั่ง
ให้ดำเนินการตามมติของคณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ และเทศบาลนครนครปฐมก็ได้
ดำเนินการตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรียแล้ว ถือได้ว่าเหตุแห่งความเดือดร้อนเสียหายของผู้ฟ้อง
คดีได้รับการแก้ไขเยียวยาอย่างถูกต้องตามสมควรแก่กรณีแล้ว เหตุแห่งความเดือดร้อนหรือ
เสียหายของผู้ฟ้องคดีในกรณีดังกล่าวจึงหมดไป ส่วนกรณีที่สำนักงานเทศบาลนครนครปฐมมี
หนังสือแจ้งการประเมินภาษีบำรุงท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ภายหลังจากที่กฎหมายกำหนด
ซึ่งเป็นกรณีที่อาจทำได้ตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘
เมื่อผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งแล้ว ผู้ฟ้องคดีก็ยังมีเวลาไปยื่นชำระภาษีบำรุงท้องที่ได้ภายใน ๓๐ วัน
นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการประเมินโดยไม่ต้องเสียเงินเพิ่มแต่อย่างใด จึงฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับความ
เสียหายจากการแจ้งดังกล่าว การที่ผู้ฟ้องคดีต้องเสียเงินเพิ่มสำหรับการชำระภาษีบำรุง
ท้องที่ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นเพราะผู้ฟ้องคดีไม่ยอมชำระภาษีบำรุงท้องที่ตามที่ได้รับแจ้ง
จากผู้ถูกฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่กำหนด

บันทึก

A series of horizontal dotted lines for writing, spanning most of the page width.

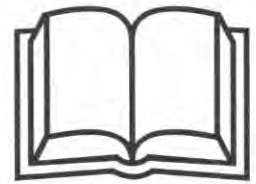

ศึกษา กฎหมายที่เกี่ยวกับฎีกาเล่มนี้

สะดวกรวดเร็ว ได้ข่าวสารต่อเนื่อง ครอบคลุมสมาชิกสุตรไพศาล **สั่งซื้อ**
ทั่วไป ผ่านตัวแทน, ซีอีดับัคทุกสาขา, หรือโทรสั่ง ฯ

กฎหมาย กว่า 1,600 รายการ ของสุตรไพศาล

3 สื่อ แบ่ง 6 ประเภท คือ

3 สื่อ	6 ประเภท
MP 3 หนังสือ โปรแกรม CD	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตัวยกประมวลกฎหมาย, พระราชบัญญัติต่าง ๆ 2. คำอธิบาย, คำบรรยาย 3. แปลกฎหมายไทย - อังกฤษ 4. คำวินิจฉัย คดีตัวอย่าง ฎีกา 5. ตีว, เก็งข้อสอบวิชากฎหมาย 6. อื่น ๆ
<p> โทรสอบถาม ขอข่าวสาร เข้ามาใน WWW.SOUTPAISALLAW.COM </p>	

ข่าวสารกฎหมาย โปรดดูในเว็บไซต์สุตรไพศาล และ Facebook สุตรไพศาล
หรือโทรสอบถาม 0-2413-4349

เชิญร่วมจัดตั้ง เฟรไฮชด์

อายุน้อย
100 ล้าน

ศูนย์กฎหมาย

ตั้งได้ ทุกพื้นที่ทั่วประเทศ - ง่าย - ฟรี - มีคนสนใจ - สอบถามรายละเอียด

- ๑ แหล่งวิชาการแต่เจ้าหน้าที่
- ๑ ดีกว่ากินเงินเดือน (สำหรับผู้มีประสิทธิภาพสูง มุ่งหมายมั่นคง)
- ๑ เป็นที่พึ่งของประชาชนทุกระดับอาชีพ
- ๑ ลงทุนก่อน จอพื้นที่ก่อน ได้ทำเลทอง สงวนสิทธิ์ไม่ทับซ้อนพื้นที่ → ชนิด → ประเภท
- ๑ ลงทะเบียน 1,000.- ศึกษาขั้นตอนวิธีการจัดตั้ง ติดต่อได้ทุกสายด่วนใจดี

ทุนเริ่ม 1 หมื่น:ลงทุน 5 หมื่น, 1 แสน ขึ้นไป
ได้ MP3/หนังสือ กฎหมายตามต้องการ เปิดยุทธวิธีบริการ
สอบถามสายด่วน ☎ 086-6245450 (True) 084-3302707 (AIS) 081-4477448 (Dtac)

แหล่งกฎหมายไทยทันสมัยครบวงจร

กว่า 1,600 เรื่อง มีบริการหลากหลายกฎหมายนานปี เด่นทั้งคุณภาพ คุณประโยชน์

** การลงทุนมีความเสี่ยง ควรศึกษาข้อมูลให้ดีก่อนการลงทุน รู้ก่อน ระวังก่อน เรามั่นใจและยินดีสนับสนุน

ช่องทางติดต่อเรา

 เบอร์โทรสายด่วนสูตรไพศาล

following:soutpaisallaw_peemai

ฝากกด Like เฟสบุ๊ค เพื่อติดตาม
ข่าวสาร/โปรโมชัน Update ทุกวัน

แหล่งรวมกฎหมาย แปลไทย-อังกฤษ

การ์นต์คุณภาพ+ถูก+โทรสั่งได้

GO INTER รองรับเตรียมตัวสู่ AEC เตรียมUP ภาษาสากลก่อนวันใช้จริง
นี่คือคัมภีร์ของผู้ไม่ประมาท ลบคำปราคาไทยอ่อนภาษา พร้อมรุก/รับมือ กับมิตรต่างแดน

NO.	A. กลุ่มประมวลกฎหมาย แปลไทย - อังกฤษ	ราคา
1.	ประมวลรัษฎากร THE REVENUE CODE - เล่มใหญ่ 350.- เล่มกลาง 200.- ยกชุดเพียง 500.- - MP3 ป.รัษฎากร ภาษาไทย <i>ปกติชุดละ 320 ฿</i> เหลือเพียง 100.-	
2.	ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ THE CIVIL AND COMMERCIAL CODE - เล่มใหญ่ 600฿ เล่มกลาง 350 ฿ <i>ปกติชุดละ 950฿</i> เหลือเพียง 800.- - 10 MP3 ป.แพ่ง อังกฤษ และอังกฤษสลับภาษาไทย <i>ชุดละ 3,200฿</i> เหลือเพียง 850.-	
3.	ประมวลกฎหมายอาญา THE CRIMINAL CODE - เล่มใหญ่ 300.- เล่มกลาง 170.- จีว นศ. 100.- <i>ปกติ ชุดละ 570฿</i> เหลือ 450.- - 4 MP3 ป.อาญา อังกฤษ - ไทย และ ไทย - อังกฤษ 400.-	
4.	ประมวลกฎหมาย วิ.แพ่ง THE CIVIL PROCEDURE CODE - เล่มใหญ่ 400.- เล่มกลาง 200.- จีว นศ. 110.- <i>ปกติ ชุดละ 960฿</i> เหลือ 850.- - เล่มพิมพ์ พ.ศ. 2545 <i>ปกติ เล่มละ 300฿</i> เหลือ 150.- - 4 MP3 อังกฤษ , อังกฤษ - ไทย , ไทย <i>ปกติ ชุดละ 1,280฿</i> เหลือเพียง 400.-	
5.	ป.วิ อาญา THE CRIMINAL PROCEDURE CODE - เล่มใหญ่ 300.- เล่มกลาง 150.- จีว 120.- <i>ปกติ ชุดละ 570.฿</i> เหลือ 500.- - 4 MP3 อังกฤษ, อังกฤษสลับไทย, ไทย <i>ปกติ ชุดละ 1,070.฿</i> เหลือ 400.-	
6.	ป. ที่ดิน THE LAND CODE (แก้ 2556) - เล่มใหญ่ +CD 300.- MP3 ไทย 1 <i>ปกติ ชุดละ 620.฿</i> เหลือเพียง 400.-	

สามารถดูสินค้าเพิ่มเติมได้ที่ www.soutpaisallaw.com หรือ IG : SOUTPAISALLAW_PEEMAI

จำหน่าย - ❖ - ฝึกพูด - ❖ - ชัดเจน - ❖ - ไม่ปล่อยไก่

NO.	B. กลุ่มพระราชบัญญัติ “แปลไทย - อังกฤษ” เล่ม/MP3	ราคา
1.	การสอบสวนคดีพิเศษ THE INVESTIGATION ACT	330.-
2.	คนเข้าเมือง IMMIGRATION ACT	100.-
3.	คุ้มครองแรงงาน THE LABOUR PROTECTION	120.-
4.	จราจรทางบก LAND TRAFFIC ACT	150.-
5.	จัดตั้งศาลปกครองและวิ. ศาลปกครอง ESTABLISHMENT OF ADMINISTRATIVE COURT ..	200.-
6.	ตำรวจแห่งชาติ ROYAL THAI POLICE ACT	150.-
7.	เทศบาล THE MUNICIPAL ACT	100.-
8.	ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม AMENDING MINISTRY SUR-MINISTRY AND DEPARTMENT....	50.-
9.	ปปง. 3 เล่มชุด 1) ปปง. แปลไทย-อังกฤษ 2)คดีฟอกเงิน 3) พ.ร.บ. ปปร. 2556	300.-
10.	พระธรรมนูญศาลยุติธรรม THE LAW FOR ORGANIZATION OF COURTS OF JUSTICE	100.-
11.	รัฐธรรมนูญ 2550 - 4 THE CONSTITUTION OF THAILAND - เล่มใหญ่ 200.- เล่มกลาง 100.- ปกติ ชุดละ 300.฿ เหลือ - 2 MP3 รัฐธรรมนูญ 2540 อังกฤษ, รัฐธรรมนูญ 2550	200.-
12.	- ลิขสิทธิ์ COPRIGHT ACT + MP3	150.-
13.	- ว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล GOVERNING DECISION OF POWER AND DUTY BETWEEN THE COURTS	60.-
14.	- ว่าด้วยเช็ค CHEQUE ACT พร้อมฎีกา	270.-
15.	- สภาตำบล และ อบต. THE ACT OF DISTRICT ASSEMBLY AND DISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION+MP3	ชุด 200.-
16.	- อาคารชุด CONDOMINIUM ACT	50.-
17.	- อนุญาโตตุลาการ THE MEDIATION COURT ACT	50.-
18.	- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง THE CIVIL PROCEDURE CODE	300.-
19.	- อ้อยและน้ำตาลทราย THE SUGARCANE AND SUGAR ACT	60.-

ประมวลกฎหมาย แปลไทย - อังกฤษ สูตรไพศาล ครบ ถูก 50 -90% ทั้งที่คุณภาพ

NO.	C. กลุ่มกฏบัตร แปลอังกฤษ - ไทย	BAHT
101	กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา, คดีสิทธิบัตรระหว่างประเทศ และ - MP แปลอังกฤษ - ไทย	200.-
102	สิทธิมนุษยชน HUMAN RIGHTS	110.-
103	การคุ้มครองสิทธิ RATIFICATION ACCESSION OF CHILDREN AND COOPERATION รับรองบุตรบุญธรรมระหว่างประเทศ CHILD ABDUCTION ลักพาเด็กข้ามชาติฯ	150.-
104	รหัสไปรษณีย์ POST CODE รวม 5 เรื่อง ในเล่มเดียว การเขียนจังหวัด อำเภอ - เขต ไทย-อังกฤษที่ถูกต้อง พร้อมเบอร์โทร ปณ. ทั่วประเทศ - เล่มกลาง : ตัวอักษรโตขึ้น 5 : 1 เหมาะเป็นของขวัญ - เล่มเล็ก : พกติดประจำตัว 5 : 1 พกติดประจำตัว	50.- 30.-
105	THAI LAW DICTIONARY ดิก กฎหมายไทย 3 ขนาด - เล่มใหญ่ 300.- เล่มกลาง 160.- เล่มจิ๋ว 90.-	500.- (ชุด 550) เหลือ
106	หนังสือราชการภาษาอังกฤษ 2 ประเภท / 5 ชนิด การใช้ ลงชื่อ มีต้องลงชื่อ - แบบพิธีการ FIRST PERSON FORMAL NOTE หนังสือกลาง THIRD PERSON NOTE หรือ NOTE (น. 107) บันทึกช่วยจำ, บันทึก MEMORIES, หลักเกณฑ์การพิมพ์, ตัวอย่างแบบ ฯ คำขึ้นต้น - ลงท้าย - ตำแหน่ง, และส่วนราชการในต่างประเทศ ใน "ระเบียบ งานสารบรรณ ฯ" (หน้า 104-149)	
107	กำหนดชื่อประเทศ ดินแดน เขตปกครอง และเสียงหลงปัจจุบัน การเขียนให้ถูกต้อง ตามประกาศราชบัณฑิต —เป็นต้น— ฯลฯ —	30.-

ท่านที่สนใจ **MP3** กฎหมายแปลไทย-อังกฤษ ดูได้ในกลุ่มข่าวสารหรือโทรสอบถาม
“MP กฎหมาย” WWW.SOUTPAISALLAW.COM ขอขอบคุณ.

แหล่งกฎหมายไทย อีกกว่า 1,600 รายการ

แจกแกมผังเมืองจังหวัด : การลดแจกแกม ยกชุดครึ่งชุดทั้งชุด คุยได้สั่งได้
ได้ตรงตามคู่มือศูนย์บริการกฎหมาย ตามที่จะแนะนำ ๖ ทุกคำถาม ? มีคำตอบ

หลักอังกฤษ : Basic English กลุ่มผู้ใช้ภาษาอังกฤษ

NO.	D. ภาษาอังกฤษคุณภาพ : การใช้ การพูด	BAHT
201.	WORLD ENGLISH : USEGE OF BASIC ENGLISH “การใช้ภาษาอังกฤษพื้นฐาน” ยงยุทธ วิริยายุทธจักร 	120.-
202.	ภาษาอังกฤษเบื้องต้น BASIC ENGLISH ผศ. ทงงค์ ลำประไพ 331 หน้า	120.-
302.	ภาษาอังกฤษสำหรับผู้ใหญ่ “เริ่มเรียนถึงระดับสูง” ENGLISH FOR ADULTS “BASIC TO ADVANCED LEVEL” ผศ. ดร.ปรีชา คະເນດນອກ	170.-
303.	ภาษาอังกฤษสำนักงาน ENGLISH OF OFFICE PERSONNEL ผศ. ดร.ปรีชา คະເນດນອກ พ.ม., พจ.บ., M.A., PH.D 	130.-
304.	ENGLISH FOR POLICEMAN ภาษาอังกฤษสำหรับตำรวจ	100.-
311.	การพูดอังกฤษ และพจนานุกรมคำคุณศัพท์ SPEAK ENGLISH , THAI, GERMAN, FRENCH AND JAPANESE BY PROF.DR. NAM BOON - YASIDHI	80.-
331.	PUBLIC SPEAKING BY EXAMPLE “การพูดภาษาอังกฤษในที่ชุมชน” DR. SOMBOON DUANGSAMOSORN	80.-

หมั่นฝึกอ่าน ฝึกเขียน เพียรพยายาม เก่งเร็วชัวร์

155 เพชรเกษม 63 ซอยวัดม่วง กทม. 10160 โทรสั่ง 0-2413-4349

วันจันทร์ - เสาร์ 08.00 - 17.00 น. www.soutpaisallaw.com กับทุกสายด่วนใจดี **ปลีก - ส่ง**

②

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้ขอพรเป็นผู้เจริญ ผู้ตั้งกรรมเป็นผู้ได้สม
กรรมย์อเมริกาผู้ประพฤติกกรรม ผู้ประพฤติกกรรมอยู่เป็นสุข

พุทธวณะ

สำนักพิมพ์สุตรไพศาล 155 ถ.เพชรเกษม 63
ช.วัดม่วง บางแค กทม. 10160 โทร. 0-2413-4349
Fax. 0-2455-5027 www.soutpaisallaw.com

